Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sermones

Augustinus, Aurelius

[Basel], 1494-95

Sermones Sancti Augustini de Sanctis

urn:nbn:de:bsz:31-306774

Visual Library

Sermones ſancti Au-guſtini de Sanctis.

Diui Aurelij Auguſtini hipponē/ſis Epiſcopi Sermonū de San/ctis in hoc opere poſitorum ac cō/memoratorū: ordinata ac breuis Annotatio.

De ſancto Andrea.

In vigilia ſancti Andreę: Homelia de eo
qđ ſcriptū eſt in euangelio ſm Johannē:
Joh.1. Stabat Johānes ⁊ ex diſcipulis ei⁹ duo
⁊c. quę habetur in expoſitione doctoris
Ibidem.

In feſto ſancti Andreę ſermo: Mirum qui buſdam videt ⁊c. qui habet inter ſermones de Verbis domini.ix.

De ſancto Thoma.

In feſto ſancti Thomę apoſtoli: Homelia
de eo qđ ſcriptū eſt in euangelio ſm Jo-
Joh.20 hānē: Thomas vn⁹ ex duodecim qui dici
tur didymus ⁊c. quę habet in expoſitione
doctoris Ibidem.

De ſancto Stephano.

Sermo.1. In feſto ſancti Stephani: Sermo.j.
Ser.2. In eodem feſto: Sermo.ij.
Ser.3. In eodem feſto: Sermo.iij.
Ser.4. In eodem feſto: Sermo.iiij.
Ser.5. In eodem feſto: Sermo.v.
Ser.6. In eodem feſto: Sermo.vj.
Ser.7. In eodem feſto: Relatio ſancti Auguſtini
de miraculis ſancti Stephani: vij.

De ſancto Johanne apoſtolo.

In feſto ſancti Johannis apoſtoli ⁊ euāge
liſtę: Homelia de eo quod ſcriptum eſt in
Joh.21 euangelio eiuſdem: Dixit ieſus petro: Se
quere me ⁊c. quę habetur in expoſitione
doctoris: Ibidem.

De ſanctis Innocentibus.

Ser.8. In feſto ſanctorum Innocentū: Ser.j.
Ser.9. In eodem feſto: Sermo.ij.
Ser.10. In eodem feſto: Sermo.iij.
Ser.11. In eodem feſto: Sermo.iiij.

De ſancto Vincentio.

Ser.12. In feſto ſancti Vincentij martyris: Ser.j.
Ser.13. In eodem feſto: Sermo.ij.

De ſancti Pauli cōuerſione.

Ser.14. In feſto cōuerſionis ſancti Pauli. Ser.j.

Item in eodē feſto alius ſermo: qui habet de Verbis apoſtoli.ix.et.x.

Item in eodē feſto alius ſermo: qui inſert⁹ eſt in ſermone. xvij. in libro quinquaginta homeliarū: littera. B. et ſequētibus.

Item in eodē feſto: Homelia de eo qđ ſcri
ptum eſt i euāgelio ſm Lucā: Homo qui/ Luc.16.
dam erat diues qui habebat villicum ⁊c.
quę habet libro.j. de queſtionibus euan/
geliorum.ca.xxxiiij.et ſequentibus.

De Marię virginis purificatione.

In feſto purificatiōis ſanctiſſimę virginis Marię: Sermo: Hodiern⁹ dies ⁊c. qui habetur inter ſermones de tempore.ij.

De cathedra ſancti Petri.

In feſto cathedrę ſancti Petri: Ser.j. Ser.15.
In eodem feſto: Sermo.ij. Ser.16.

De Annūciatione dominica.

In feſto Annunciationis dominicę: de eo
qđ ſcriptū eſt in Eſaia: Et requieſcet ſup Eſa.11.
eum ſpiritus timoris domini ⁊c. Ser.j. Ser.17.
In eodem feſto: de eo quod ſcriptum eſt in
euangelio ſm Lucam: Miſſus eſt ange/ Luc.1.
lus ⁊c. Sermo.ij. Ser.18
In eodem feſto: Sermo.iij. Ser.19

Item in eodem feſto: Sermo: Vos inquā cōuenio o iudęi ⁊c. qui inſertus eſt in ſermone quarto de tēpore inter .L.et.R.

Item in eodem feſto: Sermo: Legimus et fideliter retinemus ⁊c. qui habet inter ſermones de tempore.ix.

De ſanctis quorū feſta inter paſcha ⁊ pentecoſten occurrunt.

De ſanctis Philippo et Jacobo.

In feſto ſanctorū Philippi ⁊ Jacobi apo/
ſtolorū: Homelia de eo qđ ſcriptū eſt i euā
gelio ſm Johannē: Nō turbet cor veſtrū Joh.14.
neq; formidet ⁊c. incipiens: Erigenda ⁊c.
quę ſūpta eſt ex expoſitione doctoris Ibidem. Et ex ſermonibus de Verbis domini.liiij.et ſequentibus. Et ex libro Quinquaginta homeliarum.xxxiiij.

De Inuentione ſanctę Crucis.

In feſto Inuentiōis ſanctę Crucis: Homelia de eo quod ſcriptū eſt in euangelio ſm

Joh.3. Johannem: Erat homo ex phariſeis ꝛc.
incipiens: Nicodemus ex his erat ꝛc. quę
ſumpta eſt ex expoſitiōe doctoris Ibidē.
Et ex ſermonib⁹ de Verbis apoſtoli.xiiij.
Et ex libro Quinquaginta homeliaꝝ. iij.

De cęteris ſanctis quorum feſta eodem tē-
pore occurrunt: Homelia de eo quod ſcri-
Joh.15. ptum eſt in euangelio ſm Johannē: Ego
ſum vitis vera ꝛc. incipiēs: Iſte locus euā
gelicus ꝛc. quę ſumpta eſt ex expoſitione
doctoris Ibidē. Et ex ſermonib⁹ de Ver
bis domini.lix.

De ſancto Johanne baptiſta.

In vigilia ſancti Johannis baptiſtę: Ho-
melia de eo quod ſcriptum eſt in euange-
Luc.1. lio ſm Lucam: Fuit in diebus herodis re
gis iudeę ꝛc. quę habetur in libro Quin-
quaginta homeliarum.xliiij.

In feſto natiuitatis ſancti Johannis ba-
Ser.20. ptiſtę. Sermo.j.
Ser.21. In eodem feſto: Sermo.ij.
Ser.22. In eodem feſto: Sermo.iij.
Ser.23. In eodem feſto: Sermo.iiij

Item in eodem feſto: Homelia de eo quod
Luc.1. ſcriptum eſt in euangelio ſm Lucam: He-
liſabet impletum eſt tempus pariendi ꝛc.
quę habetur de queſtionibus euangelioꝝ
lib.j.ca.ij. Et lib.ij.ca.j.

De ſanctis Petro ⁊ Paulo apl'is.

In vigilia Petri et Pauli apoſtoloꝝ: de
eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm Jo
Joh.21. hannē: Simon iohannis diligis me plus
[S]er.24. his: Sermo.j.
Ser.25. In feſto apoſtoloꝝ Petri ⁊ Pauli: Ser.j.
Ser.26. In eodem feſto: Sermo.ij.
Ser.27. In eodem feſto: Sermo.iij.
Ser.28. In eodem feſto: Sermo.iiij.
Ser.29. In eodem feſto: Sermo.v.

Item in eodem feſto: Homelia de eo quod
ſcriptum eſt in euangelio ſm matheum:
[M]atth.16. Venit ieſus ī partes Cęſarię philippi ꝛc.
quę inſerta eſt in ſermone. xxxj. de Ver-
bis apoſtoli: littera. B. et ſequentibus.

Item in octauis eorūdem apoſtoloꝝ: Ho-
melia de eo quod ſcriptum eſt in euāgelio
[Ma]tth.14. ſm Mattheum: Juſſit diſcipulos aſcen-
dere in nauiculā ꝛc. quę ſumpta eſt ex ſer-
monibus de Verbis domini xiij. et. xliiij.

De ſancta Maria magdalena.

In feſto ſanctę Marię magdalenę: Home-
lia de eo quod ſcriptū eſt in euangelio ſm
Lucam: Rogabat ieſum phariſęus qui- Luc.7.
dam ꝛc. incipiēs: Quod admonemur ꝛc.
quę habet in libro Quinquaginta home-
liarum.xxiij.

De ſancto Petro ad vincula.

In feſto ſancti Petri ad vincula: Homelia
de eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm
Mattheum: Venit ieſus in partes Cęſa Matth.16.
rię philippi ꝛc. quę inſerta eſt in ſermone
xxxj. de Verbis apl'i: l'ra. B. et ſequētib⁹.

De ſancto Laurentio.

In feſto ſancti Laurentij: Sermo.j. Ser.30.
In eodem feſto: Sermo.ij. Ser.31.
In eodem feſto: Sermo.iij. Ser.32
In eodem feſto: Sermo.iiij. Ser.33.

Item in eodem feſto: Homelia de eo quod
ſcriptum eſt in euangelio ſm Johannem:
Amen dico vobis: Niſi granum frumen- Joh.12.
ti ꝛc. incipiens: Humilitatis magnę ꝛc. q̄
ſumpta eſt de expoſitiōe doctoris Ibidē.

De aſſumptione glorioſiſſimę virgi-
nis Marię.

In feſto aſſumptionis ſanctiſſimę dei geni
tricis virginis Marię: Sermo.j. Ser.34.
In eodem feſto: Sermo.ij. Ser.35.
Item in eodem feſto: Homelia de eo quod
ſcriptum eſt in euangelio ſm Lucam: In- Luc.10.
trauit ieſus in quoddam caſtellū ꝛc. quę
habet de Verbis domini.xxvj. et. xxvij.

De decollatione ſcti Johānis baptiſtę.

In feſto decollationis ſancti Johannis ba Ser.36.
ptiſtę: Sermo.j.

De omnibus ſanctis.

In feſto omnium ſanctorum: Sermo.j. Ser.37.
Item in eodem feſto: Homelia de eo quod
ſcriptum eſt in euāgelio ſm Mattheum:
Videns ieſus turbas aſcendit in mōtem Matth.5.
ꝛc. quę ſumpta ē ex primo libro de ſermo-
ne domini in monte. I. ꝛc.

De animabus fidelium defunctorum.

In die cõmemorationis animarum fideliũ
defunctorum: de eo quod ſcriptum eſt in
Matth.25. euangelio ſm Mattheum: Venite bene-
Ser.38. dicti &c. Sermo. j.
Eodem die: de iudicio extremo et parabo-
Ser.39. la zizaniorum: Sermo. ij.
Eodem die: de iudicio extremo cogitando:
Ser.40. Sermo. iij.
Ser.41. Eodem die: de igne purgatorij: Ser. iiij.

De ſanctis in genere ſiue cõmuniter.

De apoſtolis.

In feſtis ſanctorum apoſtolorum: de eo qđ
Luce.10 ſcriptum eſt in euangelio ſm Lucam: De-
ſignauit dominus et alios ſeptuaginta-
Ser.42. duos &c. Sermo. j.
Ser.43. In eiſdem feſtis: Sermo. ij.

Item in eiſdẽ feſtis: Homelia de eo quod
ſcriptum eſt in euãgelio ſm Mattheum:
Matth.11. Confiteor tibi domine pater &c. quę habe-
tur de Verbis domini. viij.

Item alię homelię: de eo quod ſcriptum eſt
Joh.15. i euangelio ſm Johannem: Ego ſum vi-
tis vera: & pater meus agricola &c. quę ha-
bentur in expoſitione doctoris Ibidem:
Et de Verbis domini. lix.

Item alia homelia: de eo quod ſcriptũ eſt
Joh.15. in euangelio ſcðm eundẽ: Hoc eſt pceptũ
meum &c. quę habet in expoſitione docto-
ris Ibidem.

Item alia homelia: de eo quod ſcriptũ eſt
Joh.15. in euangelio ſm eundem: Hęc mando vo-
bis vt diligatis inuicem &c. quę habet in
expoſitione doctoris Ibidem.

De vno martyre.

Ser.44. In feſto vnius martyris: Sermo. j.

Item in eiſdem feſtis: Homelia de eo quod
ſcriptum eſt in euangelio ſm Johannem.
Joh.12. Niſi granum frumenti &c. quę habetur in
expoſitione doctoris Ibidem.

De pluribus martyribus.

Ser.45. In feſtis plurium martyrum: Sermo. j.
Ser.46. In eiſdem feſtis: Sermo. ij.
Ser.47. In eiſdem feſtis: Sermo. iij.
Ser.48. In eiſdem feſtis: Sermo. iiij.
Ser.49. In eiſdem feſtis: Sermo. v.
Ser.50. In eiſdem feſtis: Sermo. vj.
Item in eiſdẽ feſtis: Homelia de eo quod
ſcriptum eſt in euangelio ſm Mattheum:
Videns ieſus turbas &c. quę ſumpta eſt ex Matth.5.
libro. j. de ſermone domini in mõte. ca. j.

De vno confeſſore.

In feſtis vnius confeſſoris: de ſeruo pigro
qui talentum acceptum noluit erogare:
Sermo. j. Ser.51.

Item in eiſdem feſtis: homelia de eo quod
ſcriptum eſt in euãgelio ſm Mattheum: Matth.5.
Vos eſtis ſal terrę &c. quę ſumpta eſt ex li-
bro. j. de ſermone domini in mõte. ca. ij.

De virginibus.

In feſtis ſanctarũ virginum: homelię de
eo quod ſcriptũ eſt in euãgelio ſm Mat-
theum: Simile eſt regnum celorum decẽ Matth.25.
virginibus &c. quę habent de Verbis do-
mini. xxij. et. xxiij. Et de queſtionib[9] euan-
geliorum lib. j. ca. xliij. Et in libro. lxxxiij.
queſtionum: queſtione. lix.

Finis Annotationum.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Diui Aurelij Auguſtini hipponē ſis epiſcopi Opus ſermonũ d̄ ſa ctis tam in ſpecie q̄ȝ in genere ſiue cōmuni: quorũ feſtiuitates preci pue ſancta celebrat eccleſia: eo or dine quo occurrũt: feliciter īcipit.

De ſancto Andrea

Inuigilia ſcti Andree: Homelia de eo qđ ſcriptũ eſt in euāgelio ſm̄
Joh.1. Johanem: Stabat iohānes ⁊ ex diſcipulis eiꝰ duo ⁊c̄. que habet̄ in expoſitione doctoris Ibidē.

In feſto ſancti Andree ſmo: Mi rum quibuſdā videt̄ ⁊c̄. qui habet̄ inter ſermones de Uerbis dn̄i. ix.

De ſancto Thoma

In feſto ſancti Thome apl̄i: Ho melia de eo qđ ſcriptũ eſt in euāge
Joh.20. lio ſm̄ iohannē: Thomas vnus ex duodecim qui dicit̄ didymꝰ ⁊c̄. q̄ habet̄ i expoſitōe doctoris Ibidē.

De ſancto Stephano

[Se]rmo.I. In feſto ſcti Stephani: Sermo. I.

A [...]otatio [ge]neralis [...]nis ſer[...]ũ huiꝰ [...]ris

f Ratres charíſſimi cele brauimꝰ heſterna die natalem quo rex mar tyrũ natus eſt in mũ do: hodie celebramꝰ natalē quo primicerꝰ martyrũ migrauit ex mundo. Oportebat eñ vt primũ īmortalis ꝓ mortalibꝰ ſuſciperet carnē: ⁊ ſic mortalis ꝓ īmortali cōtēneret mortē. Et ideo natus eſt dn̄s vt moreret̄ ꝓ ſeruo: ne ſeruus time ret mori ꝓ dn̄o. Natus eſt chriſtus in terris vt ſtephanus naſceret̄ in celis. Ingreſſus ē dn̄s mũdũ: vt ſtephanꝰ ingredereť in celũ. Altus ad humilia deſcendit: ⁊ humilis ad alta aſcendit. Filius dei factus eſt hoīs filiꝰ vt filios hoīm faceret filios dei. Fecit chri ſtus mirabilia: fecit ⁊ ſtephanus. Sed chri ſtus fecit ſine ſtephano: Nũquid ſtephanꝰ potuit facere ſine chriſto? Uiuebat ſtepha nus de chriſto: ſicut ſarmentũ de vite. Mi raris fructũ de ſarmēto pendentē: vide ſar
B mentũ in vite manentē. Eia ſancte ſtepha ne: dic aliquid iudeis: vt incipias lapidari ⁊ poſſis coronari. Jaculare verba ⁊ excipe ſaxa. Dic aliquid de incircũciſis cordibꝰ: et morieris lapidibus. Dic aliq̄d de eo cuiꝰ no men nolunt audire: Erubeſcāt ⁊ ſeuiāt: mu Ps.30. ta efficiant̄ labia doloſa. Dic eis vbi vides viuũ quē irriſerunt crucifixum. Dic eis vbi eum vides: ⁊ hic non viuis: ſed cũ illo meliꝰ viuis. Dic eis q: nihil eſt qđ fecerunt: viuit quē occiderũt. Dic eis q: vides ad dexterā patris ſtantē: quē irriſerunt in cruce pendē tē. Et ille inquit: Ecce video celos aptos ⁊ Act.7. filiũ hoīs ſtantem ad dexterā dei. At illi cla mātes cōtinuerũt aures ſuas. Aures clau ſerũt ⁊ ad lapides cucurrerũt: impetũq̄ȝ fe cerũt omnes ī eũ: ⁊ lapidabāt ſtephanũ in uocantē ⁊ dicentē: Adheſit aīa mea poſt te: Ps.62. q: lapidat̄ caro mea ꝓ te. Accipe ſpiritũ me um: ⁊ redde mihi ꝓmiſſum tuũ. Orauit chri Luc.23. ſtus ꝓ ſuis crucifixoribꝰ: orauit ⁊ ſtephanꝰ Act.7. ꝓ ſuis lapidatoribꝰ. Dn̄s ieſus chriſtus ora uit affixus ligno: ſtephanꝰ genu flexo. Qui ſtando ſuũ ſpiritũ cōmēdauit dn̄o: pro illo rũ delicto fixo genu orauit. Orabat dn̄m ꝓ inimicis vt amicꝰ dicēs: Certe ego patior: ego lapidor: in me ſeuiũt ⁊ ī me fremũt: ſed ne ſtatuas illis hoc peccatũ: quia vt hoc di cā tibi a te primo audiui. Ego ſeruus tuus patior: ſed multũ intereſt inter me ⁊ te. Tu dn̄s: ego ſeruus. Tu v̄bũ: ego auditor ver bi. Tu magiſter: ego diſcipulꝰ. Tu creator: ego creatꝰ. Tu deꝰ: ego homo. Multũ int̄ eſt inter peccatũ iſtoꝝ q̄ lapidāt me: ⁊ illoꝝ qui crucifixerũt te. Quādo ergo dixiſti: Pa Luc.23. ter ignoſce illis quia neſciunt q̄d faciũt: pro magno pc̄ō petiſti: ⁊ me ꝓ minimo petere docuiſti. Dn̄e īquit ne ſtatuas illis hoc pec Act.7. catũ: Tanq̄ȝ diceret: Ego patior ī carne: iſti nō pereant in mēte. Illi lapides mittebāt: ⁊ ſanctus ſtephanꝰ oratiōes fundebat. Ma gna pietas fratres: magna clemētia. Pror ſus qualia ī menſa dn̄i ſui comedit: talia et ipſe in ſuo cōuiuio ꝑparauit. Scriptũ eſt in lege: Ad magnā mēſam ſediſti: ſcito qm̄ ta Eccl.31. lia te oportet ꝑparare. Talia ergo ī oratiōe exhibuit: qualia in ſui dn̄i menſa comedit. Dominꝰ chriſtꝰ dixit: Pater ignoſce illis q: neſciũt q̄d faciunt: ſanctꝰ ſtephanus dixit: Ne ſtatuas illis hoc peccatum: ⁊ hoc dicto obdormiuit in dn̄o. O ſomnũ pacis: Quid illo ſomno trāquilliꝰ? Quid illo ſomno q̄ etiꝰ? Qualis ibat ad amicos qui ſic dilige bat inimicos? Nā vt nouerit ſanctitas v̄ra C

Annotatio numeralis ordinis ſermonũ huiꝰ operis
quãtũ valuerit oratio ſancti ſtephani mar/
tyris: recurrite nobiſcũ ad illũ adoleſcentẽ
pſecutorẽ nomine ſaulũ: ſicut ex libro dñ le/
gereť audiuimꝰ: Qui cũ ſtephanus lapida/
reť: ⁊ ab ipſo oĩm lapidantiũ veſtimẽta ſer/
uarenť: vt tanq̃ in manibꝰ omniũ ipſe lapi/
Act.9. dari videreť: Hic cũ iret in via: ſubito circũ
fulſit eum lumen de celo: ⁊ audiuit vocem
dicentem ſibi: Saule ſaule quid me pſeque
ris? Durum ẽ tibi cõtra ſtimulũ calcitrare.
Et ille: Et tu q̃s es dñe? Et dominꝰ ad eũ:
Ego ſum ieſus nazarenus quẽ tu pſequeris:
Quid mihi ⁊ tibi? Quare te erigiſ ↄtra me:
ad tãta mala quę cõmiſiſti in me? Olim q̃/
dem debui pdere te: ſed ſtephanꝰ meus ora
uit ꝑ te. Saule ſaule q̃d me pſequeris? Sʒ
q: inſanis cõtra nomen meũ: ego te faciam
ſeruũ meũ. O ſaule lupe rapax: comediſti:
expecta paululũ ⁊ digeres. Dicã plane: eli/
ſus eſt filius pditionis. Nã ſi ſanctꝰ ſtepha
nus ſic nõ oraſſet: eccleſia paulum nõ habe
ret. Sed ideo erectꝰ ẽ paulus: q: ĩ terra incli
natus exauditus eſt ſtephanꝰ. Ergo quod
fecit ſaulus: patiť paulus. Qđ fecit pſecu/
tor: patiť p̃dicator. Quod fecit lupus: pati
tur agnus: Quia ſic eſt in tali homine vin/
dicandum: vt diſcat pati quod faciebat:
Sentiat ⁊ ipſe qđ alijs inferebat. Diciť ana
Ibi.9. nię a domino ieſu chriſto: Vade ad eũ ⁊ ſi/
gna eũ ſigno meo. Multa enĩ patieť ꝑ no/
mine meo. Abijt ananias: baptizauit ſau/
lum: ⁊ fecit ex lupo agnũ. Cepimus habere
nos p̃dicatorẽ: quẽ ſanctus ſtephanꝰ habu
it lapidatorem. Sic ergo exauditus eſt ſan/
ctus ſtephanus: vt eiꝰ orationibus delereť
peccatũ qđ cõmiſerat ſaulus. Cõmendemꝰ
ergo nos orationibꝰ eiꝰ. Multomagis enĩ
nũc exaudiť ꝑ bene oratoribꝰ ſuis: a regnã
te domino noſtro ieſu chriſto: cui eſt honor
⁊ gloria in ſecula ſeculorum Amen.

Sermo.II. In eodem feſto: Sermo II

A p Eſt extremũ feſtiuiſſimũ diẽ quo
ſalutaris noſtri chriſti nobis natiui
tas illuxit: ⁊ iam hodiernꝰ dies bea
ti martyris ſtephani corona illuſtrať. Mar
tyris illius merita: nulla pars orbis igno/
rat: Paſſus enĩ eſt ipſo principio eccleſię:
id eſt in ipſa vrbe hieroſolyma. Ibi enĩ dia
conus miniſtrauit: ⁊ in ipſo iuuentutis flo/
re decorem etatis ſuę ſanguie purpurauit.
Paſſio eiꝰ inſignis eſt: multũq; mirabilis.
Hanc modo de libro actuũ apoſtoloꝝ cum Act.7.
legeretur audiuimus non ſolum: ſed etiam
oculis expectauimus. Chriſtus ergo caput 1.Petri 2.
martyrum prior paſſus eſt pro nobis: relin/
quens vobis exemplũ vt ſequamini veſti/
gia eius. Cuiꝰ paſſionis veſtigia prior ſecu
tus beatus ſtephanus confitẽdo chriſtum:
lapidatus a iudeis coronã meruit tanq̃ ſuo
ſibi nomine poſitam. Sephanus enĩ grece
latine corona appellať. Iam corona nomẽ
habebat: ⁊ ideo palmã martyrij ſuo nomie
p̃ferebat. Qui cum lapidareť: nõ ſolum nõ B
expectabat de pſecutoribus reportare vin/
dictam: ſed eis potius de deo veniã poſtu/ Deut.32.
labat. Meminerat enĩ dixiſſe dñm: Mihi Ro.12.
vindictã ⁊ ego retribuam dicit dominꝰ. Et Prouer.20.
iterum: Ne dixeris vlciſcar me de inimicis
meis: ſed expecta dominũ vt tibi auxilium
ſit. Expectare nos iubet dominꝰ deus: vt i
die futurę retributionis cũ ſanctis martyri
bus vindicemur. Beati enĩ qui expectãt do Matth.5.
minũ: quoniã ipſi hereditate poſſidebũt ter
ram: Illam ſcʒ terram quę iuſtis eſt p̃para/
ta. Tu aũt o chriſtiane quęris vindicari de
aduerſario tuo qui tibi forſitã iniuriã fecit:
ęſtuas: furis: anhelas: feſtinas vindicari:
attende chriſtũ medicum egritudinis tuę:
attende redemptorẽ animę tuę. Propter te
pepẽdit in ligno: ⁊ nõdum eſt vindicatus:
⁊ tu vis vindicari: ⁊ nõ vis tãtũ ⁊ talẽ magi
ſtrũ imitari? Ideo pati voluit: vt tibi patiẽ
tię ſuę demonſtraret exẽplum. Vide pendẽ
tem: ⁊ tibi languenti de ſuo ſanguine me/
dicamentum cõficientem. Vide pendentẽ:
⁊ tibi de ligno tanq̃ de tribunali p̃cipiẽtẽ.
Audi precantẽ: Pater inquit ignoſce illis Luce.23.
quia neſciunt quid faciũt. Sed potuit hoc C
chriſtus: dicis mihi: ego non poſſum. Ego
enĩ homo ſum: ille deus homo. Deus ergo
vt q̃d homo: ſi nõ corrigiť homo? Sed hęc
tibi loquor O homo: Multum eſt a te imi/
tari dominũ tuum. Attende ſtephanum cõ
ſeruum tuũ. Certe ſtephanꝰ homo erat an
deus? Plane homo erat: hoc erat quod tu.
Sed quod fecit: non fecit niſi donante illo
quẽ rogas ⁊ tu. Vide tamẽ quid fecit: Lo/
quebať iudeis: ſęuiebat ⁊ diligebat. Vtrũ/
q; debeo demonſtrare: ⁊ ſęuientẽ ⁊ diligen/
tem. Audi ſęuientẽ: Durę ceruices. Verba Act.7.
ſunt ſancti ſtephani quando loquebať iu/
deis: Dure ceruices ⁊ nõ circumciſi corde ⁊
auribꝰ: vos ſemp reſtitiſtis ſpirituiſancto.

Annotatio numeralis ordinis ſermonū huiꝰ operis

Quē ꝓphetaꝝ nō occiderūt patres veſtri?
Audiſti ſęuientē: audi ⁊ diligentē. Irati il-
li facti ⁊ grauius inardeſcentes ⁊ mala pro
bonis reddentes ad lapides cucurrerunt: ⁊
dei famulū lapidare cęperūt. Hic ꝓbemus
ſancti ſtephani patientiā ⁊ dilectionē. Hic
victorē diaboli triumphatorēꝗ cernamus.
Audiuimꝰ ſęuientē aduerſus tacentes: vi-
deamus ſi diligat ſęuientes. Seuiebat ad-
uerſus tacētes: videamus ſi diligat lapidā
tes. Ecce ſtephanus lapidatur: ſic cōſtituꝰ
quaſi ante oculos noſtros. Ecce membrum
chriſti: ecce athleta chriſti. Inſpice illū q̇ pe
pendit in ligno. Crucifigebat̃ ille: iſte lapi-
Luc.23. dabat̃. Ille dixit: Pater ignoſce illis: quia
neſciunt quid faciūt: iſte quid dicit? Audia-
mus illum forte vel ipſum imitari valemꝰ.
Primo beatus ſtephanus ſtans orauit pro
Act.7. ſe ⁊ ait: Domine ieſu accipe ſpiritū meum.
Deinde genu flexit: ⁊ flexo genu ait: Domi
ne ne ſtatuas illis hoc peccatum: ⁊ h̄ dicto
obdormiuit. Felix ſomnus ⁊ requies vera.
Ecce quod ē requieſcere: ꝓ inimicis orare.
D Sed paululū quęſo te ſancte ſtephane ex-
pone nobis hoc neſcio q̇d: quare ꝓ te ſtans
oraſti: ⁊ ꝓ inimicis genu flexiſti? Reſpōde-
ret fortaſſe quod intelligimꝰ. Pro me ſtans
oraui: quia pro me qui recte deo ſeruiui orā
do ⁊ impetrando nō laboraui: quia q̇ ꝓ iu-
ſto orat nō laborat: Ideo ꝓ ſe ſtans orauit.
Uentum eſt vt oraret ꝓ iudęis: ꝓ interfe-
ctoribus chriſti: ꝓ interfectoribus ſanctoꝝ:
ꝓ lapidatoribus ſuis: attendit tam multā
⁊ magnā eſſe impietatē ipſorum quę diffici
le donari poſſet: genu flexit ⁊ ait: Domine
ne ſtatuas illis hoc peccatū. Ergo chariſſi-
mi ſi nō poteſtis imitari dn̄m: imitamini cō
ſeruū: imitamini ſanctū ſtephanū: imitami
ni omnes martyres ſanctos. Homies erāt:
cōſerui tui erant. Sicut tu nati erāt: ſicut tu
nati ſed a chriſto ſunt coronati: qui viuit et
regnat in ſęcula ſęculorum Amen.

mo.III. In eodem feſto Sermo III

A D Onet mihi dominus pauca dicere
ſalubriter: q̇ donauit ſtephano tan
ta dicere fortiter. Sic cępit ad ſuos
Act.7. ꝑſecutores loq̇: quaſi timeret eos: Uiri fra-
tres ⁊ patres audite. Quid lenius? Quid
clementius? Conciliabat auditorē: vt com-
mēdaret ſaluatorē. Blande cępit vt diu au
diret̃. Et quia hinc fuerat accuſatus ꝙ ver-
ba dixerit cōtra dominū ⁊ legem: ipſam le-
gē expoſuit: vt eiꝰ legis eſſet p̄dicator: cuiꝰ
accuſabat̃ eſſe vaſtator. Et audiuimꝰ ⁊ au-
diſtis: nō ſunt noſtra multa neceſſaria: qꝛ
multa audiſtis: hoc tantum exhortandā vi
deo charitatem veſtram ⁊ ędificādā: vt ſcia
tis ſanctū ſtephanū honorē chriſti quęſiſſe:
vt ſciatis ſanctum martyrē teſtem chriſti fu
iſſe: vt ſciatis tāta eum tunc miracula in no
mine chriſti feciſſe. Hoc em̄ ſalubriter ſcitis
ſanctū ſtephanum feciſſe mirabilia in nomi
ne chriſti: nullū aūt miraculum feciſſe dn̄m
chriſtū in noīe ſtephani: vt diſcernatis ſer-
uum a domino: cultorem a deo: adoratorē
ab adorando. Quādo em̄ diſcernitis: tunc
vos amat. Non em̄ ille ꝓ ſe ſanguinē: ſed ꝓ
chriſto fudit. Uidete cui animam ſuā cōmē B
dauerit: Ecce inquit video cęlos aptos: ⁊ fi
lium hoīs ſtantē ad dexterā dei. Uidit chri
ſtum: cōfitens chriſtū: moriturus ꝓ chriſto:
ꝑecturus ad chriſtum. Dn̄s in cruce pēdēs
ꝓ inimicis ſuis ait: Pater ignoſce illis qꝛ Luc.23.
neſciunt quid faciunt: ſtephanus ſub lapi-
dibus genu flexo ait: Domine ne ſtatuas il Act.7.
lis hoc delictum. Secutꝰ eſt veſtigia paſto-
ris ſui: tanq̄ꝫ bona ouis. Bonus agnus ſe-
cutꝰ eſt agnum: cuiꝰ ſanguis tollit peccata
mundi. Impleuit quod ait apoſtolus Pe-
trus: Chriſtus ꝓ nobis paſſus ē: relinquēs 1.Petri.2.
vobis exēplum vt ſequamini veſtigia eiꝰ.
Sequunt̃ ergo martyres veſtigia domini.
Chriſtus in cruce ait: Pater ī manus tuas
cōmendo ſpm̄ meum: Stephanꝰ ſub lapidi
bus: Dn̄e ieſu accipe ſpm̄ meū. Chriſtus ī
cruce: Pater ignoſce illis qꝛ neſciunt quid
faciūt: Stephanꝰ ſub lapidibus: Dn̄e ieſu
ne ſtatuas illis hoc delictum. Quomō non
poſſet ibi iſte eſſe vbi erat quē ſecutus eſt:
vbi erat quē imitatꝰ eſt? Triūphauit: coro
natꝰ eſt. Sane corona nr̄a eſt ędificatio ve- C
ſtra. Et gaudium nr̄m ſalus vr̄a: ſalus ⁊ tē-
poralis ⁊ ſempiterna. Promiſſionē em̄ ha- 1.Timoth.4.
bemus ſicut dixit aplꝰs vitę p̄ſentis ⁊ futu
re: ſed ſalutem p̄ſentē donat deus ⁊ homini
bus ⁊ pecoribꝰ: donat deꝰ ⁊ bonis ⁊ malis.
Hanc autē ſalutem temporalē: ꝓ ęterna ſa
lute martyres cōtempſerūt. Gaudetis ſine
dubio quia ſaluos nos videtis: ⁊ nos ī chri
ſto d̄ veſtra ſalute gaudemꝰ: ſed ſatagite vt

etiam in illo die de vobis gaudeamꝰ: q: qđ
ait apſus: ꝑ ſua diſpenſatione tã magna et
ampla vt eiꝰ vix veſtigia cõſectemur: hoc
nobis loquebat̃ qđ dicebat. Ei quem ędi-
Phil. 4. ficabat dicebat: Gaudium et corona mea.
Quicunq́ ergo ꝓficiunt in chriſto de labo-
ribus noſtris: gaudiũ ſunt ⁊ corona noſtra:
quia noſtrũ eſt fideliter diſpẽſare nõ noſtrã
ſed dominicã pecuniã: veſtrũ eſt cũ cura et
ſollicitudine ſuſcipe. Ego eñ poſſum eẽ da
tor: nõ exactor. Et dator nõ q̃ſi meę rei: ſed
do vnde ⁊ ego viuo: quia ad vnã domum
magnã oẽs ꝑtinemꝰ: vnũ patremfamilias
dñm habemus. Cellariũ habet amplũ: vn-
de nos ⁊ vos viuere poſſumus. Tantũ eñ
rogemꝰ faſtidiũ detergat: prius donet eſu-
riem: ⁊ porrigat panẽ. Unde viuo: inde di-
co. Unde paſcor: hoc miniſtro. Nam vobi-
ſcũ paup ſum. Diuitię oẽs deus noſter: vi-
1. Cor. 1. ta omnium noſtrum beata ęterna. Ergo q̃
gloriatur in dño glorieť: qui viuit et regnat
deus ꝑ immortalia ſecula ſeculorum Amẽ.

Sermo. IIII. **In eodem feſto: Sermo IIII**

A
Exo. 17. Jeſus filius naue in heremo pugna
bat: ⁊ moyſes orabat: Nõ q: ambo
pugnabãt: nec ambo orabãt: ꝫ vnꝰ
pugnabãt ⁊ aliꝰ orabat. Merito q̃ pugna-
bat nõ deficiebat: q: ille orando vincebat.
Ita ⁊ ego loq̃ q̃dẽ videor: ꝫ alijs orãtibꝰ lo-
quor: vt ꝑcibus eorũ cõtingat mihi qđ dñs
Ezech. 2. ait: Aperi os tuum ⁊ ego adimplebo illud.
Ps. 80. Si ille ab vno tm̃ orãte iuuabať ⁊ nõ ſupa-
bať: quãtomagl̃ ego vbi nõ vnꝰ ꝫ multi ro-
gant deũ mecũ? Loquẽdo iã nõ timebit cor
Ps. 144. meũ: q: laudẽ dñi loqueť os meũ. Dñs no-
B ſter ieſus chriſtꝰ iubet nobis aliq̃d: ⁊ ꝓmit-
tit nobis aliq̃d. Quod iubet hic eſt: qđ ꝓ-
mittit alibi eſt. Qđ iubet finiť: q: tẽporale
eſt: qđ ꝓmittit nõ finiť: q: ęternum eſt. Qđ
iubet opus eſt: qđ ꝓmittit merces eſt. Hinc
aduertat veſtra ſanctitas quãta eſt eiꝰ miſe
ricordia erga nos: vt laborẽ hic poſuerit cũ
fine: mercedẽ in cęlo ſine fine. Et ideo debe
mꝰ potiꝰ hic laborare ⁊ poſtea in cęlo merce
dẽ ſumere: q̃ꝫ hic mercedem velle accipere: ⁊
Matth. 6. poſtea laborare. De q̃buſdã eñ dicit: Amẽ
dico vobis: ꝑceperũt mercedẽ ſuã. Sꝫ forte
auidus es ad mercedẽ et piger ad laborẽ: q̃
fronte poſtulas qđ ꝓmiſit deus: ſi nõ facis
qđ iuſſit deus? Prius audi monitiones: et
ſic exige repromiſſiones. Prius inquã audi
iubentẽ: ⁊ tũc exige pollicẽtẽ. Jubet eñ no-
bis ⁊ dicit: Diligite inimicos veſtros: bene Matth. 5.
facite his qui vos oderũt: ⁊ orate ꝓ ꝑſequẽ
tibus ⁊ calũniantibꝰ vos. Audiſti opus: ex
pecta mercedem: Ut ſitis inquit filij patris
veſtri qui in cęlis eſt: qui ſolẽ ſuũ oriri facit
ſup bonos ⁊ malos: ⁊ pluit ſup iuſtos ⁊ in-
iuſtos. Attendite ipm dñm q̃ hoc iuſſit qđ C
fecerit. Nonne poſt tanta quę in eũ cõmiſe-
rũt impij iudei: q̃ retribuebãt ei mala ꝓ bo-
nis: pendẽs in cruce ait: Pater ignoſce illis Luc. 23.
quia neſciunt q̃d faciũt? Orauit in homine
q̃ exaudiuit cũ patre. Nam ⁊ mõ orat ꝓ no
bis: orat in nobis: ⁊ orať a nobis. Ut ſacer-
dos noſter orat ꝓ nobis: vt caput noſtrum
orat in nobis: vt deus noſter orať a nobis.
Quãdo ḡ in cruce pendẽs orabat: videbat
⁊ ꝓuidebat oẽs inimicos: ſed multos ex il-
lis futuros amicos ꝓuidebat: ideo omnibꝰ
veniã poſtulabat. Jlli ſęuiebant: ⁊ ille ora-
bat. Jlli dicebant pilato crucifige: Jlle cla-
mabat: Pater ignoſce. Jn aſperl̃ clauis pẽ-
debat: ſed lenitatẽ nõ amittebat. Jllis iam
petebat veniã: a quibꝰ accipiebat iniuriã.
Jlli ſęuiebãt: illi circũlatrabãt: illi inſultan
do caput agitabãt qđ ſanũ nõ habebãt: q:
caput quod eſt chriſtus nõ habebãt: ⁊ qua-
ſi in vno ſummo medico in medio cõſtituto
phrenetici circũquaq́ ſęuiebãt: pẽdebat il-
le: ⁊ ſanabat: Pater inquit ignoſce illis. At
tendite fratres: Magna pietas: Pẽdebat
⁊ tamẽ petebat. Et non deſcendebat: q: de
ſanguine ſuo medicamẽtũ phreneticl̃ facie-
bat. Deniq́ fratres poſt reſurrectionẽ ſana Act. 2.
uit: quos pendens inſaniſſimos tolerauit:
⁊ ſãguinẽ quẽ fuderũt ſęuiẽtes: biberũt cre-
dentes: ⁊ facti ſunt ſequentes qui erant per
ſequentes. Ecce quare venit chriſtus non
ꝑdere quod inuenerat: ſed quęrere ⁊ ſalua- Luc. 19.
re qđ perierat: vt diligẽdo ſęuientes inimi-
cos: faceret credẽtes amicos. Sꝫ ne multũ D
graue eſſe dicas imitari dñm tuũ qui ꝓpter
te paſſus eſt: relinquens tibi exemplũ vt ſe- 1. Petri. 2.
quaris veſtigia eiꝰ: attẽde ſtephanũ cõſer-
uũ tuũ. Homo erat ſicut ⁊ tu: de maſſa pec-
cati creatꝰ ſicut ⁊ tu: eo ꝑcio redẽptus quo ⁊
tu. Diaconꝰ erat: euãgelia legebat: quę legl̃
vel audis ⁊ tu. Jbi iuenit ſcptũ: Diligite ini- Matth. 5.
micos veſtros. Didicit legẽdo: ꝑfecit implẽ
do. Qui cũ a iudęis ſaxoꝝ grãdine cęderet:

nõ ſolũ nõ cõminabať: ſed inſup lapidatori
Act. 7. bꝰ ſuis veniã ꝑcabať. Poſitꝭ em̃ genibꝰ ora
bat dicens: Dñe ne ſtatuas illis h̄ delictũ.
Illi lapidabant: ⁊ ille orabat. Illi cum fu-
rore perſequebantur: ille pacatus chriſtũ ſe
quebatur. Illi malicia cęcabanť: ille aperto
cęlo viſo filio dei ſapientia illuſtrabať. Illi
lapides mittebant: ille orationes pręmitte-
bat tanq̃ dixiſſet: Domine ſi iſtos modo oc
cideris inimicos: quos poſtea facies ami-
E cos? Deniq̃ fratres vt noueritis quantum
valuerit oratio ſancti martyris ſtephani: re
currite nobiſcum ad illũ adoleſcentem no-
mine ſaulum. Qui cũ ſanctus ſtephanꝰ la-
Abi. 5. pidareť: omniũ veſtimenta ſeruabat: ⁊ tan
q̃ manibus omnium lapidabat. Et poſtea
ſicut noſtis accepit epiſtolas a principibus
ſacerdotũ: vt quoſcunq̃ inueniſſet chriſtia-
nos viros ac mulieres: vinctos adduceret ĩ
Act. 9. hieruſalẽ torquendos ⁊ puniendos. Hic cũ
iret in via: ſubito circumfulſit eum lumen
de cęlo: cecidit in terrã: ⁊ audiuit vocem di-
centẽ ſibi: Saule ſaule: quid me pſequeris?
Et ille: Tu quis es domine? Et dominꝰ ad
illũ: Ego ſum inq̄t ieſus nazarenꝰ: quẽ tu p
ſequeris. Durum eſt tibi contra ſtimulũ cal
citrare: quia nõ ſtimulũ: ſed pedes quibus
calcitras vulnerabis. Quid mihi et tibi?
Quare me pſequeris? Quare te erigis con-
tra me malo tuo? Sed contra tanta mala q̄
cõmittis in me: olim quidẽ debui pdere te:
ſed ſtephanus meus orauit ꝓ te. Eliſus eſt
ſęuiens: erectus eſt credens. Eliſus eſt lu-
pus: erectus eſt agnus. Eliſus eſt perſecu-
tor: erectus eſt prędicator. Dicam planius:
dicam aptius. Eliſus eſt filiꝰ pditionis: ere-
ctus eſt vas electiõis. Eliſus eſt ſaulus: ere
ctus eſt paulus. Nam ſi martyr ſtephanus
nõ ſic oraſſet: eccleſia paulum nõ haberet.
Sed ideo de terra erectus eſt paulus: quia
in terra inclinatꝰ exauditus ẽ ſtephanꝰ. Ec-
ce q̄re dominꝰ dicit: Diligite inimicos ve-
ſtros: quia diligendo inimicum: facis ami-
F cum. Sed cõtra tãta ⁊ talia hęc: tu quis es
qui nõ diligis? Figis genu: collidis frõtem
ĩ terrã ⁊ dicis: Oro vt moriať inimicꝰ meꝰ.
Deus ſi quid te ꝓmerui: occide inimicum
meũ. Et vtiq̃ tu qui oras vt homo moriať:
malus oras ꝯtra malũ: ⁊ facti eſtis duo ma
li. Ille male agẽdo: tu male orãdo. Tu ma
lus orando incipis eſſe quãdo dicis: Deus
occide malum. Reſpondet tibi ipſe: Quem
veſtrum? Aduertat ſanctitas veſtra. Iudex
homo per ſeipſum reum non occidit: ſed
iubet: ⁊ ſpiculator occidit. Iudex dicit: Oc
cide: ⁊ tortor occidit. Et tu quãdo dicꝭ: Oc-
cide inimicum meum: te facis iudicem: et
deum quęris eſſe tortorem. Reſpondet tibi
deꝰ: Non ero prorſus: nõ ero peccatoris tor
tor: ſed liberator: quia nolo mortem pecca- Ezech. 33.
toris: ſed vt conuertať ⁊ viuat. Nam ſi vo-
luntatem tuam haberem: te prius occiderẽ
anteq̃ inuitatꝰ venires. Nõne me blaſphe
maſti? Nõne me in tuis malis operibꝰ irri-
taſti? Nõne nomẽ meum de terra delere vo
luiſti? Nõne me ĩ ꝑceptis vel in ſeruis meis
contempſiſti? Si tunc te occidiſſem inimi-
cum: quem modo facerem amicum? Quid
ergo male orando doces me: qd̃ non feci in
te? Immo ergo dicit tibi deus: Doceam te
vt imiteris me. In cruce pendens dixi: Pa Luc. 23.
ter ignoſce illis quia neſciunt quid faciunt.
Docui hoc milites meos: docui martyres:
Prius eſto ⁊ tu martyr meꝰ: tyro meus ad
uerſus diabolum: aliter inuicte nullo mo-
do pugnabis niſi pro tuis inimicis oraue-
ris. Conuerſi ad dñm deum patrem ⁊c̃.

In eodem feſto: Sermo V

Sermo. V. A

H Eſterno die natalem habuimꝰ dñi
ſaluatoris: hodie ſumma deuotio-
ne veneramur ſancti martyris ſte-
phani paſſionẽ. Heſterno quo redimimur
ad ꝑmiũ: hodierno q̄ ꝓuocamur ad exem-
plũ. Bene ergo heſternę ſolennitati feſtiui-
tas hodierna cõiuncta eſt: vt illa credentes
eueheret ad vitã: hęc cõfitentes duceret ad
coronã. Omni ergo eccleſię beatus ſtepha-
nus datus eſt ad ꝓfectũ. Adhuc laicus dia-
conij meruit electionẽ: ⁊ leuita martyrij op-
tinuit principatũ. In plebe adhuc poſitus
erat: ſed iam virtutibꝰ eminebat. Humilis
erat: ſꝫ celſus fide. Diſcipulus erat ordine:
ſed factus eſt magiſter exemplo. Quo ſeq̄-
bať deuotione fidei: ꝑceſſit velocitate mar-
tyrij. Scriptũ eſt em̃ de eo in actibus apo- Act. 6.
rũ: ꝙ ad miniſterium viduarum ſit ab apo-
ſtolis deputatꝰ. In hac etiã re ꝙ ꝑpoſitus
eſt fęminis: teſtimoniũ meruit ſinceriſſimę
caſtitatis. Beatus ergo erit fratres chariſſi
mi: qui hunc ſectatꝰ: qui hũc imitatus fue-
rit: ⁊ pudicitię palmã ⁊ martyrij conſequiť
coronam. De quo ⁊ lectio apoſtolorũ actuũ
quę nobis hodie lecta ẽ dilectiſſimi fratres:
cũ plurimũ habeat in ipſa ſpecie admiratio

B nis:non minus tamen cõtinet in myſterio
Act.7. dignitatis. Ecce inquit beatꝰ ſtephanꝰ: vi-
deo cęlos aptos: ⁊ filium hoïs ſtantẽ a dex-
tris dei. Conſiderate attentius dilectiſſimi
fratres: cũ beatus martyr dñm ieſum chri-
ſtũ ad dexterã dei patris ſtare vidiſſet: cur
ſe filium hoïs videre teſtatus eſt: ⁊ nõ potiꝰ
filium dei: cũ vtiqꝫ plus delaturus honoris
dño videret̃ ſi ſe dei potius ꝙ̃ homis filiũ
videre dixiſſet? Sed certa ratio poſtulabat
vt hoc ita ⁊ oſtenderet̃ in cęlo et ꝑdicaretur
in mundo. Omniũ eñi iudęorũ ſcandalum
in hoc erat: cur dominꝰ noſter ieſus chriſtꝰ
qui ſm carnẽ erat filiꝰ hominis: eſſe etiam
dei filiꝰ diceret̃. Ideo ergo pulchre ſcriptu-
ra diuina filiũ hominis ad dexterã dei pr̃is
ſtare memorauit: vt ad cõfutandã iudęorũ
incredulitatẽ ille martyri oſtenderet̃ in cęlo
quia ꝑfidis negabat̃ in mũdo: ⁊ illi teſtimo
niũ cęleſtis veritas daret: cui fidem terrena
impietas derogaret. Unde licet iuxta pſal
Ps.115. mũ qui lectus eſt: precioſa ſit in conſpectu
domini mors ſanctoꝝ eiꝰ: ſi quid tamen di-
ſtare inter martyres poteſt: ꝑcipuus videt̃
Act.6. eſſe qui primus eſt. Nã cum ſanctꝰ ſtepha-
nus diaconꝰ ab apoſtolis ordinatꝰ ſit: apo-
ſtolos ip̃os beata ac triumphali morte ꝑceſ
ſit: ac ſic qui erat inferior ordine: primus fa-
ctus eſt paſſione: ⁊ qui erat diſcipulus gra-
du: magiſter cępit eſſe martyrio: cõplens il-
lud quod beatꝰ ꝓpheta in pſalmo qui lectꝰ
Ps.115. eſt dixit: Quid retribuã dño ꝓ omnibus q̃
retribuit mihi? Retribuere eñi voluit primꝰ
ſtephanꝰ martyr dño: qd̃ cũ omni humano
genere accepit a dño. Mortẽ eñi quã ſalua
tor dignatus eſt ꝓ omnibꝰ pati: hãc ille pri
C mꝰ reddidit ſaluatori. Poſt hęc ſubiecit ſcri
Act.7. ptura ſacra quę ait: Poſitis inquit genibꝰ
clamauit dicens: Dñe: ne ſtatuas illis hoc
peccatũ. Uidete dilectiſſimi affectũ beati
viri: videte magnã ⁊ admirabilẽ charitatẽ.
In ꝑſecutione poſitꝰ erat: ⁊ ꝓ ꝑſecutoribꝰ
deꝑcabat̃: atqꝫ in illa lapidũ ruina quando
aliꝰ obliuiſci poterat etiã chariſſimos ſuos:
tunc ille dño cõmendabat inimicos. Quid
eñi dicebat cũ lapidaret̃? Dñe: ne ſtatuas il
lis hoc peccatũ. Plus itaqꝫ tunc illoꝝ dole-
bat peccata: ꝙ̃ ſua vulnera. Plus illorum
impietatẽ: ꝙ̃ ſuam mortẽ dolebat. Et recte
plus. In illorũ quippe ĩpietate erãt multa
quę plãgi potuiſſent: in illius aũt morte nõ
erat qd̃ debuiſſet doleri. Illoꝝ impietatẽ
mors ſequebat̃ ęterna: huiꝰ autẽ mortẽ vi-
ta ꝑpetua. Imitemur ergo in aliq̃ dilectiſſi
mi fratres tanti magiſtri fidem: tam ꝑclari
martyris charitatẽ. Diligamꝰ nos hoc aio
in eccleſia fratres nr̃os: quo ille tũc dilexit
inimicos. Sed qd̃ peius eſt aliquotiẽs non
ſolũ inimicos nõ diligimus: ſed ne amicis
quidẽ fidẽ integrã cuſtodimꝰ. Sed dicit ali D
quis: Non poſſum diligere inimicũ meum:
quẽ quotidie velut hoſtẽ patior crudeliſſi-
mũ. O quicũqꝫ ille es: attendis quid tibi fe
cerit homo: ⁊ nõ conſideras quid tu feceris
deo. Cũ eñi tu multũ grauiora in deũ pecca
ta cõmiſeris: quare nõ dimittis homini pa
rũ: vt tibi deꝰ dignet̃ dimittere multũ? Re-
cole quid tibi in euãgelio veritas ip̃a ꝓmi-
ſerit: ⁊ quã tibi quodãmodo cautionẽ fece-
rit: Si eñi inquit dimiſeritis hominibꝰ pec Math.6.
cata eorũ: dimittet ⁊ vobis pater veſter cę-
leſtis peccata vr̃a. Si autẽ non dimiſeritis:
nec pater veſter dimittet debita veſtra. Ui
detis fratres: q: cũ dei gratia ĩ poteſtate no
ſtra poſitũ ẽ qualiter a dño iudicemur. Si
inquit dimiſeritis: dimittet̃ vobis. Nã ſę-
pe dixi fratres: ⁊ frequẽtiꝰ dicere debeo: ne-
mo ſe circũueniat: nemo ſe ſeducat. Qui vel
vnũ hominẽ in hoc mũdo odio habet: quic-
q̃d deo in opibꝰ bonis obtulerit totũ ꝑdet:
quia nõ mentit̃ paulus apoſtolus dicens:
Si dedero omnes facultates meas ĩ cibos 1.Cor.13.
pauperũ: ⁊ ſi tradidero corpus meũ ita vt
ardeã: charitatẽ aũt nõ habuero nihil mihi
ꝓdeſt. Quã rem etiã beatꝰ iohannes ꝯfir-
mat dicens: Omnis eñi qui nõ diligit fra- 1.Joh.3.
trem ſuum: manet in morte. Et iterũ: Qui
fratrem ſuum oderit: homicida eſt. Hoc lo-
co fratrem: omnẽ hominem oportet intelli-
gi: omnes enim in chriſto fratres ſumus.
Nemo eñi ſine charitate de virginitate ꝯſu
mat: nemo d̃ elemoſynis: nemo d̃ ieiuniis:
nemo de orationibus ꝯfidat: q: quãdiu ini-
micitiã in corde tenuerit: neqꝫ in iſtis neqꝫ ĩ
aliis q̃buſlibet bonis operibus placare ſibi
dñm poterit. Sed ſi vult habere ꝓpitiũ do E
minũ: nõ dedignet̃ audire cõſiliũ meũ. Au-
diat nõ me: ſed ip̃m dñm ſuũ: Si offers in- Math.5.
quit munus tuũ ad altare: ⁊ ibi recordatus
fueris q: frater tuꝰ habet aliq̃d aduerſum
te: relinque ibi munus tuũ ante altare: ⁊ va
de prius reconciliari fratri tuo: ⁊ tunc veni-

ens offeres mun⁹ tuū. Et nos pugnas ha/
bemus intrinſecus: ꝛ dolos in corde verſan
tes: ꝛ quaſi qui bonā cōſcientiā habeamus
pſumim⁹ accedere ad altare: nō timētes qđ
1. Corī. 11. ſcriptū eſt: Qui manducat ꝛ bibit indigne:
F iudiciū ſibi manducat ꝛ bibit. Sed dicit ali
quis: Grandis labor eſt inimicos diligere:
p pſecutoribus ſupplicare. Nec nos nega/
mus fratres: nō paru⁹ quidē labor eſt i hoc
ſeculo: ſed grande erit pmiū in futuro. Per
amorē eñ hominis inimici: efficieris amic⁹
dei: Immo nō ſolū amicus ſed etiā filius: ſi
Matth. 5. cut ipſe dñs dixit: Diligite inimicos vſos:
benefacite his q̄ oderūt vos: vt ſitis filij pa
tris veſtri qui in celis eſt. Si te aliq̄s homo
diues in hoc ſeculo vellet adoptiuū filiū fa
cere: quō fuires: q̄s ei dignitates īpēderes:
etiā fuorū ei⁹ que ſeruitia duriſſima ꝛ aliq̄/
tiens etiā turpiſſima ſuſtineres cōuicia: vt
ad caducā ꝛ fragilē hereditatē ipius pueni/
res? Quod ḡ ille ſuſtinet ppter ſubſtantiā
terrenā: tu ſuſtine ppter vitā eternā. Con/
uincimur eñ certiſſima ratione: quia ppter
deū poſſum⁹ quidē ſed nolum⁹ iniuriam ſu
G ſtinere. Deniq̄ ſi nobis aliqua potens pſo/
na iniuriā facit: ſi nos etiam in faciē maledi
cit: nec reſpondere aliquid aſperū: non dicā
vicē reddere auſi ſum⁹. Quare h'? Ne ab il/
la perſona potente adhuc maiora q̄ ptuli/
m⁹ patiamur. Qđ a nobis extorquet hois
timor: deberet a nobis exigere chriſti amor.
Si ḡ potens pſona cōtra nos ſeuit tacem⁹
ꝛ nihil dicere auſi ſumus: Si vero equalis
aut forte inferior vel leuem nobis cōtume/
liam fecerit: quaſi fere beſtie ſine vlla patiē/
tia: ac ſine aliqua dei cōtēplatione cōſurgi/
mus: ꝛ aut in pſenti noſtrā iniuriam vindi/
camus: aut certe ad maiorē vicem reddēdā
noſtrū animū pparamus. Quid eſt hoc q̄
quādo potens pſona nobis iniuriā intulit
patiēter accepim⁹: quādo inferior nimio fu
rore ſuccēdimur? Quia ibi timuim⁹ hoiem:
hic deū timere nolum⁹. Unde ergo fratres
quantū poſſumus cū dei adiutorio cor nrm̄
ad patientiā pparem⁹: ꝛ in omnibus malis
hominib⁹ medicoꝝ vicē agere ſtudeamus:
ꝛ nō ipſos homines: ſed ipoꝝ maliciā odio
habeamus. Pro bonis oremus vt ſemp ad
meliora cōſcendāt: p malis vt cito ad emē/
dationē vite p penitentie medicamenta cō/
fugiant. Quā rem orātibus vobis ipſe pſta
re dignet: qui cū patre ꝛ ſpirituſancto viuit
ꝛ regnat in ſecula ſeculoꝝ Amen.

In eodem feſto Sermo VI

Sermo. VI.

Q Uoniam video noſtras diſputatio A
nes graphio ceraq̄ ligari ꝛ neq̄q̄
ſum⁹ idonei lectitare: adiuuate me
ipſum queſo interceſſu vſo apud martyrē
iſtū: quē gamaliel ſtolatus reuelauit: Sau/ Act. 7.
lus ſpoliat⁹ lapidauit: ꝛ chriſtus pānis in/ Luc. 6.
uolutus ditauit: ꝛ pcioſo lapide coronauit.
Triumphalis eſt dies iſte beatiſſimi: trium
phalis eſt dies ſancto ſtephano martyri: a
lapidibus mortuis cōdēnato: extra ciuita/
tē lapide pcipitato: corpore pnecato: capite
vulnerato: lapide cōquaſſato: ꝛ angulari la
pide coronato. Pulcher erat miniſter: quia
pulcher erat ꝛ magiſter. Pulcher erat vbi/
q̄ ſtephan⁹ iſte: in corde ꝛ i corpore. De ma
giſtri pulchritudine cantat in pſalmo: Spe Ps. 44.
cioſus forma pre filijs hoim: diffuſa eſt gra
tia in labijs tuis. Et ipi cātam⁹ in pſalmo:
Specie tua ꝛ pulchritudie tua: itēde, pſpere
pcede ꝛ regna. Stephano ḡ martyri ꝛ pul/
chritudo erat corpis: ꝛ flos etatis: ꝛ eloquē/
tia ſermocinātis: ꝛ ſapiētia ſanctiſſime mē
tis: ꝛ opatio diuinitat. Inuidia magna ob B
ſtiterat iudeis ob chriſtiane cauſam pfeſſio
nis. Uidebāt eñ ſtephanū iudei iudeū: in
medio iudeoꝝ i ciuitate metropolitana pa/
rentū ſuoꝝ diſputantē cōtra ſacra iudeorū:
ꝛ ꝯ ſacrificia: ꝛ cōtra legem: ꝛ ꝯtra circūciſi/
onē: ꝯtra ſabbata: exurgentes in iracūdiā
ꝛ ꝯcipientes venenata ſenſa: loquebant ad
inuicē ſibi talia verba: Quid eſt iſtud? quid
eſt hoc qđ agim⁹? q̄d facim⁹? quid dicim⁹?
q̄d vult ſibi iſte homo ꝛ iuuenis ꝛ pulcher:
ꝛ eloquentiſſimus ꝛ ſapientiſſimus homo?
Nam ſigna magna ꝛ mirabilia facit iſte ho
mo: et ſine cauſa chriſtus mortuus eſt ho/
mo: Uenite inquiunt fratres ſimulq̄ cōue
niam⁹ in vnū: faciam⁹ cōſiliū: cōfirmemus
falſum teſtimoniū. Fecim⁹ cōtra deū: facia
mus ꝛ contra famulū. Dixim⁹ cōtra domi/
nū: Expedit vt vnus moriat q̄ tota gens Joh. 11.
pereat: dicam⁹ cōtra famulū: Exterminem⁹ Iere. 11.
eū de terra viuentiū: ꝛ nomē ei⁹ nō memo/
ret amplius. Quādo ꝯſiliū contra ieſum fe
cim⁹: multū nobis pfuim⁹ q: pualuimus:
circūuenim⁹: dedim⁹: accepim⁹: ligauimus:
tradidimus: ſuperauim⁹: oppſſimus: cruci/
fiximus. Amatori cupiditat dedim⁹ pecu/

niã: quã ꝺ mãmona iniquitatis diſtraxim⁹
vnuſquiſq̃. Ligauim⁹ incapabilẽ filiũ vir/
ginitatis: tradidim⁹ iudici iudicẽ ęquitatꝭ:
ſuperauimus ſuperãtẽ imperiũ vanitatis:
oppreſſimus opprimentẽ ſupbiã calamita/
tis: conſpuim⁹ faciẽ ſanctitatis ⁊ crucifixi/
mus cęci filiũ maieſtatis. Occidim⁹ tñ: ſepe
liuim⁹: eiuſq̃ ſepulchrũ anulo noſtro ſigna
uimus: ſed ab angelo reſignatũ inuenim⁹.
Dicamus: iudicem⁹ ſepulchrũ ſignatum cu
ſtodientibus cuſtodibus: ⁊ miraculũ reſur/
rectionis videntibus: tantã pecuniã vt pi/
lato mentirenꝭ cõtulim⁹: teſtimoniaq̃ ꝓdu
ximus: et confuſione vigilantes caruimus.
C Sed ⁊ nunc o viri quid agemus: quid facie
mus: quid dicemus: qui vnũ chriſtum occi
dimus ⁊ multos chriſtianos cõſpicim⁹? Ec
ce inquiũt in vno chriſto a nobis occiſo: du
centi ſunt diſcipuli eius de ipſo numero no
ſtro trãſlati: ⁊ nicodem⁹ ſacerdos noſter eſt:
⁊ tria ⁊ quinq̃ milia hominũ ad eoꝝ bapti
ſmum cucurrerũt: multas iudęas ⁊ gręcas ⁊
barbaras nationes baptizauerũt: ⁊ ſuis ſa
crarijs ꝑpoſuerũt. Ecce adhuc quod eſt no/
Act.6. bis peius ac deterius: ſeptem diacones or/
dinauerunt: inter quos vnus qui vocaꝭ ſte
phan⁹ ⁊ iuuenis ⁊ pulcher ⁊ eloquentiſſim⁹
⁊ ſapientiſſimus eſt pręomnib⁹: ⁊ ſignis mi
raculoꝝ eſt plenus: ⁊ ſi eſt plen⁹ neceſſe eſt
vt cõfluat ad eũ noſter populus: ⁊ in nr̃am
cõfuſionẽ apud omnes iudęos ſit magnifi/
catus: niſi noſtris manib⁹ fuerit lapidatus.
Cur ergo ĩquit adhuc ſtam⁹? Quẽ expecta
m⁹? Quare tardam⁹ ſtephanũ iſtũ nr̃ę cõ/
fuſionis demõſtratorem? Publicum publi
ce rapiamus ad cõciliũ: in noſtro ſtatuam⁹
medium: põtificali ꝑturbemus ſynodo: te/
ſtimonio opprimam⁹ falſiſſimo: faciam⁹ mi
niſtro quod fecim⁹ ⁊ magiſtro. Si em̃ nõ du
bitauim⁹ magiſtrum lanceare: non debem⁹
dubitare ſtephanũ lapidare. Conſenſerunt
q̃ omnes iudęi impij viri: ad homicidium
ſemꝑ parati. Rapiũt ſtephanũ: ad ſuũq̃ ꝑ/
ducunt cõciliũ. Exagitant ⁊ ꝑturbãt: ⁊ inꝭ/
rogant: audiũt ⁊ attendũt. Audiunt ſapiẽ/
D tiſſimũ: ⁊ cõſpiciunt ſpecioſiſſimũ. O iudęi
ſemꝑ inimici dei: intendite bene: qui iudica
Ps.57. tis non bene. Si ergo iuſticiã loquimini: re
cta iudicate filij hominũ. Intendite ſimul
põtifices ⁊ miniſtri: ſacerdotes ⁊ ipſi oẽs: ſi/
mul iudęi intẽdite faciem miniſtri dei: intẽ/
Exo.34. dite faciẽ ſtephani ſi poteſtis. Moyſes em̃
ꝓpter excęcationẽ veſtrã cõtra faciẽ ſuã po
ſuit velamẽtũ: ſtephan⁹ vero ad cõfuſionem
veſtrã cõtra veſtrũ cõuentũ reſurrectionis
annũciat ſacramentũ. Sed o iudęi fidẽ nul
laten⁹ miramur in vobis: ꝑ multa cõgruitꝭ
iniq̃tatib⁹ veſtris. Qui em̃ faciẽ deſpicitis
legiſlatoris: ꝑſonã ſuſcipitis delatoris: ꝑſo/
nã iudęi ſuſcipitis delatoris. Qui deſpexi/
ſtis faciem moyſi legiſlatoris: ꝑſonã iudęi
ſuſcepiſtis crudeliſſimi delatoris: ⁊ ad dede
cus veſtrũ ſemꝑ additis crimen veſtrũ. Et
moyſes veſter quãdo velamentũ poſuit cõ
tra ſanctã faciẽ ſuã: nolebat videre crimino
ſam faciẽ veſtrã: Stephanus vero reuelata
facie ſua: ſpeculabaꝭ in cęlũ gloriã dei filij:
ideo videbãt vultũ ei⁹ iudęi tanq̃ vultum Act.6.
angeli dei. Et nũc tãtũmodo beate martyr
ſtephane terrã deſpice: cęlũ cõſpice: ⁊ ponti
ficem ſperne: patrem attẽde. Deſpice iudę/
um ⁊ ſacerdotẽ ⁊ populũ: cõſpice in cęlo pa
trẽ ⁊ filiũ ⁊ ſpiritũſanctũ. Indica tñ iudęo
quid ſit illud quod diu contẽplaris in cęlo.
Ecce inquit ſtephan⁹: video cęlũ aptum: et Act.7.
ieſum quẽ crucifixiſtis: quẽ illuſiſtis moriẽ/
tem: quẽ ſignato ſepulchro poſuiſtis iacen/
tem: video ego ad dexterã patris ſtantem.
Quid ꝗ vobis ꝓfuit iudęi: quia crucifixiſtꝭ E
filiũ dei: ⁊ filij dei martyrẽ lapidatis? Ecce
duplo labefacti eſtis: q: ciuitatem veſtram
amiſiſtis: ⁊ ipm lapidatorũ principẽ ꝑdidi/
ſtis: ⁊ de ciuitate ſancta eradicata eſt veſtra
planta. Impleta eſt em̃ in iudęa maledicta
maledictio illa dauitica: Propterea de⁹ de Ps.51.
ſtruet te in finẽ: euellet te ⁊ emigrabit te de
tabernaculo tuo: ⁊ radicẽ tuã de terra viuẽ
tiũ. Silentiũ aũt fecerunt turbę iudęorum
damnabili animoſitate ſua: ⁊ ſuꝑ martyrẽ
ſtephanũ dentibus colubrinis ſtridebant:
quẽ quaſi ſerpentẽ in corde habebant: ꝑci/
pitantq̃ martyrem ſanctũ extra ciuitatem
ſuã: ꝑmittentes teſtimonia dicentes falſita
tem: ꝓijciuntq̃ veſtimenta ante ſauli veſti
gia: ⁊ currunt cũ lapidib⁹: vlnas erigũt: bra
chia dirigunt: petras iaciũt: lapidantq̃ iu/
ſtum iniuſti ꝓcũbentẽ: morientẽ: orantẽ at/
q̃ dicentem: Dñe ieſu me⁹: oſtẽſor me⁹: de/
fenſor meus: ꝓpter quẽ ſęuit in me nudus
lapidator meus: exaudi me: exaudi ſancte
meus: virginis filius. lapis viuus: ad exau
diendũ me vnus: intende in me ipſum tui
fontis lauacro mũdatũ: tui ſalutaris gra/
tia ſine macula ꝯſecratũ: ꝓ tuo nomie ſpo/

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

latum: humanis lapidatum manibus: ſed
ab amore ſauli non ſeparatū: Et ne ſtatuas
illis hoc peccatū miſericors vſq; in finem:
Stephanus ſanctus moriens: et in ęterna
pace dormiuit.

Item in eodē feſto: Relatio ſancti Auguſtini de miraculis ſancti
VII Stephani: VII

A D aquas tibilitanas epō afferente
a ꝓiecto reliq̄as martyris glorioſiſſi-
mi ſtephani ad eiꝰ memoriā venie-
bāt magnę multitudinis cōcurſus ⁊ occur-
ſus: vbi cęca mulier vt ad epm̄ portātē pig-
nora ſacra: duceret̄ orauit: flores q̄s ferebat
dedit: recepit: oculis admouit: ꝓtinꝰ vidit.
Stupētibꝰ cūctis q̄ aderāt: ꝑibat exultās:
viā carpēs: ⁊ vię ducē vlteriꝰ nō requirēs.
B Memorati memoriam martyris que poſi-
ta eſt in caſtello ſynicenſi q̄d hipponēſi co-
lonię vicinum eſt: eiuſdem loci lucillius epi
ſcopus populo ꝓcedente atq; ſequente por
tabat: fiſtula cuiꝰ moleſtia iam diu labora-
uerat: ⁊ familiariſſimi ſui medici qui eā ſe-
caret operiebat̄ manus: illiꝰ pię ſarcinę ve-
ctatione repente ſanata eſt: Nam deinceps
C eam in ſuo corpore nō inuenit. Eucharꝰ p̄-
ſbyter ex hiſpania: calame habitās: vetere
morbo calculi laborabat: ꝑ memoriā ſupra-
dicti martyrꝭ quā poſſidius illo aduexit epi
ſcopus: ſaluus eſt factus. Idem ipē poſtea
morbo alio ꝓualeſcēte mortuus ſic iacebat
vt ei iam pollices ligarentur: opitulatione
memorati martyris cum de memoria eius
reportata eſſet: ⁊ ſuꝑ iacentis corpus miſſa
D ipſius p̄ſbyteri tunica ſuſcitatus eſt. Fuit
ibi vir in ordine ſuo primariꝰ noīe marcia-
lis: euo iam grauis: ⁊ multum abhorrens a
religione chriſtiana. Habebat ſane fidelem
filiam ⁊ generū: eodem anno baptizatum.
Qui cū eum ęgrotantē multis ⁊ magnis la-
chrymis rogarēt vt fieret chriſtianus: pror-
ſus abnuit: eoſq; a ſe turbida indignatione
ſubmouit. Viſum eſt genero eiꝰ vt iret ad
memoriam ſancti ſtephani: ⁊ illic ꝓ eo quā-
tum poſſet oraret: vt deus illi daret mentē
bonam: qua credere nō differret in chriſtū.
Fecit hoc ingenti gemitu ⁊ fletu: et ſinceri
ter ardente pietatis affectu. Deinde abſce-
dens de altari aliquid florum quod occur-
rit tulit eiq; cū iam nox eſſet ad caput poſu-
it. Tunc dormitum eſt: et ecce ante dilucu-
lum clamat vt ad epiſcopū curreret̄: qui me
cū forte tunc erat apud hipponē. Cum ergo
eū audiſſet abſentem: venire p̄ſbyteros po-
ſtulauit. Venerunt: credere ſe dixit. Admi-
rantibus atq; gaudentibus omnibꝰ bapti-
zatus eſt. Hoc quādiu vixit in ore habebat:
Chriſte accipe ſpiritū meū: cū hęc verba be-
atiſſimi ſtephani quādo lapidatus eſt a iu-
deis vltima fuiſſe neſciret. Que huic quo-
q; vltima fuerunt: nā nō multo poſt etiam
ipē defunctus eſt. Sanati ſunt illic per eun E
dē martyrē etiā tres podagrici: duo ciues:
peregrinus vnꝰ: Sed ciues omnimodo: pe
regrinus autem ꝑ reuelationem quid adhi-
beret quādo doleret audiuit: ⁊ cū h̄ feciſſet:
dolor cōtinuo cōquieuit. Audurus eſt no- F
men fundi vbi eccleſia eſt ⁊ in ea memoria
martyris ſtephani. Puerum quēdā paruu-
lum cum in area luderet: exorbitantes bo-
ues qui vehiculum trahebant rota obtriue
runt: ⁊ confeſtim palpitauit expirās. Hunc
mater arreptū ad eandē memoriā poſuit: ⁊
nō ſolū reuixit: verū etiā illęſus apparuit.
Sanctimonialis quedā in vicina poſſeſſio- G
ne que caſpilina dicit̄: cū ęgritudine labora
ret ac deſperaret̄: ad eandē memoriā tunica
eiꝰ allata eſt. Que anteq̄ reuocaret̄: illa de-
functa eſt. Hac tn̄ tunica operuerunt cada-
uer eiꝰ parētes: ⁊ recepto ſpiritu ſalua facta
eſt. Apud hipponē baſſus q̄dam ſyrus ad H
memoriā eiuſdē martyrꝭ orabat ꝓ ęgrotāte
⁊ periclitante filia: eoq; ſecum veſtem eius
attulerat: Cū ecce pueri de domo occurre-
rūt: qui ei mortuā nunciarēt. Sed cum orā-
te illo ab amicis eiꝰ exciperent̄: ꝓhibuerūt
eos illi dicere: ne ꝑ publicū plangeret̄. Qui
cum domū rediſſet iam ſuorū eiulātibꝰ per-
ſonantem: et veſtem filię quā ferebat ſuper
eā proieciſſet: reddita eſt vitę. Rurſum ibi- I
dem apud nos hyrenei cuiuſdā collectarij
filius ęgritudine extinctꝰ eſt. Cumq; corpus
iaceret exanime: atq; a lugentibus ⁊ lamen
tantibus exequię pararent̄: amicorum eiꝰ
quidam inter aliorum conſolantium verba
ſugeſſit vt eiuſdē martyris oleo corpus per
ungeret̄. Factū eſt: ⁊ reuixit. Itemq; apud I
nos vir tribunitius eleuſinius ſuꝑ memo-
riā martyris q̄ i ſuburbano eiꝰ ē ęgritudine
exanimatū poſuit infantulū filiū: ⁊ poſt ora
tionē quā multā cū lachrymis ibi fudit: viuē
tē leuauit. Vzali etiā q̄ colonia vtice vicina K
eſt: multa ꝓclara ꝑ eundem martyrem facta

cognouimus: cuius ibi memoria longe pri-
uſq apud nos ab epiſcopo euodio ꝯſtituta
eſt. Cū enī nuꝑ illic eſſem⁹: petroniā clariſſi
mā fęminam quę ibi mirabiliter ex magno
atq diuturno: in quo medicorū adiutoria
cūcta defecerāt languore ſanata eſt: horta-
ti ſumus volente ſupradicto loci epiſcopo
vt libellū daret qui recitaret in populo: et
obedientiſſime paruit. In quo poſuit etiā
quod hic reticere nō poſſum. A quodā iu-
dęo dixit ſibi fuiſſe ꝑſuaſum: vt anulum ca-
pillatio vinculo inſereret: quo ſub omni ve
ſte ad nuda corporis cingeret: qui anulus
haberet ſub gemma lapidē in renib⁹ inuen
tum bouis. Hoc alligata quaſi remedio: ad
ſancti martyris limina veniebat. Sed ꝓfe-
cta a carthagine: cū in cōfinio fluminis ba-
grade in ſua poſſeſſione māſiſſet: ſurgēs vt
iter ꝑageret: ante pedes ſuos illū iacentem
anulū vidit: ⁊ capillatiā zonā qua fuerat al
ligatus mirata tēptauit. Quā cū omnino
ſuis nodis firmiſſimis ſicut erat cōperiſſet
aſtrictā: crepuiſſe atq exiliuiſſe anulū ſuſpi
cata eſt. Qui etiā ipſe cū integerrim⁹ fuiſſet
inuentus: futurę ſalutis quodāmodo pign⁹
de tanto miraculo ſe accepiſſe ꝓſūpſit: atq
illud vinculū ſoluens: ſimul cū eodē anulo
ꝓiecit in flumen. Nō credent hoc q etiā do-
minū ieſum per integra virginalia matris
enixum: ⁊ ad diſcipulos oſtijs clauſis in-
greſſum fuiſſe nō credunt. Sed h certe quę-
rāt: ⁊ ſi verū inuenerint: credāt. Clariſſima
fęmina eſt: nobiliter nata: nobiliter nupta:
Carthagini habitat: ampla ciuitas: am-
L pla ꝑſona: rē quęrētes latere nō ſinit. Vnū
eſt apud nos factū nō maius q illa q̄ dixi:
ſed tam clarū atq illuſtre miraculū: vt nul-
lū arbitrer eſſe hipponenſiū qui hoc nō vel
viderit vel didicerit: nullū qui obliuiſci vl-
la ratiōe potuerit. Decē quidē fratres: quo
rū ſeptem ſunt mares: tres fęminę de cęſa-
rea cappadocię ſuoꝝ ciuiū nō ignobiles: ma
ledicto matris recenti patris eorū obitu de-
ſtitutę: quę iniuriā ſibi ab eis factā acerbiſſi
me tulit: tali pęna ſunt diuinit⁹ coërciti: vt
horribiliter quaterent omnes tremore mē-
brorum. In qua fędiſſima ſpecie oculos ſu-
orū ciuiū nō ferentes: quaquauerſum cuiq
ire viſum eſt: toto pene vagabant orbe ro-
mano. Ex his etiam ad nos venerunt duo
frater ⁊ ſoror: paul⁹ ⁊ palladia: multis alijs
locis miſeria diffamāte iam cogniti. Vene-
runt autem ante paſcha ferme dies quinde
decim: eccleſiā quotidie ⁊ in ea memoriam
glorioſiſſimi ſtephani frequentabant: oran
tes vt iam ſibi placaret deus: ⁊ ſalutem pri
ſtinam redderet. Venit ⁊ paſcha: atq ipſo
die dominico mane cum iam frequēs popu
lus pręſens eſſet: ⁊ loci ſancti cancellos vbi
martyriū erat: idem iuuenis orans teneret:
repente ꝓſtratus eſt: ⁊ dormienti ſimillim⁹
iacuit: nō tn̄ tremens ſicut etiā ꝑ ſomnū ſo-
lebat. Stupētibus qui aderant: atq alijs
pauentibus: alijs dolentibus: cū eū quidā
vellent erigere: nōnulli ꝓhibuerunt: ⁊ poti⁹
exitum expectandū eſſe dixerūt. Et ecce ſur
rexit ⁊ nō tremebat: quoniam ſanatus erat
⁊ ſtabat incolumis intuēs intuētes. Quis
ergo ſe tenuit a laudibus dei? Clamātium
gratulantiumq vocib⁹ eccleſia vſquaq
completa eſt. Inde ad me currit vbi ſede-
bam iam ꝓceſſurus: irruit alter quiſq poſt
alterū: omnis poſterior quaſi nouum quod
alius prior dixerat nunciantes: meq gau-
dēte ⁊ apud me deo gratias agente: ingre-
ditur etiam ipſe cum pluribus: inclinatur
ad genua mea: erigit ad oſculū meū. Pro-
cedimus ad populum: plena erat eccleſia: ꝑ
ſonabat vocibus gaudiorū: Deo gratias:
deo laudes: nemine tacente hinc ⁊ inde cla-
mantium. Salutaui populum. ⁊ rurſus ea-
dem feruentiori voce clamabāt. Facto tan-
dē ſilentio: ſcripturarū diuinarum ſunt le-
cta ſolennia. Vbi autē ventum eſt ad mei
ſermonis locū: dixi pauca ꝓ tempore: ⁊ pro
illius iocunditate lęticię. Nobiſcum homo
prandit: ⁊ diligēter nobis omnē ſuę frater-
nęq ac maternę calamitatis indicauit hi-
ſtoriam. Sequenti itaq die poſt ſermonem M
redditum: narrationis eius libellum in cra-
ſtinum populo recitandum ꝓmiſi. Quod
cum ex dominico paſchę die tertio fieret: in
gradibus exedrę in qua de ſuperiore loque
bar loco feci ſtare ambos fratres. Cum coꝝ
legeretur libellus: intuebatur populus vni
uerſus ſexus vtriuſq vnum ſtantē ſine de-
formi motu: alteram in membris omnibus
contrementem: et qui ipſum non viderant
quid in eo diuinę miſericordię factum eſſet:
in eius ſorore cernebant. Videbant enim
quid in illo gratulandum: quid ꝓ illa eſſet
orādum. Inter hęc recitato eorum libello:
de cōſpectu populi eos abire ꝓcepi: ⁊ de to-
ta ipſa cauſa aliquanto diligentius ceperā

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

diſputare. Cum ecce me diſputante voces
alię de memoria martyris noue gratulatio-
nis audiunt: cōuerſi ſunt eo qui me audie-
bant: ceperuntq̨ cōcurrere. Illa eñ vbi de
gradibus deſcendit in quibus ſteterat: ad
ſanctū martyrē orare pregerat. Que mox
vt cancellos attigit: collapſa ſimiliter ve-
lut in ſomnū ſana ſurrexit. Dum ergo requi
reremus quid factū fuerit: vnde ille ſtrepi-
tus lętus extiterit: ingreſſi ſunt cū illa in ba
ſilicam vbi eramus: adducentes eam ſanā
de martyris loco. Tū vero tātus ab vtroq̨
ſexu admirationis clamor exort⁹ eſt: vt vox
cōtinuata cū lachrymis nō videret poſſe fi-
niri: perducta eſt ad eum locum vbi paulo-
ante ſteterat tremens: exultabant eam ſi-
milem fratri: cui doluerant remanſiſſe diſſi
milem: ⁊ nondū fuſas p̄ces ſuas ꝑ illa: iam
tamen ꝓuiam voluntatē tam cito exauditā
eſſe cernebant. Exultabant in dei laude vo
ce ſine verbis tanto ſonitu: quātum noſtrę
aures ferre vix poſſent. Quid erat in cordi-
bus exultantium: niſi fides chriſti ꝓ quo ſte
phani ſanguis effuſus ē? Cui niſi huic fidei
atteſtāt iſtam iracula: in qua predicat chri-
ſtus reſurrexiſſe in carne: ⁊ in cęlū aſcēdiſſe
cū carne? Quia ⁊ ipſi martyres huius fidei
martyres: id eſt hui⁹ fidei teſtes fuerūt.

De ſancto iohanne apoſtolo.

In feſto ſancti iohannis apoſto-
li et euāgeliſte: Homelia de eo qđ
Joh.21. ſcriptū eſt in euāgelio eiuſdē: Dixit
ieſus petro: Sequere me ⁊c. que
habet i expoſitiōe doctoris Ibidē

De ſanctis Innocentibus.

Ser.VIII In feſto ſanctorum Innocentū. Sermo I

A
Ps.75. c Redimus iudeis quia notus aliq̄n
in iudea deus: ⁊ ipſi id negant pro-
pter quod credimus q: nō patrem
nouerunt qui filium negāt. Unū dominū
cōmunis natura teſtat: q: vnus ē mūdus.
Unum deū ſignificat: q: vna eſt fides noui
⁊ veteris teſtamēti. Unū ſpiritūſanctū gra
tia teſtat: q: vnū baptiſmū in noie trinita-
tis; dū ꝓphetę dicūt: apoſtoli audiūt. Unū
Matth.2. deū magi crediderūt: aur thus ⁊ myrrham
ſupplices ad chriſti cunabula detulerunt.
Aurū ⁊ thus ⁊ myrrha: paſtores: magi: ma-
chęra: vt cruentis victimis infantiū ęterna
repleant altaria: vbi cū paruuli victimant:
matres miſerę lamētant. Naſcēte dño: lu-
ctus cępit: nō cęlo ſ mūdo. Indicit matri-
bus lamētatio: angelis exultatio: infantib⁹
trāſmigratio. De⁹ eſt q̄ natus eſt: innocen-
tes illi debent victima q̄ venit dānare mū-
di malitiā. Agnelli debēt imolari: q: agnus
futurus eſt crucifigi q̄ tollit peccata mundi.
Sed oues vlulāt matres: q: agnos ꝑdunt
ſine voce balātes. Grande martyriū: crude
le ſpectaculum. Eximit machęra: ⁊ nulla in- B
teruenit cauſa. Sola ſtridet iuidia: cū q̄ na-
tus eſt nulli faciat violētiā. Sed oues cerni
m⁹ matres q̄ ſuperāt agnos lugētes. Vox Hiere.31.
in rama audita eſt: plorat⁹ ⁊ vlulat⁹ magn⁹.
Pignora ſunt nō credita ſed creata: nō de-
poſita ſed expoſita. Teſtis eſt ipſa natura
q̄ pugnabat in martyres: cū tyrānus iacta-
ret infantes. Mater crines capitis diſſipa-
bat q̄ ornamētū capitis amittebat. Quan-
tis modis infantē volebat abſcōdere: ⁊ ipſe
ſe infantulus publicabat. Neſciebat tacere
q: necdū didicerat formidare. Pugnabat
mat ⁊ carnifex. Ille trahebat: illa tenebat.
Ad carnificē mat clamabat: Quid ſeparas
a me: quē genui ex me? Uterus genuit: nō
māſit ille cū vixit: vbera mea fruſtra lacte
cōtorquet: caute portaui quē a te video ma
nu crudeli iactari. Modo eū effuderunt vi
ſcera mea: ⁊ tu elidis ad terram. Alia accla
mabat mat: cū exactor latro non cōpelleret
ſimul occidi cū paruulo matrē: vt qđ me di
mittis inanem? Si culpa eſt: mea eſt. Si nō
eſt crimē: iunge mortē: ⁊ libera matrē. Alia
dicebat: Quid q̄ritis? Unū quęritis ⁊ mul-
tos occiditi: ⁊ ad vnū qui vn⁹ eſt attingere
nō poteſtis. Alia de cōtra clamabat: Ueni
iam: veni ſaluator mūdi. Quādiu q̄reris:
nullū times: videat te miles: ⁊ nřos nō oc-
cidat infātes. Miſcebat lamētatio matrū:
⁊ ad cęlū trāſibat oblatio paruuloꝝ. Sed il
le q̄ agnū tēptauit: ipſe ꝑ herodē agnulos
iugilauit. Manet auctori ⁊ miniſtro ſuppli- C
ciū: diaboli ⁊ herodis iudiciū: cū iſta reſur-
rectio cęperit mortuoꝝ. Herodes qđ putas
acturus eris qñ ꝯ te tantorū claſſes infan-
tiū iudiciale cęperint exercere litigiū? Inue
nies clarā linguā: magnā vocē: mēſurā ꝑfe-
ctā: oēs inuenies cādidatos: in menſuram Eph.4.
ętatis plenitudinis chriſti fulgētes. Cū ſta
re cęperint ante eum quem putaueras occi-
dendū: ꝓ quo fuderunt ſanguinē p̄cioſum:

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Ipſum videbis throno igneo p̄ſidētē: illos
ſoliū dominicū circūdantes: candore rubeo
ſplendētes ,ppter candidā etatem ⁊ ſangui
nem paſſionis. Quid acturus es? quid di-
cturus? Tacebis reus: dum tātus cantabit
Apocl.6. exercit⁹ ſanctorū: Uindica ſanguinē ſeruo-
Ps.78. rū tuorū qui effuſus eſt: Introeat in cōſpe-
ctu tuo gemitus cōpeditorꝫ: ipſo iuuante q̄
cū patre ⁊ ſpirituſancto viuit ⁊ regnat per
omnia ſecula ſeculorū Amen.

Ser.IX. In eodem feſto: Sermo II

hriſto igit̄ ſcđm ,pphetię fidem na
Matth.2. C to in bethleem iudę: tēporib⁹ hero-
dis regis: de orientis partibus ad-
uentantes quidā viri ex magorū gente: per
cūctant̄ ab herode vbi nā eſſet rex qui nup
natus eſt iudęorum: affirmantes vidiſſe ſe
ſtellā eius in oriente: quę ſibi etiā dux itine
ris extitiſſet: cauſam vero tantę ,pperatio-
nis adorandi ac venerandi nup editi regis
eſſe. Quibus ille auditis incredibiliter de-
terret̄: timens ⁊ verens ne ſtatus ſui peri-
clitaret̄ imperij: Aduocatis accerſitiſq; le-
gis doctoribus requirens ꝑcunctat̄ vbi nā
Michee.5. chriſtū naſci ſperarent. Ut vero ex michee
oraculus locus natiuitatis ei⁹ apud beth-
leem deſignatus eſt: vno p̄cepto rex oēs la-
ctētes pueros: nō ſolū apud bethleem: ſed
⁊ in omnibus eius finibus a bimis ⁊ infra:
ſcđm tempus qđ explorauerat a magis in-
terimi iubet: ſi quo mō etiā ieſum cū eque-
uis poſſet extinguere. Sed p̄uenit regis in-
ſidias puer adductus in egyptū: parentib⁹
de dolo regis angelo p̄nunciante cōmoni-
tis. Deceptus itaq; herodes rex ⁊ illuſus a
magis: mittit ī bethleem ⁊ in oēs fines ei⁹
B vt interficiant̄ pueri a bimatu ⁊ infra. Occi
dunt̄ ,p chriſto paruuli: ,p iuſticia morit̄ in-
nocentia. O beata ętas: quę necdum chri-
ſtum poteſt loqui: ⁊ iam ,p chriſto meretur
occidi. Nondū oportuna vulneri: ⁊ iam ido
nea paſſioni. O feliciter nati: quib⁹ in pri
mo naſcendi limine eterna vita obuiā ve-
nit. Incurrunt quidē inter ipſa primordia
acceptę lucis periculū ⁊ finē ſalutis: ſed de
ipſo ,ptinus fine capiunt principia eternita
tis. Immaturi quidē vident̄ ad mortē: ſed
feliciter moriunt̄ ad vitā. Uix dū guſtaue-
rant p̄ſentem: ſtatim trāſeunt ad futuram.
Nondum ingreſſi infantię cunas: ⁊ iam ꝑ-
ueniunt ad coronas. Rapiunt̄ quidē a cō-
plexibus matrum: ſed reddunt̄ gremijs an
gelorum. Nihil ergo egiſti ferociſſime au- C
ſteritatis audacia: potes martyres facere:
chriſtum nō potes inuenire. Putabat ſe in-
felix tyrannus domini ſaluatoris aduentu
regali ſolio detrudēdū: Sed nō ita eſt. Nō
ad hoc venerat chriſtus vt alienam gloriā
inuaderet: ſed vt ſuam donaret. Nō inquā
ad hoc venerat chriſtus vt regnum terreſte
p̄riperet: ſed vt celeſte donaret. Non vene-
rat ad poteſtates dignitateſq; rapiendas:
ſed ad contumelias ⁊ iniurias pferendas.
Non ad hoc venerat vt ſacrum illud caput
ad diadema gemmatū: ſed vt ad coronam
ſpineam p̄pararet. Non inquā ad hoc ve-
nerat vt conſtitueret̄ ſupra ſceptra magnifi
cus: ſed vt crucifigeret̄ illuſus. Naſcente er D
go domino cōturbat̄ herodes: ⁊ omnis hie
roſolyma cū eo. Quid mir: ſi pietate naſcē
te pturbet̄ impietas? Ecce iacentem in p̄ſe
pio ptimeſcit armatus: cōtremiſcit humilē
rex ſupbus: obuolutū pannis metuit pur-
puratus: cū ſimulatione alloquit̄ magos:
Ite inquit requirite de puero: ⁊ cū inuene- Matth.2.
ritis renunciate mihi: vt ⁊ ego veniens ad-
orem eū. Simulabat adorare ſe velle: quē
conabat̄ occidere. Sed non timet veritas
falſitatis inſidias. O ceca feritas: quę cre-
debat ꝙ deprehendere dominū fraudibus
poſſet. Ecce cuius terra celumq; oſtēdebat
aduentum: qui paſtorū nō latebat ſimplici
tatem: quē magi de extrema veniētes ethi-
opię parte merent̄ agnoſcere: dolis ſuis ad
illum non poteſt rex ſacrilegus peruenire.
Fallitur ergo ſtulti furor tyranni: chriſtum
non poteſt inuenire perfidia: quia deus nō
crudelitate ſed credulitate querendus eſt:
qui viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculorū Amē.

In eodem feſto: Sermo III Ser.X.

Odie fratres chariſſimi natalem il- A
h lorum infantum colimus quos ab
herode crudeliſſimo rege interfe- Matth.2.
ctos eſſe euāgelij textus eloquitur. Et ideo
cū ſumma exultatiōe gaudeat terra celeſtiū
militum et tantorum parens fecunda vir-
tutum. Ecce prophanus hoſtis nūquā bea
tis paruulis tm̄ ,pdeſſe potuiſſet obſequio:
quātū ,pfuit odio. Nā ſicut ſacratiſſimum
preſentis diei feſtum manifeſtat: quantum
in beatos paruulos iniquitas abundauit:

tantū in eis gratia b̄ndictionis refudit. Be
ata es o bethleem terra iuda q̃ herodis re-
gis immanitatē in puerorū extinctione per-
peſſa es: quę ſub vno tēpore candidatā ple
bem imbellis infantię deo offerre meruiſti.
Digne tū natalem illoꝝ colimus: quos bea
tius ęternę vitę mūdus edidit: ꝙ̄ quos ma-
ternorū viſcerū partus effudit. Siquidem
ante vitę ꝑpetuę adepti ſunt dignitatē: ꝙ̄
vſuram p̄ſentis acceperint. Aliorum quidē
p̄cioſa mors martyrū laudem in cōfeſſione
ꝓmeruit: horū in conſūmatione cōplacuit.
Quia ſcipiētis vitę primordijs ipſe eis oc-
caſus initiū glorię dedit: qui p̄ſentis termi-
num impoſuit. Quos herodis impietas la
ctētes matrū vberibꝰ abſtraxit: qui iure di-
cunt martyrū flores: quos in medio frigore
infidelitatis exortos: velut primas erūpen-
tes eccleſię gēmas quedā pſecutionis prui-
na decoxit. Et ideo dignū eſt interfectis ꝓ
chriſto infantibꝰ honores impendere ceri-
monias non dolores: ſacramentis dare vo
ta nō lachrymis: q: ipē illis fuit cauſa pęnę
qui extitit τ coronę: ipſe odiū cauſę qui p̄-
B miū. Parāte aūt herode paruulis necē: io-
Math. 2. ſeph ꝑ angelū admonet: vt chriſtū dn̄m no
ſtrū in ęgyptū transferat: ęgyptū idolis ple
nā. Nā poſt iudęoꝝ pſecutionē τ ad occidē
dū chriſtū ꝓphanę plebis aſſenſum: chriſtꝰ
ad gentes idolis deditas trāſire dignat: τ
iudęā relinquēs ignoranti ſęculo colendus
infert. Et quia ex ſcripturis diuinis fratres
chariſſimi: bonos τ iuſtos viros pſecutio-
nē malorū ſemꝑ ſuſtinuiſſe cognoſcimus: ſi
diligenter cōſideramꝰ: inueniemꝰ illos ma-
iora ſupplicia ſuſtinere. Omnis eñ homo
q̄ aliū in corpore perſequit: prius ipſe in cor
de pſecutionē ſuſtinere cognoſcit. Nam ſi
etiā illi quē pſequit aliquid de ſubſtantia
ſua tulerit: maius ſibi ipſe diſpēdiū facit: q:
nemo habet iniuſtū lucrum ſine iuſto dam-
no. Ubi lucrū τ ibi damnū: lucrum in arca:
damnū in conſcientia. Tulit veſtē τ ꝑdit fi-
C dē: acquirit pecuniā τ ꝑdit iuſticiā. Sed h̄
homines ideo faciūt: q: diem nouiſſimū at-
tēdere nolūt. Si enim diē mortis ſuę cogi-
tare iugiter vellent: animū ſuū ab omni cu-
piditate vel malicia cohiberent. Sed quod
modo nolūt ſalubriter cogitare: neceſſe ha-
bent poſtea ſine vllo remedio ſuſtinere. Ue
niet eñ illis dies nouiſſima: veniet dies iu-
dicij: quādo eis nec pęnitentiā licebit age-
re: nec bonis operibꝰ ſe ab ęterna morte po
terūt redimere: q: ꝑcutit etiā hac animad-
uerſione peccator: vt moriēs obliuiſcat ſui
qui dum viueret oblitꝰ eſt dei. Ueniet dies
iudicij: quando mouebunt fundamēta mō-
tium: τ ardebit terra vſq3 ad inferos deor-
ſum: quādo cęli ardentes ſoluent: quando
ſol obſcurabit: τ luna nō dabit lumen ſuū: Math. 24.
quādo ſtellę cadent de cęlo: quādo peccato
res τ impij mittent in ſtagnū ignis: τ fumꝰ Apoc. 14
tormentorū illorū aſcendet in ſecula ſeculo-
rū: vbi fletus τ ſtridor dētiū. Ueniet tēpus Math. 8.
fratres chariſſimi: q̄n nulli bono erit male:
nulli malo erit bene. Ueniet inquā nouiſſi-
ma dies: quādo diſcernūt pij ab impijs: iu
ſti ab iniuſtis: laudatores dei a blaſphema
toribus dei. Ueniet τ quando diſcernunt:
vt nulli: ſicut dictū eſt: bono ſit male: nulli
malo ſit bene. Quare ꝙ̄ modo nō ſic? Forte
τ modo ſic. Sed qḋ nūc eſt in occulto: tunc
erit in manifeſto. Lege ſcripturā diuinā: in
gredere mecū ſi potes in ſanctuarium dei:
forte ibi ſi poſſum docebo te: imo diſce me-
cū ab eo qui docet me: etiam nūc nō eē ma
lis bene: τ meliꝰ eſſe bonis ꝙ̄ malis: quāuis
nōdū venerit bonoꝝ plena fęlicitas: nōdū
ꝙ̄ venerit malorū pęna nouiſſima. Si legē
dei diligenter attendis: forte intelligis me-
cū nō eſſe bene malis. Rogo eñ te τ quęro D
abs te: tibi quare malū eſt? Reſpōſurꝰ es:
Egeſtas angit: p̄mit difficultas: dolor for-
taſſe mēbrorū: timor ab inimico. Tibi ideo
male eſt quia pateris mala: τ bene eſt illi q̄
eſt ipſum malum? Multū intereſt inter ma
lū pati: τ malum eſſe. Tu qḋ pateris nō es:
malū eñ pateris: ſed tu malus nō es: Ille
hoc malū non patit τ malus eſt. Noli ergo
falli: Non poteſt fieri vt tibi male ſit q: pa-
teris malū: τ illi bene ſit qui ē malus. Cum
eñ malus eſt: putas q: nō patit malum cū
patit ſeipſum? Tibi male eſt quia malū alie
num pateris in corpore tuo: τ illi bene eſt q̄
malum ſeipſum patit i corde ſuo? Tibi ma
le ē qui forte malam habes vitā: τ bene eſt
illi qui malam habet animā? Eſto bonus q̄ De xbis dn̄i
habes bona. Bonę ſunt diuitię: bonum eſt Ser. 12. b.
aurum: bonū eſt argentū: bonę familię: poſ
ſeſſiones. Omnia iſta bona ſunt: ſed vnde
facias bene: nō quę te faciāt bonū. Habe-
to bona: quę te faciāt bonum. Quę ſunt in
quis iſta? Fac iudiciū τ iuſticiā. Bona ſunt
quę habes: Fac iudiciū τ iuſticiā. Eſto τ tu

bonus int̃ bona tua: erubeſce bonis tuis.
Eſto bonus manſurus inter bona peritura:
erubeſce bonis tuis. Noli eſſe malus ĩ eis:
E ne pereas cũ eis. Ita ergo aurũ ⁊ argẽtum
diſtribuit hominib⁹ cõditor rerũ ⁊ admini-
ſtrator deus: vt ipſum p̃ ſe natura ⁊ genere
ſuo bonũ ſit: copia vero ei⁹ nõ extollat bo-
De xbis dñi Ser. 6. g. nos: nec elidat inopia. Malus aũt homo ⁊
cum offert̃ excecat̃: ⁊ cũ auferẽ excruciat: q̃
In li. 50. homel. 5. a. ⁊ cũ acquirũt̃ diuitie falſam leticiã tribuũt:
⁊ cũ pdũt̃ verã triſticiã derelinquũt. Diſca-
mus amare veras diuitias: id ẽ caſtitatem
⁊ iuſticiã: pacẽ ⁊ miſericordiã. Iſte eñ iuſte
dicunt̃ diuitie: q̃ bonis meritis iuſtiſq; tri-
buunt̃. Ille vere dicũt̃ diuitie: q̃ quiſquis
eas habuerit nõ egebit: dũ iuxta apl̃m: ha-
1. Timoth. 6. bens victũ ⁊ veſtitũ his cõtẽtus eſt. Iſtas
vero terrenas diuitias: iniuſtũ eſt putare
diuitias: que non auferũt egeſtatẽ. Tantũ
eñ magis quiſq; ardebit egeſtate auaricie:
q̃tomagis eas diligens maiores habuerit.
Quomodo ergo ſunt diuitie quib⁹ creſcat
inopia: que amatorib⁹ ſuis quantũ fuerint
ampliores nõ afferunt ſacietatẽ: ſed inflam
mãt cupiditate diuitẽ? Tu putas q̃ min⁹
indigeres: ſi min⁹ haberes. Unde bene qui
dã dixit: Creſcit amor nũmi: quãtũ ipa pe-
cunia creſcit. Cũ pecunie eñ incremento ra
F bies cupiditatis auget̃. Nã oẽs auari vel cu
pidi velut hydropis morbo egrotare vidẽ-
tur. Quomodo eñ hydropic⁹ q̃tũ plus bi
bit: tantũ amplius ſitit: ita auarus vel cupi
dus acquirẽdo nõ ſatiat̃. Nos vero fratres
cogitantes peregrinos nos ⁊ hoſpites eſſe
in hoc ſeculo: hoc tantũ qd̃ ad victũ ⁊ veſti-
tũ opus eſt nobis in itinere vite iſti⁹ reſer-
uemus: ⁊ quãtũ poſſum⁹ in eternã beatitu-
dinẽ p̃ elemoſynã paupez dirigam⁹: vt cũ
in die iudicij cupidi ⁊ auari p̱ ſterilitate bo
Matth. 25. noz opez audire meruerũt: Diſcedite a me
maledicti in ignẽ eternũ: nos p̱ bonis ope-
ribus audire poſſim⁹: Uenite benedicti p̱-
cipite regnũ: q̃ eſuriui ⁊ dediſtis mihi man
ducare: ſitiui ⁊ dediſtis mihi bibere: nudus
fui ⁊ operuiſtis me. Ad iſtã benedictionẽ vos
dñs ſub ſua p̱tectione perducat: cui eſt glo
ria in ſecula ſeculorũ Amen.

In eodem feſto: Sermo IIII

Sermo. XI. A
Q Uotienſcunq; fratres ſanctoz mar
tyria celebram⁹: totiens laudes ſal-
uatoris edicimus: ⁊ quotiens eorũ
aſſerimus paſſiões: totiẽs chriſti gloriã p̱di
camus. Nõ eñ ſuſpicim⁹ qd̃ paſſi ſunt: ſed
p̱pter quem paſſi ſunt admiramur. Igitur
non pena in laude: ſed fides eſt in honore.
Magnificamus ergo martyres: ſed p̃cipue
illos qui naſcẽte chriſto in ipſo exordio nõ
loquendo ſed moriendo cõfeſſi: ad regna p̱-
petua ceteros p̃uenerũt. Uidete aũt quem
idẽ locũ apud homines mereant̃: qui apud
deum locũ ſub altario meruerũt. Dicit eñ
ſancta ſcriptura: Uidi eñ ſub ara dei aĩas Apoc. 6.
occiſorũ p̱pter verbũ dei: ⁊ p̱pter teſtimo-
niũ ieſu quod habebãt. Sub ara inquit dei
vidi animas occiſorum. Quid reuerẽtius:
quid honorabili⁹ dici poteſt: q̃ ſub illa ara
requieſcere: in qua deo ſacrificium celebra-
tur: in qua offerunt̃ hoſtie: in qua dñs eſt ſa
cerdos: ſicut ſcriptum eſt: Tu es ſacerdos ĩ Ps. 109.
eternum ſm ordinem melchiſedech? Recte
ſub altario iuſtorum anime requieſcunt: q̃
ſup̱ altare corpus domini offert̃. Nec ĩmeri-
to illic iuſti vindictam ſanguinis poſtulãt:
vbi etiã p̱ peccatorib⁹ chriſti ſanguis effun
dit̃. Conuenienter igit̃ ⁊ quaſi p̱ quodã cõ-
ſortio ibi martyribus ſepultura decreta eſt:
vbi mors dñi quotidie celebrat̃: ſicut ipſe
ait: Quotienſcũq; hec feceritis: mortẽ meã 1. Cor. 11.
annũciabitis donec veniã: ſcʒ vt qui p̱pter
mortẽ ei⁹ mortui fuerãt: ſub ſacramenti ei⁹
myſterio requieſcant. Nõ ĩmerito inquã cõ
ſortio quodam illic occiſis tumulus conſti
tuit̃: vbi occiſionis dominice membra po-
nunt̃: vt quos cum chriſto vnius paſſionis
cauſa deuinxerat: vnius etiã loci religio co-
pularet. Legimus pleroſq; iuſtorum abrae
ſinibus refoueri: nõnullos paradiſi amẽni
tate letari: nemo tñ meli⁹ p̃ter martyres me
ruit: hoc eſt ibi requieſcere: vbi ⁊ hoſtia chri
ſtus eſt ⁊ ſacerdos: ſcilicet vt p̱pitiationẽ d
oblatione hoſtie cõſequant̃: ⁊ benedictionẽ
functionemq; ſacerdotis accipiãt. Inter ce- B
teros igit̃ martyres quos ſub ara dei cõſi-
ſtere predicamus: etiam beatos illos infan
tum lactentium p̱ chriſto primitias marty-
rum laudemus: qui non loquẽdo ſed mori-
endo confeſſi coronas meruerunt. Neq; eñ
dubitandum eſt eos in martyrio plura pre
ceteris exorare: qui in martyrio p̃ ceteris p̃-
ceſſerũt. Et clamauerũt inquit iohãnes vo
ce magna: Uindica dñe ſanguinẽ noſtrũ. Apoc. 6.
Et date ſunt illis ſingule ſtole albe: et dictũ
eſt illis vt quieſcerẽt tempus adhuc modi-

cū donec iplereť numerus fratrū ⁊ cōſeruo-
rū eorū. Oriť queſtio in hoc loco: cur ſancti
iam cū dn̄o manentes vindictā de inimicis
Matth. 5. expetāt: cū dn̄s in euāgelio dicat: Diligite
inimicos veſtros ⁊ orate ꝓ pſequētibꝰ et ca
lumniantibꝰ vos. Sed ſciendū qꝛ illi ſancti
iam in cōſpectu creatoris ſui cōſiſtentes vi-
dent voluntatē illiꝰ: ⁊ ideo ab ipſo accipiūt
qđ eū velle facere nouerūt: ⁊ de ipo bibunt
qđ de ipſo ſitiunt. Petunt aūt vindictā de
inimicis duobꝰ modis: ⁊ hoc cauſa charita
tis: vt ſcꝫ q̄ ad vitā ęternā p̄deſtinati ſunt:
cōuertanť a malo ad bonū: qui vero p̄ſcien
te deo damnādi ſunt: morianť ⁊ peccare de
ſiſtant: vt ꝑ hoc minorē pęnā in inferno ha-
beant: vbi vnuſquiſqꝫ ſm̄ qualitatē operū
ſuſtinebit magnitudinē pęnaꝝ. Petūt aūt
de reprobis vindictā: qꝛ optāt venire diem
C extremi iudicij: ⁊ reſurrectionē ſuorū corpo-
Apoc. 6. rū p̄ſtolanť. Et datę ſunt illis ſingulę ſtolę
albę. Per ſtolas albas debemꝰ intelligere
mercedem baptiſmi: p̄miū martyrij: merce-
dē ęternorū ⁊ gaudiū cęleſtis patrię. Habēt
ergo ante reſurrectionē ſancti ſingulas ſto-
las: qꝛ in ſola anima adhuc ęternis beatitu
dinibꝰ pfruunť. Poſtea aūt accepturi ſunt
binas: quādo receptis corporibꝰ imutabi-
les erunt in anima ⁊ incorruptibiles in cor-
Esa. 61. pore. De hoc eſaias: In terra ſua duplicia
Apoc. 6. poſſidebūt. Et dictū eſt illis vt quieſcerent
tp̄s adhuc modicū donec impleať numerꝰ
ꝯſeruoꝝ ⁊ fratrū eoꝝ. Dictio iſta inſpiratio
eſt diuia: qua mētibꝰ eoꝝ deſiderātibꝰ diē
iudicij imittiť virtꝰ patientię: vt patienter
ferant omnia expectantes numerum illorū
qui ſimiliter interficiēdi ſunt ꝓ chriſto cum
eis poſtmodū regnaturi: vt qui deſiderant
recipere ſua corpa: gaudeāt ex numero colli
gendorū fratrū. Tali modo loquiť deꝰ om-
nipotēs ſanctis: veluti quilibet paterfami-
lias habēs multos filios: ſinguliſqꝫ đ agro
reuertentibus ⁊ rogantibus vt cibū ſibi tri-
buat: reſpondet: Refectio quidē veſtra pa
rata eſt: ſed expectate fratres veſtros: vt cū
in vnū poſiti fueritis oēs in cōe comedatis
⁊ epulamini gaudentes: qꝛ interficiendi ſūt
et illi vel apto ſcꝫ martyrio vel occulto. Di-
ciť ģ illis vindictā poſtulantibꝰ: poſt datū
munꝰ vt qeſcāt atqꝫ ſuſtineāt: donec cōple-
atur numerꝰ cōſeruorū illorū. Videtis igiť
qm̄ ꝓpter nos martyrū vindicta differtur.
Dum eīn nos retardamus: horum ſanguis
inultus eſt. Sed hoc ꝯtingit noſtra deſidia:
qui nō ſicut dictum eſt religioſe viuimus: q̄
nō pie ſicut congruit operamur. Nam ſi bo
norum operū ad dominū iuſticia noſtra pre
cederet: iam cōſeruorū numerus qui expe-
ctatur eſſet cōpletus. Nulli autē dubiū eſt:
vindictā poſt iudiciū martyres ꝑcepturos:
qui etiam ante iudiciū p̄mijs cęleſtibus ho
noranť. Vn̄ oportet frēs chariſſimi qꝛ p̄mi- D
tias martyrū hodierna feſtiuitate venera-
mur: de ęt̄na q̄ in cęlis eſt martyrū feſtiuita-
te ſedule cogitemꝰ: eorūqꝫ veſtigia inquātū
poſſumꝰ ſequēdo ⁊ ipi eiuſdē feſtiuitatꝭ ſuꝑ
nę participes exiſtere curemꝰ: teſtāte aplo:
Quia ſi ſocij paſſionū fuerimꝰ: ſimul ⁊ ꝯſo- 2. Cor. 1.
latiōis erimus: nec tam đ morte eoꝝ lugea-
mꝰ q̄ꝫ đ iuſta palmę ꝑceptione lętemur. Si-
q̄dē ſingulos eoꝝ cū ꝑ tormēta pellerenť ex
hac vita: rachel gemebunda: id ē eccl̄ia ge- Hiere. 31.
mit luctu lachrymiſqꝫ pſecuta: ſed iam hinc Matth. 2.
expulſos ſupna hierl̄m: q̄ eſt mať oīm nr̄m:
mox i aliā vitā obuijs lęticię miniſtris exce-
pit: atqꝫ i gaudiū dn̄i ſui ꝑpetuo coronādoſ
itroduxit. Vn̄ dicit iohānes: Stabāt ante Apoc. 7.
thronū i ꝯſpectu agni amicti ſtolis albis et
palmę i manibꝰ eoꝝ. Stāt eīn mō ante thro
nū dei coronati: q̄ quōdā aū thronū iudicū
terrenoꝝ iacebāt pęnis aſtricti. Stāt i ꝯſpe
ctu agni nulla rōne illic a ꝯtēplāda eiꝰ glīa
ſeꝑandi: a cuiꝰ hic amore nec ꝑ ſupplicia po
terāt ſepari. Stolis fulgēt albis ⁊ palmas i
manibꝰ habēt: qꝛ p̄mia in opibꝰ habēt dū
corpa q̄ ꝓ dn̄o ignibꝰ vſtulari ac beſtijs di-
lacerari: flagris abſumi: ꝑ p̄cipitia diſſolui:
vnguľ abradi omnimō pęnaꝝ genere paſſi
ſūt diſſipari: ꝑ reſurrectionē glorificata reci
piūt. Et clamabāt inq̄t voce magna dicen- E
tes: Salus deo nr̄o q̄ ſedet ſuꝑ thronum et Apoc. 7.
agno. Magna voce ſalutē deo decātāt: qui
magna grār̄ū actione recolūt: nō ſua ſe ꝟtu
te ſ ipo auxiliāte tribulationū impugnātiū
ſupaſſe certamia. Dicit iteꝝ eoꝝ ⁊ p̄teritos
agones ⁊ coronas deſcribens ꝑpetuas: Hi Ubi. s.
ſūt q̄ venerūt đ tribulatione magna ⁊ laue-
rūt ſtolas ſuas: ⁊ dealbauerūt eas i ſangui-
ne agni. Stolas q̄ꝑpe martyres in ſanguine
agni lauerūt: dū mēbra ſua q̄ oculis inſipiē
tiū viſa ſūt pęnaꝝ ſqualore fędari: ſic potiꝰ
fuſo ꝓ chriſto ſanguine ab oībus mūdaue-
re contagijs: inſuꝑ ⁊ beata immortalitatis
luce digna reddidere: qđ eſt etiam lotas ha
buiſſe ſtolas in ſanguine agni. Ideo ſunt

inquit ante thronum dei ⁊ ſeruiūt die ac no
cte i templo eius. Nō eſt laborioſa ſed ama
bilis ⁊ optanda ſeruitus in dei laudibus ꝑ/
petuo aſſiſtere. Dies quippe et nox nō viciſ
ſitudinē temporis ꝓprie: ſed ꝑpetuitatē tro
pice ſignificāt. Nox eñ nō erit illic: ſed dies
Ps. 83. vna melior in atrijs chriſti ſup milia. In q̄
Hiere. 31. non plorat rachel filios ſuos: ſed abſterget
Apoc. 2. de⁹ oēm lachrymā ab oculis eoꝝ: datq̧ vo
cē leticię ⁊ ſalutis ęternę in tabernaculis iu/
ſtorū: qui viuit ⁊ regnat deus ⁊c̄.

De ſancto Uincentio

In feſto ſancti Uincentij marty/ris: Sermo I

Sermo. XII.
A N paſſione quę nobis hodie recita
i ta eſt: fratres chariſſimi euidenter
oſtenditur iudex ferox: tortor cruen
tus: martyr inuict⁹. In cui⁹ corpore pęnis
varijs exarato: iam tormenta defecerant: et
adhuc membra durabant. Tot cōuicta mi/
raculis ꝑſiſtebat impietas: tot vexata ſup/
plicijs nō cedebat infirmitas. Agnoſcat̄ er/
go operata diuinitas. Quādo eñ corrupti/
bilis puluis contra tā imania tormenta du
B raret: niſi in eo chriſtus habitaret? In his
eñ omnibus ille agnoſcendus: ille glorifi/
candus: ille laudandus eſt qui et in prima
vocatione dedit fidē: ⁊ in ſuprema paſſione
virtutē. Uultis noſſe q̄ vtrunq̧ donatum
Phil. 1. eſt? Audite apoſtolū paulū: Uobis inquit
datum eſt ꝓ chriſto nō ſolum vt credatis in
eum: verumetiā vt patiamini ꝓ eo. Acce/
perat vtraq̧ hęc beatus vincentius leuita:
acceperat ⁊ habebat. Si eñ non accepiſſet:
quid haberet? Habebat i ſermone fiduciā:
habebat in paſſione tolerantiā. Nemo er/
go de ſuo corde p̄ſumat quādo ꝓfert ſermo
nē: nemo de ſuis viribus ꝯfidat quādo ſuf/
fert temptationē: q̄ vt ⁊ bona prudēter lo/
quamur: ab illo eſt nō noſtra ſapientia: ⁊ vt
mala fortiter ꝑferamus ab illo ē: nō noſtra
C eſt patientia. Recolite dñm chriſtū ſuos in
euangelio diſcipulos admonētē: Recolite
martyrū regē cohortes ſuas armis ſpirita/
libus inſtruentem: bella monſtrantē: adiu/
toria miniſtrantē: p̄mia pollicentē: quia cū
dixiſſet diſcipulis ſuis: In hoc mūdo p̄ſſu/
ram habebitis: mox vnde territos ꝯſolare/
Joh. 16. tur adiunxit dicens: Sed cōfidite: quia vici
mundum. Quid ergo miramur chariſſimi
ſi in illo vincētius vicit: a quo victus ē mū/
dus? In hoc inquit mundo preſſurā habe/
bitis: vt ſi p̄mit nō opprimat: ſi oppugnat
nō expugnet. Duplicem mundus aciem ꝓ/
ducit contra milites chriſti. Blandit̄ vt de/
cipiat terret vt frangat. Nō nos teneat vo/
luntas ꝓpria: nō nos terreat crudelitas ali
ena: ⁊ victus eſt mundus. Ad vtroſq̧ adit⁹
occurrit chriſtus ⁊ non vincit̄ chriſtian⁹. Si D
cōſideret̄ in iſta paſſione humana patiētia:
incipit eſſe incredibilis: ſi agnoſcat̄ diuina
potentia deſinit eſſe mirabilis. Tanta graſ
ſabat̄ crudelitas in martyris corpore: ⁊ tan
ta tranquillitas ꝓferebat̄ in voce: tantaq̧
pęnarū aſperitas ſęuiebat in mēbris: vt mi
ro modo putaremus vincentio patiente ali
um loquentē non torqueri. Et vere fratres
chariſſimi ita erat. Prorſus ita erat. Alius
loquebat̄. Promiſit eñ ⁊ hoc teſtibus ſuis
chriſtus in euangelio: quos ad hm̄oi certa/
mina p̄parabat. Sic eñ ait: Nolite p̄medi/ Matth. 10.
tari quomodo aut quid loquamini. Nō eñ
vos eſtis q̄ loquimini: ſed ſpirit⁹ patris ve/
ſtri q̄ loquit̄ i vobis. Caro ḡ patiebat̄: ⁊ ſpi
rit⁹ loq̄bat̄. Et loquente ſpiritu nō ſolū cō/
uincebat̄ impietas: ſed etiā cōfortabat̄ infir
mitas. Clariorem nobis martyrem tot tor/
menta faciebant. Multiplici eñ vulnerum
varietate cōfoſſus nō deſerebat pugnā: ſed
acrius iterabat. Putares q̄ eū duraret: flā/
ma nō vreret: ⁊ tanq̄ figuli fornax lutū mol
le ſuſcipiens: durā redderet teſtam? Pote/ E
rat martyr noſter dicere daciano: Jam non
vret ignis tuus carnē meā: quia exaruit ſi/ Ps. 21.
cut teſta virtus mea: ⁊ quomodo ſcriptū eſt
veraciter: Uaſa figuli ꝓbat fornax: ⁊ hoīes Eccli. 27.
iuſtos tēptatio tribulatiōis: ꝓbat⁹ atq̧ de/
coctus illo igne vincenti⁹: dacian⁹ vero ar/
ſit ⁊ crepuit. Si eñ nō ardebat: vnde crema
bat? Quid eñ erāt verba iraſcentis: niſi fu/
mus ardentis? Ergo martyri noſtro refrige
rium in corde habenti: flammas extrinſec⁹
admouebat: ſed ipſe facib⁹ furoris accēſus
tanq̄ clibanus intus ardebat: ⁊ habitatorē
ſuū diabolū cōcremabat. Per furioſas eñ
daciani voces: ꝑ truces oculos ⁊ minaces
vultus ⁊ toti⁹ corpis mot⁹ ille habitator ei⁹
interior mouebat̄: ⁊ ꝑ hęc ſigna viſibilia tā/
q̄ ꝑ ſigna ſui vaſculi qđ impleuerat crepā/
tis rimula ꝓuidebat̄. Nō tantū martyrem
cruciabāt plurima tormēta: quātū illū va/
ſtabat inſania. Sed iam fratres illa oīa trā/
ſierūt: ⁊ ira daciani ⁊ pęna vincentij. Nunc
aūt pęna daciano: corona vero manet vin/

F centio. Deniqꝫ his ꝑmiſſis futurę videlicet
retributionis finibus: etiam in hoc mundo
martyrū gloriā demōſtremus. Quę hodie
regio: quę ve prouincia vlla quouſqꝫ vel ro
manum imperiū vel chriſtianū nomen extē
ditur: natalem nō gaudet celebrare vincen
tij diaconi? Quis autē hodie vel nomē da
ciani audiſſet: niſi vincētij paſſionē legiſſet?
Qđ vero tanta cura ſeruauit dn̄s martyris
corpus: quid aliud demōſtrauit niſi guber
naſſe ſe viuentem: quē non reliquit exani
mē? Vicit ergo dacianū viuens vincētius:
vicit ⁊ mortuus. Viuens tormēta calcauit:
mortuus maria tranſnatauit. Sed ipſe in
ter vndas gubernauit cadauer extinctum:
qui inter vngulas animū donauit inuictū.
Nō flexit flamma tortoris cor eius: nō mer
ſit aqua maris corpus eiꝰ. Sed in his ⁊ hu
Ps. 115. iuſmodi nihil eſt aliud: niſi ꝑcioſa in conſpe
ctu domini ſemꝑ mors ſanctoꝝ eius: cui eſt
honor ⁊ imperiū in ſęcula ſęculoꝝ Amen.

Ser. XIII. In eodem feſto: Sermo II

A Vnctoꝝ licet dilectiſſimi glorioſas
c martyrū paſſiones: quos diſtincta
regionibus loca meruerunt: vna fi
des faciat omnibus indiſcreto honore ve
nerabiles: ꝓpriā tamē ſibi in hoc venerati
onis obſequio vendicant dignitatē: qui ec
cleſiā dei ⁊ documētis ꝑ ceteris erexerunt:
⁊ patrocinijs adiuuerūt. Inter quos iuſte
beatum leuitam vincentiū cuiꝰ confeſſione
⁊ morte chriſtū incredulis ꝑdicatū incūctan
ter agnoſcimꝰ catholicis ſtudijs celebramꝰ:
Qui vt fideliū deuotionē deo ſtudioſiꝰ cō
mendaret: altiori charitatis flāmaſcens af
fectu: morti ſe ſe tādē fideliter obtulit: quo
videlꝫ robur fidei in ſolidiſſima petra chri
ſto fundatum ſequacibꝰ imitandum daret:
necnō ⁊ ſemen apoſtolicę ꝑdicationis ꝑ eū
pluribus diſſeminatū opę ſuę interceſſiōis
tutum ac ꝑfectę cōſummationis fruge refer
B tū in cęleſtibꝰ demū horreis cōderet. Nunc
ergo ampliꝰ ꝓpria venerentur: quē etiā pe
regrina mirant: quatenus eis ſe largiorem
exhibeat in beneficijs: quibꝰ ſe amabiliorē
cognoſcet in gaudijs: fiatqꝫ in eiꝰ ſolennita
te vberior leticię ambitus de q̄ fidei creuit
effectus. Huius deniqꝫ ſpiritus tāto virtu
tum munere claruit: vt ſacri miniſterij fultꝰ
officio: q̄ filium dei dn̄m noſtrum ſecuturus
eſſet in paſſione: eiuſdē chriſti calicē creden
tibꝰ prius miniſtraret in ſalutē. Cuius hau
ſtu fęliciter mente debriatus rabidi hoſtis
atqꝫ in chriſtum ſęuientis inſaniā interritꝰ
adijt: modeſtus ſuſtinuit: ſecurus irriſit: ſci
ens paratus eſſe vt reſiſteret: neſciens ela
tus eſſe quo vinceret: qꝛ cuiꝰ amore ſpirita
libꝰ armis ꝓmunitus reſiſtebat: eiꝰ adiuto
rio quicquid pęnarū in illū ferientis ira ex
cogitabat: inſuperabilis fortiter patiendo
vincebat. Ideo nō hūc laminę ignitę ſarta
ginis: nō eculei: non vngulę ferreęqꝫ manꝰ:
nō vires pauendę cędentiū: nec dolor ſciſſo
rū membroꝝ: nō foci fragor ⁊ ſtrepentis in
patientis viſceribꝰ ſalis iniectio daciani q̄
uerunt aliq̄tenꝰ ſubdere iuſſioni: Sed dum
intātū eiꝰ vecordię tumor excreſceret: vt tā
tis paſſionū ſubactum doloribꝰ aut viciſſe
aut interemiſſe ſe lętabundus extolleret: ſu
ſcepta ſpe fruſtratus: vnde victor viſus eſt
apparere: inde victus cōpulſus eſt erubeſce
re: quoniā quo dei martyr duriori vrgebat
pęna: eo ampliori cōfeſſionis exultabat cō
ſtantia. Vnde ipſius paſſionis vel vltima C
ꝓuidere ſeu morari fratres euidentius pla
cet quatenꝰ animaduertat ſanctitas veſtra
quo diabolus ſuū ꝑduxerit dolis miniſtrū
vel quō chriſtus ſuū in finē vſqꝫquaqꝫ ſer
uauerit famulū. Ex quo illud ſane erat mi
rabile: qꝛ quantū iſte extrinſecus multipli
ci pęnarū genere cōtritus artabat: tantū in
trinſecus exultante interiori homine dilata
bat: quātūqꝫ ille exterius iactantia tempo
ralis potentię inflabat: tantū interius de
ſpici ſe ꝑpendens interiori vexatus homiē
ꝓſocabat. Contemni igitur ſe videns ſęuie
bat: nec in quē iam vindictā inferret inueni
ebat. Videbat namqꝫ de ſęuientiū manus
carnificū plus ī eo inuenire vulneris q̄ꝫ cor
poris: ſolūqꝫ ingentē ſpiritū eo ſtulticiā ex
ꝓbrare ſuā qđ ꝓuocabat veritatis normā.
Quapropter credens q̄ cauſam cōfuſionis
auerteret: ſi ꝑſonam quę ſe ſpreuerat abſen
taret: minuſqꝫ dacianꝰ erubeſceret ſi vincē
tiū ꝑplus nō videret: iuſſit eum a publico re
moueri. Sed nec ſic q̄dē caret ſupplicio. Cō
tuſa q̄ iacebat teſta ſubſternit: vt vis acu
minis cōciſam molē ſupiecti corporis plus
diſcinderet atqꝫ reddita tormētis mēbra q̄
ſecarēt obuia ſuſciperēt fragmēta. Fallit tn̄ D
vincēdi opinione cęca crudelitas: Nā diui
na bonitas dilectū ſuū ampliꝰ in ꝯfeſſione
comitata infert nouā tenebris lucē: ⁊ taber
naculū ſplendidū obſcuꝝ reddit ergaſtulū.
Fouebat laceros artꝰ medica dei manꝰ: et
venuſtiori priſtinę ſanitatis augmēto: foſſi

lateris dāna ſupplebat. Inſolita igit̄ huiꝰ
lumis claritate ꝑculſi: obſtupuere cuſtodes
quin ⁊ vocē angelis hymnū deo cōcinētibꝰ
mēs pallidi ianitoꝝ expauit. Currit exami
nis miniſter ad ꝑſidē: quē grauiꝰ relatio nū
cij ꝙ̄ ictus ꝑcuſſit gladij: ⁊ cū non poſſet ex
magnitudine rei tacere qđ viderat: tremor
iudicē occupat: dolor lacerat: furor inflam-
mat: ⁊ ne in pęnis vincentiꝰ vincens gloriā
martyrij obtineret: citiꝰ inq̄t dacianꝰ ꝓdu
cat̄ e carcere: ne dū inſiſtimꝰ rebellem puni-
re: videamur eū potius victoria coronare.
Profert̄ itaqꝫ ex illo tetri carceꝛ baratro cę
leſti q̄dē gratia pulchrior: ⁊ ſi adhuc eēt paſ-
ſurꝰ robuſtior. Sed vbi deſideriū ad regni
vocationē tendentis nullo pęnarū vel mor
tis genere frāgendū intelligit: iubet inuida
mēs lenioris ſtrati fulcra ſubſtitui: ac blan-
diori eū requie ꝯfoueri: ſcꝫ vt ſi amoto pau-
lulū carnifice aīam q̄etꝰ exhalaret: diceret̄
nō eſſe occiſus ſed mortuꝰ: quaſi non cū pę-
na ꝑemerit: cum quo ⁊ pęna ſimul perierit.
Interea beatū vincētiū cęleſtis aula ſuſce-
pit: ac beatę fęlicitatis munere donat. Ad
cuiꝰ ingreſſum angelici lętant̄ ſpūs: omneſ
qꝫ ſimul cōciues gratulantur ſancti: Noſqꝫ
tibi gratias agimus dn̄e ieſu: ꝙ anima tuo
digna ꝯſortio q̄ ꝑtinax tulit ſuppliciū: men
dax fugit obſequiū: Et q̄ fuit cōtēta ꝑſecu-
E tor q̄ fureret: ſit dedignata qđ parceret. Co
gnito igit̄ iudex inſanꝰ: et q̄ chriſtꝰ viciſſet
in vincentio: neſciꝰ dacianꝰ ſcīo eiꝰ abſceſſu
illius ſibi ꝓmittit cadaueris expoſitiōe vin
dictā: cuiꝰ gemit ex virtute victoriā. Feris
nāqꝫ ⁊ canibꝰ decepta furoris ſupbia abſu-
mēdū ꝓijci mādat lictoribus: vt tali paſtu
eoꝝ impleret ventrē: q̄rū ipē gerebat mētē.
Sed vt diuinis excreſcētibꝰ beneficijs ma-
ioris victorię vincentio gratia cōferat̄: mit-
tit̄ coruꝰ auis inimica cadaueribꝰ: expoſitas
corꝑis dapes ſuatura ieiuna. Hinc fratres
dilectiſſimi: hinc aduertite diſtincta merito
rū obſequia. Helias quōdā impias achab
vel iezabelis manꝰ caute declinās in deſer-
to coruis miniſtrātibꝰ paſcit̄: aſſertor aūt ve
ritatis vincētiꝰ daciani rabie ꝑemptꝰ feris
exponit̄ cōſumēdus: ſed coruo famulāte ſer
3.Reg.17. uat̄ illęſus. Obtinuit ergo helias diuio nu
tu coruis ꝑſtantibꝰ quo aleret̄: ꝑſtitū ē vin-
cētio obſeq̄nte quoqꝫ coruo ne comederet̄.
Qui vt cęlitꝰ ſe cuſtodē deſignatū oſtende-
ret: aduētantes reliquas aues eminꝰ nō ſe-
gni impetu ꝑturbabat: inter quas imanem
quoqꝫ lupū ꝓpius accedentē: veluti q̄ cō-
miſſum theſaurū ſacrilega audacia attāmi-
nare ꝑſumeret: pennis ⁊ alis deuerberās ꝓ
cul abegit. Sed ille ꝙ non tā ad inferēdam
veniſſet iniuriā ꝙ̄ ad augendam miraculi
pompā q̄dā ſui habitudine ſtupidus indi-
cabat. O impudens furor ⁊ ſtulta veſania:
Coruus obſequit̄: lupus venerat̄: dacianꝰ
ꝑſeq̄t̄: nec erubeſcit velle ſe adhuc ferox ꝑde
re: quē māſuefacta beſtialis feritas ſatage-
bat ꝓtegere. Unde ad occulendā martyris F
laudē nō iam ſecretū ſed ꝓfundū elegit: cre
dēs ſibi ad deliteſcendā eiꝰ gloriā non clau-
ſtra fidē ſeruatura ſed maria: quaſi non idē
elemēti dn̄s eſſet: ꝑ quē dudū ei carceris ab
dita cęleſti fulgore radiata micuiſſent. Da-
tur nautis mergendū corpus in fluctibꝰ: vt
ad auxiliū ſaltem ęquora ꝓficerent: cui ad
vincēdū chriſti militē terra defeciſſet. Ena-
uigatis itaqꝫ magna ex ꝑte freti gurgitibꝰ
ꝓiectū inter ſorbentes vndas ꝑpotēs ē dei
dextera cōſecuta: ⁊ q̄ ſpm̄ intulerat in cęlū:
corpus mox retulit ad ſepulchrū. Sic ꝑdica
tor veritatꝭ chariſſimi nec tormētoꝝ vincit̄
pęnis: nec tenebroſi carceris ſuperat̄ angu-
ſtijs. Non beſtijs dilaniat̄: non ꝓfundo ce-
lat̄: ſed litori reddit̄: ꝑconio diffamat̄: vt q̄
vere cōfeſſus fuerat nomē deitatis: verita-
te ſibi adeſſe experiret̄ diuinę ſuffragia bo-
nitatis. Cuiꝰ glorioſam virtute vitā ita pre
cioſę mortis gratia decorauit: vt qđ viuen-
do docuit: moriendo cōſtāter aſtrueret: erat
qꝫ ꝯſequēs q̄tenꝰ ad eiꝰ viſionē ꝑ mortē at-
tingeret: quē ꝓbabilis vitę cōuerſiōe ſemꝑ
atteſtatꝰ fuiſſet: ſciēs qđ ꝯ cōtēptu ꝑſentis
vitę gloria ſurgit beatitudinis ęternę: ꝑſtā
te dn̄o nr̄o ieſu chriſto: q̄ viuit ⁊ regnat ꝛc.

De ſancti Pauli cōuerſione

In feſto conuerſionis Sancti Pauli: Sermo I Ser.XIIII.

Hodie de actibus apoſtolorū lectio A
b hęc ꝑnūciata eſt: vbi paulus apl̄us
ex ꝑſecutore chriſtianoꝝ annūciator
factꝰ ē chriſtianorū. Percutiēs eū chriſtꝰ et
ſanās: occidēs ⁊ viuificās: occiſus agnꝰ a lu
pis: ⁊ faciēs agnū de lupis. Ita eīm erat: vt
ait ꝑclara ꝓphetia: cū iacob patriarcha bn̄-
diceret filijs ſuis: ꝑſentia tangēs: futura ꝓ-
ſpiciēs. Predictū eīm erat qđ in paulo conti
git. Erat aūt paulꝰ ſicut ipſe teſtat̄ de tribu Phil.3.
beniamin. Cū aūt iacob bn̄dicens filios ſu-
os: veniſſet ad bn̄dicendū beniamin ait de Gen.49.

illo: Beniamin lupus rapax. Quid ẽ: Lu-
pus rapax ſemp ē? Abſit: ſ; q̄ mane rapit p̄-
dā: ad veſperas diuidit eſcas. Hoc in aplō
B paulo impletū eſt: q: ⁊ de illo dictū erat. Iā
ſi placet audiam⁹ illū mane rapientē: ad ve
ſperas eſcas diuidētē. Mane ⁊ veſpere po
ſite ſunt ꝓ eo: ac ſi diceret: Prius rapiet: po
Act.9. ſtea diuidet eſcas. Attēdite raptorē. Saul⁹
inquit acceptis eplīs a p̄ncipib⁹ ſacerdotū
ibat vt vbicunq̧ īueniret chriſtianos ad ſa
cerdotes attraheret: ⁊ adduceret vtiq̧ puni
endos. Ibat ſpirās ⁊ anhelans cędes: h̄ eſt
Act.7. mane rapiens. Nā ⁊ qū lapidat⁹ eſt ſtepha
n⁹ prim⁹ martyr ꝓ noīe chriſti: euidenti⁹ ad
erat ⁊ ſaulus: ⁊ ſic aderat lapidātib⁹ vt nō
ei ſufficeret: ſi tantū ſuis manib⁹ lapidaret.
Ut eñ eſſet in oīm lapidantiū manib⁹: ipſe
oīm veſtimēta ſeruabat: mag⁹ ſeuiens om-
nes adiuuādo ꝗ̄ ſuis manibus lapidādo.
C Audiuim⁹ mane rapiet: audiam⁹ ad veſpe-
rū q̄liter diuidat eſcas. Uoce chriſti ꝓſtra-
t⁹ de celo: ⁊ accipiēs deſup interdictū iā ſeui
endi: cecidit in faciē ſuā: prius ꝓſternendus
poſtea erigendus: pri⁹ ꝑcutiēdus: poſtea ſa
nādus. Nō eñ in illo poſtea chriſt⁹ viueret
niſi occideret̄ i eo qđ male añ vixiſſet. Quid
Act.9. ḡ ꝓſtrat⁹ audit? Saule ſaule: qđ me ꝑſeque
ris? Durū ē tibi ꝯ ſtimulū calcitrare. Et ille
Quis es dñe? Et vox deſup. Ego ſū ieſus
nazaren⁹ quē tu ꝑſequeris. Mēbris adhuc
poſitis in terra caput clamabat i celo: ⁊ nō
dicebat qđ ꝑſequer̄ fideles meos: ſ; qđ me
ꝑſeq̄ris? Et ille: Quid me iubes facere? Iā
parat ſe ad obediendū: q̄ prius ſeuiebat ad
ꝑſequēdū. Jam format̄ ex ꝑſecutore p̄dica-
tor: ex lupo ouis: ex hoſte miles. Quis au-
D diat qđ facere debeat. Cecus ſane fact⁹: vt
iteriore luce fulgeret cor ei⁹. Exterior lux ad
tp̄s ſubtracta ē ꝑſecutori vt iterior redderet̄
p̄dicatori: ⁊ tñ in eo tp̄e q̄ cętera nō videbat
ieſū videbat: ita ⁊ ipā cęcitas ei⁹ iformabat̄
ad myſteriū credētiū. Quiſq̧ in chriſtū cre
didit: ip̄m ītueri debet. Cętera creatura vi-
leſcat: vt creator in corde dulceſcat. Uidea-
m⁹ ḡ. Adduct⁹ ē ad ananiā: ⁊ ananias int-
ꝑtat̄ ouis. Ecce lup⁹ rapax adducit̄ ad ouē
ſequēdā nō rapiendā: ⁊ ne rapientē ouis ex
paueſceret lupū: ipſe paſtor de celo q̄ oīa fa
ciebat: nunciauit lupū venturū oui: ſed nō
ſeuiturū: ⁊ tñ tā imanis fama lupū illū p̄ceſ
ſerat: vt nō poſſet ouis audito ei⁹ noīe non
cōturbari. Nā cū dñs ieſus eidē ananię nū-
ciaſſet ſaulū veniſſe: iam vt crederet ad eū
ananias ire ſe debere: ait ananias: Dñe au E
diui a multis de viro hoc q̧ multa mala in
ſanctis tuis operat⁹ ē: ⁊ nūc litteras accepit
a p̄ncipib⁹ ſacerdotū vt vbicūq̧ inuenerit
tui noīs ſectatores ꝑtrahat. Dñs aūt ad il-
lū: Sine: ego illi oſtēdā quāta illū oporteat
pati ꝓ nomine meo. Mira ⁊ magna res ge
rit̄. Lupo ſeuitia interdicit̄. Lupus ad ouē
captiu⁹ ducit̄. Tanta aūt p̄ceſſerat fama lu-
pi raptoris: vt ei⁹ noīe audito timeret ouis
etiā ſub manu paſtoris. Confortat̄ ne iā pu
tet ſeuientē: ne timeat timētē. Ab agno pro
ouib⁹ mortuo: fit ouis ſecura de lupo. Ego F
inquit illi oſtēdā: quanta illū oporteat pati
ꝓ noīe meo. Ubi terror? Ubi ſaulus? Qđ
faciebat ꝯ nomē paſtoris: patit̄ ꝓ noīe pa-
ſtoris. O ſeuitia: o miſericordia. Uides illū
p̄parare ferrū: ſecatur⁹ ē nō ꝑemptur⁹. Cu
ratur⁹ ⁊ nō occiſur⁹. Chriſtus dicebat: Ego
illi oſtēdā quanta illū oporteat pati ꝓ noīe
meo. Sed q̄ fine? Ipſū q̄ patiebat̄ audite.
Nō ſunt cōdignę paſſiones hui⁹ tp̄is ad fu Ro.8.
turā gloriā q̄ reuelabit̄ i nobis. Ac ſi dicat:
Seuiat mūdus: fremat mūdus: ꝯcrepet lin
guis: coruſcet armis: qđ pōt faciat: qđ faci-
et rei quā accepturi ſum⁹? Appendo qđ pa-
tior cōtra id qđ ſpero. Hoc nūc ſentio: illud
credo: ⁊ tamē plus ē qđ credo ꝗ̄ qđ ſentio.
Quicquid eſt qđ ſeuit ꝓ noīe chriſti: ſi po-
teſt viuere tolerabile eſt: ſi nō poteſt viue-
uere migrare hinc facit. Non extinguit ſed
accelerat ipſum p̄miū: ipſam dulcedinem.
Quę cum venerit: ſine fine erit. Opus cum
fine: merces ſine fine. Nam ⁊ operarius de-
ficeret in via: niſi attenderet qđ accepturus
eſſet. Cum eñ attenderis quid ſis acceptu-
rus: omnia tibi erunt vilia quę pateris: nec
digna eſtimabis ꝓ quibus illud accipias.
Miraberis tantū dari ꝓ tanto illo labore.
Uita nr̄a chriſtus eſt: Chriſtū attēdite. Pa
ti venit ſ; glīficari. Cōtēni: ſ; etiā exaltari.
Mori: ſed etiā reſurgere. Iſta cogitātes fra G
tres chariſſimi nō deſperem⁹: q: ⁊ ſi pecca-
tores ſumus: magnū medicū habem⁹: ip̄m
medicū audite. Non eñ veni vocare iuſtos Matth.9.
ſed peccatores ad penitentiā. Utilitas aūt
rei geſtę hui⁹ hęc ē. Apoſtolus ipē cōmemo
rat in epiſtolis ſuis. Dicit eñ ad hoc ſibi ve
niā datā peccator̄ ſuorū: vt nemo de ſe de-
ſperet q̄ fuerit magnis ꝑctis inuolut⁹: ⁊ in
magnis ſcelerib⁹ irretit⁹: quaſi veniā nō ſit
accepturus ſi cōuerſus fuerit ad eū q̄ pēdēs
in cruce ꝓ ꝑſecutorib⁹ orauit dicēs: Pater Luc.23.

ignoſce illis q̄ɂ neſciūt q̄d faciūt. Fact⁹ ē ille
1.Timoth.1. ex pſecutore p̄dicator ɂ doctor gentiū. Qui
prius inquit fui blaſphemus ɂ pſecutor ɂ in
iurioſus. Uides q̄ meritū ꝓ pena ꝯſequit̄.
Gratia em̄ ſalui efficimur de pctis nr̄is: lar-
giente ip̄o dn̄o noſtro ieſu chriſto: qui viuit
ɂ regnat in ſecula ſeculorū Amen.

Itē in eodē feſto alius ſermo: qui
habet̄ de Uerbis apoſtoli. ix. et. x.

Item in eodē feſto alius ſermo
qui inſertus eſt i ſermone. xvij. in li
bro quinquaginta homeliaꝝ: litte
ra B et ſequentibus.

Item in eodē feſto Homelia de
eo q̄d ſcriptū eſt in euāgelio ſcḋm lu-
cā: Homo quidā erat diues q̄ ha-
bebat villicū ɂc. q̄ habet̄ libro. j. de
queſtionib⁹ euāgelioꝝ. ca. xxxiiij. ɂ
ſequentibus.

De marie virginis purificatiōe.

In feſto purificationis ſanctiſſi-
me virginis marie: Ser. Hodier-
nus dies ɂc. q̄ habet̄ inter ſermo-
nes de tempore. ij.

De cathedra ſancti Petri

Ser.XV. In feſto cathedre ſcti petri: Ser. I

A Inſtitutio ſolēnitatis hodierne a ſe
niorib⁹ nr̄is cathedre nomē accepit:
ideo q̄ prim⁹ apl̄orū petrus hodie
epiſcopat⁹ cathedrā ſuſcepiſſe referat̄. Re-
cte ḡ eccl̄ie natalē ſedis illi⁹ colūt: quā apl̄s
Matth.16. ꝓ eccl̄iarū ſalute ſuſcepit dicēte dn̄o: Tu es
petrus ɂ ſup hāc petrā edificabo eccleſiam
meā. Petrū itaq̄ꝫ fundamentū eccleſie dn̄s
nomiauit: ɂ ideo digne fundamētū h̄ eccle-
ſia colit: ſupra q̄d eccl̄iaſtici edificij altitudo
cōſurgit. Unde cōuenienter pſalm⁹ q̄ lect⁹
Ps.106. eſt dicit: Exaltēt eū in eccl̄ia plebis: ɂ in ca-
B thedra ſeniorū laudēt eū. Benedict⁹ de⁹ q̄
exaltari in eccl̄ia hoc p̄cepit: q̄ɂ dignū eſt vt
fundamētū hoc in eccl̄ia honoret̄ p q̄d ad ce
lū aſcēdit̄. Q̄d natalis ḡ cathedre hodie co
lit̄: ſacerdotale honorat̄ officiū. Sibi hoc ec
cleſie inuicē p̄ſtant: quia tanto neceſſe plus
habet eccleſia dignitat̄: quāto ſacerdotale
officiū pl⁹ honoris. Cū ſolēnitatē hāc eccle-
ſijs merito religioſa obſeruatio introduxe-
rit: miror cur apud quoſdā infideles hodie
tā pniciōſus error increuerit: vt ſup tumu-
los defūctorū cibos ɂ vina cōferāt: q̄ſi egre
ſe de corporibus anime carnales cibos re
quirant. Epulas em̄ ɂ refectiones caro tan
tū req̄rit: ſp̄s aūt et aīa his non indigent.
Parare aliquis ſuiſ char̄ dicit q̄d ip̄e deuo C
rat: q̄d p̄ſtat ventri imputat pietati. Ceſſa-
te ḡ fratres ab hoc gentili infidelitatis erro
re. Anime em̄ ſancte que i h̄ ſeculo aut p vi-
te inocentiā pure ſunt: aut penitentie ſatiſ-
factiōe purgant̄: a ſaluatore nr̄o recipiunt̄:
ɂ cū eo eē credēde ſūt: ſcḋm apoſtoli dictū:
Cupio diſſolui ɂ eſſe cū chriſto. Anime er- Phil.1.
go fratrū parētūq̄ꝫ nr̄orū minime cibis car-
nalib⁹ delectant̄. Offendi his maḡ poſſūt
q̄ꝫ delectari: ſi cum ille in ſacris ſedib⁹ ſint:
vos eas in terra eē credat̄. Ceſſate ḡ ab his
errorib⁹: ɂ ſicut ſcp̄tū ē: Que ſurſum ſūt ſa- Col.3.
pite: nō q̄ ſup terrā: vt ſupſtitiones fidei ve
ſtre ꝯrias repudiantes: dū ea q̄ deo placita
ſunt facit̄: etiā vos cū chriſto in eternū eſſe
mereamini. Q̄d ip̄e p̄ſtare dignet̄ qui ɂc.

In eodem feſto: Sermo II Ser.XVI.

A Noſtis fratres chariſſimi beatiſſimū
petrū in ſaluatoris paſſiōe ſuis er-
roribus ꝓfeciſſe: ɂ poſtea q̄ꝫ nega-
uit dn̄m fuiſſe apud dn̄m meliorē. Fidelior
em̄ fact⁹ ē poſtea q̄ꝫ fidem ſe pdidiſſe defle-
uit: atq̄ꝫ ideo maiorem gratiā reperit q̄ꝫ ami
ſit. Tanq̄ꝫ bon⁹ em̄ paſtor tuendū gregē ac-
cepit: vt q̄ ſibi antea infirm⁹ fuerat: fieret oī
b⁹ firmamētū. Et q̄ɂ ip̄e iterrogatiōis tēpta
tione negauerat: ceteros fidei ſtabilitate fū
daret. Deniq̄ꝫ ꝓ ſoliditate deuotionis eccle 1.Petri 10.
ſiarū petra dicit̄: ſicut ait dn̄s: Tu es petr⁹ Matth.16.
ɂ ſup hāc petrā edificabo eccl̄iam meā. Pe-
tra em̄ dicit̄: eo q̄ p̄m⁹ nationib⁹ fidei fun-
damēta poſuerit: ɂ tanq̄ꝫ ſaxū imobile toti⁹
opis chriſtiani cōpagē molēq̄ꝫ ꝯtineat. Pe-
tra ḡ ꝓ deuotione petr⁹ dicit̄: ɂ petra ꝓ vir-
tute dn̄s nuncupat̄: ſicut ait apl̄us: Bibe- 1.Cor.10.
bāt aūt de ſpiritali ſequēte eos petra: petra
aūt erat chriſt⁹. Recte cōſortiū meret̄ nois
q̄ cōſortiū meret̄ ɂ opis. In eadē domo em̄
petr⁹ fūdamētū ponit: petr⁹ plātat: dn̄s in 1.Cor.3.
cremētat: dn̄s irriguū ſubminiſtrat. Petr⁹
ḡ tēptationib⁹ ſuis ꝓficit: fletib⁹ ſuis gau-
det: piculis ſuis creſcit. Hic nāq̄ꝫ i mare dū B
ſup vndas temerari⁹ viator ingredit̄: nutat
inceſſu: ſ; cōualeſcit affectu. Periclitat̄ cor-
pore: ſ; deuotione nō labit̄. Mergit̄ pedib⁹
ſed chriſti dextera ſuſtentatur. Suſtenta-
bat enim fides: quem vnda mergebat: Et
quem fluctuū procella turbabat: ſaluatoris
dilectio cōfirmabat. Ambulabat em̄ imari

petrus magis dilectione ꝙ̄ pedibus. Non
enim videbat vbi pedū veſtigium figeret:
videbat autem vbi figeret veſtigium chari-
tatis. In naui em̄ poſitus cōſiderat dn̄m: ⁊
amore eiꝰ ductꝰ deſcēdit ī mare. Nō cogitat
labētes aq̄s: nō fluēta currētia: ⁊ dum chri-
ſtū reſpicit: nō reſpicit elemētū: dū credit fi-
de: etiā int̄ vndas ſolidū īuenit veſtigiū. Ia-
cet̄ lʒ fluctibꝰ mare: vētis pelagus ꝯturbe-
tur: non tamen turbabat̄ petri ſemita que
ducit ad dn̄m. Ambulat igit̄ ſup aquas pe-
trus: ⁊ ſub pedibus eius mollis vnda non
C cedit. Legimus in veteri teſtamento filios
Exo. 14. iſrael ꝑ mare rubrū ſiccis itineribꝰ ambulaſ-
ſe: ⁊ ad ſecuritatē gradientium ne laberent̄
vnda iter ſolidatū: quanto hic melius vbi
ambulante petro nec mutat̄ vnda nec labi-
tur nec ſolidat̄ aqua nec refugit? Meliꝰ in-
quā vbi eadē vnda que fluctuat ⁊ ſuſtētat:
ibi idē gurges qui mergit̄ et famulat̄. Illic
vt portaret̄ ꝑ mare populus iſrael meatum
ſuū natura ꝑdiderat: hic dū portat̄ ī aquis
petrus: curſum ſuū fluētem nō ꝑdidit. Te-
Matth. 14. merarius ergo viator apoſtolus noui itine-
ris viā carpit: modo curuati gurgitis molē
aſcendit: modo ſublabentes ſinus vnde de-
ſcendit: ⁊ inter marinos fluctus aſcenſus il-
D li itineris deſcēſuſq̄ nō deeſt. Sed vbi tur-
bantibꝰ ventis exagitant̄ ꝓcelle: incipit ti-
mere qđ credidit: ſtatim ei gurges ſubtrahi-
tur: vnda ſubducit̄. Mox em̄ deficiēte fide:
defecit ſemita. Tūc exclamās ad dn̄m ieſuʒ
ſaluum ſe fieri dep̄cat̄. Quē apph̄enſa ma-
Ibi. 3. nu ſaluator liberat: ⁊ ſubiungit dicēs: Mo-
dice fidei: quare dubitaſti? Hoc eſt: cur tam
modice fidei es: vt qui credēdo in mare am-
bulare ceperas: nō id ꝑſeuerando trāſires?
Matth. 10. Scriptum eſt em̄: Qui ꝑſeuerauerit vſq̄ in
finē: hic ſaluus erit. Sed dū cunctaris ⁊ du-
bitas: iter quo ingreſſus fueras perdidiſti.
Cur inquā tā modice fidei es: vt nō ea fide
qua venire ceperas ꝑuenires? Intellige er-
go: quia in mare credulitas te portabat: ꝑfi-
dia ſubmergebat. Igitur ſanctꝰ petrus dū
fluctuat: dum mergit̄: dū periclitat̄: ſic ꝑue-
nit ad dominū: oſtendens nobis ꝙ non ni-
ſi per pericula ꝓperet̄ ad chriſtum. Multi
em̄ diaboli fluctus ſunt in hoc mundo: tem-
ptationū multa naufragia: a quibꝰ ita libe-
ri poſſumꝰ: ſi clamantibꝰ manū ſuam ſalua-
tor extenderit. Nos ergo clamare ad domi-
nū nō ceſſemus: ille auxiliū ſolitū nō nega-
bit: ieſus dn̄s noſter qui cū patre ⁊ ſpiritu
ſctō viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculorū Amē.

De Annūciatione dominica

In feſto Annūciationis domini-ce: de eo quod ſcriptū eſt in Eſaia: Et requieſcet ſuꝑ eū ſpiritus timo-ris domini ⁊c. Sermo I

Esa. 11. · Ser. XVII.

Multa nobis fratres de dei timore A
ꝑcepta ſūt: ⁊ ꝙ̄ ſit vtile timere deū
inumerabiliter diuina eloquia ſo-
nuerūt. Ex qua vberrima copia pauca me
cōmemorantem: ⁊ ad ea quantū ꝓ tēporis
breuitate potuero diſſerentē libenter adu-
ertite. Quis non ſapientē ſe eſſe letet̄: aut ſi
nōdū eſt eſſe deſideret? Sed quid dicit ſcri-
ptura? Initium ſapientie timor dn̄i. Quē Eccl. 1.
nō regnare delectet? Sed audiamꝰ quid in
pſalmo ſpiritus moneat: Et nūc reges intel- Ps. 2.
ligite: erudimini qui iudicatis terram. Ser-
uite domino in timore: ⁊ exultate ei cū tre-
more. Unde ⁊ apoſtolus dicit: Cum timo- Phil. 2.
re ⁊ tremore veſtram ipſorum ſalutem ope-
ramini. Legimus etiam ſcriptum. Concu- Eccl. 1.
piſti ſapientiam: ſerua iuſticiam: dominus
ꝑbebit illam tibi. Multos em̄ reperimꝰ ne-
gligentiſſimos iuſticie: ⁊ auidiſſimos ſapi-
entie. Hos docet ſcriptura diuina perueni-
re non poſſe ad id quod appetunt: niſi ſer-
uando quod negligunt. Serua inquit iuſti-
ciam: et prebebit tibi dominus quā cōcupi-
ſti ſapientiam. Quis autem poteſt niſi deū
timeat ſeruare iuſticiā? Dicit em̄ alio loco:
Nam qui ſine timore eſt nō poterit iuſtifica-
ri. Porro ſi dominus non ꝑbet ſapientiam
niſi ſeruāti iuſticiam: qui aūt ſine timore eſt
nō poterit iuſtificari. Recurrit̄ ad illam ſen-
tentiam: Initium ſapientie timor domini.
Eſaias etiam ꝓpheta cum ſeptem illa no- B
tiſſima dona ſpiritalia commendaret: inci-
piens a ſapientia peruenit ad timorem dei:
tanq̄ de ſublimi deſcendēs ad nos: vt nos
doceret aſcendere. Inde ergo cepit quo vo-
lumus peruenire: et illuc peruenit vnde de-
bemꝰ incipere. Requieſcet in eo inquit ſpi- Esa. 11.
ritus dei: ſpiritus ſapientie et intellectus:
ſpiritus conſilij et fortitudinis: ſpiritus ſciē-
tie et pietatis: ſpiritus timoris domini. Si-
cut ergo ille non deficiendo ſed docendo a
ſapientia vſq̄ ad timorem deſcēdit: ſic nos
non ſupbiendo ſed ꝓficiendo a timore vſq̄
ad ſapiētiā oportet aſcēdere. Initiū em̄ ſa- Eccl. 1.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

pientię timoꝛ dñi. Ipſa eſt eñ illa cõuallis
ploꝛationis: de q̃ pſalm⁹ dicit: Aſcẽſiones
in coꝛde ei⁹ diſpoſuit in cõualle ploꝛatiõis.
Ps.83. Per conuallẽ quippe humilitas ſignificat.
Quis ẽ aũt humilis: niſi timẽs deũ? Et eo
timoꝛe conterens coꝛ in lachrymis cõfeſſio/
Ps.50. nis ꝛ pęnitẽtię: Quia coꝛ contritũ ꝛ humi/
liatum deus nõ ſpernit. Sed nõ timeat: ne
in cõualle remaneat. In ipo eñ coꝛde cõtri
to ꝛ humiliato qd de⁹ nõ ſpernit: aſcẽſiões
p quas i illũ aſſurgerem⁹ ipe diſpoſuit. Nã
ita pſalm⁹ dicit: Aſcẽſiões i coꝛde ei⁹ diſpo/
ſuit in cõualle ploꝛatiõis: in loco quẽ diſpo
ſti. Ubi fiũt aſcenſiones? In coꝛde inquit.
Sꝫ vnde aſcẽdẽdũ eſt? Utiqꜫ a cõualle plo
rationis. Et quo aſcendendũ eſt? In locum
inquit quẽ diſpoſuit. Quis iſte locus eſt: ni
ſi quietis ꝛ pacis? Ibi eñ eſt illa clara ꝛ quę
nunq̃ marceſcit ſapiẽtia: Unde ad nos ex/
ercitãdos quibuſdã doctrinę gradib⁹ deſcẽ
Esa.11. dit eſaias a ſapientia vſqꜫ ad timoꝛẽ: A lo/
co ſcꝫ ſempiternę pacis vſqꜫ ad cõuallẽ plo
rationis: vt nos in cõfeſſione pęnitentię do
lendo: gemẽdo: flẽdo nõ remaneam⁹ in do/
loꝛe ꝛ gemitu ꝛ fletu: ſed aſcendẽtes ab iſta
conualli in montẽ ſpiritalẽ vbi ciuitas ſan/
cta hieruſalẽ mater noſtra ęterna fęcunda/
C ta eſt: impturbabili lęticia pfruamur. Ergo
ille cũ ꝑpoſuiſſet ſapientiã: lumẽ ſcꝫ mẽtis
indeficiens: adiunxit intellectum: tãq̃ quę/
rentib⁹ vnde ad ſapientiã veniret: reſpõde
ret: ab intellectu: vnde ad intellectũ a con/
ſilio: vnde ad cõſilium a foꝛtitudine: vnde
ad foꝛtitudinẽ a ſcientia: vnde ad ſcientiã
a pietate: vnde ad pietatem a timoꝛe. Ergo
Eccl.1. ad ſapientiã a timoꝛe: qꝛ initium ſapientię
timoꝛ dñi. A conualle ploꝛationis vſqꜫ ad
Matth.5. montẽ pacis. Beati eñ pauperes ſpiritu:
quoniã ipſoꝛũ eſt regnũ cęloꝛum. Ipſi ſunt
in conualle humiles: ipſi in timoꝛe coꝛ cõtri
tum ꝛ humiliatũ ſacrificãt deo. Unde aſcẽ/
dũt ad pietatẽ vt nõ reſiſtant volũtati ei⁹:
ſiue in ſermonib⁹ eius vbi non capiunt ſen/
ſum eius: ſiue in oꝛdine ipſo ꝛ gubernatiõe
creaturę cũ pleraqꜫ aliter accidunt q̃ priua/
ta hois voluntas expoſcit. Ibi quippe dicẽ/
Matth.26. dũ eſt: Uerũ nõ qd ego volo: ſed qd tu vis
Matth.5. pater. Beati eñ mãſueti: qm̃ ipſi hereditа/
te poſſidebunt terrã. Nõ terrã moꝛientium
ſed terrã de qua dictũ eſt: Spes mea es tu:
Ps.141. poꝛtio mea in terra viuentiũ. Ab iſta quip/
pe pietate merebunt ſcientię gradũ: vt no/
uerint nõ ſolũ mala ꝑteritoꝝ peccatoꝝ ſuo
rũ de qb⁹ in pmo gradu pęnitentię doloꝛe
fleuerũt: ſ etiã pſentia ꝛc. In chriſto videt
fuiſſe diuinitatẽ. Poꝛro ſi fides dñm natũ D
credit in carne: deo nõ dubitet eſſe vtrunqꜫ
poſſibile vt ꝛ coꝛp⁹ maioꝛis ętatẽ nõ reſera/
to aditu dom⁹ int⁹ poſitẽ pſentaret: ꝛ ſpõ/
ſus infans dͤ thalamo ſuo: hoc eſt vtero vir
ginali illęſa matris virginitate pcederet.
Illic nãqꜫ dei filius humanã ſibi dignatus
eſt coniungere naturã: vt ſibi capiti imma/
culato immaculatam cõſociaret eccleſiam:
quã paulus apoſtolus virginẽ vocat: nõ ſo
las in ea cõſiderãs coꝛpoꝛe virgines: ſed in/
coꝛruptas deſiderans omniũ mentes. De/ 2.Cor.11.
ſponſaui inquit vos vni viro virginem ca/
ſtã exhibere chriſto. Ergo ꝛ eccleſia imitãs
domini ſui matrem: qm̃ coꝛpoꝛe nõ potuit
mente: tamẽ ꝛ mater ꝛ virgo eſt. Nullo ita
qꜫ modo virginitatem matris ſuę naſcẽdo
chriſtus ademit: qui eccleſiã ſuã de foꝛnica/
tione dęmonum redimendo virginẽ fecit.
Ex cui⁹ incoꝛrupta virginitate ꝓcreate vir
gines ſanctę quę terrenas nuptias cõtem/
nẽtes eſſe etiã carne virgines elegiſtis gau/
dentes celebrare ſolẽniter hodierno die vir
ginis partum. Ille quippe eſt natus ex fęmi E
na: qui non eſt a maſculo ſatus in fęmina.
Qui vobis attulit qd amaueritẽ: matri nõ
abſtulit qd amatis. Qui ſanat in vobis qd
extraxiſtis ex eua: abſit vt vitiaret qd dile/
xiſtis i maria. Illa igit cui⁹ veſtigia ſctã ſe/
ctamini ꝛ vt ꝯciperet cũ viro nõ mãſit: ꝛ vt
pareret virgo permãſit. Imitamini eã quã
tũ poteſtis: non fęcunditate: qꝛ hoc nõ po/
teſtis ſalua virginitate. Sola vtrũqꜫ potu/
it quę omnipotẽtẽ peperit: qui ꝛ vtrũqꜫ poſ
ſe cõceſſit. Solum eñ vnicum dei filiũ: iſto
vnico incoꝛrupto partu fieri opoꝛtebat ho/
minis filium. Nec tamen ideo nõ eſt vobis
aliquid chriſtus: quia vnus eſt virginis fi
lius. Nã ꝛ vos cũ ꝛ ſi filiũ edere non potui/
ſtis in carne: ſponſum tñ inueniſtis in coꝛ/
de. Et talem ſponſum quem redemptoꝛem
ſic teneat fęlicitas veſtra: vt ꝛemptoꝛem nõ
timeat ꝟginitas veſtra. Qui eñ mřis virgi
nitatẽ nec coꝛpali abſtulit partu: multoma/
gis in vobis eã ſpiritali ſeruat amplexu.

In eodem feſto: de eo qd ſcriptũ eſt in euangelio ẽm lucam: Miſſus eſt angelus ꝛc. Sermo II

Luce.1.

Ser. XVIII.
A a Deſt nobis dilectiſſimi: optatꝰ di-
es beatę ac venerabilis ſemꝑ virgi-
nis Marię: Ideo cum ſumma exul
tatione gaudeat terra noſtra: tãtę virginis
illuſtrata die ſolēni. Hęc eſt eñ flos campi:
de qua ortum eſt precioſuꝫ lilium conualli-
um: per cuius partum mutaꝛ natura ꝓto-
plaſtorum: deleꝛ ⁊ culpa. Pręciſum eſt in ea
illud euę infęlicitatis elogium: quo diciꝛ:
Geñ.3. In dolore paries filios tuos: qꝛ iſta in lęti-
cia dominum peperit. Eua eñ luxit: iſta ex-
ultauit. Eua lachrymas: maria gaudium
in ventre portauit. Quia illa peccatorē: iſta
edidit innocentem. Uirgo quippe genuit:
quia virgo concepit. Inuiolata peperit: qꝛ
in conceptu libido non fuit. Utrobiq; mira
culũ: et ſine corruptione grauida: ⁊ in par-
tu virgo puerpera. Deſcēdit angelus de cę-
lo miſſus a patre deo in noſtrę redemptio-
nis exordium: ad beatam ſalutãdo mariã:
Luc.1. Aue ait gratia plena dominꝰ tecũ. Imple-
ta eſt ğ gratia: ⁊ euę vacuata eſt culpa. Ma
ledictio euę: in benedictionē mutatur ma-
rię. Aue inqt gr͂a plena: dominꝰ tecũ. Tecũ
dñs in corde: tecũ in ventre: tecũ in vtero:
tecũ in auxilio. Gratulare btã virgo: chriſtꝰ
rex e cęlo ſuo incarnaꝛ in vtero tuo: ex ſinu
patris in vterum dignaꝛ deſcēdere matris.
Benedicta tu inquit in mulieribus: quę vi-
tam ⁊ viris ⁊ mulieribus peperiſti. Mater
generis noſtri pęnã intulit mũdo: genitrix
domini noſtri ſalutē attulit mũdo. Auctrix
peccati eua: auctrix meriti maria. Eua occi-
dendo obfuit: maria viuificando ꝓfuit. Il-
la ꝑcuſſit: iſta ſanauit. Pro inobediētia eñ
obedientia cõmutaꝛ: fides ꝓ ꝑfidia cõpen-
B ſatur. Lęta igiꝛ maria geſtat infantem: ex-
ultãs amplexaꝛ filium: portat a quo porta-
baꝛ. Nec fortuitu vt fingũt ſabelliani repe-
rit paulũ: ſed decurſis nouē mēſibꝰ peperit
chriſtum. Plãdat nũc organis maria: ⁊ in-
ter voloces articulos tympana puerperę cõ
crepent. Cõcinãt lętãtes chori: ⁊ alternãti-
bꝰ modulis dulciſona carmia miſceãꝛ. Au-
dite igiꝛ queãdmodũ tympaniſtria noſtra
Luc.1. cãtauerit. Ait eñ: Magnificat anima mea
dominũ. Et exultauit ſpiritꝰ meꝰ: in deo ſa-
lutari meo. Quia reſpexit humilitatē ancil-
lę ſuę: ecce enim ex hoc beatã me dicent om
nes generationes. Quia fecit mihi magna
qui potens eſt ⁊c̃. Cauſam igitur inualeſcē-
tis errati: miraculum noui partus euicit: et
euę planctum marię cantus excluſit. Deni- C
q; poſt illius benedicibile angeli pręſagiũ:
dum tacita ſecum virgo mentis altercatio-
ne conflixit: qualis eſſet iſta ſalutatio: nun-
cius interim cęleſtis exequitur: Ne timeas
maria: inueniſti gratiam apud dñm: Ecce
cõcipies in vtero ⁊ paries filium: ⁊ vocabis
nomē eiꝰ ieſum. At illa: Quomodo inquit
fiet iſtud: quoniã virũ nõ cognoſco? Et an-
gelus ad eã: Spiritusſanctꝰ ſuꝑueniet in te:
⁊ virtus altiſſimi obumbrabit tibi. Ideoq;
qđ naſceꝛ ex te ſanctũ: vocabiꝛ filius dei.
Iam audiſti quomõ fiet hoc: reſpõde nunc
verbũ. Uitam quid tricas mũdo? Audiſti
quõ fiet hoc: qꝛ ſpiritusſanctꝰ ſuꝑueniet in
te: vt ꝓlem gignas: ⁊ virginitatē nõ ꝑdas:
filiũ ꝓferas: ⁊ poſt partũ icorrupta ꝑmane
as. O beata maria: ſęculũ omne captiuum
tuũ depcaꝛ aſſenſum: te apud deũ mundus
ſuę fidei obſidē fecit. Noli morari virgo: nũ
cio feſtinanter reſponde verbũ ⁊ ſuſcipe fi-
liũ: da fidem ⁊ ſenti virtutē. Ecce inquit an D
cilla dñi: fiat mihi ſm verbũ tuũ. Nec mora
reuertiꝛ nũcius: ⁊ virginalē thalamũ ingre
diꝛ chriſtꝰ. Efficiꝛ ſubito pręgnãs beata dei
genitrix: ⁊ cũcta ꝑ ſęcula ꝑdicaꝛ fęlix. Cõce-
pit mox ad credulitatē verbi: virilis ignara
cõſortij: Impleꝛ vterꝰ nullo hũano pollutꝰ
amplexu. Extat itaq; ꝟgo cũ concepit: ꝟgo
grauida: virgo cũ parit: ⁊ virgo poſt partũ.
Pręclara ğ illa virginitas: ⁊ gľioſa fęcũdi-
taſ. Exultat maria ⁊ matrē ſe lęta miraꝛ: ⁊ õ
ſpũſancto ſe ꝓtuliſſe gaudet: nec qꝛ peperit
inupta terreꝛ: ſed qꝛ genuerit cum exultati-
one miraꝛ. Gaudeamus ergo ⁊ nos fratres
in die annũciatiõis ğ ꝑ angelũ hodie facta
eſt ad aures virginis: quę dum deſponſare
tur fabro: cęli nupſit architecto. Promittiꝛ
eñ ei filius per viſitationē ſanctiſpiritus.
Hęc illa audiens gaudet: cupitq; effici ma-
ter. Quid igitur mirum ſi ſine corruptione
naſcitur: qui de ſanctificatione cõcipiꝛ? Nõ
enim decebat vt ille q̃ nobis afferebat ſalu-
tem: matri pręriperet integritatis dignita-
tem. Nam qui terra mari cęloq; non capiꝛ:
intra vnius corpuſculi membra ſuſcipitur.
Hęc eſt illa nouitas: hieremię ꝓphetę vati- E
cinio ꝓnunciata. Faciet inquit dñs nouum Hiere.31.
ſuꝑ terram: fęmina circũdabit virum. O fę-
mina ſuꝑ fęminas benedicta: quę virũ om-
nino nõ nouit: ⁊ virum ſuo vtero circumde
dit. Circũdat virũ maria angelo fidē dan-

Gen.3. do:quia Eua perdidit virũ ſerpenti cõſen/
tiendo. Salutat angelus puellam viri ſalu
tatiõis ignarã: Terret virgo nouitate ver/
borum. Ad quã angelus vt ſuperius ꝑtuli/
mus dixit: Ne timeas Maria: inueniſti eñ
Luc.1. gratiam apud dominũ. Ne inquit a cõſpe/
ctu meo terrearis mater domini mei: ego cõ/
ceptionis tuę miniſter aduení: nõ vt virgi/
nitatẽ amitteres interueni. Ipſe me miſit
ad te: qui eſt naſciturus ex te. Cõcipies eñ
ꝛ paries filium: nõ cuiuſlibet meriti homi/
nem: ſed totius ſeculi ſaluatorem. Recole
Eſa.7. Maria in libro eſaię ꝓphetę virginem quã
pariturã legiſti: ꝛ gaude atqꝫ exulta: quia tu
eſſe meruiſti. Tu ibi ꝑfigurata es ꝟgo: Tu
Matth.1. ecce cõcipies in vtero: nõ de viro: ſed de ſpi
ritusancto: ꝛ grauida eris ꝛ incorrupta per/
manebis. Paries quidẽ filiũ: ꝛ virginitatis
nõ patieris detrimentum. Efficieris graui/
da ꝛ eris mater ſemp intacta. Senties pon/
dera ventris: ꝛ pudorem nõ ꝑdes caſtitatis.
Intumeſcẽt vbera tua: ꝛ intacta manẽt ge
Luc.1. nitalia tua. At illa dixit: Ecce ancilla domi
F ni: fiat mihi ſm verbum tuũ. O fęlix obedi/
entia: O inſignis gratia: quę dũ fidẽ dedit
humiliter: cęli in ſe opificẽ corpauit. Imple
Oſee.6. uit in ea dñs: quod dudũ ꝑdixerat. Obedi/
entiã inquit malo ꝙ̃ ſacrificiũ: ꝛ ſciẽtiã dei
plus ꝙ̃ holocauſta. Hęc fuit vera obediẽtia
omniqꝫ ſacrificio gratior: hęc volũtas cũctis
hoſtijs acceptior: hinc ꝓmeruit gloriã: quã
Luc.1. ipſa poſtmodũ hauſit. Ecce ait: Ex hoc bea
tam me dicent omnes generationes. O be/
ata maria: quis tibi digne valeat iura gra/
tiarũ ac laudũ ꝑconia rependere: quę ſingu
lari tuo aſſenſu mundo ſuccurriſti perdito?
Quas tibi laudes fragilitas humani gene/
ris pſoluat: quę ſolo tuo commertio recupe
G randi aditũ inuenit? Accipe itaqꝫ quaſcũqꝫ
exiles: quaſcũqꝫ meritis tuis impares gra/
tiarũactiones: ꝛ cũ ſuſceperis vota: culpas
nr̃as orãdo excuſa. Admitte nr̃as pces itra
ſacrariũ exauditiõis: ꝛ reporta nobis anti/
dotũ recõciliatiõis. Sit p te excuſabile qđ
p te ingerim⁹: fiat impetrabile qđ fida mẽte
poſcimus. Accipe qđ offerim⁹: redona qđ
rogam⁹: excuſa qđ timem⁹: quia tu es ſpes
vnica peccatorũ: p te ſperam⁹ veniam deli/
ctorũ: et in te beatiſſima: noſtrorũ eſt expe
ctatio ꝑmiorũ. Sctã Maria ſuccurre miſe/
ris: iuua puſillanimes: refoue flebiles: Ora
ꝓ populo: interueni ꝓ clero: intercede ꝓ de
uoto fęmineo ſexu. Sentiant oẽs tuũ iuua/
men: quicũqꝫ celebrant tuã cõmemoratio/
nẽ. Aſſiſte parata votis poſcentiũ: ꝛ repen
de omnibus optatũ effectum. Sint tibi ſtu
dia aſſidue orare ꝓ populo dei: quę merui/
ſti benedicta redẽptorem ferre mundi: q̃ vi/
uit ꝛ regnat in ſecula ſeculorũ.

In eodem feſto: Sermo III Sermo.XV

A
Orruptũ peccatis originalibus et
c actualib⁹: mundũ mũdi cõditor ſe/
creto ꝛ mirabili ꝯſilio p myſterium
verbi incarnati eiuſdẽ mũdi lapſum voluit
repare: q̃ eo verbo quo potuit de nihilo cũ/
cta creare: potuit quę pdita fuerãt reforma/ Pſ.32.
re. Ipſe nãqꝫ dixit ꝛ facta ſunt: ipſe manda/
uit ꝛ creata ſunt. Hãc eius potẽtiã nõ credi
m⁹ iminoratã: non credim⁹ imutatã: apud Jacobi.1.
quẽ nõ eſt tranſmutatio nec viciſſitudinis
obumbratio: quo min⁹ eſſet potẽs ꝛ ſapiẽs
in reformãdo: ꝙ̃ fuerat i plaſmando. Om/ Pſ.14
nipotentis quippe figuli man⁹: cui⁹ vniuer/
ſę vię miſericordia ꝛ ꝟitas q̃ lutũ ď terra le/
uatũ rõnalis naturę dignitate ſublimaue/
rat: ſic voluit ruinã vaſis fragilis reforma/
re vt nec peccatũ homis dimitteret impu/
nitũ qꝛ iuſtus eſt: nec inſanabile qꝛ miſeri/ Sap.8.
cors eſt. Si tñ iuſtus eſſet: cui⁹ ſapia attin/
git a fine vſqꝫ ad finẽ fortiter ꝛ diſponit oĩa
ſuauit: potuit ſua fortitudĩe aduerſus ſedu/ Luc.15.
ctorẽ generis hũani ꝯtẽdere: ꝛ ouẽ pditã ad
gregẽ reductã ſuo dñio reſtituere. Sꝫ h mõ
videt eminentiã tantũ ſuę virtutis oſtẽdiſ/
ſe: non medicinalẽ miſericordiã impendiſſe
redemptis: nec appareret quanta charitate
creator creaturã diligebat: a qua ſe diligen/
dũ eſſe multiplici beneficio expetebat: qua
ten⁹ miſer homo ꝓcedente gratia obtineret
etiã p meritũ: qđ ei male merito rependeba
tur indebitũ. Qđ ergo dei ſapientia potuit
facere ſapienter ꝛ fortiter: voluit facere ſua/
uiter: vniens ſibi infirmitatẽ carnis noſtrę
quã primo in ſe ſanaret: ꝛ p hãc quaſi medi
cinalẽ confectionẽ generi humano ſanitatẽ
reſtitueret: nõ q nõ potuerit aliter fieri quã
tũ ad pitiã ꝛ potẽtiã medici: ſed quia nõ po
tuit cõmodius antidotũ ꝓcurari quãtũ ad 1.Cor.1.
cõplexionẽ ęgroti. Quod eñ infirmũ ẽ dei
fortius eſt hominibus: ꝛ quod ſtultũ eſt dei B
ſapienti⁹ eſt hominibus. Hęc cauſa nobis
ſpecialis eſſe videt cũ dei fili⁹ hominẽ indu
ere voluerit ꝛ inter hoĩes cõuerſari: vt mor/

talitatem quã a nobis accepit moriendo ſu
peraret: ⁊ naturã noſtrã ſuꝑ prime originis
dignitatẽ reparatã ſecum ad immortalita-
tẽ reuocaret: vt eo ſequeret̃ humilitas gre-
gis: quo ꝓceſſit celſitudo paſtoris. Sic radi
us ſolis humorem quẽ ad ſe trahit exiccat:
ipſe tamen virtutem ſui caloris ⁊ ſplendo-
ris nec minorat nec immutat. Sic ignis ma
teriã quã aſſumit in ſe cõuertit: naturam ve
ro ſuam ideo nec mutat nec minuit: Multo
Deut. 4. fortius ille ignis de quo dicit̃: Deus noſter
ignis cõſumens eſt: mortalitatẽ noſtram in
ſe aſſumpſit: ⁊ inde gratia ſanitatis totum
corpus reſumpſit. Mirabile ⁊ incompabile
genus medicine: ꝓpter quã medic⁹ voluit
egrotare: et egrotos quib⁹ ſalutis remediũ
ꝓcurabat: ſua decreuit infirmitate ſanare.
In h̃ apparet ꝙ incompabili charitate nos
dilexerit: q: in eo ꝙ deſertores ſuos ꝗſiuit:
Heb. 2. ſemen abrahe apphendit: errãtes reduxit:
ſaucios curauit: nihil ſibi addidit: Non eſt
inde fact⁹ altior: nõ ẽ fact⁹ inde beatior. To
ta hec diſpenſatio noſtre vtilitati cõſuluit:
noſtre ſaluti militauit: diuine potẽtie nil cõ
Timoth. 2. tulit. Nã ⁊ cũ eſſem⁹ vaſa cõtumelie: omni-
Ro. 9. potẽtis figuli manũ effugere nõ potuim⁹:
vtebat̃ vaſis ire ꝓut volebat ad manifeſta
tionẽ ſue glorie. Sic enĩ dictũ eſt pharaoni:
Exo. 9. In h̃ ipm̃ excitaui te vt oſtẽdã in te virtutẽ
meã: ⁊ annunciet̃ nomẽ meũ in vniuerſa ter
ra. Nonne ⁊ demones cũ a dño eijcerent̃ de
corporibus obſeſſis dñm glorificabãt quã-
Math. 8. do dicebant: Quid nobis ⁊ tibi ieſu fili dei
viui? Quid veniſti ante temp⁹ torq̃re nos?
Conſtat ergo ex his ⁊ hmõi alijs: q: diuina
virtus noſtra reparatiõe nõ eguit: ſed tñ ea
bonitate qua nos cõdidit: eadem nos refor
mare voluit: ⁊ ad hoc medicamẽ nũꝙ forte
poſuit: ſed ꝙ lenius complexiõi egrotantis
C cõpetere perſpexit apoſuit. Solent quippe
medicine periti egritudines quas curãdas
ſuſcipiũt aliquãdo curare ꝑ cõtraria: aliquã
do ꝑ ſimilia. Hoc fecit dñs noſter ieſus chri-
ſtus: ſua pauptate nos ditãs: ſua humilita-
te nos ſubleuãs: ſua infirmitate noſ ſanãs:
ſua morte nos viuificãs. Sic ratione medi-
cine ſicca humidis: humida ſiccis: calida fri
gidis opponunt̃: ⁊ min⁹ fortia cõtraria a for-
tioribus cõtrarijs ſupueniẽtibus ſuperant̃.
Simili rõne: ſimilia ſimilibus apponunt̃: cũ
ſm quãtitatẽ vulnerũ vel tumorũ mẽſura-
tur longitudo vel latitudo epitematũ. Sic

ſcorpionum carnes oleo cocte ꝑcuſſionibus
medentur ſcorpionum: ſic tiriaca de ſerpen-
tis carne cõfecta: morſibus ſerpẽtinis occur
rit: ⁊ potiones veneno infectas in potu ſũ-
pta expellit. Ad hanc ſimilitudinem medi-
cus noſter mortẽ carnis noſtre de ſerpente
venientẽ: carnis ſue morte ſanauit: ⁊ ad im-
mortalitatis ſue ſpeciẽ in tpe reſtitutiõis cõ
plendã reformauit. Ubi diligentius atten- D
dendũ eſt: ꝙ mors q̃ ꝑ lignũ venit: ꝑ lignũ Gen. 3.
ſuperata eſt. Et ipſa ligni forma longitudi- Eph. 3.
ni ⁊ latitudini ⁊ altitudini hũani corpis cõ-
figurata eſt: quorum ſicut totũ corpus mo-
tum eſt vt manus ad vetitũ extenderet̃: ita 2. Retrac. 36.
corpus ꝑ omnia membra ſua in cruce diſten
deret̃: ⁊ totũ qd̃ reatu paterni delicti confra
ctũ fuerat: hoc emplaſtri malaxatione cõſo
lidaret̃. Sed huic medicamẽto ꝑ ſimilia cõ-
poſito: admixtũ eſt ⁊ medicamentũ factũ ꝑ
oppoſitũ. Nã hic ſanauit obedientia: quod
ibi corruperat inobediẽtia. Et qd̃ ibi cõtãmi-
nauit gule oblectamentũ: hic reformat cru-
cis tormentũ. Continet̃ in hac crucis figura E
altius ſacramentũ: qd̃ quãto eſt alti⁹: tanto
attẽdendũ diligẽtius. Intelligit̃ nãꝙ in la-
titudine crucis dilectio ꝓximi: que nõ tãtũ
vſꝙ ad amicos ſed etiam extendẽda eſt vſ-
ꝙ ad diligẽdos inimicos. Intelligit̃ quoꝙ Iuli. 50. ho-
in eiuſdem longitudine: longa ⁊ pſeuerans mel. 3.
laborũ ⁊ pſecutionũ ſuſtinentia: quã patiẽ-
ter ferre debet ad patriã ſuſpirãs noſtra pe-
regrinatio: tam ꝓ dilectiõe ꝓximorũ ꝙ pro
exhibitiõe omniũ bonorũ operũ. Figurat̃
ſimili ratiõe in altitudine ei⁹ eminẽtia ſpei
penetrans vſꝙ ad interiora velaminis: vbi Heb. 6.
viſione pac̃ pfruet̃ q̃ hic a ciuib⁹ babylonie
multipliciter exercet̃ donec in libertatẽ glie Ro. 8.
filioꝝ dei a ſeruitute corruptiõis hui⁹ liberẽ
tur. Significauit hãc charitatis latitudinẽ
dñs ieſus i cruce caput ad oriẽtẽ erigẽs: pe-
des ad occidẽtẽ ſubmittẽs: man⁹ ad aqlo-
nẽ ⁊ auſtrũ extendens: vt adimpleret qd̃ d̃
ſe ante paſſionẽ ſuã ꝓdixerat: Cũ exalat⁹ fu Ioh. 12.
ero a terra: id eſt cũ crucifixus fuero: oĩa tra
hã ad meipm̃: id eſt vocabo ad me totũ mũ
dum. Hoc ſacramẽto crucis ſanct⁹ heliſeus 4. Reg. 4.
ſunamitis filiũ os ori: manus ſuas manib⁹
eius applicans orando ſuſcitauit: ⁊ viuũ ma
tri reſtituit. Eiuſdẽ virtute ſacramẽti moy- Numeri. 20.
ſes in deſerto bis ſilicẽ virga pcuſſit: ⁊ ſitiẽ
ti populo aquam de petra produxit. Bina
quippe percuſſio: duũ lignorũ figurate intel

ligiẗ in cruce facta cōpactio. Bis ergo petra
1. Corī. 10. percutiẗ: cū chriſtus de quo dicit apl̄s: Pe
tra aūt erat chriſtus: in duobus lignis cru
cis extenſus lancea perforaẗ. De hac petra
aqua profluxit: cū ſanguis redemptionis ꝛ
aqua baptiſmatis: q̄bus in nouū hominē
transformamur de latere chriſti manauit.
F Preterea inter has crucis dimēſiōes ſollerẗ
attendenda eſt crucis profunditas: q꞉ pro
fundū eſt myſteriū crucis: in quo multorū q̄
ſapiētes dicebanẗ ingenia defecerūt: ꝙ hoc
auſi ſunt reprehendere: qđ nō potuerūt hu
mana ratione comprehendere: videlicet cur
verbū deo patri coeternū oīa continēs: oīa
implens in aſſumpto homine totū ſe cōclu
ſit: ꝛ tamē totū mūdū regere: cōplere ꝛ cōti
nere non deſierit: nō ſatis conſiderantes ꝙ
valet in minori: multomagꝭ poſſe valere in
maiori: cū vox vna ꝛ tota de ore loquētis ꝓ
deat: ꝛ tota ad multorū hominū aures pue
niat. Qui de hac queſtione ſtrupuloſius di
ſputant: ꝛ tanq̄ clauſo oſtio ad parietē pal
Ro. 9. pāt: audiant primū dicentem apl̄m: O ho
mo tu quis es qui reſpondeas deo? Demū
initeſcant ꝛ cū pietate pulſent vt aperiatur
eis: ꝛ iuſtū fuiſſe cōditorē in cōdēnando: et
miſericordē in redimēdo credāt: nec potuiſ
ſe ſanari ſine miſericordia: qđ iuſte cōdem
G nauerat omnipotentis iuſticia. Hinc conſe
quēter aduertant cur vſq̄ ad captiuati ho
minis paupꝛtatē ꝛ crucis ignominiā ſe hu
miliauerit diuina omnipotētia: que in pa
radiſo reū hoīem cōdemnauerat iuſta ſentē
tia. Cum eñ de ꝑpetrata a dño argueręẗ in
obedientia: nō ſe humiliter vt culpa exige
bat accuſauit: ſed auctorē ſupbe accuſauit
Gen. 3. dicens: Mulier quā dediſti mihi: dedit mi
hi fructū ꝛ comedi. Hec dicendo ſe putauit
excuſatū: ꝛ creatorē mulieris cōditorēq̄ ad
peccādū virū traxerat inculpatū. Qui ſi hu
miliẗ ſe accuſaſſet: ꝛ in auctorē ſuū culpā nō
retorſiſſet: a paradiſo nō exulaſſet. Erat au
tē cōtra diuinā iuſticiā ſi reū impenitentem
in priſtinū gradū reſtitueret: ꝛ nō vſq̄ ad di
gnū penitētie fructū qua vellet rōne cōpel
leret. Diuina itaq̄ ſentētia morti eſt iudica
tus: ꝛ cū tota poſteritate q̄ de lūbis eiꝰ erat
ꝓceſſura: eiectus eſt ď paradiſo ꝛ erumno
ſo cōdēnatus exilio. Et q꞉ ſine penitētia in
ſtatum ſuū redire nō poterat: monēdus et
admonēdus erat ad penitētiā: vt reforma
ret volūtaria ꝛ ſubiecta humilitas qđ corru

perat male erecta iniquitas. Nō eñ cōueni
ens erat: vt inuitꝰ traheręẗ ad penitentiā q̄
ſpontaneꝰ corruerat in penā: ne itidē ingra
tus exiſteret ſue reformationi ſicut ingratꝰ
extiterat prime cōditioni. Prouiſum ē igiẗ
tale medicamētū quale cōueniebat egroto:
ꝙ duritiā tumoris ſic emolliret vt molle fa
ctus ſponte mortiferū virus effunderet: di
cente pſalmiſta: Effundite coram illo corda Ps. 61.
veſtra: id eſt ꝑ ꝯfeſſionē eijcite de ꝯſcientijs
veſtris oīa immūda. Qđ quādiu tardauit
facere mūdus: tādiu remāſit imūdus. Ut ꝗ
hoc fieret miſit medicus noſter ꝓcones ꝛ te
ſtes ſuos ante ſe legiſlatores ꝛ ꝓphetas: q̄
corda auditoꝝ ad penitētiā ꝓpararēt ꝛ ei in
tpe gratie teſtimoniū ꝓhiberēt. Uenit ipſe
medicus in tpe plenitudinis publice: ꝓdica
uit cauſam aduentus ſui: factꝰ doctor me
dicine dicens: Penitētiā agite: appropinq̄ Matth. 4.
bit eñ regnū celorū. Et itē: Qui crediderit Marci. 16.
ꝛ baptizatꝰ fuerit ſaluus erit: hoc ꝯſiliū me
dicine acceperūt multi. Contēptoribꝰ pla
cuit adhuc magis ſibilus ſerpētis perimē
tis: q̄ꝫ perſuaſio medici redimentis. Filius
adoptionis audiuit: et obaudiuit voci pro
mittentis q̄ in paradiſo non obedierat ꝓce
pto mortē cōminantis. Expleta diſpenſati h
one doctrine ſue: ꝛ cecitate in iſrael ex pte ꝑ Ro. 11.
durante: tādē exhibuit ſe medicū ꝛ fecit de
ſeipſo medicamētū. Exhibuit ſe ſacerdotē:
ꝛ fecit ſeipm̄ ſacrificiū: vt cōpleret ad qđ ve
nerat: et ꝓbaret quāta dilectione dilexerat
eos ꝓ q̄bus corpus ſuū in ara crucis offere
bat. Unde ꝛ in euāgelio ſuo ante ꝓdixerat:
Maiorem charitatē nemo habet: q̄ꝫ vt ani Joh. 15.
mā ſuam ponat q̄s ꝓ amicis ſuis. Hinc eſt
quod apl̄s dicit: Cōmendat charitatē ſuaꝫ Ro. 5.
deus in nobis: q꞉ cū inimici eſſemus recon
ciliauit nos ſibi per mortē filij ſui. Et q꞉ na
turale eſt vt homines diligentes ſe diligāt:
hac humilitate ꝛ charitate humiliata eſt et
liq̄facta duricia mundi: vt agnoſceret bene
ficiū ſue reparationis: que nō agnouerat ex
cellentiā ſue ꝯditiōis. Unde pſalmiſta: Ho Ps. 48.
mo cū in honore eſſet nō intellexit: cōpara
tus iumētis inſipiētibus: ꝛ ſimilis factus ē
illis. Poſtq̄ꝫ vero ad ſe reuerſus eſt: ꝛ per di
lectionē redimentis: ꝛ eruditionē admonen
tis cognouit ď quāta corruiſſet glīa: ꝛ in q̄n
ta verſareẗ miſeria: expertus eſt q̄ꝫ magna
indigeret miſericordia: ꝛ impletū eſt qđ di
cit pſalmiſta: Multiplicate ſūt infirmitates Ps. 15.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

corũ: poſtea accelerauerunt. Predicata eſt
exin virt⁹ crucꝫ p vniuerſum mũdũ: q̃ ptib⁹
ſuis p quattuor mũdi ptes eſt extenſa: ⁊ to/
tũ mũdũ ſua malaxatione cõplexata. Nec
iam potuit mundus ex toto eſſe ingratus:
qui tanta fuerat charitate ſanatus. Cruci/
fix⁹ noſter a morte ſurrexit ⁊ celos aſcendit:
crucẽ nob in memoriã ſuę paſſiõis reliquit:
crucẽ reliquit ad ſanitatẽ. Hoc ſignũ p̃ſidiũ
J eſt amicis: obſtaculũ ẽ inimicꝫ. Hui⁹ crucis
myſterio rudes cathezizant: eodẽ myſterio
fons regeneratiõis cõſecrat: eiuſdẽ crucis ſi
gno p man⁹ ĩpoſitionẽ baptizati dona gra/
rũ accipiũt: Cũ eiuſdẽ crucꝫ charactere baſi/
licę dedicat: altaria cõſecrat: altarꝫ ſacramẽ
ta cũ interpoſitiõe dñicoꝝ verboꝝ cõficiũt:
Sacerdotes et leuitę p hocidem ad ſacros
ordĩes pmouent. Et vniuerſalit oĩa eccliã/
ſtica ſacramenta: in hui⁹ virtute pficiũtur.
Pſ.103. Qui hoc mare magnũ ⁊ ſpacioſum in quo
ſunt reptilia quorũ non eſt numerus: abſq̃
naufragio trãſire deſiderat: crucẽ ſequatur:
crucẽ teneat: ⁊ eã nõ deſerat donec ad opta
tũ ſalutis portũ pueniat. Hoc curſum nr̃m
dirigit: hoc ad agonẽ nos inſtruit: hoc ĩ lu/
ctamine adiuuat: hoc ad victoriã pueh it:
hoc ad coronã pueh it: hoc maleficia deſtru/
it: ⁊ oĩa demonũ machinamẽta ad nihilum
redigit. Et qd faciebat in terris corpis chri/
ſti p̃ſentia: hoc facit cum fideli inuocatione
nois chriſti victorioſę crucis inſignita me/
moria. Lõgũ eſt p ſingula virtutẽ crucis ex
ponere: Qui vero in angaria chriſti crucem
portat: poterit plura de eius virtute experi
mẽto cognoſcere: q̃ poſſit ſmo retexere vel
humana cogitatio comphendere.

Itẽ in eodẽ feſto: Sermo: Vos
inquã cõuenio o iudei ⁊c. q̃ inſert⁹
eſt in ſermone quarto de tẽpore in
ter. L. et. R.

Itẽ in eodẽ feſto: Sermo: Legi/
m⁹ et fideliter retinem⁹ ⁊c. q̃ habe/
tur inter ſermones de tẽpore. ix

De ſanctis quorũ feſta inter pa/
ſcha et pentecoſten oc currunt.

De ſanctis Philippo et iacobo.

In feſto ſanctorũ Philippi et ia
cobi apoſtolorũ: Homelia de eo
Joh.14. qd ſcriptũ ẽ ſm Johãnẽ: Nõ turbe
tur cor veſtrũ neq̃ formidet ⁊c. in/
cipiẽs. Erigẽda ⁊c. q̃ ſũpta eſt ex ex/
poſitiõe doctoris Ibidẽ. Et ex ſer/
monibus de Verbis dñi. liiij. et ſe
quentibus. Et ex libro Quinqua/
ginta homeliarum. xxxiiij.

De inuentione ſanctę crucis.

In feſto inuentiõis ſancte Cru/
cis: Homelia d eo qd ſcriptum eſt
in euangelio ſm Johãnẽ: Erat ho/ Joh.3.
mo ex phariſeis ⁊c. incipiẽs: Nico
demus ex his erat ⁊c. quę ſumpta
eſt ex expoſitione doctoris ibidẽ.
Et ex ſermonib⁹ de Verbis apo/
ſtoli. xiiij. Et ex libro Quinq̃ginta
homeliaꝝ. iij.

De ceteris ſanctis quoꝝ feſta eo
dẽ tempore occurrũt: Homelia de
eo qd ſcriptum eſt in euangelio ſm
iohannẽ: Ego ſum vitis vera ⁊c. in Joh.15.
cipiens: Iſte loc⁹ euãgelicus ⁊c. q̃
ſũpta eſt ex expoſitione doctoris
ibidẽ. Et ex ſermonibus d Verbis
domini. lix.

De ſancto Johanne baptiſta.

In vigilia ſancti Johãnis bapti
ſte: Homelia de eo qd ſcriptum eſt
in euãgelio ſm Luca: Fuit in die/ Luc.1.
b⁹ herodis regis iudeę ⁊c. que ha/
betur in libro Quinquaginta ho/
meliarum. xliiij.

In feſto Natiuitatis ſancti Jo/ Sermo. XX.
hannis baptiſtę: Sermo I

(P)Oſt illũ ſacroſanctũ dñi natalis di A
em: nulli⁹ hoim natiuitatẽ legim⁹
celebrari: niſi ſoli⁹ beati iohãnis ba
ptiſtę. In alijs ſctis ⁊ electꝫ dei nouim⁹ illũ
diẽ coli: q̃ illos poſt ↄſũmationẽ laborũ et
deuictũ triũphatũq̃ mũdũ ĩ ppetuas ęter
nitates p̃ſens hęc vita parturit. In alijs cõ
ſũmata vltimi diei merita celebrant: in hoc
etiã prima dies ⁊ ipſa etiam hois initia ↄſe
crant: pro hac abſq̃ dubio cauſa: qr p hunc
dñs aduẽtũ ſuũ: ne ſubito hoies inſperatũ
nõ agnoſcerẽt voluit eſſe teſtatũ. Johãnes
aũt figura fuit veteris teſtamẽti: ⁊ in ſe for/
mã p̃tulit legꝫ: Et ideo iohãnes p̃nũciauit
ſaluatorẽ: ſicut lex grãm p̃cucurrit. Qd aũt
nõdũ nat⁹ de ſecreto materni vteri pphe/

tauit:ꝛ expers lucis iã teſtis eſt veritatis:h
eſt intelligendum:ꝙ latens ſub velamine ꝛ
carne litterę:ꝛ redẽptorẽ mundo ſpũ ꝑdica
uit:ꝛ nobis dñm noſtrũ de quodã legis vte
ro ꝓclamauit. Ergo q: iudęi errauerũt a vẽ
Pš.57. tre:id eſt a lege q̃ a chriſto grauida erat:Er
rauerũt a vẽtre locuti ſũt falſa:iõ h venit in
Joh.1. teſtimoniũ:vt teſtimoniũ ꝑhiberet de lumi
B ne. Quod autẽ iohãnes in carcere cõſtitutꝰ
Matth.11. ad chriſtum diſcipulos ſuos ordinat:lex ad
euãgelia trãſmittit. Quę lex iuxta typũ io/
hannis quaſi ignorãtię clauſa carcere ĩ ob/
ſcuro ꝛ in occulto iacebat:ꝛ iudaica cęcitate
ſenſus intra lſam tenebaẛ incluſus. De hoc
Joh.5. beatꝰ euãgeliſta ꝓloquiẛ. Ille erat lucerna
ardẽs:id ẽ ſpũſſancti igne ſuccẽſus:vt mũ/
do ignorantię nocte poſſeſſo:lumen ſalutis
oſtenderet:ꝛ quaſi inter dẽſiſſimas delicto/
rũ tenebras ſplendidiſſimũ iuſticię ſolẽ: lu/
cis ſuę radio demõſtraret:ꝛ de ſeipſo dicẽs:
Matth.3. Ego vox clamantis in deſerto. Videamus
in quo deſerto:id eſt in gẽtiliũ populo. Va
cua eñi timore dei pectora:ꝛ ſpũſancto carẽ
tia:deſerto ſqualentis heremi comparanẛ.
Deſertꝰ eñi erat h mũdus ab omni cultura
fidei ꝛ timoris dei:ꝛ peccatorũ ſpinis obſi/
tus ſqualebat tanꝙ ager ĩcultꝰ:ꝛ nullã pe/
nitus bonorũ operũ fęcunditatẽ attulerat:
nullũ imbrem gratię ſpiritalis acceperat.
Mittiẛ beatꝰ iohãnes q̃ eũ ꝑ ꝓpheticã atꝙ
apoſtolicã ꝑdicationẽ annũciando pęnitẽ/
tiã:quaſi rudẽ campũ ꝓſcinderet:fęcunda/
ret ꝛ excoleret: diuini verbi ſeminibꝰ imple
ret:ꝛ ad maturã frugẽ:id eſt ad regeneratio
C nis gratiã ꝑpararet. Jam illud quantę glię
Luc.1. eſt:quod zacharię ſacerdoti ſeni ꝛ heliſabet
ſterili a gabriele:id eſt ab illo angelo ꝓmit/
tiẛ a quo marię natiuitas dñi nũciaẛ:ꝛ q̃ſi
ex aliquo ſimilis dñi ꝑmittiẛ filiꝰ ſterilis an
te filiũ virginis:neſcio qð maius miraculũ
ipſa natiuitate declarãs. Inſperata ꝓle po
ſteritas muneraẛ:q: nouo partu erat mune
rãda ꝛ ditanda virginitas. Premittiẛ ante
ieſum chriſtũ iohãnes:quaſi teſtamentũ ve
Pš 44. tus ante nouũ:vt dies diei eructet verbũ:ꝛ
ſacramentoꝝ obſcura ꝓfunditas euidẽtio
ribus nouę doctrinę myſterijs reueleẛ. Pręe
mittiẛ ꝙ lucerna ante ſolẽ:ſeruus ante dñm
amicus ante ſponſum:ꝑco ante iudicẽ:vox
D ante verbum:Et iõ de ſe dicit: Ego vox cla
Matth.3. mantis in deſerto. Quid eſt ꝙ beatꝰ ioban
nes vocẽ ſe eſſe dixit:id eſt quia verbi ãnũ

ciator ꝛ ꝑdicator erat. Hic iã ſollicite reqra/
mꝰ:qd inter vbũ ſit ꝛ vocẽ. Scripturę ſacrę
vbũ eẽ diffiniũt:qð intra amini ſilẽtiũ mẽ/
te cõcipimꝰ: Verbũ eſſe diffiniũt ipam co/
gitationẽ quę adhuc intra cõſciẽtię ſecreta
retineẛ:vocẽ vero ꝑ quã verbũ ꝓferẛ in me
diũ. Vox ſonꝰ eſt iudex cogitationis: ver/
bũ vero ipſa cogitatio. Sicut eñi qñ verbũ
corde cõcipimꝰ neceſſaria eſt vox quaſi qð/
dã vehiculũ verbi:ꝛ quãlibet verbũ ipm ꝑ
oris ſonũ ad aliũ transferamꝰ:tamen illud
integrũ etiã intra nos:id eſt clauſum a lo/
quẽte traſſerẛ:vt tñ in ſua ſede teneaẛ: Ita
ꝛ omnipotẽs pater ĩnoteſcere nobis volẽs
ſapiẽtiã ꝛ verbũ illud qð in principio erat Joh.1.
deus apud deũ:ſicut ipſe teſtaẛ:Eructauit Pš.44.
cor meũ verbũ bonũ:beatũ iohannẽ quaſi
vocẽ ꝑ quã ad nos verbũ ſuũ ꝓferret aſſũ/
pſit. Quod quidẽ verbũ de illa ſede ita ad
nos deſcẽdit:vt in ſinu:id eſt in ꝓfundo pa
terni pectoris ꝑmaneret:terrena viſitãs: et
cęleſtia non relinquẽs. Hanc itaꝙ gloriam E
beatꝰ iohãnes baptiſta nõ de longinquo ſi
cut reliquę ꝓphetę:ſed vicinꝰ ꝛ ꝓximꝰ an/
teceſſit. Illi aduentũ regis ante multa tem/
pora ꝑdicauerũt:alij dixerũt quãdoꝙ vẽtu
rus eſt:alij ecce cito venit:iſte autẽ quẽ vẽ/
turũ ꝑdixit:digito oſtendit: ꝛ ꝓphetiã ſuã Joh.1.
per ipm quẽ annũciabat aſſiſtẽtẽ cõpleuit.
Adhuc itaꝙ in vtero matris ſuę ſpiritu ſan
cto eſt repletꝰ:ꝛ ſuã ipſius natiuitatẽ ꝓphe
tando ꝑuenit. Ad ſimilitudinẽ dñi ſanctifi/
catus anteꝙ natꝰ:intra viſcera exultans:ꝛ
ſaluatoris aduentũ materno ore ꝓteſtans.
Vere lucerna ardẽs in quo tam ſingularis
gratia diuinę dignationis effulſit:vt iã ĩa/
ꝙ affore redemptorẽ ſanctę genitricis voce
narraret:ꝛ ꝑ eã velut ꝑ quãdã veritatis lu/
cernã:nõdũ in lucẽ ꝓlatus oſtẽderet. Hic ẽ
ille qui noui ꝛ veteris teſtamẽti idoneꝰ me/
diatoꝝ:ꝛ glorioſi agni dignus oſtenſor:qui
dñm ſuũ ꝛ annũciare vno tpe meruit et vi/
dere:vna eadẽꝙ ſuę natiuitatĩ ętatę ꝛ no/
ua incipiẽs ꝛ vetera cõcludens. De ꝑſona F
huiꝰ euãgeliſta teſtaẛ. A diebus iohãnis re Matth.11.
gnũ cęloꝝ vim patiẛ. Nouimꝰ q: familiariẛ
mẽs hũana ĩ diuerſis huiꝰ mũdi illecebris ꝛ
cõcupiſcentijs deuicta fugit laborẽ: expetit
voluptatẽ: ꝛ vix adduciẛ vt ꝯſuetudinẽ a ſe
vitę ꝑoris excludat:ſ cũ cęperit cogitare vl
timi diei neceſſitatẽ: ac futuri iudicij põdꝰ:
incitata ꝛ ſtimulata vel ſpe ꝑmij vel timo/

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

re ſupplicij: voluntariũ bellũ indicit paſſio
nibꝰ: ⁊ vim facit priſtinis ſuis deſiderijs: et
violenter ſe vincere ipſe cõtendit. Nõ em̃ ſi-
ne violentia fieri poteſt: vt de abundantia
⁊ delitijs ad famẽ ⁊ ſitim: ad abſtinentiã ⁊
crucẽ trãſeat: vt ſomno priꝰ atqꝫ ocio amicã
carnẽ cõtritione vigilijſqꝫ cõficiat. Non in-
quã ſine violẽtia fieri põt: vt vnuſquiſqꝫ ira
cũdiã patiẽtia: ſupbiã humilitate cõmutet:
amore pauptatis diuitiarũ ac ſufficiẽtię af-
fluentiã ſuperet: vinolẽtiã ſobrietate: luxu
riã caſtitate cõdemnet: ⁊ homo ſubito in vi
rũ transformet̃ pfectũ: ⁊ quodãmodo alter
reddat̃ ex altero: ac ſic a talibꝰ ꝑ violẽtiã re-
G gnũ cęleſte diripit̃. Duo aũt ſũt abſtinẽtię
⁊ crucis genera: vnũ corpale: aliud ſpirita-
le. Vnũ a potu atqꝫ epulis tẽperare appeti
tũ gulę: a delectationibꝰ. ⁊ molliſſimis ſua-
uitatibus coercere: ab his q̃ ꝑ tactũ ⁊ guſtũ
viſũqꝫ decipiũt ſenſũ viriliť reuocare: ac vi
olẽter abſtrahere. Alterũ abſtinẽtię: ⁊ cruc
genꝰ eſt ꝓcioſius atqꝫ ſublimius: motꝰ ani-
mi regere: ⁊ ꝑturbationes illiꝰ modeſtię trã
quillitate placare: irę ac ſupbię impetus q̃-
ſi ferã beſtiã refrenare: litigare quotidie cõ
tra vitia ſua: increpare ſe quadã cenſura au
ſteritatis ⁊ virtutis: ⁊ rixã quodãmodo cũ
hoĩe interiore cõſerere. Precioſa in ꝯſpectu
dei ⁊ glorioſa crux: cogitationes malas in
poteſtatẽ redigere: voluntates ꝓprias ab-
negare: eaſqꝫ interiori examinatiõe diſcu-
tere: ⁊ regẽtis imperio ſubiugare. A ſermo
ne atqꝫ opere quo anima lędit̃ tãqꝫ a cibis
noxijs abſtinere: ⁊ ſenſum ab his q̃ ꝯtria ſũt
ſpiritali tẽperantia ſobriũ cuſtodire. Hęc q̃
facit: ꝓrupto paſſiõis muro: violẽter ad cę-
lorũ regna conſcẽdit. Vim itaqꝫ ſibi factu-
ra eſt anima: vt palmã laborũ quã ſibi ſub-
trahi multis inimicis aduerſantibꝰ ſentit: vi
ribꝰ cõtẽdat eripere. Neceſſe q̃ eſt cũ ſũmo
labore ex hoc mũdo rapere palmã ſalutis: ⁊
quaſi excũbantibꝰ ⁊ circũiectis hoſtibꝰ ob-
ſeſſos ꝑuigili intentione fructꝰ decerpere: ⁊
q̃dam a theſauro vitę velut de medio abre-
H ptã ſęculi huiꝰ incẽdio reportare. Eſt ⁊ ali-
ud direptionis genꝰ: qñ alijs ꝓmiſſa ⁊ obla
ta diripimꝰ. Saluator ad hoc vel maxime
ſuſcepta incarnatione deſcẽderat: vt iudęo
rũ populũ iuſtificaret: ſicut ipſe in euãgelio
Matth.15. loquit̃: Nõ ſum inquit miſſus niſi ad oues
quę perierũt domus iſrael. Sed ⁊ diſcipuli
ita incredulã ſynagogę plebẽ coarguebãt:

Vobis inquiunt prius oportuerat verbum Act.13.
dei loqui: ſ; q: vos indignos iudicaſtis ęter
nę vitę: ecce cõuertimur ad gẽtes. Ergo cũ
iudęi munera ſibi parata reſpuerent: publi-
cani ⁊ peccatores ex gẽtibꝰ crediderũt: ac ſic
rapit eccleſia ſynagogę regnũ. Regnũ em̃
noſtrũ chriſtus eſt. Rapimꝰ itaqꝫ eũ: cũ a iu
deis occidit̃: ſepelit̃ a nobis. Rapimꝰ itaqꝫ
eũ illis dormiẽtibꝰ: ſicut ipſi i euãgelio ꝯfitẽ-
tur. Dicite inquit q: diſcipuli eius nocte ve Matth.28.
nerũt: ⁊ furati ſunt eũ nobis dormiẽtibus.
Surgat ergo qui dormit: ne forte chriſtũ ꝑ
negligentiã reſolutꝰ amittat: dum mẽs eiꝰ
in infidelitate ⁊ in corpore dormitat. Rapit̃
itaqꝫ regnũ cęlorũ: dũ negat̃ a domeſticis:
⁊ a gentibꝰ adorat̃. Rapit̃ cũ alijs ad ſalutẽ
mittit̃: ab alijs iuenit̃. Cũ ei ſui eũ recuſãt:
ſuſcipiũt alieni. Inſectant̃ ꝓprij: cõplectun
tur inimici. Quãdo hęreditatẽ ciuis reſpu-
it: peregrinus inuadit: Filius repudiat: ſer
uus recognoſcit. Adhuc ⁊ alio ordĩe: regnũ
cęlorũ vim patit̃: quãdo illud hoĩes acqui-
rũt qđ angeli ꝑdiderũt: quãdo illuc adop-
tati humiles aſcẽdũt: vnde ſupbi incolę cę-
ciderunt. Ergo cũ inter tantos inuidos: in-
ter tantos latrones et inuiſibiles inſidiato-
res viuamꝰ: qbꝰ tãdẽ viribꝰ cęlorꝝ regna ca
piemꝰ? Quis inquã niſi obediẽdo doctori-
bꝰ: ⁊ vitijs ⁊ iniuſticijs ex cupiditate naſcẽ-
tibꝰ reſiſtẽdo: defflẽdo peccata ⁊ ea ieiuuijs
atqꝫ elemoſynis redimendo?

In eodem feſto: Sermo II Ser. XXI.

Atalẽ ſancti iohãnis fratres chariſ A
n ſimi hodie celebramꝰ: qđ nulli vnqꝫ
ſanctorũ legimus fuiſſe cõceſſum.
Solius em̃ dñi ⁊ beati iohãnis dies natiui Luc.1.
tatis in vniuerſo mũdo celebrat̃ ⁊ colit̃. Il-
lũ em̃ ſterilis peperit: illũ virgo cõcepit. In
heliſabet ſterilitas vincitur: in beata maria
cõceptionis conſuetudo mutat̃. Heliſabet
virũ cognoſcendo filiũ genuit: maria ange-
lo credidit ⁊ ꝯcepit. Hominẽ cõcepit heliſa
beth: oĩem et maria. Sed heliſabet ſolum
hominẽ: maria deũ ⁊ hominẽ. Quid ſibi q̃
vult iohãnes? Vnde interpoſitꝰ? vnde pręę
miſſus? Magnꝰ igit̃ iohannes: cuiꝰ magni
tudini etiã ſaluator teſtimonium ꝑhibet di
cẽs: Nõ ſurrexit inter natos mulierũ maior Matth.11.
iohãne baptiſta. Pręcellit cęteros: eminet
vniuerſis. Antecellit ꝓphetas: ſupgredit̃
patriarchas: ⁊ quiſqꝫ de muliere natus eſt

B inferioꝛ eſt iohanne. Dicit fortaſſe aliquis.
Si inter natos mulierū iohānes maioꝛ eſt:
maioꝛ eſt ſaluatoꝛe. Abſit. Johānes eñ na
tus mulieris: chriſtus aūt virginis nat⁹ eſt.
Ille coꝛruptibilis vteri ſinibus effuſus eſt:
iſte impollutę v̉ginis floꝛe ꝓgenit⁹. Ideo
aūt cū iohānis natiuitate dñi generatio de
putaꝛ: ne dñs extra veritatē videaꝛ cōditio
nis humanę ſi cōpareꝛ hominib⁹. Johan
nes p̄miſſus eſt ante deū. Tanta in illo ex
cellentia erat: tanta gratia vt ipſe putatus
Joh.1. ſit chriſt⁹. Quid ḡ dixit de chriſto? Nos oēs
de plenitudine ei⁹ accepim⁹. Quid ḡ nos?
Omnes ꝓphetę: patriarchę: apoſtoli quot
quot ſancti: ⁊ ante incarnationē p̄miſſi: vel
ab incarnato miſſi: omnes nos de plenitu
dine ei⁹ accepim⁹. Nos vaſa ſum⁹: ille fons
C eſt. Si ergo intelligim⁹ myſterium fratres
mei: iohannes homo eſt: chriſtus deus eſt.
Humilieꝛ homo vt exalteꝛ de⁹: ſcd̄m illud
Joh.3. qd̄ d̉ domino ipſe iohānes dixit: Illū opoꝛ
tet creſcere: me autē minui. Ut humiliareꝛ
homo: hodie natus eſt iohannes: quo inci
piūt decreſcere dies. Ut exaltetur deus eo
die natus eſt chriſtus: quo incipiūt creſcere
dies. Magnū ſacramentū fratres chariſſi
mi. Ideo celebramus natalem iohannis ſi
cut ⁊ chriſti: qꝛ ⁊ ipſa natiuitas plena ē my
ſterio. Quo myſterio niſi humilitatis nr̄ę:
ſicut natiuitas chriſti plena eſt myſterio al
titudinis noſtrę? Ergo in hoīe minuamur
vt in deo creſcam⁹. In nobis humiliemur:
vt in illo exaltemur. Humilieꝛ hūana p̄ſum
ptio: vt creſcat diuina miſeratio. Nā huius
rei ſacramentū etiā in paſſionibus amboꝝ
Matth.14. impletū eſt. Ut minuaꝛ homo: caput iohā
Matth.27. nis abſcidiꝛ: vt exalteꝛ de⁹: chriſtus ī ligno
D ſuſpendiꝛ. Quare aūt beatū iohannē dñs
⁊ ſaluatoꝛ noſter lucernā eſſe dixerit: ⁊ qua
re eū mitti ante ſe voluerit: breuiter ſi iube
tis charitatis veſtrę aurib⁹ intimabo. Pręmiſſus
eſt eñ velut vox ante verbum: lucer
na ante ſolem: p̄co ante iudicem: ſeruus an
te dominū: amicus ante ſponſum. Et quia
vniuerſum mundū peccatorū tenebrę ⁊ nox
infidelitatis oppreſſerāt: ⁊ ſolē iuſticię aſpi
cere nō valebant: beat⁹ iohannes quaſi lu
cerna p̄mittiꝛ: vt coꝛdis oculi qui lipitudi
ne iniq̄tatis oppreſſi fuerāt: magnū ⁊ verū
lumen videre nō poterant: ad lumen lucer
nę primū quaſi tenuem ſplendoꝛē videre cō
ſueſcerent: vt paulatim peccatorum nubilo
remoto: ⁊ infidelitatis humoꝛe digeſto: ad
ueniente chriſto ab illo cęleſti lumine lętifi
cari poſſent potius ꝙ retoꝛqueri. Sicut eñ
lippientes oculos ad videndū ꝓuocas: ſi
exiguū ſplendoꝛē lucernę oſtenderis: ⁊ am
plius crucias ſi lumē magnū ingeſſeris: ita
domin⁹ ⁊ ſaluatoꝛ noſter qui eſt lumen ve
rū: niſi prius beatū iohannē velut lucernā
p̄mitteret: claritatē ei⁹ totus mundus ſuſti
nere non poſſet. Loquaꝛ iohannes ⁊ dicat: E
Ego vox clamantis in deſerto. Vox erat: Matth.3.
qꝛ verbi dei ſpiritu replebaꝛ. Sicut ſermo
vocis quodammodo miniſterio ac vehicu
lo ad audientē a loquente trāſmittiꝛ: ita io
hannes chriſtū ſonās verbi erat miniſter et
poꝛtitoꝛ. Sāct⁹ inquā iohānes typū ī ſe le
gis ḡ chriſtū longe p ſigna ⁊ indicia mōſtra
bat oſtēdit: ⁊ ideo miſit ad chriſtū duos de Matth.11.
diſcipulis ſuis. Iſti duo diſcipuli a iohāne
ad chriſtū miſſi: foꝛte duo populi ſunt: quo
rū vnus ex iudęis credidit: alter ex gētib⁹.
Johānes dirigit ad chriſtum: lex mittit ad
gratiā: ⁊ per euāgelij fidē veterē deſiderat
aſtrui veritatē. Nos ergo fratres dilectiſſi F
mi vt tam ſanctā feſtiuitatē nō ſolū coꝛpo
rali ſ; etiā ſpiritali cū gaudio celebrare poſ
ſimus: ſcd̄m vires noſtras ad dādas elemo
ſynas ⁊ ad tenēdā cū omnib⁹ pacē noſtros
animos p̄paremꝰ: ⁊ ab omni ſcurrilitate vel
turpiloquio nō ſolū noſmetipſos: ſed ⁊ om
nē familiā noſtrā: ⁊ vniuerſos ad nos ptinē
tes ꝑ amoꝛe dei ⁊ zelo ſanctę diſciplinę pro
hibere totis virib⁹ laboꝛem⁹: nec pmittam⁹
ſolennitatē ſanctā cātica luxurioſa ꝓferēdo
polluere. Tūc eñ ꝑ nobis ſanct⁹ iohānes
quicq̄d petierim⁹ poterit obtinere: ſi nos fe
ſtiuitatē ſuā pacificos: ſobꝛios: caſtos: abſ
ꝙ vllo turpiloquio cognouerit celebꝛare.
Hęc ergo fratres chariſſimi ꝑ paterna ſolli
citudine ſuggero: nā deo ꝓpitio ita de vr̄a
deuotiōe cōfido: ꝙ nō ſolū voſipſos ſ; etiā
oēs q̄ ad vos ptinēt cū omni honeſtate ca
ſtos ſobꝛioſq; conſeruetis. Unde deo gr̄as
agens ſupplico: vt q̄ vobis dedit ea q̄ ſctā
ſunt fideliter incipere: ꝯcedat vobis fęlicē p
ſeuerātiā cuſtodire: q̄ cū patre ⁊ ſpiritu ſan
cto viuit et regnat.

In eodem feſto: Sermo III Ser.XXIII.

A Urū de terra eligere q̄ nouerūt: vbi
a diuitē ſenſerūt venā: ibi quicq̄d artꝭ
eſt: quicq̄d laboꝛis impendunt. Et

nos fratres q2 in ſancto zacharia celeſtẽ vi-
dim⁹ latere theſaurũ: in ipo totũ qḋ ſermo-
nis eſt noſtri: qḋ veſtri audit⁹ eſt occupam⁹
quaten⁹ cõmune lucrũ ſit: qḋ fuerit cõmuni
Luc. 1. labore acq̄ſitũ. Fuit inquit i dieb⁹ herodis
regis iudeę: ſacerdos quidã noie zacharias
⁊ vxor ei de filiab⁹ aaron: ⁊ nomẽ ei⁹ heliſa-
bet. Et erãt inquit ambo iuſti ante deũ: in-
cedentes in oibus mãdatis ⁊ iuſtificationi-
bus dñi ſine querela. Beati igit̃ fratres q̄s
in ſeculo iſto aliq̄ culpa nõ pcutit: nullũ vul
nerat crimen. Beati plane iſti q̄s vlla non
potuit aliq̄ñ tangere querela. Incedẽtes in
quit in oibus mãdatis ⁊ iuſtificationib⁹ do
mini ſine q̄rela. Si pueritia: ſi adoleſcẽtia:
ſi iuuent⁹ eoꝝ extitit ſine q̄rela vbi tñ maxi-
me ſolet eſſe querela: qualis eſſe potuit eo-
rũ ſenectus? Si tale fuit initiũ: qualis eſſe
B potuit finis? Et nõ erat inquit illis fili⁹: eo
ꝙ eẽt heliſabet ſterilis. Nõ dixit: nõ erãt il-
lis filij: ſed nõ erat illis fili⁹: q2 ſingularis fu
tur⁹ erat: q̄ erat de talib⁹ naſciturus. Audi
Matth. 11. dñm dicẽtẽ: Nõ eſt maior inter natos muli
erũ iohanne baptiſta. Eo ꝙ eſſet heliſabet
ſterilis. Erat quidẽ ſterilis corpore: ſed fę-
cũda virtutib⁹. Tarda ſoboli: ſed nõ tarda
deo. Nõ germine clauſa ſed tpe: nõ negata
pignorib⁹: ſ3 ſeruata myſterio. Fratres heli
ſabet ſctẽ part⁹ nõ ablat⁹ ẽ: ſ3 dilat⁹: donec
trãſiret tps carnis: paſſio corpis: cõiugij ne
ceſſitas: voluptatꝭ cauſa: cupiditatꝭ ſẽſus:
⁊ totũ qḋ hũanũ confundit: grauat: onerat
cõſciẽtiã. Mũdabat̃ eñ lõgo tpe ſacrificij
dom⁹: ſctitatꝭ hoſpitiũ metatũ metatoris
chriſti: angeli domiciliũ: aula ſpũſſãcti: dei
1. Cor. 3. tẽplũ. Dei tẽplũ eſtis inquit aplus ⁊ ſpũs
dei habitat in vobis. Deniq3 vbi tota cor-
poris ſedata ẽ q̄rela: ⁊ i toto facti ſũt ſine q̄
rela: vox ſterilitatꝭ fugit: reuiuiſcit ſenect⁹:
fides cõcipit: parit caſtitas: naſcitur maior
hoie: par angelis: tuba celi: p̄co chriſti: arca
nũ patris: filij nũci⁹: ſignifer ſupni regꝭ: pec
catorũ venia: iudęorũ correctio: vocatio gẽ
tiũ: ⁊ vt ꝓprie dicã legis ⁊ gratię fibula quę
diploidẽ ſummi ſacerdotis ſancto patri iũ-
C gebat in corpe. Euangeliſta ꝙ virtutes pñs
matriſq3 deſcribit: vt generãtiũ meritis di-
gnitas germinis noſceret̃: et ꝓbaret̃ maior
hoie q̄ ortu ſuo excedebat leges natiuitatꝭ
humanę. Sed ſi ꝓceſſurus eſt iã nãſcat̃ io-
hannes: q2 inſtat natiuitas chriſti. Surgat
nobis lucifer q2 iubar veri ſolis erumpit: et
vociferet̃ p̄co q2 adeſt iudex. Et q2 ꝓceſſu-
rus eſt deus: angelus p̄cedat. Verũ q2 qḋ
ſupra hoiem ẽ: homo referre nõ ſufficit: vir
tutẽ naſcẽtis angeli: angelus iã loquat̃. Di Luc. 1.
xit inquit angelus ad zachariã: Ne timue-
ris zacharia: exaudita ẽ eñ obſecratio tua:
et heliſabet vxor tua pariet tibi filiũ: et vo-
cabis nomẽ ei⁹ iohãnem: et erit gaudiũ ti-
bi ⁊ exultatio: ⁊ multi in natiuitate ei⁹ gau
bũt. Erit eñ magn⁹ corã dño: Vinũ ⁊ ſice-
rã nõ bibet: ⁊ ſpirituſancto replebit̃ adhuc
ex vtero matris ſuę: ⁊ multos filiorũ iſrael
cõuertet ad dñm deũ ipſorũ. Et ipſe p̄cedet
ante illũ in ſpiritu ⁊ ꝟtute helię conuertere
corda patrũ in filios: ⁊ incredulos ad pru-
dẽtiã iuſtorũ: parare dño plebẽ pfectã. Va- D
cat hic fratres magn⁹ ſermo: ſilet p̄dicatio
tractatoris. Quãdo euãgelico p̄conio iohã
nis gloria p̄dicatur: virt⁹ inſonuit: laus col
laudat̃: nec eſt qḋ illi iã adijciat homo cui
de⁹ cõtulit totũ. Spiritu inquit ſancto re-
plebit̃ adhuc ex vtero matris ſuę. Videtis
fratres quẽadmodum iohãnes ante puenit
ad celũ q3 tãgeret terram. Ante accepit di-
uinũ ſpiritũ q3 humanũ. Ante ſuſcepit diui
na numera q3 humana corpis mẽbra. Ante
cępit viuere deo q3 ſibi. Immo ante vixit il
le dño q3 deus viueret illi: iuxta illud apli:
Jam nõ ego viuo: ſed viuit in me chriſtus. Gal. 2.
Sexto inquit menſe: ſuę matris exultat in
vtero: ⁊ in vtero ꝟginis veniſſe nũciat chri
ſtũ. Feruens nũcius: qui ante geſtiuit nun
ciare q3 viuere. Impatiẽs dux qui anteq3 p
ueniret ad corp⁹ puenit ad regẽ. Ante rapu
it arma q3 membra. Ante aciẽ petit q3 lucẽ.
Et vt vinceret mũdũ: vicit ante naturã. Ip
ſe eñ ſine viſcerib⁹ viſcera mris exuſcitat:
⁊ q2 tardabat corp⁹: ſolo ſpiritu implet euã
gelizãtis officiũ. Quid dicã fratres? Johã
nes anteq3 chriſtũ precederet ſeipm p̄ceſſit.
Patris: matris: filij corda vnus atq3 idẽ im
plet ſpirituſſanctus: vt vno ſanctitatis or-
gano reſonet natiuitatis dñicę cãtilena.

In eodem feſto: Sermo IIII Ser. XXIII.

Dei hodiernę ſolẽnitas: ſolẽnẽ deſi A
derat tãta expectatiõe ſermonem.
Ergo adiuuãte dño: miniſtrabim⁹
vobis qḋ dederit: recolentes ⁊ aio tenẽtes
noſtri officiũ ſeruitutꝭ: vt loquamur nõ tã-
q3 magiſtri: ſed tãq3 miniſtri: nõ diſcipulis
ſed cõdiſcipulis: q2 nec ſeruis ſed cõſeruis.
Magiſter aũt vn⁹ nobis: cui⁹ ſchola in ter
ra ẽ: ⁊ cathedra i celo. Cui⁹ p̄curſor iohãnes
eſt nat⁹: cui⁹ natiuitatꝭ dies hodiern⁹ tradi

tur: hodie celebrat. Hoc maiorum traditione ſu
ſcepimus: hoc ad poſteros imitanda deuotione
tráſmittimus. Johánis ergo nó euágeliſte: ſed ba
B ptiſte natalé hodie celebramus. Qua prima re
poſita: occurrit queſtio non pretereunda: quare
natalé qui é natus ex vtero iohánes potius cele-
bramus: quam cuiuſlibet apli vel martyris vel pro
phete vel patriarche? Si interrogemur: quid rñde
bimus? Quantú mihi videt: quantú mearú viriú
mediocritati occurrit: é causa hec. Diſcipuli do
mini nati ſút: et per etatis acceſſú ad annos ca-
paciores perducti: in diſcipulatú aſſúpti ſút.
Illorú poſtea fides dño adheſit: ſed nullius il-
lorú natiuitas dño militauit. Recordemur
et prophetas: recolamus patriarchas: nati ſút ho-
mines: etatis acceſſu pleni ſpúſctó: chriſtú pro
phetauerút. Nati ſút vt poſtea prophetarent:
Johánis aút dñm chriſtú ipſa natiuitas pro-
phetauit: qué conceptú ex vtero ſalutauit.
Iſta vt potuimus ſoluta queſtione: alterá ag-
C grediamur: pro viribus quas dederit dñs. Occur
rit enim alia queſtio aliquanto vt mihi videt ob-
ſcurior: et ad perſcrutandú laborioſior: in qua
me multú adiuuabit vrá intentio: et pro mea
exiguitate ad dñm deprecatio: Johánes iſte
tánta excellés gratia: vt quéadmodú dictú eſt:
dñm etiá ex vtero ſalutaret: nódú loquendo:
ſed exultádo: cuius gratia i deú iá túc erat aper
ta: quia eius caro in carne erat excluſa. Hic ergo io
hánes nó inuenit inter diſcipulos dñi: ſed in
uenit potius diſcipulos habuiſſe cú domino.
Quid eſt hoc? Quis eſt iſte hó? Homo tñ.
Quis hó tantus? quantus tátus hó? Tamé nó ſe
quebat inter diſcipulos dñm: et ſequebant eú
diſcipuli. Abſit vt dicá contra dñm: ſed tñ quaſi ex
tra dñm. Diſcipulos habebat chriſtus: diſci-
pulos habebat iohánes. Docebat chriſtus:
docebat iohánes. Quid iá dicá? Baptiza-
bat iohánes: baptizabat chriſtus. Plus hic de
baptiſmo dico: a iohánne baptizatus eſt chri-
chriſtus. Vbi ſút qui de miniſterio baptiſmi:
arrogántia tumide animoſitatis inflant? Vbi
ſút voces caréntes humilitate: elate ſuperbia:
ego baptizo: ego baptizo? Quid dixiſſes:
D ſi xpm baptizare meruiſſes? Magna iá quan-
tú aduertit ſáctitas vrá: apparere et emine-
re cá cepit: qui fuerat chriſtus a patre mittendus:
et iohánes a patre premittédus. Prior miſſus
eſt iohánes: ſed ſicut ab obſequétibus antece-
dit iudex. Poſterior hó creatus é chriſtus: ſed io-
hánné creauit deus chriſtus. Erat igit iohánes
hó perfectus quidé: et cuius tánta gratia cómédata eſt:
Matth. 11. vt ipſe de illo dñs diceret: In natis mulierú
nemo exurrexit maior iohánne baptiſta. Iſte
ergo tam magnus: agnoſcit dñm i paruo ma
gnú: agnoſcit hó eú qui venerat hó deus. Si
enim i natis mulierú: hoc é in hoibus nemo exur-
rexit maior iohánne baptiſta: quiſquis iohánne
plus eſt: nó tñ hó ſed et deus eſt. Debuit ergo tátus
iſte et diſcipulos proprios hre: et cú diſcipulis
ſuis magiſtrú oim chriſtú cognoſcere. Quod
enim eſt maius teſtimoniú veritatis: quam ſe humi-
liando eú agnoſcere: cui emuládo potuit in
uidere? Putari chriſtus potuit et noluit: ex-
iſtimari chriſtus potuit et noluit. Dixerút ho
mines cú fallerent i eo: Nú forte hic é chriſtus? Luc. 3.
Reſpondit ille quod non erat: vt maneret quod
erat. Inde quippe adá lapſus perdidit quod erat:
quia quod non erat vſurpauit. Recolebat hoc iſte
magnus: ſed in paruo chriſto minimus. Noue-
rat hoc: recolebat hoc et tenebat: quia recipe quod per-
diderat cogitabat. Homo ergo iſte vt dixi ma- E
gnus iohánes: cui dñs tale perhibuit teſtimo-
niú: qué ſic veritas cómédauit vt diceret: In Matth. 11.
natis mulierú non exurrexit maior iohánne
baptiſta: potuit credi chriſtus: imo iá ab eis
qui eius magnitudinis gratia fallebant credebat
chriſtus: et i illo morerent niſi ab illo cófitéte
corrigerent. Rñdit ergo putántibus et ait: Nó ſú Joh. 1.
ego chriſtus: Tanquam diceret: Certe i honoré me
um ita fallimini: et certe mihi hoc putádo ma-
gná additis laudem: ſed debeo cognoſcere: vt
vobis errántibus ille poſſit ignoſcere. Si enim quod
nó erat fallaciter putaret: ab illo qui erat ve-
raciter amputaret. Premiſſus é ergo iohá-
nes: vt dñm humilem baptizaret. Bapti-
zari enim dñs propter humilitaté voluit: nó pro-
pter iniquitaté. Dñs chriſtus quare é baptizatus? F
Dñs chriſtus dei filius vnigenitus: quare é bapti-
zatus? Inueni quare é natus: et inuenies quare ſit
baptizatus. Ibi quippe iuenies humilitatis viá
quá pede ſuperbo nó capis. Quá niſi humili
pede calcaueris: ad celſitudiné qui ducit perueni
re nó poteris. Baptizatus eſt propter te: qui de
ſcédit propter te. Vide quantus factus ſit tántillus.
Qui cú in forma dei eſſet: non rapiná arbi- Phil. 2.
tratus é eé equalis deo. Nó enim erat rapina: ſed
erat nature equalitas filij cú patre. Johánes
ſi ſe chriſtú putari vellet: illi rapina eét. Nó
ergo rapiná arbitratus é eé equalis deo: Erat
enim et ſine rapina: erat coeternus: ab eterno na
tus erat. Tñ ſemetipſm exinaniuit formá ſer
ui accipiés: hoc é formá hois. Qui cú i forma
dei eét: nó formá dei accepit: ſed cú i forma de
eſſet: ſemetipſm exinaniuit. Suſcepit quod nó
erat: ita vt nó perderet quod erat. Manés de

hoiem aſſūpſit. Formā ſerui accepit ⁊ fact⁹
G deus homo: a quo factus ē homo. Uide ḡ
quę maieſtas: ꝗ poteſtas: quę ſublimitas:
quę cū patre ęqualitas: Uenit ꝓpter nos
ad indumentū formę: ⁊ intellige illā a ma-
giſtro tā te humilitat̄ viā: qm̄ pl⁹ ē ꝙ voluit
hō fieri ꝙ̄ ꝙ voluit ab hoie baptizari. Ba
ptizat ḡ inꝙ̄ iohānes chriſtū: ſeruus dn̄m:
Joh.1. vox v̄bum. Mementote em̄: Ego ſum vox
clamātis in deſerto: ⁊ memētote: q: v̄bū ca
ro factū ē: ⁊ habitauit ī nobis. Baptizat ḡ
inꝙ̄ iohānes chriſtū: ſeru⁹ dn̄m: vox verbū:
creatura creatorē: lucerna ſolem: ſ ſolē q̄ fe-
Malachie.4. cit hūc ſolē: ſolē de q̄ dictū ē. Ort⁹ ē mihi ſol
iuſticię: ⁊ ſanitas ī pennis ei⁹. De q̄ impij ſe
Sap.5. ro penitētes: ī ſiue dicturi ſūt: Quid nobis
ꝓfuit ſupbia: aut q̄d diuitiarū iactātia con
tulit nobis? Trāſierūt illa oīa tāꝙ̄ vmbra:
⁊ cū vmbris q̄ ſecuti ſūt vmbras. Ergo inq̄-
unt: Errauim⁹ a via veritatis: ⁊ iuſticię lu-
mē nō luxit nobis: ⁊ ſol itelligētię nō ē ort⁹
nob. Illis nō ē ort⁹ chriſt⁹: a q̄b⁹ nō eſt agni
tus chriſt⁹. Sol ille iuſticię: ſine nube: ſine
nocte. Ipſe nō orit̄ malis: non orit̄ impijs:
nō orit̄ infidelib⁹. Nā ſolē iſtū de cęlo corpo
Matth.5. reum: q̄tidie facit oriri ſup bonos ⁊ malos.
Baptizauit ḡ vt dixi creatura creatorē: lu-
cerna ſolē: ⁊ nō ſe extulit baptizator: ſ ſub-
didit baptizando.

Luc.1. **Itē in eodē feſto: Homelia de eo q̄d ſcptū ē i euāgelio ſm Lucā: De liſabet impletū ē tēpus pariēdi ⁊c. q̄ habet̄ de queſtionib⁹ euāgelioꝝ lib.j.ca.ij. Et lib.ij.ca.j.**

De ſanctis: petro et paulo aplis.

In vigilia Petri et pauli apoſtolorū: de eo q̄d ſcriptū ē in euāgelio
Joh.21. **ſm Johānē: Simon iohānis dili-**
Ser.XXIIII. **gis me plus his: Sermo I**

A Poſtolū petrū p̄mū oim aploꝝ me
a miniſtis i dn̄i paſſione fuiſſe turba-
tum. Fuit em̄ prius audax pręſum-
ptor: ⁊ poſtea fact⁹ ē timidus negator. Pro
miſerat ſe ꝓ dn̄o moriturū: cum prius ꝓ illo
Matth.26. eēt dn̄s moritur⁹. Qn̄ ḡ dicebat: Tecū pa-
Joh.13. rat⁹ ſū vſq̄ ad mortē ire: Et aiam meā ꝓ me
ponā: Rn̄dit ei dn̄s: Aiam tuā ꝓ te pones.
Amē dico tibi p̄uſq̄ gallus cātet ter me ne
gabis. Uentū ē ad horā. Et q: de⁹ erat chri
Ps.115. ſt⁹: hō aūt petr⁹: īpleta ē ſcptura: Ego dixi ī
pauore meo: oīs hō mēdax. Dixit aūt apo-
ſtol⁹: Em̄ de⁹ verax: oīs aūt hō mēdax. Ue Ro.3.
rax chriſt⁹: mēdax petr⁹? Modo q̄dē iterro- B
gat eū dn̄s: ſic audiſt̄ cū euāgeliū legeret̄:
⁊ dicit ei: Simō iohānis diliḡ me pl⁹ his? Joh.21.
Rn̄dit ille ⁊ dixit: Dn̄e tu ſcis quia amo te.
Et iteꝝ dn̄s h̄ iterrogauit: ⁊ tertio h̄ interro
gauit. Et reſpōdenti dilectionē: cōmēdauit
gregem. Per ſingula em̄ dicebat dn̄s petro
ieſus dicenti: Amo te: paſce agnos meos:
paſce ouiculas meas. In vno petro figura-
bat̄ vnitas oim paſtorū: ſ bonorū q̄ ſciant
oues chriſti paſcere chriſto nō ſibi. Nunq̄d
mō petr⁹ mēdax erat: aut amare ſe dn̄m mē
dacit̄ rn̄debat? Ueracit̄ h̄ rn̄debat: h̄ em̄ re-
ſpōdebat q̄d in corde ſuo videbat. Qn̄ aūt
dixerat: Aiaim meā ꝓ te ponā: de futur̄ vo
luit p̄ſumere virib⁹. Oīs aūt hō q̄lis ſit tūc
cū loquit̄ forte ſcit: qualis craſtino futurus
ſit q̄s ſcit? Reuocabat ḡ oculos ſuos ad cor
ſuū petrus qn̄ interrogabat̄ a dn̄o: ⁊ fidēs
rn̄debat q̄d ſibi videbat̄: Etiā dn̄e: tu ſcis
q: amo te: Qd̄ tibi dico: tu ſcis. q̄d hic vi-
deo in corde meo: vides ⁊ tu. Nō auſus ē tn̄ C
dicere q̄d dn̄s iterrogauerat: Nō em̄ ſimpli
citer dn̄s dixerat: Diligis me: ſ addiderat:
Pl⁹ his diliḡ me: id eſt pl⁹ me diliḡ ꝙ̄ iſti:
de alijs diſcipulis: ille nō potuit dicere niſi
amo te: nō auſus ē dicere plus his. Noluit
iteꝝ eſſe mēdax: Sufficeret ei teſtimonium
ꝓhibere cordi ſuo: nō debuit eſſe iudex cor-
dis alieni. Uerax ḡ petrus: an verax in pe-
tro chriſtus? Qn̄ aūt voluit dn̄s ieſus chri-
ſtus deſeruit petrū ⁊ inuētus ē hō petrus:
quando aūt placuit dn̄o ieſu chriſto imple-
uit petrū: ⁊ inuent⁹ eſt petr⁹ verax. Ueracē
petrū petra fecerat: Petra em̄ erat chriſt⁹. 1.Cor.10.
Et q̄d ei nūciauit qn̄ tertio rn̄dit amare ſe
chriſtū: ⁊ tertio dn̄s petro ſuas ouiculas cō
mēdauit? Prenūciauit ei paſſionē ſuā. Cū D
eēs inq̄t iunior cigebas te ⁊ ibas q̄ volebas: Joh.21.
cū aūt ſenuer̄: extēdes man⁹ tuas ⁊ alter te
ciget ⁊ feret q̄ tu nō vis. Euāgeliſta nob ex-
poſuit q̄d dixerat xp̄s: Hoc aūt dicebat in-
quit ſignificās q̄ morte clarificatur⁹ eēt deū:
id eſt q: ꝓ chriſto fuerat crucifigēd⁹: hoc eſt
em̄ extēdes man⁹ tuas. Ubi ē ille negator?
Deinde poſt hęc ait dn̄s ieſus chriſt⁹: Seq̄-
re me: Nō ſic quō p̄us qn̄ vocauit diſcipu-
los. Nā ⁊ tūc dixit: Seq̄re me: ſ tūc ad do-
ctrinā: mō ad coronā. Nūq̄d nō qn̄ negauit
xp̄m occidi timuit? hoc timuit pati q̄d paſſ⁹
ē xp̄s. Sz iā timere nō debuit. Uidebat em̄

in carne viuētem quē viderat in ligno pendentē. Reſurgēdo chriſt⁹ abſtulit mortis timorē: et qm̄ abſtulerat mortis timorē: merito interrogabat petri amorē. Ter negauerat timor: ter ꝯfeſſus eſt amor. Trinitas negationis deſertio veritat: Trinitas cōfeſſionis: teſtimoniū dilectionis.

In feſto apoſtolorū petri et pauli: Sermo I

Ser.XXV. A

Filioli mei audite nos: et liberate vos. Currite ꝓ vobis: ⁊ nobis p̄ſtatis ⁊ vobis. Cōmune erit gaudium nr̄m: ſi vos viderim⁹ induere chriſtū. Iuuenes ⁊ virgīes: ſeniores cū iunioꝛib⁹ ad gratiā feſtinēt. Mater noſtra pariendo nō diſcernit ętates. Ipſa genuit petrū: ipa parturiuit ⁊ paulū: vt ex lupo fieret agn⁹. Tanq̄ ꝗ̄ nat⁹ eſt ſaulus: creuit ⁊ fact⁹ ē magn⁹. Baptizat⁹ eſt a matre: illuminat⁹ a deo patre: Et cępit velle petrū videre: ⁊ cū quęreret eū velle videre: magis eū petrus cępit timere. Audiuit eñ petr⁹: q: ſaulus eū q̄reret. Noli timere beate petre: q: ſaulus nō te q̄rit: ſ paulus vas electiōis te cupit videre. O ſancte petre benedic patrē ⁊ ſuſcipe fratrē: ⁊ habes cū quo potes defendere matrē. O beate petre: q: cōuerſus ē ſaulus miraris: qualis es tu: erit ⁊ ip̄e talis: ⁊ vn⁹ vobis erit natalis. Qui fecit ex ſaulo paulū: ipſe fecit ex ſimone petrū. Unus vos honorauit: vnus vos coronauit. Mutauit ꝑſecutorē: mutauit ⁊ piſcatorē. Et ſi te p̄orē: tñ ambos ditauit honore vno. Ueni ſancte paule: veni ſequere petrū: ſed docētē nō fugientē. Fugie-

B bat qñ te neſciebat. Nam iſte beatiſſimus paulus: ſicut in lectione actuū apl̄oꝝ cum recitaret audiuim⁹: cęleſti voce ꝓſtrat⁹ eſt.

Act.9. Dum fureret ad caulas in lupina rabie: et exoſum ſibi nomē innocētis agni ꝑſequit: dū q̄rit diſcerpere aut vexare gregem: audiuit altiſonā vocē: Saule ſaule q̄d me ꝑſeq̄ris? Quid fruſtra inſaniſti ꝯ nomē meū: et occidiſti martyrē meū? Olim q̄dē debui ꝑ-

Act.7. dere te: ſ ſtephan⁹ me⁹ orauit ꝓ te. Et ille:

Act.9. Quis es dñe? Et dñs ad illū. Ego ſum inquit ieſus nazaren⁹: quē tu ꝑſequeris. Caput de cęlo ꝓ membris clamat. Inquietat corpus: ⁊ de cęlo intonat chriſtus. Saule inquit ſaule: q̄d me ꝑſequeris? Quid eſt ꝙ rugiente ſaulo mugit arcanū: ⁊ contra ſęuitiā pauli militia cōquerit cęli: niſi vt q̄ nō crediderat reſurgēti: ſaltem crederet in cęlo ſedēti? Nā dicit ananię: Accede ad eum: ⁊ ſigna eū charactere meo: multa eñ patiet ꝓ noīe meo. Et ille: Dñe audiui a multis de viro h̄ q: multa mala fecit ſāctis tuis. Ait illi dñs: Uade: quoniā vas electiōis eſt mihi. O beate anania: merito in timore trepidares ſi forti manu non eſſet cui militares. Ideo ꝓſternit ſupbia: vt erigat ſanctitas. Uenit ꝗ̄ ananias: baptizauit ſaulū: ⁊ fecit paulum. C
Baptizauit lupū: ⁊ fecit agnū: ⁊ cępim⁹ habere p̄dicatorē: quē habuim⁹ ꝑſecutorē. Deniq̧ cępit p̄dicare chriſtum: cui antea reſiſtebat: poſtea paratus pati ꝓ eo ꝯ quē antea pugnabat. Patit paulus: qđ fecerat ſaul⁹. Saulus lapidauit: paul⁹ lapidat⁹ eſt. Saulus chriſtianos virgl affecit: paul⁹ ꝓ chriſto q̄nq̄es q̄dragenas vna min⁹ accepit. Sau- 2.Cor. 11.
lus ꝑſecut⁹ ē eccleſiā dei: paulus ſubmiſſus eſt in ſporta. Saulus vinxit: paulus vinct⁹ eſt. Et dū ſaulus ſęuiēs quęrit minuere numerū chriſtianoꝝ: etiā ipſe acceſſit ad numerū cōfeſſoꝝ. Et dū inferret alijs necē: ſuſcepit ipſe ꝓ eo mortē. Dū intrat lupus rapax in ſtabula pecudis: ſubito ⁊ ip̄e fact⁹ ē ouis. Itaq̧ q̄s iam deſperet de magnitudine criminis: aut de humilitate generis? Nā beatiſſimū petrū piſcatorē: modo genib⁹ ꝓuolutis adorat gentiū multitudo credētiū: ꝑ dominū noſtrū ieſum chriſtū ⁊c.

In eodē feſto: Sermo II

Ser.XXVI. A

Notū vobis omnib⁹ eſt fratres chariſſimi ⁊ vniuerſo mūdo notiſſimū ꝙ beatiſſimorum petri ⁊ pauli natalis ſit hodie: nec aliquā ꝑtē orbis latere potuit tāta deuotio. Siq̄dē cū ꝺ bis dicat dauid ꝓpheta: In omnē terrā exiuit ſon⁹ eorū: ⁊ in fines orbis terrę verba eorū. In omni terra mira petri virt⁹ eſt: ⁊ in fines orbis terrę ep̄lę pauli penetrauerūt. Quis eñ nō audiuit ꝙ prim⁹ apl̄us petr⁹ ſedenti ad ſpecioſam portā templi claudo: ⁊ ex matris ſuę vtero olim iam debili pedū reſtituerit firmitatē: vt qđ natura min⁹ cōtulerat: apoſtolica grā repararet? Cū eñ claud⁹ ille ſtipem rogās: aliq̄d pecunię ſe ab apoſtolis crederet accepturū: ait illi apl̄us petr⁹: Argentū ⁊ aurū nō habeo: ſ qđ habeo h̄ tibi do. In noīe ieſu chriſti nazareni ſurge et ambula. Beata plane largitas quę petēti argentū q̄dē nō cōtulit: ſed cōtulit ſanitatem. Beata largitas: q̄ de theſauris ſuis aurū non ꝓtulit: ſed ꝓtulit medicinam. Beat⁹ ⁊ ille claudus q̄ dū ſtipē quęrit pecunię: diuitias in-

Ps. 18.

Act. 3.

columitatis accep̄t. Hoc em̄ ab apl̄is donū
meruit: qđ nulli⁹ theſauris a medicis redi/
B mere potuiſſet. Primū ergo ſignū mirabile
qđ beat⁹ apoſtol⁹ petr⁹ fecit: claudo pedū
reſtituēdo vt dixim⁹ veſtigia. Audiſtis fre/
quēter ipm̄ petrū a dn̄o petrā nūcupatū: ſi/
Matth.16. cut ait: Tu es petrus: ⁊ ſup hāc petrā edifi/
cabo eccleſiā meā. Si ḡ petrus petra eſt ſup
quā edificat̄ eccl̄ia: recte prius pedes ſanat:
vt ſicut in eccl̄ia fidei fūdamētū cōtinet: ita
⁊ in hoīe mēbroꝝ fundamēta cōfirmet. Re/
cte inquā pedes chriſtiano curat: vt iā non
trepid⁹ q̄s nec imbecillis poſſit ſupra petrā
eccleſie ſtare: ſ robuſt⁹ ⁊ fort̄ icedere. Ubi
nūt pauli verba nō legunt̄? Quis locus ea
l̄ris nō ſcribit: corde retinet: cōuerſatiōe cu/
Act.9. ſtodit? Qui paulus a dn̄o vas electionis ē
noīatus. Bonū vas: in quo p̄cioſa manda
torū chriſti p̄cepta condunt̄. Bonum vas:
de cui⁹ plenitudine ſubſtātia vite populis
ſemp erogat̄ ⁊ plenū ē. Optima apl̄orū no/
mia petra ⁊ vas neceſſaria ſūt domui ſalua
tor̄. Dom⁹ em̄ petrarū fortitudie cōſtruit̄:
vtilitate vaſis ornat̄. Petra ad firmitatem
nec labant̄ ſuſtentat p̄l̄os: vas ad cuſtodiā
C ne tēptēt̄ operit chriſtianos. Exit⁹ vero eo/
rū de h̄ ſeculo q̄ꝫ beat⁹ fuerit: nemo q̄ igno/
ret. Nā p̄ma hec i illis beatitudo eſt: q̄ am/
bo vna die paſſi eſſe noſcūt̄: ſcꝫ vt q̄s vna
fides ſeruitio deuinxerat: vna dies marty/
rio coronaret. Deinde ip̄a paſſio licet diuer
ſa i ſingulis fuerit: tn̄ vna referta ē gr̄a ſan/
ctitatis. Nā petrus crucē ſicut ſaluator i exi
tu ptulit: ⁊ dominice deuotiōis ſimili mor/
te diſcerptus eſt: ſcꝫ vt quē imitabat̄ fide:
imitaret̄ ⁊ paſſione. De pauli vero ceruice
cū eā pſecutor gladio pcuſſiſſet: dicit̄ fluxiſ/
ſe lactis magis vnda q̄ꝫ ſanguinis: et mi/
rū i modū ſanctū apl̄m baptiſmi gr̄a: in ip̄a
nece fecit ſplendidū poti⁹ q̄ꝫ cruentū. Que
quidē res in ſancto paulo ſtupenda nō eſt.
Quid em̄ mirū ſi abūdat lacte nutritor ec/
1.Cor.3. cleſie: ſicut ipſe ad corinthios ait: Lac vo/
bis potū dedi n̄ eſcā? Hec ē plane repromiſ/
ſiōis illa terra: quā patrib⁹ nr̄is p̄miſit de⁹
Exo.3. dicens: Dabo vobis terrā melle ⁊ lacte ma
nantē. Nō em̄ de hac terra locut⁹ eſt: q̄ ma/
nātib⁹ aquis cenū inoluit lutūq̄ꝫ pmiſcet: ſ
de illa t̄ra pauli ⁊ ſimiliū pauli: q̄ ſuauē po/
tū diſtillat. Que em̄ pauli epiſtola nō mel/
le dulcior: nō lacte cādidior? Que ep̄le tāq̄ꝫ
vbera eccl̄iaꝝ p̄l̄os enutriūt ad ſalutē. De
ceruice ḡ apoſtoli p̄ ſanguine lac manauit.
Legim⁹ i ep̄la ipi⁹: q̄r caro ⁊ ſanguis regnū 1.Cor.15.
dei nō poſſidebūt. Iā igit̄ paul⁹ poſſidet re
gnū: qđ caro ⁊ ſanguis nō pn̄t: q̄ impedire
dicūt̄ regnaturꝝ. Adhuc ḡ paul⁹ i t̄ris poſit⁹
iam in regni celeſtis ſubſtantiā trāſformat̄.
Ideo fratres chariſſimi quotienſcūq̄ꝫ mar/ D
tyrū memorias celebram⁹: p̄termiſſis oīb⁹
ſeculi actib⁹ ſine aliqua dilatione cōcurrere
debem⁹ ad domū dei: reddere illis honori/
ficentiā: q̄ nobis ſalutē effuſione ſui ſangui
nis pepererūt: q̄ tā ſacratā hoſtiā p̄ nr̄a p/
pitiatione dn̄o ſe obtulerunt: p̄ſertim cū di
cat ad ſct̄os ſuos omnipotēs de⁹: Qui vos Luc.10.
honorat me honorat: ⁊ qui vos ſpernit me
ſpernit. Quiſquis ḡ honorat martyres: ho
norat et chriſtū: ⁊ q̄ ſpernit ſanctos: ſpernit
chriſtum dominū noſtrum: qui viuit ⁊c.

In eodem feſto: Sermo III Ser. XXVII.

Um oēs beati apoſtoli parē gratiā A
C apud dn̄m ſanctitatis obtineāt: ne
ſcio quo tn̄ pacto petr⁹ ⁊ paulus vi
dent̄ p̄ ceteris peculiari q̄dā in ſaluatore fi/
dei v̄tute p̄cellere. Qđ q̄dē ex ip̄ius dn̄i iu/
dicio poſſum⁹ approbare. Nam petro ſicut Matth.16.
bono diſpēſatori clauē regni celeſtis dedit:
paulo tanq̄ꝫ idoneo doctori gētiū: magiſte/
riū eccl̄iaſtice inſtitutionis iniunxit: ſcꝫ vt
quos iſte erudierit ad fidē: ille ſuſcipiat ad
ſalutē: vt quorū corda paul⁹ patefecerit do/
ctrina verborū: eorū aīab⁹ petr⁹ aperiat re/
gna celoꝝ. Clauē em̄ qđdāmodo a chriſto B
ſciētie ⁊ paulus accepit. Clauis em̄ dicēda ē
qua ad fidē pectoꝝ dura reſerant̄: mētiū ſe
creta pandūt̄: ⁊ quicq̄d intrinſec⁹ tenet̄ clau
ſum: in palā rōnabili manifeſtatione p̄du/
cit̄. Clauis inquā ē q̄ ⁊ cōſciētiā ad cōfeſſio/
nē peccati aperit: ⁊ gr̄am ad eternitatē my/
ſterij ſalutaris includit. Ambo igit̄ claues a
dn̄o pceperūt: ſciētie iſte: ille potētie. Diui/
tias imortalitatis ille diſpenſat: ſciētie the/
ſauros iſte largit̄. Sūt em̄ theſauri ſciētie: ſi
cut ſcriptū eſt: in q̄ ſunt oēs theſauri ſapien Col.2.
tie ⁊ ſciētie abſcōditi. Ergo beati petrus ⁊ C
paul⁹ eminēt ſup vniuerſos apl̄os: ⁊ peculi
ari quadā p̄rogatiua p̄cellūt. Uerū int̄ ip/
ſos q̄s cui p̄ponat̄ icertū ē. Puto em̄ illos
equales eſſe meritis: q̄ eq̄les ſunt paſſione:
⁊ ſimili eos fidei deuotiōe vixiſſe: q̄s ſimul
videm⁹ ad martyrij gloriā peueniſſe. Nō em̄
ſine cauſa putem⁹ factū q̄ vna die vno in

loco: tyranni vnius tolerauere ſententiã.
2.q.7.beati Una die paſſi ſunt: vt ad chriſtũ pariter ꝑ/
uenirẽt: vno in loco: ne alteri roma d̕ eſſet.
Sub vno pſecutore: vt ęqualis crudelitas
vtrũqꝫ cõſtringeret. Dies ꝗ̃ ꝓ merito: loc⁹
D ꝓ gloria: pſecutor decret⁹ eſt ꝓ virtute. Et
in quo tandẽ loco martyriũ ptulerũt ſancti
apoſtoli? In vrbe roma ꝗ̃ principatũ tene/
bat: ⁊ caput obtinet nationũ: ſcꝫ vt vbi ca/
put ſupſtitiõis erat: illic caput q̃eſceret ſan/
ctitatis: ⁊ vbi gentiliũ ꝑncipes habitabãt:
illic eccleſiarũ morarenť principes. Cui⁹ au
tẽ meriti ſint beatiſſimi petrus et paulus:
hinc poſſum⁹ intelligere: ꝙ cum dñs orien/
tis regionẽ ꝓpria illuſtrauerit paſſione: oc/
cidẽtis plagã ne quid minus eſſet: vice ſui
apoſtoloꝝ ſanguĩe illuminare dignat⁹ eſt.
Et licet illius paſſio nobis ſufficiat ad ſalu
tẽ: tñ etiã horũ martyriũ nobis contulit ad
E exemplũ. Hodierna igiť die beati apoſtoli
ſanguinẽ ꝓfuderunt: ſed videam⁹ cauſam
quare iſta ꝑpeſſi ſunt: ſcꝫ ꝙ inter cętera mi/
rabilia etiã ſimonẽ magũ illũ orationibus
ſuis de aeris vacuo ꝑcipitij ruina ꝓſtraue/
rint. Cũ eñ idẽ ſimon ſe chriſtum diceret: ⁊
tanqꝫ filium ad patrem aſſereret volãdo ſe
poſſe cõſcendere: atqꝫ elatus ſubito magi/
cis artib⁹ volare cępiſſet: tũc petr⁹ fixis ge/
nibus ꝑcat⁹ eſt dñm: ⁊ ꝑcatiõe ſancta vicit
magicã leuitatẽ. Prior eñ aſcẽdit ad dñm
oratio q̃ꝫ volat⁹: ⁊ ante ꝑuenit iuſta petitio
q̃ꝫ iniqua ꝑſumptio. Ante inquã petr⁹ i ter
F ris poſitus obtinuit qđ rogauit: q̃ꝫ ſimon
ꝑueniret in cęleſtia quo tendebat. Tunc igi
tur petrus velut vinctum illum de ſublimi
aere depoſuit: ⁊ quodã ꝑcipitio in ſaxo eli/
dens ei⁹ crura confregit. Et h̕ in opprobrio
facti illi⁹ eſt: vt qui paulo ante volare tem/
ptauerat: ſubito ambulare nõ poſſet: ⁊ qui
pennas aſſumpſerat: plãtas amitteret. Sꝫ
ne forte hoc mirũ videať: ꝙ magus iſte ꝑ/
ſente apoſtolo ꝑ aerem aliquãdiu volitaue
rat: h̕ patientia petri fecit. Permiſit eñ illũ
aliquãdiu ſublimius aſcendere: vt alti⁹ ca/
deret. Uoluit eũ in excelſum leuari a cõſpe/
ctu oĩm: vt ruentem illũ de excelſo oĩm ꝓui/
derent oculi. Hęc igiť eſt iniquitatis elatio:
vt in altum ſe ferat: in ſublime ſe erigat: ſed
ſancta oratio omnẽ humiliat ſupbiam: vni
uerſam deijcit vanitatẽ: ꝑſtante dño.

Ser. XXVIII In eodem feſto: Sermo IIII

P Iſcatoris ⁊ pſecutoris ſacratiſſimũ A
diẽ geminę feſtiuitať occurſu deuo
tione ꝑcipua hodie celebrem⁹. Ille
ꝗ̃ retia euaſit ſęculi: iſte ꝗ̃ ex ꝑdone cõfeſſor
factus eſt chriſti. Elegit ecce duos: vnũ pi/
ſcatorẽ: alterũ graſſatorẽ. Illũ vocat ex li/
tore: iſtũ clamat ex itinere. Illũ accerſit ex
ponto: iſtũ terret de cęlo. Cum igiť petrus
linea caſtra laxaret in freto: chriſt⁹ retia mi/
ſit in ꝟbo. Cępit chriſt⁹: cępit ⁊ petr⁹. Chri/
ſtus diſcipulũ: petr⁹ piſciculũ: Et dũ circũ/
dat gẽtẽ ſquameã: ipe venit i retia. Preteri
ens inquit ieſus vidit duos fratres: ſimo/
nem qui diciť petrus: ⁊ andreã fratrẽ ei⁹ re/
tia mittentes in mare. Erãt eñ piſcatores.
Quibus chriſt⁹ ſic ait: Uenite inquit poſt Matth.4.
me et faciam vos fieri piſcatores hominũ.
At illi relictꝫ retibus: ſicuti ſunt eum. Sta/ B
bat petrus mobilitate ⁊ gurgite pẽdulus.
⁊ inter obſcuras aquas inquieti maris: vi/
ctum quẽ nõ habebat artificio requirebat:
nutabat ſup ambiguã vndam: vt poſſit in/
uenire capturam. Uario ferť referturqꝫ ve/
ſtigio: ſtat mobilis: ⁊ moueba ť ſtabilis. Ri
mať inť cęteros marini germis fluctus: ſub
obſcura vmbra fugitiuã inſequiť ꝑdã: ma/
culoſus paries fit: cęca piſcibus in mari cu/
ſtodia. Et dum inſidiatur petrus gregib⁹
ęquoreis piſciũ in mari: ipſe in rete incidit
ſaluatoris. Fit de prędone ꝑdatio: de piſca
tore piſcatio: de pirata captiuitas. Uenite Ibi.ã.
inquit poſt me: ⁊ faciam vos piſcatores ho
minum. At illi relictis retib⁹ ſuis ſecuti ſũt
eum. Dum vellet petrus inani muro quę/
rens concludere piſcem: hamo verbi chriſt⁹
⁊ ipſum tenuit piſcatorem. Diſtẽdebat pe/
trus ſinu lini voluit in ſe vacuam cortinã: ⁊
dum inſequiť grauidi ſemp ęquoris ꝓlẽ: ca
ptorem ſuum emptorem: ſaluatorem trahe
bat ⁊ trahebať. Exercebat in ęquore violẽ
tiam ⁊ patiebať in mente capturã. O aquę
genus pirata reptilium: deſeruiſti artificiũ
hoc quẽ mutaſti de piſce ad piſcem. Eſt eñ
chriſtus piſcis ille: qui ad tobiã aſcendit de Tobie.6.
flumine viu⁹: cui⁹ iecore ꝑ paſſionẽ aſſato:
fugatus eſt diabolus: et ꝑ amaritudinẽ fel/
lis afflat⁹ eſt cęc⁹: ⁊ illuminatus ẽ mũdus.
De piſce inquã ad piſcẽ: de rete ad eccleſiã:
de mari ad fontẽ: de captura fact⁹ eſt factu/
ra. Reliqt ꝗ̃ ſalũ fluctuãtẽ: ⁊ cępit ambula/
re poſt piſcẽ. Similitudo artis inflãmat deſi/
deriũ audiẽtis: vt ꝗ̃ ante capturã latebat in

ſalo vbi nūc retia ſpargat i mūdo. Tūc eñ
piſces induxit: nūc aūt hoies ſagenis ſpiri
C talibꝰ irretiuit. Paulꝰ aūt paruꝰ: ſed ex par
uo magnꝰ: dū diceref ſaulꝰ: ſyderee voc̄ tu
ba conterritꝰ: certe eliſus audacia: vt ſemi
Act.9. net erectꝰ i mundo doctrinā. Saule inquit
ſaule quid me ꝑſequeris? Ibat igif ſaulus
furijs inuectꝰ: duri pectoris efflabat incen
diū: ſanctorūq; ſāguinē ſitiēs: ꝑ totā iudeā
alienꝰ ferebaf inſania: vt chriſti membra la
niaret i terris. Fit vna religiōe crudelis: vt
queſtionarius: ⁊ innocētiū ꝑ cāpos ſcelera
tiſſimi aggerē euacuatꝰ: vt iudea ꝗ pridē ſe
uierat in capite: crudelitatē exerceret in cor
pore. Acceperat eñ ſalus ꝑtātem a ꝑncipi
bus ſacerdotū: vt hoies fidei noſtre occide
ret: ⁊ germinātē fidei campū manu nefaria
detruncaret. Dū ꝗ portat ſaulus funereū ꝯ
milites chriſti gladiū: fulmineū de celo ac
cepit teſtimoniū. Dū craſſaf ꝑcutif: dū chri
ſti ſanctos ꝑſequif: violēto radio celeſtis lu
minis cecaf. Et q̄ aduerſus deū erigebaf:
diuina voce terribiliter ꝓſternif: Saule in
quit ſaule q̄d me ꝑſequeris? Caput ꝓ mem
bris clamat. Inquietaf corpꝰ: ⁊ itonat chri
ſtus in celis: Saule ſaule quid me ꝑſeque
ris? Quid eſt qȯ muget populꝰ: muget ar
canū: ⁊ contra ſeuitiā pauli ꝓuincia cōque
rif celi: vt qui nō crediderat reſurgentē: ſal
tem crederet in celis ſedētē: ⁊ qui defuncto
apoſtolorū dn̄o aſſueuerat ex ſepulchro mē
daciū: ȯ celo viuētis acciperet teſtimoniū?
D Saule inquit ſaule quid me ꝑſequeris? Su
bito igif ad iſtā diuinā vocē icrepatiōis in
fixus in terrā ⁊ ſeuitiā ꝑdit ⁊ ſemitam: depo
nit feritatē ⁊ incurrit oculorū cecitatem. Ce
pit habere ductores quos habuerat ante ꝑ
ſecutores. Ubi nam paule currebas: quan
do currebas? Ecce nunc aberrās queris lo
cū: ⁊ qui ꝑſequebaris chriſtū: cecꝰ curris ad
manū. O ſaule rapax lupe: comedes ſed ex
pecta paululū ⁊ digerēs digereris. Credis
ꝗ ſaule in deo: adhibes fidem ꝑfido? Nō ſo
lēt iſte manus in ſanguine pollui: niſi te ad
huc ab eis vider̄ cruciari. Pax erat generi
tuo ꝙ crucifixerat chriſtū: inſup et manus
mittere nō formidauit in celū. Expꝛſſit pati
bulū: poſuit in oſtia ſepulchri cuſtodes. Iā
chriſtus aſcēdit ad patrem ⁊ adhuc genitrix
tua nō caret ſeueritate. O iudea ꝓphetarū
Matth.23. ſanguine temulenta: nōdū ſaciata es a ſan
guine abel vſq; ad ſanguinē zacharie? Flu

mina tui ſceler̄ ſpumāt: ⁊ te adhuc vſq; nō
ſaciant. Ab origine mūdi ſanguinē bibis ⁊
adhuc ſitis: necdū tui facinoris vnda ſicca
uit etiā alueo tui ſceleris ſitis. Modo chri
ſtū patibulo crucifixiſti: ⁊ tā cito crudelitate
ſanguinis aruiſti? Sed ecce ꝓſternif auda
cia tua: vt ſanctitas erigaf. Cadit miles dia
boli: vt ſurgat ſignifer chriſti. Mittit petrꝰ E
in ſeculū retiaculū: circūfert paulus dn̄icū
in mūdo vexillū. Et iſte piſcator hoim: ⁊ ille
titulat ſigno crucis gentiles. Currunt itaq;
vterq; ad palmā martyrij: et vterq; ꝑueni
unt ad coronā: Nō q̄dē eodē tēporis curſu:
ſed eodē anni vertentis occurſu. Petrus ꝓ
chriſto capite deorſum verſo in ligno ſuſpē
dif: paulꝰ ꝓ chriſto gladio trucidaf. Ille ꝓ
prijs greſſibus ꝓficiſcebaf ad chriſtū oculiſ
q; ſuperiora reſpiciēs beatū ſpiritū deduce
bat ad celū: iſte ceruicē curuat ad penā ⁊ of
ferebat ceruicē capitis ad coronā. Petrum
crux necat: paulū gladiꝰ immolat. Duo ge
nera ſuppliciorū domini ⁊ chriſti in duobꝰ
apoſtolis chriſti: Petrus patif crucē: paulꝰ
ſentit pugionē. Piſcatorem ſuſpēdit hamꝰ
crucis: ꝑſecutorē mucro minuit ꝑſecutoris.
Nūc ad memoriā piſcatoris flectūf genua
imperatoris. Ibi radiant gemme diadema
tis: vbi fulgent beneficia piſcatoris. Ex pi
ſcatore fecit dominꝰ apoſtolorū principem:
ex ꝑſecutore fecit apoſtolicū cōfeſſorē. Pre
ſtitit paſſio ſocios: quos fecerat fidei ꝑ̄dica
tio copulatos. Ueneremur ergo principes
greḡ nr̄i: ſi volumꝰ caulas itrare paſtoris.

In eodem feſto: Sermo V Ser. XXIX.

Odie duos chriſtiani nominis fun A
b datores exultantis eccleſie feſta cō
celebrant. Ibi eñ duo electi ſunt ad
duorum populoꝝ ſalutē. Petrꝰ ad iudeoꝝ:
paulus ad gētiū. Petrus vt in iudea vete
rem ac deſertum agrū repararet: atq; eum
ſub vmbra legis infructuoſum ⁊ a calore ve
ri ſolis abſconditū fidei ſalubritate ⁊ gratie
fecundaret: paulus vero ad gentes mittif:
⁊ ad terrā nouā que nullā ante dederat fru
gē: nullū fuerat experta cultorē: qui aratro
dominice crucis ꝓſcinderet: ⁊ in rudi cam
po chriſti nouellam infatigibilis operarius
excitaret. Petrus itaq; vineam vbi iam fue
rat reparat: paulus plantat vbi non erat.
Petrus in iudeis arborem ab antiqui ger
minis nobilitate degenerē: in radice ſua ex

colit: paulus vero in alieno fomite pegri/
nos ponit gentiū ramos. Petrus in iudęis
terrā male fęcūdā excolit: paulus in gētib⁹
nōdū cultā fęcundat: A petro i iudęa olea
Ro.11. reparat: a paulo in gentib⁹ oleaſter inſerit.
Petrus in iudęis mollit duritiā: paulus in
gētib⁹ illumiat ignorātiā. Petr⁹ tenebras
⁊ vitia pellit ex oculis: paulus reddit ocu/
los a natiuitate cęcatꝭ. Vario ac diuerſo ge
nere innumeri populi ad vnius regis mili/
tiā cōgregant: ac ſic duo potētiſſimi duces
petrus antiquū de veterib⁹ reducit: paulus
nouū d tyronibus chriſti cōducit exercitū.
Diſcurrūt itaq per vniuerſum mūdū duo
ſplendidiſſimi negociatores: portātes corā
gētib⁹ ⁊ regib⁹ ⁊ filijs iſrael pcioſa fidei mer
cimonia. Circūferūt aromata iuſticię: thu/
ra diuinę venerationis: incenſum cōpūctio
nis: balſamū caſtitatis. Illi igit ſal pruden
Matth.5. tię ſpiritalis: d quib⁹ dicit: Vos eſtis ſal ter
rę: quib⁹ vtiq animę cōdiant: vt inuiolatę
B ab ęterna peccati corruptiōe ſeruent. Ero/
gant p omnē terrā ſpiritales diſpenſatores
pcia ſalutis theſauros ſanctitatis: Quęrūt
quos ſecū ad cęlos attrahant pijſſimi alarū
parētes: diſpares partiū ſtudijs: operū me
ritis pares. Equales eñ illos ac ſimiles per
varia ac diuerſa virtutum genera dixerim.
Nā ⁊ ſi cū petro chriſt⁹ vixit in terris: ⁊ pau
lū cōpellere nō dedignat e cęlis: adhuc etiā
pſequentē. Sed in opere pſequētis apoſto/
li fidē puidebat: ⁊ ideo qꝛ pſpexit zelū: ho/
norauit affectū. Et qꝛ ſub pposito placēdi
deo agebat ignarus ad culpā: ſtatim poſt
admonitionē cucurrit deuot⁹ ad gratiam.
Quobrem ⁊ ſi in corpore nō ē locut⁹ cū chri/
ſto paulus: nō minus eſt illud qd locut⁹ eſt
2.Cor.13. chriſtus i paulo: dicēte eodē: An experimē/
tū quęritis ei⁹ qui in me loquit chriſtus? Ac
ſic quē foris pdicationib⁹ pferebat: int⁹ cor
de geſtabat. Neſcio igit qd ei defuerit ſan/
ctitatis: de cui⁹ pectore dñs quaſi de pecu/
liari tēplo ſuo ſalutaria populis reddebat
C oracula. Petrus ambulare ſup aquas debi
Matth.14. ta ſoli deo poteſtate pſumpſit: ⁊ rerū obſtā
te natura p inſueti itineris nouas vias pen
dulū inferens greſſum tumētia maris dor/
ſa calcauit: ſed nō minor paulus q ſicut ipe
2.Cor.11. de ſe dicit: nocte ⁊ die i pfundo maris fuit.
Nō minor inquā paulus quē velut noui te
Jone.2. ſtamenti ionā: die ac nocte p maris pfun/
da iactatū abſorbuit fluct⁹ ⁊ reddidit: quaſi

ſacrū depoſitū violare nō audēs: qꝛ famula
trix eū vnda cuſtodiēs illęſum pplorū pdi/
cationib⁹ reſeruabat. Hic eſt quoq beatus
petrus in illa cęleſtiū diſcipulorꝫ ſchola pci
puus: ac prim⁹ idone⁹ q vba vitę ex chriſti
ore ſuſcipiēs: p euangelij poteſtatē iudęorꝫ
gētē pditā quęreret: ⁊ abdicatos ad hęredi/
tatē vocaret: interpres legꝭ: aſſertor gratię:
deſtructor ſynagogę: ecclię reparator: ⁊ ideo
ſolus int apoſtolos meruit audire: Amen Matth.16.
dico tibi: qꝛ tu es petrus: ⁊ ſup hāc petram
ędificabo eccleſiā meā: dign⁹ certe qui ędifi
candis in domo dei populis: lapis eſſet ad
fundamentū: colūna ad ſuſtētaculū: clauis
ad regnū. De hoc ait ſermo diuinus: Et po D
nebāt inquit infirmos ſuos: vt vmbra ſaltē Act.5.
trāſeūtis petri obumbraret eos. Si tūc opē
ferre poterat vmbra corpis: quantomagis
nūc plenitudo virtutis? Si tunc ſupplicāti
b⁹ pderat aura quędā ptranſeūtis: qntoma
gis gratia nūc pmauētꝭ? Merito p omnes
chriſti eccleſias auro pcioſius habet ferrum
illud pęnalium vinculorum. Si tam medi/
cabilis fuit obumbratio viſitātꝭ: quātoma/
gis catena vinciētꝭ? Vt vmbra inquā trāſ/
euntis petri obumbraret eos. Si inanis q/
dā ſpecies vacuę imaginis hre potuit in ſe
vim ſalutis: qnto plus de corpore meruerūt
attrahere ſalubritatis ferreo pōdere ſacris
impſſa mēbris vincula paſſionis? Si ad pſi
dia ſupplicantiū tam potēs fuit ante mar/
tyriū: quātomagis efficax poſt triūphum?
Felices illi nexus qui de manicis ⁊ cōpedi/
bus in coronā mutandi: apoſtolū cōtingen
tes martyrē reddiderūt fęlices catenę: quę
nudatis pene oſſibus inhęrentes: viuas re
liquias de ſanguinis ſudore iam attrita car
ne rapuerunt: tactuſq membrorū cruciat⁹
ſui ſanctificat inſtrumentū: in quo dū affli/
ctio creſcit ad pęnam: cauſa pęnę pficit ad
gloriā. Felicia vincula quę reū ſuum vſq
ad chriſti crucē nō tam cōdemnatura q con
ſecratura miſerūt. In illa itaq cruce imita/
ri metuēs ſacrificiū redēptoris: capite in tra
demergi elegit. O virt⁹ humilitatꝭ igenitę:
honorari etiā ſupplicij genere primeſcit: et q
nō recuſat dñici tormenta patibuli: ſimilitu
dinem expaueſcit triūphi.

Itē i eodē feſto: Homelia de eo
qd ſcptū ē i euāgelio ſm Mattheū: Matth.16.
Venit ieſus in partes ceſarię phi/
lippi ⁊c. quę inſerta eſt in ſermone

xxxi. de Verbis apoſtoli: lra. B. et ſequentibus

Item in octauis eorūdē apoſtolorū: Homelia de eo qđ ſcriptū eſt
Matth. 14. in euāgelio ſm Mattheum: Juſſit diſcipulos aſcēdere i naviculā zc. que ſupta eſt ex ſermonib⁹ de Verbis domini: xiij. et. xiiij.

De ſancta Maria magdalena.

In feſto ſancte marie magdalene: Homelia đ eo qđ ſcriptū eſt in
Luc. 7. euāgelio ſm lucā: Rogabat ieſum phariſeus qdā zc. Incipiens: Nos admonemur zc. que habet i libro Quinquaginta homeliarū. xxiij.

De ſancto Petro ad vincula

In feſto ſancti Petri ad vincula Homelia de eo qđ ſcriptū ē in euā
Matth. 16. gelio ſm Mattheū: Venit ieſus in partes Ceſarie philippi zc. que inſerta eſt i ſermone. xxxi. de Verbis apoſtoli: littera. B. et ſequētibus.

De ſancto Laurentio.

Ser. XXX. In feſto ſancti Laurētij: Ser. I

A b Eatiſſimi laurentij martyris: cuiuſ natalē hodie celebramus: paſſionē noſſe vos credo: ꝛ quāta in perſecutione pertulerit: dilectionē veſtrā ſcire poſſe non dubito. Tanta eñ eius martyrij gloria extitit: vt paſſione ſua mundū illumiauerit vniuerſū. Illumiauit mūdū plane laurēti⁹ eo lumine q̄ ipſe accēſus eſt: ꝛ flāmis quas ipſe pertulit: omniū chriſtianoꝝ corda calefecit. Quis nolit ad horā vri laurentij igne:
B vt eternū gehēne nō patiat̃ incendiū? Beati igit̃ laurētij exemplo ꝓuocamur ad martyriū: ꝛ accendimur ad fidē: incaleſcimuſ ad deuotionē: ꝛ ſi in nobis perſecutoris flāma deeſt: fidei tñ flāma nō deeſt. Non ardem⁹ quidē corpore pro chriſto: ſed ardemus affectu. Non ſubijcit mihi perſecutor ignē: ſed ſubijcit mihi deſideriū ſaluatoris. Eſſe aūt ſaluatoris ignem legimus in euangelio: di
Luc. 12. cente eodem domino: Neſcitis quia veni ignem mittere in terrā: ꝛ quid volo niſi vt accendat̃? Quo igne ſuccenſi illi duo diſci
Luc. 24. puli dixerunt: Nōne cor noſtrū ardens erat in nobis: dū loqueret̃ in via: ꝛ aperiret no
C bis ſcripturas? Hoc igit̃ igne beatus laurētius accenſus: flammaꝝ nō ſentit incēdiū: ꝛ dum chriſti ardet deſiderio: ꝑſecutoris penā nō ſentit. Inquātum eñ in illo fidei ardor fuerit: intantū ſupplicij flāma frigeſcit. Corporali eñ beatus laurētius laborat incendio: ſed diuinus ſaluatoris ardor materialem tyranni reſtinxit ardorem. Quāuis eñ in fauilla membra ſoluant̃: fidei tamen fortitudo nō ſoluit̃. Corporis quidem detrimentum ſuſtinet: ſed lucrum ſalutis acquirit. Non enim fratres beatus laurenti⁹ breui vel ſimplici paſſiōe perimitur. Nam qui gladio ꝑcutit̃: ſemel morit̃: qui in flammaꝝ camino mergit̃ vno impetu liberat̃: hic autem lōga ꝛ multiplici pena cruciat̃: vt mors ei aſſit ad ſuppliciū ꝛ deſit ad finem. Dicit̃ D
eñ ab illo ſeuiſſimo ꝑſecutore hec btō laurētio conſtituta pena: vt ardentium expoſita maſſa carbonū: inſuꝑ eū ferrea crate diſtentum lenta flamma cōſumeret: vt nō tam inflammando cito interimeret hominē: q̄ diu exurēdo torqueret: ita vt cū vnum latus exuſtum ꝑſecutor cerneret: aliud latus ignib⁹ obijceret exurendū. Legim⁹ ananiam: aza Daniel. 3.
riam ꝛ miſabelem beatiſſimos pueros a rege in camino ignis incluſos: in penarū ſuarū deambulaſſe flammis: ꝛ igneos globos pedibus cōculcare: Unde ꝛ beat⁹ laurēti⁹ nō minori eſt gloria ꝑferendus. Si quidem illi in penarū ſuarum flammis ambulabāt hic ꝛ in ipſo ſupplicij ſui igne diſcūbit. Illi veſtigijs pedū cōculcarunt incendia: iſte laterū ſuorū diffuſione extinguit. Illi inquā ſtantes in pena eleuatis manibus orabant ad dñm: hic aūt ꝓſtratus in ſua pena: toto corpore dominum depcat̃. Iterum ergo be E
atus laurētius in dorſum ſupinus vertit̃: ꝛ renes ei⁹ ignibus exurunt̃: vt impleret̃ pſalmi ꝓphetia: que dicit ex perſona laurentij:
Proba me dñe ꝛ tēpta me: vre renes meos Ps. 25.
ꝛ cor meū. Vre inquit renes meos ꝛ cor meum: Duplici ſe poſtulat igne cōburi. Nā ſi de ſolo mundi igne loqueret̃: ſufficeret renes tantū exurendos incendijs obtuliſſe. Cor aūt niſi flāma chriſti nō vrit: atq̧ ideo ad comprobandā deuotionē ſuā geminū ſibi ignem poſtulat: vt luctamie habito oſtēdat in ſe plus poſſe amorem chriſti q̄ penā tyranni. Oremus igit̃ fratres beatū lauren F
tum: q̄ dum fide ſua ꝑſecutoris flammas vicit: oſtendit nobis per ignem fidei gehenne incendia ſuperari: et amore chriſti diem

iudicij nō timeri. Nos vero fratres dilectiſ/
ſimi ſi ad cōſortiū ſanctoꝝ martyrū ꝑueni/
re volumꝰ: ī imitatione martyꝝ cogitemꝰ.
Debent eñ in nobis aliquid de ſuis virtu/
tibus recognoſcere: vt ꝓ nobis dignent' do
mino ſupplicare. Si eñ tormēta que ſancti
martyres ꝑtulerūt ſufferre nō poſſumꝰ: vel
cōtra malas cōcupiſcentias ipis intercedē/
tibus repugnemus. Et q: nō deſunt quoti/
diana peccata non: deſint etiā quotidiana
G remedia. Nemo ſe credat aliquā fęlicitatē
aut aliqđ verum gaudiū in hoc ſęculo poſſi
dere. Beatitudinē hic ꝑparare poteſt: poſſi
dere nō pōt. Duo ſibi tēpora ordine ſuo ſuc
cedunt: tempus flendi: ⁊ tēpus ridēdi. Ne/
mo ſe circūueniat frēs: nō ē in h̄ mūdo tp̄us
ridendi. Scimus fratres: q̄ oīs hō gaudere
deſiderat: ſ; nō toti ibi quęrūt gaudiū vbi
oporter inquiri. Uerum in hoc mūdo gau/
diū nec fuit nec eſt nec eſſe poterit. Sic eñ
ipſe dñs i euāgelio ſuos diſcipulos admo/
Joh. 16. net dicens: In hoc mundo preſſurā habe/
bit'. Et iterū: Mundus gaudebit: vos au/
tē cōtriſtabimini: ſed triſticia veſtra vertet'
in gaudiū. Ac ſic in hac vita cū labore: ⁊ do
lore quod bonū eſt auxiliāte dño faciamꝰ:
vt in futuro ſęculo bonoꝝ fructus colligere
cū gaudio ⁊ exultatione poſſimꝰ: ꝑſtāte do/
mino noſtro ieſu chriſto qui viuit ⁊ regnat
in ſęcula ſęculorum Amen.

Ser. XXXI. In eodem feſto Sermo II

A D Icit dñs in euangelio: Cui ſimile ē
regnum dei? Et cui ſimile illud eſti
mabo? Simile ē grano ſinapis: qđ
Luce. 13. acceptū homo miſit in hortū ſuū: ⁊ creuit ⁊
facta eſt arbor: ⁊ volucres cęli requieuerunt
in ramis eiꝰ. Mouet fortaſſe ſenſus vr̄os:
q̄re regnū dei tā ꝑclarū atq; magnificū gra
no ſinapis exiguo cōparet': ⁊ ſpei noſtrę in
ſe tā grande ſolatiū: rei viliſſimę ſimile eſſe
dicamꝰ: ꝑſertim cū alibi idē dñs diſcipulis
Matth. 17. ſuis dicat: Si habueritis fidē ſicut granum
ſinapis: diceretis huic mōti: tollere ⁊ iactare
in mare ⁊ fiet. Igit' ſi fides tanta eſt quę po
teſt ab ipis ſedibꝰ montiū fundamēta trāſ
ferre: neceſſario ⁊ granū ſinapis magnū ē:
ad cuiꝰ ſimilitudinē fidem habere compelli
mur. Magnū aūt dixerimꝰ: nō ſpecie ſ; vir
tute: ⁊ fidei nō q̄litate oleris cōparādū: ſ; vi
B gore acrimonię coq̄uādū. Nā ſi diligent' in
tendamꝰ: inueniemꝰ a dño recte hanc ſimili
tudinem cōparatam. Sicut eñ granū ſina/
pis prima fronte ſpeciei ſuę eſt paruū: vile:
deſpectū: nō ſaporem pręſtans: nō odorem
circūferēs: nō indicās ſuauitatē: At vbi te/
ri cęperit: ſtatim odorē ſuū fūdit: acrimoniā
exhibet: cibū flāmei ſaporis exhalat: ⁊ tāto
caloris feruore ſuccendit': vt mirū ſit in tam
friuolis tātū ignē fuiſſe cōcluſum: Cuiꝰ eti/
am ſemen in cibū homines hyemis ꝑcipue
tēpore magna ꝓ ſuauitate ꝑcipiunt quate/
nus repellant frigora: humores egerāt: vi/
ſcerū interna calefaciāt: Sępe etiā ex hoc ca
piti adhibēt medicinā: vt ſi quid inualidū:
ſi qđ ęgrotū fuerit: ſinapis igne curet'. Ita
ergo ⁊ fides chriſtiana prima frōte videt' eē
parua: vilis ⁊ tenuis: nō potentiā ſuā oſtē/
dens: nō ſuꝑbiam ꝑferens: nō gratiam ſub
miniſtrās: At vbi diuerſis tēptatiōibꝰ teri
cęperit: ſtatim vigorē ſuū ꝓdit: acrimoniā
indicat: calorem dominicę credulitatis aſpi
rat: ⁊ tanto diuini ignis ardore iactat': vt et
ipſa ferueat ⁊ participantes ſibi ardere cō/
pellat: Sicut i ſancto euāgelio duo ex diſci
pulis dixerunt dū cū ipſis poſt paſſionē ſu/
am dominus loqueret': Nōne cor noſtrum Luc. 24.
erat ardens in nobis in via: dū aperiret no
bis ſcripturas dñs ieſus? Ergo granū ſina/
pis membrorū viſcera calefacit: fidei aūt vi
gor cordium peccata cōburit. Et illud qui/
dē aſperum algorē frigoris remouet: hęc au
tē delictorū diabolicū frigus expellit. Sina
pis inquā granū humores decoquit corpo/
rū: fides aūt libidinū fluenta cōſumit: Et ꝑ
illud medicina capitis ꝓcurat': ꝑ fidem aūt
ſpiritale caput noſtrum qđ eſt chriſtus dñs
ſępiꝰ refouet'. Sed ⁊ fidei iuxta cōparatio/
nē ſinapis ſancto odore ꝑfruimur: ſicut ait
apoſtolus beatꝰ: Qm̄ chriſti bonꝰ odor ſu/ 2. Cor. 2.
mus deo. Igit' ſanctū martyrē laurentium C
grano ſinapis poſſumꝰ cōparare: qui diuer
ſis attritus paſſionibus: ꝑ totum orbē gra
tia meruit ſui fragrare martyrij. Qui ante
conſtitutus in corpore erat humilis: igno/
tus ⁊ vilis: poſtea q̄ vexatus: laceratus: ex
uſtus eſt: vniuerſis ꝑ totū mundū eccleſijs
odorem ſuę nobilitatis infudit. Recte igit'
huic cōparatio copulat'. Si quidē granū ſi/
napis cū terit' accendit': laurentius cū patit'
inflammat'. Illud feruor attritiōis ſuę mo/
uet: hic ignem plurima vexatione ſuſpirat.
Sinapis inquā i vaſculo calido decoquit':
laurentius in craticula flammarū igne tor/

reƚ. Ardebat itaqꝫ extrinſecus beatus lau/
rentius martyr tyrāni ſęuientis incendijs:
ſed maioꝛ illū intrinſecus chriſti amoris flā
ma toꝛrebat. Et quāuis rex improbꝰ ligna
ſubijceret: incēdia maioꝛa ſupponeret: ta/
men ſanctus laurētius has flāmas fidei ca
loꝛe nō ſentit: ⁊ dum chriſti ꝑcepta cogitat:
frigidum eſt illi omne qꝺ patiƚ. Nec eñ po/
teſt in viſceribus igniū toꝛmenta ſentire: q
ſenſibus paradiſi refrigeria poſſidebat. Li
cet iaceat ante pedes tyrāni exuſta caro coꝛ
pus exanime: nihil tamen detrimenti patiƚ
in terris: cuiꝰ animꝰ demoꝛaƚ in cęlis. Extē
ditur ergo ſuꝑ flammarū ignitos globos: ⁊
vexaƚ in latera: ſed quantū plus pęnarum
toꝛmenta patiƚ: tāto amplius chriſtū dñm
ꝑtimeſcit. Nouo admirationis genere aliꝰ
illū toꝛquet: ⁊ alij ſęuienti toꝛmēta ꝑficiūt.
Deuotioꝛē laurētiū ſaluatoꝛi ſupplicia atro/
cioꝛa fecerunt.

Ser. XXXII. **In eodē feſto: Sermo III**

A Um oēs beatos martyres q̄s no/
c bis antiquitas tradit honoꝛificen/
tia digna miremur: ꝑcipue tñ beati
laurentij martyris triumphū debemꝰ tota
deuotiōe ſuſcipere. Maioꝛem ergo affectū
ibi debeo: vbi credulitatē meā cogit cōtem
platio: q̄ vbi fidem meam hoꝛtaƚ opinio.
Maioꝛē inquā affectū ibi debeo: vbi ꝑ ea
quę vidi cōpelloꝛ deuotione credere: etiā il/
la quę nō vidi. Nam cū audio aliquāta mi/
hi impoſſibilia videbanƚ: ſed cępi ea potuiſ
ſe credere fieri: dū ſimilia facta eſſe cōſpexi.
Et ideo tēpoꝛis noſtri paſſio: hāc nobis tri
buit cōferre gratiam: vt fidē ꝑteritam cōfir/
maret. Supꝛadictū igiƚ virū beatum tota
debemꝰ deuotione ſuſcipere: Primū quia
ꝑcioſum ſanguinē ſuū ꝓpter dñm tradidit.
Deinde q ꝑrogatiuā nobis apud dñm no/
ſtrū non minimam tribuit: oſtendens qua
lis eſſe debeat i chriſtianis fides: Tertio q
idem tā ſanctę cōuerſationis fuerit: vt coro
B nā martyrij tēpoꝛe pacis inuenerit. Sed cū
ſanctitate tanta beatū laurētiū ꝓ chriſti no
mine vidiſſent certare gētiles: erroꝛeſqꝫ eo/
rū manifeſtos rationabili caſtigatione con
uinceret: tūc illi inebꝛiati furoꝛe rapuerunt
eū: ⁊ cęde crudeliſſima ſauciarūt: tunc beati
viri coꝛpus flammis i craticula tradiderūt.
Vere beatū coꝛpus: qꝺ nō ad pęnā funeſtꝰ
ignis: vel toꝛmenta a fide chriſti immuta/
uit: ſed ad requiem dominicā ſancta religio
coꝛonauit. Sꝫ et ipſa flamma ideo ſuſcepit
martyrē nō vt eū a fide ſua ignis mutaret:
ſed vt ꝓbatum dño ſuo redderet. Tali eñ
incendio beata cōſecrata ſunt viſcera: non
cōdemnata. Conuenit huic paſſioni qꝺ ait
apoſtolus: Ipſe aūt ſaluus erit ſic tamen 1. Coꝛ. 3.
quaſi ꝑ ignē. Saluus eñ iſte factus eſt: dū
venerabilis cōfeſſionis eſt incendio concre
matus. Hęc eſt ergo tota cauſa paſſiōis fra
tres ꝓpter quā moꝛti addictꝰ eſt ſanctꝰ vir:
q ſui ſimiles cęteros hoꝛtareƚ. Nam exhoꝛ
tatio illa intantū ꝓfecit: vt illo a ſęculo re/
cedente: fides eius regionis ipius loca vni/
uerſa ꝑuaſerit. Ita chriſtꝰ tūc in beato mar/
tyre ſuo laurentio ꝑſecutiones paſſus eſt:
nūc illic plurimi chriſtianoꝛū exultāt in po/
pulis. Sufficere nobis debēt ad ꝓfectū ſa/ C
lutis noſtrę martyrū exempla ſanctoꝛū: qui
ꝓpter adipiſcendā cęleſtem coꝛonā omnibꝰ
ſe mādatis dominicis ſubdiderūt: ⁊ ita cun
ctis deuinxerunt ſe legibꝰ ſaluatoꝛis: vt ꝓ/
pter anteactā vitā mererenƚ ad hanc mar/
tyrij gloꝛiā ꝑuenire. Nō eñ illo in tempoꝛe
tātū ꝑfecerunt ꝑceptū dñi: quo cōfeſſionis
ſuppliciū ꝑtulerūt: ſed neceſſe fuit illis ꝑus
ſm euangeliū vixiſſe: vt chriſti paſſionibus
participarenƚ. Neceſſe eſt inquā vt initia
bona fierent quoꝛū finis eſt optimus ſubſe
cutus: ⁊ martyres eos nō ſolū fuiſſe cū paſ/
ſi ſunt: ſed etiā tunc martyres chriſti eſſe cū
viuerent. Martyr eñ gręce: latine teſtis di
ciƚ. Igiƚ quotienſcūqꝫ bonis actibꝰ manda
tum chriſti facimꝰ: totiens chriſto teſtimo/
nium ꝑhibemus. Unde ⁊ crux dñi nō tātū D
illa diciƚ quę paſſionis tēpoꝛe ligni affixio/
ne conſtruiƚ: ſed illa quę totiꝰ vitę curriculo
cūctarū diſciplinarū virtutibꝰ coaptaƚ. De
qua mihi videtur ſaluatoꝛ dicere: Qui vult Matth. 16.
poſt me venire: tollat crucē ſuā et ſequatur
me. Nunquid eñ omnes martyres qui ſe/
cuti ſunt dñm: crucifixi ſunt cū dño? Nūqd
omnes virgines q̄ iuxta Apocalypſim ſe/ Apoc. 14.
quunƚ agnū dei: crucifixę ſunt vt ſequanƚ?
Nūquid paulus apoſtolus crucifixus fue/
rat cū dicebat: Mihi aūt abſit gloꝛiari niſi Gal. 6.
in cruce domini noſtri ieſu chriſti: ꝑ quē mi/
hi mūdus crucifixus eſt ⁊ ego mūdo? Hoc
autē diciƚ: vt intelligas crucem nō ligni eſſe
patibulū: ſed vitę virtutiſqꝫ ꝓpoſitū. Tota
igiƚ vita chriſtiani hoīs ſi ſcꝺm euangeliū
viuat: crux eſt atqꝫ martyrium.

Sermo XXXIII.

In eodem feſto: Sermo IIII

A Luc. 13. c Cui ſimile eſt regnũ cęlorũ: ⁊ cui ſimile ęſtimabo illud ait dñs. Simile eſt grano ſinapis. Multa ꝓſtrinximus: quibus ꝓbarem⁹ regnum dei grano ſinapis nõ immerito cõparari: ⁊ diſtantiã in ſola ęſtimatione eẽ vborũ: nõ i collatione virtutũ. Siquidẽ chriſtiana fides quę regnũ dei eſt: eandẽ virtutẽ obtinet: quę ſinapis natura depromit. Nam ſicut ſinapis granũ cũ ſumimus vultu cõtriſtamur: fronte contrahimur: ad lachrymas ꝓmouemur: ⁊ ipſam ſalubritatẽ corporis noſtri cũ quodã fletu auſteritatꝭ accipim⁹. Illinc enĩ amaritudo nos exaſperat: acrimonia penetrat: hinc calor ignei ſaporis accendit: et toto ꝑturbati corpore tũc magis ſani efficimur cũ ampli⁹ deploram⁹: Ita ergo ⁊ cũ fidei chriſtianę mandata ꝑcipim⁹: contriſtamur animo: affligimur corꝑe: ad lachrymas ꝓmouemur: et ipſam ſalutẽ noſtrã cũ quodam fletu ac męrore cõſequimur. Inde enĩ nos ieiunia exaſperant: illinc peccatorũ cõſcientia macerat. Hinc patrimonij iactura perturbat: ⁊ toto contriſtati habitu magꝭ ſalutem ꝯſequimur ſi amplius defleam⁹: ſcd̃m

Joh. 16. qđ ait dñs: Vos plorabitis ⁊ flebitis: ſęculũ autẽ gaudebit. B Sicut aũt cum ſinapi caput forte curandũ eſt: iubemur ad raſum capillos demere: impedimẽta cutis vniuerſa deponere: vt nudo corpori ꝑfectius medicina ꝑueniat: Ita ⁊ cũ anima ꝑ fidẽ curãda ẽ: ꝓcipimur a nobis ſubſtantiã auferre ſęculi: impedimẽta auri argentiq; deponere: vt ⁊ nudę et ſoli animę congruentius ſpiritalis medicina cõueniat. Quiſq; enĩ rebus mundi ⁊ diuitijs ſęculi obuolutus eſt: huic fidei medicina nõ ꝓderit. Ergo quod ſucus ſinapis in corpore: hoc fides chriſtiana operať in anima. Sed qm̃ in eadẽ dominica ſententia

Luc. 13. ſcriptũ eſt: Qđ acceptum homo miſit in hortũ ſuum: ⁊ creuit ⁊ facta ẽ arbor: ⁊ volucres requieuerunt in ramis eius: diligenti⁹ requiram⁹ quis iſte ſit: cui hęc cuncta cõueniant. Dixim⁹ ſuperius ſanctis martyrib⁹ qui diuerſis attriti ſunt paſſionib⁹ naturã C ſinapis poſſe cõgruere: Sed qm̃ dicit ſcri-

Abi. 3. ptura: Et creuit ⁊ facta ẽ arbor: ⁊ volucres requieuerunt in ramis ei⁹: arbitror hoc ipſi chriſto dño dicere: ⁊ rectius cõparari: q̄ naſcendo in homine humiliat⁹ vt granũ eſt: aſcendendo ad cęlũ exaltatus vt arbor eſt. Granũ plane ẽ chriſtus dũ patiť: arbor eſt dũ reſurgit. Granũ inquã eſt: cũ famis eſuriem ſuſtinet: arbor eſt cũ quinq; milia virorum quinq; panibus ſaturat. Matth. 4. Luc. 9. Ibi ſterilitatem humana cõditione patitur: hic ſacietatem ꝓpria diuinitate largitur. Granũ autẽ dixerim dñm cũ cędiť: cũ cõtemnitur: cũ increpať: arborẽ aũt cũ cęcos illuminat: mortuos reſuſcitat: peccata condonat. Ramos D aũt hui⁹ arboris ſi requiras inuenies. Ramus eſt petrus: ramus eſt paulus: ram⁹ eſt beatus laurenti⁹: cui⁹ hodie natalitia celebramus. Rami ſunt oẽs apoſtoli vel martyres ſaluatoris: ad quos ſi quis ſe fortiter tenere voluerit: fluctib⁹ ſęculi minime mergiť: quinpoti⁹ ſub vmbra illoꝝ latitãs gehẽnę nõ patieť ardorẽ: ſecuruſq; de diabolicę tempeſtatis ꝓcella erit: ⁊ de die iudicij exurentis incendio ipſo adiuuante qui viuit ⁊ regnat in vnitate ſpirituſſancti de⁹: per infinita ſęcula ſęculorum Amen.

Item in eodẽ feſto: Homelia de eo qđ ſcriptũ eſt in euãgelio ſm̃ Johannẽ: Amẽ dico vobis: Niſi granũ frumẽti ⁊c. incipiẽs: Humilitatis magne ⁊c. quę ſumpta eſt de expoſitione doctoris Ibidem. Joh. 12.

De aſſumptiõe glorioſiſſime virginis marie.

In feſto Aſſũptionis ſanctiſſime dei genitricis ꝟginis marie: Ser. I Sermo XXXIIII.

A Prefatio. a Dñi interrogata de virginis ⁊ matris dñi reſolutione tẽporali: ⁊ aſſũptione ꝑenni: qđ itelligã reſpõſurus: te de⁹ omnipotẽs pater voto ſupplici exoro: Pſ. 143. vt q̄ mãdas nubib⁹ ⁊ pluunt imbres: q̄ tangis montes ⁊ fumigãt: qui aperis terrã et germinat: quid dicã iubeas: qđ ꝓferam ꝓbeas: ad qđ ſermonẽ dirigam aperias. Venerabile enĩ mihi eſt dñe: ⁊ ꝓcordijs meis reuerẽdiſſimũ de matre filij tui loqui: ⁊ de ſãctiſſimo corꝑe ei⁹ linguã ſermonib⁹ occupare: q̄ ſola meruit deũ hominẽq; paritura ſuſcipere: facta thron⁹ dei ⁊ aula regis ęterni: ſcd̃m qđ tu docuiſti nos ꝑ ſanctos patriarchas tuos: ꝓphetas ⁊ apoſtolos figuris et ſermonib⁹: qb⁹ nos credim⁹: q: nũq̃ fefelliſti: q̄ nec fallere nec falli nouiſti: oſtendẽs filiũ tuũ coęternũ tibi et ꝯſubſtãtialẽ icarnã-

dũ: ꝛ incarnatũ ꝑ virginis vterũ: de qua car-
nẽ aſſũpſit: qui corꝑalia cũcta tecũ creauit
auctoꝛ: adminiſtratoꝛ ꝛ deꝰ: ab hoīe factus
eſt homo: ab ea naturã ſumẽs non originẽ:
ſanctificante ſpiritu tuo: in ea vterũ huma-
nũ ꝛ purificante atq; mũdante ad cõcepti-
onẽ filij tui: Cuiꝰ dignitatꝭ ꝛ gratię effectũ:
nec coꝛ cõcipere nec lingua valet exprimere.
Nõ eñ talis cõceptus: taliſq; partꝰ niſi de-
um decuerat: q̃ venerat redimere quos vo-
luit creare. Creare ꝓfecto maieſtate: redime-
re humilitate: humilitatis naturã ſumens
ſanctã de ſanctificato coꝛꝑe: ꝛ ĩmaculatã de
immaculato. Ineſtimabilẽ eñ ſanctificati-
onis grãm quã cõcipiẽdus ꝓbuit: ꝯceptꝰ ꝛ
natꝰ nõ abſtulit. Quę quãtũ ĩ coꝛꝑe value-
rit virginis: illi ſoli notiſſimũ eſt q̃ de eiꝰ na-
B tura naturã ſuſcepit q̃ cõdidit. Per quem
te queſo dñe: q2 ꝑ illũ cũcta bona tribuis: q̃
vt tribuas eligis: vt me inoffenſe de tanta
ſanctitate loq̃ tribuas. Et ſi nõ totũ vt eſt:
qđ impoſſibile omni humanę linguę eſt: ta-
mẽ ipm qđ eſt ex parte dicat̃ vt eſt. Sonet
ergo ꝓcioſiſſimum vera ꝓcioſitate: ſanctiſſi-
mũ certa ſanctitate: ineſtimabiliſſimũ: fidiſ-
ſima veritate. Quę q2 humanã rõnẽ exce-
dunt: ſpiritus tuꝰ aſſit: q̃ ſuo ſacro ſpirami-
ne inducat nos in omnẽ dicẽdoꝝ veritatẽ:
vt q2 de eiꝰ corpore ꝛ aīa loquẽdum eſt: qđ
ipſe ꝓter naturalẽ vſum ſanctificauit ꝛ gra-
tiã cõtulit: non aliena dicere patiat̃: ſed ꝓ-
pria ad laudẽ ꝛ gloꝛiã tuam deus omnipo-
tens pater: ꝛ ad honorem filij tui ꝑ virginẽ
nati: ꝛ eiuſdẽ ſpiritusſancti dei ꝛ dñi noſtri:
cum quo eſt tibi regnũ ꝛ imperium: in om-
Explicit ꝓfatio nia ſecula ſeculoꝛum Amen.
Incipit ſermo Via ꝓfundiſſimę et ſua dignitate al-
C q tiſſimę ſum reſponſurus queſtioni: le-
Ca.1. ctoꝛem meum obſecro: vt ꝓ me deprecet̃: ꝛ
ſi q̃ a me pleniter dicta cognouerit: donis
dei gratus exiſtat: ſin autẽ minus: noſtrę cõ-
patiat̃ infirmitati. Quia licet minus vale-
amus dicere: vera tñ ꝓculdubio volumus.
De ſanctiſſimo igit̃ coꝛꝑe ꝑpetuę virginis
marię eiuſq; ſacrę animę aſſumptione: quã-
tũ deus donauerit loqui ſuſcipientes: hoc
pꝛimũ dicimus: quod in diuinis ſcripturis
Joh.19. poſtq̃ dñs in cruce matrẽ diſcipulo cõmen-
dauit: vt caſtitas caſtis tueret̃ obſequijs:
nihil reperit̃ de ea ꝓter id quod lucas cõme-
moꝛat in actibus apoſtoloꝛũ: cõmemoꝛans
Act.1. eiuſdem nominatim dicẽs: Hi omnes erãt
ꝑſeuerantes vnanimiter in oꝛatione cũ mu-
lieribus ꝛ maria matre ieſu et fratribus eiꝰ.
Hoc dicimꝰ quia tãto quę magna exiſtunt
cautius tractanda ſunt: quãto ſpecialibus
auctoꝛitatum teſtimonijs nõ poſſunt ad li-
quidũ roboꝛari. Sed q2 quędam ſcriptura D
ſancta veris indagationũ ſtudijs quęrẽda Ca.2.
reliquit: q̃ nõ ſunt ſuꝑflua eſtimanda dũ ve-
ra indagatiõe fuerint patefacta. Secũda ẽ
eñ veritatis auctoꝛitas: ꝛ dũ diligẽter diſ-
cutit̃: de ſe gignere quod ipſa eſt cognoſci-
tur. Sępe eñ diſcuſſa veram cõueniẽtiam
parit: quã manifeſtis ſermonibꝰ abſcõdit:
Et ſępe apertis ſermonibꝰ inſinuat: in qui-
bꝰ nihil ꝓter illud qđ ſonuit q̃rẽdũ inuitat:
Vt eſt illud: q2 abraã genuit iſaac: iſaac ge-
nuit iacob: iacob iudã ꝛ fratres eiꝰ: ꝛ cętera
talia in quibꝰ ſola littera tenẽda eſt. Quę-
dam autem ſic cõmendat: vt pariter litterã
ꝛ myſticũ intellectum inſtruat: vt in trãſitu Exo.14.
maris rubꝛi: ꝛ manna cęleſti: ꝛ tabernaculo Exo.16.
dei atq; arca teſtamenti: vbi futuroꝛũ figu- Exo.25.
ra baptiſmi videlicet chꝛiſti ꝛ eccleſię oſtẽſa
ẽ ꝓrogatiua. Quędã tñ myſtice: vt cũ deũ
dicit inſufflaſſe in faciem adã ſpiraculũ vi- Gen.2.
tę: q̃ tñ os ad ſpirandũ non habet: nec ma-
nus ad operãdum: licet ꝓpheta dicat: Ma- Ps.118.
nus tuę fecerũt me: ꝛ plaſmauerũt me. Sũt
etiam quędã: q̃ quãuis cõmemoꝛari ex to-
toꝰ omiſſa ſint: vera tamẽ ratione credunt̃:
atq; ipſa ꝯueniẽtia rei qđamõ quẽadmodũ
dux ꝛ ꝓuia creditur. Nihil eñ de melchiſe- Gen.14.
dech ſacerdotꝭ dei excelſi iuſticia loquitur:
cum ipa ꝓceſſiſſe tãtę laudis merita cogno-
ſcatur. Nihil de enoch ꝛ helię poſtq̃ rapti Gen.5.
ſunt vitę fęlicitatę cõmẽdat: cunctis liqui- 4.Reg.2.
do ſcientibus beate eos viuere: quos do-
minus hinc in futurũ ſeruandos voluit ra-
pere. Quid ergo de marię moꝛte: quid ve
de eius aſſumptione dicendum eſt: vnde
diuina ſcriptura nihil commemoꝛat: niſi q̃-
rendum ratione quod conueniat veritati:
fiatq; ipſa veritas auctoꝛitas: ſine qua ne-
ceſſe eſt: nec valeat auctoꝛitas. Memoꝛes E
enim conditionis humanę: moꝛtem illam Ca.5.
ſubijſſe tempoꝛalẽ dicere nõ metuimꝰ: quã
idem eius filius qui deus ꝛ homo eſt: lege
ſoꝛtis humanę ſuſtinuit: et hoc quia homo
de eius ſuſceptus ꝛ ꝓfuſus eſt vtero. Sed
ſi dicimus moꝛtis eã vinculis teneri: ꝛ reſo-
lutã in cõmunẽ putredinẽ: vermẽ ac cinerẽ:
laboꝛãdũ eſt ſi h̃ conueniat tantę ſanctitati

tantę aulę dei ꝑrogatiuę. Scimꝰ em̄ dictū
Geñ.3. primo parenti: Quia puluis es ⁊ in pului-
rē ibis. Quod ſi de morte dicit̄: generalis
eſt ſententia: ſi de reſolutione in puluerem:
hanc conditionē caro chriſti euaſit de car-
ne marię ſumpta: quę corruptionē nō ſuſti-
nuit. De hoc em̄ ſcriptū ē: per dauid ꝓphe-
Pſ̄.15. tam dicentem: Quoniam nō derelinques
animā meam in inferno: nec dabis ſanctū
tuum videre corruptionē. De quo autē ſan
cto dictū ſit: archangelus ꝓdidit: q̄ ad ma
Luce.1. riam ait: Et quod naſcet̄ ex te ſanctum: vo-
Exo.26. cabitur filius dei. Vere ſanctum et ſanctū
ſanctorum. Unde ⁊ illa ſancta ſanctorū di-
cunt̄: quę illa ſeruabant: quibus ille figura
bat̄ qui veraciter ſolus ſanctus ſanctorum
dicit̄. Hic em̄ idem eſt de quo archangelus
gabriel danieli loquit̄ inter cętera quę fu-
Daniel.9. tura oſtendit dicens: Et impleatur viſio et
ꝓphetia: ⁊ vngat̄ ſanctus ſanctorum. Hic
em̄ ſanctus corruptionē nō vidit: qui tertia
die cum triumpho rediens ab inferis reſur-
rexit. Caro eiꝰ quę de maria ſumpta eſt: et
2.Cor.13. ſi mortua eſt ex infirmitate: reuixit t̄n ex dei
virtute. Sed hoc ille qui quādo voluit mo-
ri: quādo voluit reſurgere potuit. Excipit̄
ergo ab illa generali ſententia de virgine
ſumpta natura. Qð ſi marię non congruit:
congruit t̄n filio quem genuit ieſu. Voca-
bulum ieſus glorioſum omni ornatu cultu
q̄z digniſſimū: nomē quod eſt ſuper omne
nomen: non decuit ab hominibus appella
ri: neq̄z ab eis efferri in mundū: ſed ab excel
F lētiori quadā maiori q̄z natura. Poſt hęc q̄
Ca.4. adę dicta ſunt de quibꝰ excipit̄ marię filiꝰ:
cōtuēda ſunt q̄ etiā euę dicta ſunt: ſi cūctis
fęminis generalia ſint: ⁊ ſi in aliquo excipi-
Geñ.3. atur maria. Scriptum quippe eſt: Mulieri
quoq̄z dixit deus: Multiplicabo erumnas
tuas ⁊ cōceptus tuos. In dolore paries fi-
lios: ⁊ ſub viri poteſtate eris: ⁊ ipſe domi-
Luce.2. nabit̄ tui. Erumnam maria ſuſtinuit: cuius
animā gladius paſſionis chriſti ꝑtranſiuit:
ſed conceptus nō multiplicauit: nec ſub vi-
ri: id eſt mariti poteſtate deguit: quę integer
rimis viſceribus de ſpirituſancto chriſtum
ſuſcepit: ⁊ virginitatis integritate manēte
virgo ꝑmanſit. Quem q̄z ſine peccati col-
luuione, ⁊ ſine virilis admixtionis detrimē
to ſuſcepit: ſine dolore genuit ⁊ ſine integri
tatis violatione cum pudore virginitatis
integra ꝑmanſit. Hoc em̄ potuit efficere de

matre: qui ſic elegit naſci deus de homine.
Maria ergo ⁊ ſi communicat erumnis euę:
nō cōmunicat parturiendo cū dolore. Pro-
meruit em̄ hoc ſingularis ſanctitas eius et
ſingularis gratia: q̄ ſuſceptione dei ſingu-
lariter eſtimata eſt digna. Non imerito er-
go a quibuſdā generalibus excipitur vera
eſtimatione: quā tāta ſeruat gratia: ⁊ attol-
lit dignitatis ꝑrogatiua. Quantū em̄ chri- G
ſti poteſtas poſſit mundi oſtendit vniuerſi- Ca.5.
tas: quantū gratia marię monſtrat integri
tas. Quę ſicut diuerſa eſt a natura: ita di-
uerſa eſt ab vſu. Quid ergo? Si in tanta di-
uerſitate dicimus eā humanę ſortis mortē
ſubijſſe: nec vinculis eiꝰ retineri: ꝑ quā deꝰ
voluit naſci: ⁊ carnis ſubſtantiā cōmunica-
re: nūquid impiū erit? Scimꝰ em̄ ieſum om
nia poſſe: qui de ſeipſo ait: Data ē mihi om Matth.18.
nis poteſtas in cęlo ⁊ in terra. Si ergo vo-
luit integram matrem cū virginitatis ſerua
re pudore: cur nō velit incorruptā a putredi
nis ſeruare fętore? Dicat qui cognouit ſen- Ro.11
ſum domini: ⁊ qui conſiliarius eiꝰ fuit: Nū-
quid nō ꝑtinet ad benignitatē dn̄i matris
ſeruare honorem: qui legem ſoluere nō ve- Matth.5.
nerat ſed adimplere. Lex em̄ ſicut honorē Exo.20.
matris ꝑcipit: ita inhonorationē damnat.
Qui em̄ in vita ꝑ cęteris illā gratia ſui ꝯce-
ptꝰ honorauit: pium credere ē ſingulari ſal-
uatione eā in morte ⁊ ſpeciali gr̄a honoraſ-
ſe. Potuit em̄ eam tā a putredine q̄ a pul- H
uere alienam facere: qui ex ea naſcens vir- Ca.6.
ginem eā potuit relinquere. Putredo nā-
q̄z ⁊ vermis opprobrium eſt humanę cōdi-
tionis: a quo opprobrio cum ieſus ſit alie-
nus: natura marię excipit̄ quā ieſus de ea
aſſūpſiſſe ꝓbat̄. Caro em̄ ieſu caro marię ē:
et multo ſpecialius q̄ ioſeph iudę cętero-
rūq̄z fratrum eius quibus dicebat: Frater Geñ.37.
em̄ ⁊ caro noſtra eſt. Caro em̄ chriſti quāuis
gloria reſurrectionis fuerit magnificata: et
potent̄ ſuꝑ omnes cęlos aſcenſione glorifi-
cata: eadē tamen carnis manſit ⁊ manet na
tura quę aſſumpta eſt de maria. Ipſe enim
eſt qui conceptus ⁊ genitus atq̄z a mortuis
ſuſcitatus eſt ꝑ gloriam patris: ſicut ꝓfecto
ipſe teſtat̄ poſt reſurrectionē: quando apo-
ſtolis dixit: Videte manus meas et pedes Luc.24
meos quia ego ipſe ſum. Quid em̄ ē: Ipſe
ego ſum: niſi quia alter nō ſum: q̄ qui tunc
eram quādo paſſus ſum? Hoc ſiquidem co
gnoſcere poteſtis: q̄ i manibꝰ ⁊ pedibꝰ meis

Act.1. clauorum vulnera cognoſcitis. Ipſe ergo
idemq; celos aſcendit: ⁊ carnem quã de ma
tre ſuſcepit ſup aſtra tranſuexit: honorans
omnẽ humanã naturã: ⁊ multomagis ma-
ternam. Si igit natura matris eſt filius: cõ
(nota) ueniẽs eſt vt ſit ⁊ filij natura mater: nõ quã
tum ꝑtinet ad equam adminiſtrationẽ: ſed
quantũ ꝑtinet ad eandem reciprocã ſubſtã
tiam: vt homo de homie: caro de carne: ma
ter a filio: filiꝰ a matre: nõ ad vnitatẽ ꝑſone
ſed ad vnitatẽ corpalis nature ⁊ ſubſtãtie.
I Si eñ vnitatẽ facere põt gratia ſine ꝓpri-
Ca.7. etate ſpecialis nature: quãtomagis vbi gra
tie vnitas ⁊ corporis ſpecialis ẽ natiuitas.
Unitas nãq; gratie eſt: vt diſcipulorum in
Joh.17. chriſto de quibus ipſe dixit: Pater ſancte:
ſerua eos in nomine tuo quos dediſti mihi
vt ſint vnum ſicut ⁊ nos. Et item de omni-
bus iuſtis: Nõ autẽ ꝓ his rogo tantũ: ſed ⁊
ꝓ eis qui credituri ſunt per verbum eorum
in me: vt omnes vnum ſint ſicut ⁊ tu pater
in me: ⁊ ego in te: hoc eſt vt ipſi ſint ꝑ gratiã
quod nos ſumꝰ ꝑ diuinitatis naturã. Hec
quippe gratie vnitas que cunctis in chri-
ſtum credentibus ſeruat: ſi marie nec minꝰ
ſapientiũ eſtimatione non tollitur: quanto
magis cũ gratie vnitate ipſa ſpecialitas na
ture efficit vnum matrẽ ⁊ filium: filiũ ⁊ ma-
trem? Uidẽdũ etiam eſt qd de his quos ſe
cum ꝑ gratiam vnũ eſſe voluit cõſequẽter
adiungit. Ait eñ: Pater quos dediſti mihi
volo vt vbi ego ſum ⁊ illi ſint mecum: vt vi
deant claritatẽ quã dediſti mihi. O magnã
⁊ ineſtimabilẽ bonitatem dei: qui ſecũ ſuos
habere in gloria vult vt ſua claritate fru-
ant: qui hic ſua fide iuncti: vnũ cum eo eſſe
digni iudicant. Si ğ ſecũ eos habere vult:
atq; hoc poteſt qui omnia poteſt: quid eſti
mandum eſt de matre vbi digna ſit habe-
K ri ſi non in ꝑſentia filij? Quantum igit con-
Ca.8. tueor: quantum intelligo: quantumq; cre-
do: marie anima claritate chriſti fruit: ⁊ glo
rioſis conſpectibus eius ſemper inherere ſi
tiens ⁊ ſemꝑ conſpiciens: dum ineſtimabili
ter paſcitur: excellẽtiori quadã ſpecialiq; ꝑ-
rogatiua a filio honorat: poſſidens in chri-
ſto corpus ſuum qꝺ genuit glorificatum in
dextera patris: ⁊ ſi nõ ſuum ꝑ quod genuit:
tamen ſuũ quod genuit. Et quare nõ ſuum
per qꝺ genuit? Si nõ obuiauerit necdũ ꝑ-
ſpecta auctoritas: vere credo ⁊ per quod ge
nuit: quia tanta ſanctificatio dignior celo ẽ

q̃ terra: Thronum dei: thalamum celi do-
mini: tabernaculum chriſti: dignum eſt ibi
eſſe vbi ipſe eſt. Tam ꝓcioſum theſaurũ di-
gnius eſt celum ſeruare q̃ terram: tantã in-
tegritatem merito incorruptibilitas nõ pu-
tredinis vlla reſolutio ſequit. Illud ergo ſa
cratiſſimũ corpus de quo chriſtus carnẽ aſ-
ſumpſit ⁊ diuinã naturã humane vniuit: nõ
amittens quod erat: ſed aſſumẽs quod nõ
erat: vt verbum caro: hoc ẽ deus homo fie- Joh.1.
ret: eſcam vermibus traditum: quia ſentire
non valeo: dicere pertimeſco: in cõmuni ſor
te putredinis futurũ de vermibus pulue-
rem. De quo ſi nihil aliud ſentirem q̃ de ꝓ-
prio: nihil dicerẽ niſi quẽadmodũ de ꝓprio:
qꝺ abſq; vlla ambiguitate ſoluẽdum eſt in
mortem: poſt mortẽ eſt futura putredo: poſt
putredinem vermis: poſt vermẽ vt dignũ
eſt abiectiſſimus puluis. Quod de maria
credẽdum nõ videt conſentibile: quia eſti-
mationem procul pellit munus incompa-
rabilis gratie. Quod me dicere multarũ cõ L
ſideratio rerũ inuitat: q̃rũ ⁊ illa q̃dã eſt quã Ca.9.
ſuis aliquãdo miniſtris ipa veritas ait: Qui Joh.12.
mihi miniſtrat me ſeqt: ⁊ vbi ego ſũ: illic et
miniſter meus erit. Si eñ hec eſt genera-
lis ſententia omnium ꝑ fidem ⁊ piam ope-
rationem chriſto miniſtrantium: quãtoma
gis quodãmodo ⁊ ſpecialiter marie. Ma-
riã namq; operis exhibitione ⁊ fidei fidiſſi-
ma veritate miniſtrã chriſti fuiſſe oĩs q ſane
ſapit intelligit. Abſq; dubio eñ opere ad-
miniſtratrix extitit: que hũc in vtero geſſit Luc.1.et.2.
partuq; ꝓfuſũ aluit ⁊ fouit: atq; vt euange
lium refert: i ꝑſepe reclinauit: ⁊ a facie hero
dis fugiens in egyptũ abſcondit: ⁊ omnem
infantiã eiꝰ pio ꝓ matris affectu eſt ꝓſecu-
ta: ita vt vſq; ad crucẽ in qua filiũ vidit pẽ- Joh.19.
dentem iam virũ ꝑfectum: ab eius indubi-
tanter nõ receſſerit cõſectatu: non ſolũ greſ
ſibus pedum tanq; pro reuerentia dei: ve-
rũetiam ⁊ imitatiõis affectu. Maria ergo
miniſtratrix chriſti ſpiritalium operũ quali
tatibus: ſicut deuotiſſima extitit: ita abſq;
dubio religiõis fide ⁊ vere credulitatis cha-
ritate ſecutrix fuit. Non eñ potuit eiꝰ diui-
nitatis nõ eſſe credula: que ſe nouerat hũc
nõ virili ſemine ſcðm ordinẽ nature: ſed di Luc.1.
uino ſpiramine nunciante archangelo cõce
piſſe: videns ſemper famulantiũ angelorũ
ei adeſſe frequentiam vt naſcituro ⁊ nato:
quãdo videlicet facta eſt cum angelo multi

tudo cęleſtis exercit⁹ clamātiū et dicētium:
Luc.2. Gloria in excelſis deo: ⁊ ī terra pax homini/
bus bonę voluntatis: ⁊ in egyptū fugituro
atq; inde iterū redituro. Quib⁹ liquido co
gnoſcere potuit: quia talia obſequia nō niſi
Matth.2. deū decuerāt. Unde ⁊ ſtellę annūciatio: et
magorum de longiſſimis partibus inſpera
ta adductio ꝙ maximū illi extitit indicium
Luc.2. veritat᷑. Similiter ⁊ ſimeonis ⁊ annę ꝓphe
tali dignitate inſolit⁹ cętus: ⁊ huic ſpecialis
occurſus: Quę omnia ꝓcul dubio maria cō
ſeruās his cūctis altius ad fidem roborata
pio corde cōferebat: intantū vt omnino nō
nutabunda: ſed certa de filij ptāte tanꝙ de
Joh.2. dei virtute vera deficiente in nuptijs vino
dixerit: q꞉ vinū nō habent: ſciens plane illū
hoc potuiſſe qḋ eū mox cōtigit diuio mira/
culo cōpleuiſſe. Ecce igit᷑ maria fide et ope
chriſti miniſtratrix: ⁊ deuota vſq; ad mortē
eius ſecutrix: nō plus greſſu ꝙ imitatiōis:
vt credendū eſt: affectu: ſi ibi nō fuerit vbi
chriſtus ſuos miniſtros vult eſſe: vbi ergo
erit? Et ſi ibi: nunquid ęquali gratia? Et ſi
Matth.16. non ęquali: vbi ęqua dei cenſura quę vni/
cuiq; reddit ſcōm ſua merita? Si ergo me/
rito pręomnibus marię viuenti donata eſt
gratia: mortuę erit minuēda? Abſit: Quia
ſi omnium ſanctorū mors eſt precioſa: ma/
rię ſane eſt precioſiſſima: quam tanta comi
tata eſt gratia: vt mater dei dicatur et ſit.
¶ Conſideratis igitur vniuerſis: vera ratio/
Ca.10. ne cenſeo confitendum mariā in chriſto et
apud chriſtum eſſe. In chriſto: q꞉ in ipſo vi
Actu.17. uimus: mouemur et ſumus. Apud chriſtū
glorioſe ad ęternitatis gaudia aſſumptam
benignitate chriſti et honorate ſuſceptam
pręcęteris quam gratia honorauit pręcęte/
ris: atq; ad communem humilitatem non
eſſe adductam poſt mortem putredinis vi/
delicet vermis ⁊ pulueris: quę ſuum ⁊ om/
Luc.21. nium genuit ſaluatorem. In cuius ſi pote/
ſtate eſt ſanctorum de capite capillum non
perire: eſt ⁊ illam anima ⁊ corpore integrā
poſſe ſeruare. De cuius poteſtate ſi nullus
dubitat eccleſiaſticorum quin poſſit matrē
ſine corruptione in perpetuum ſeruare: cur
dubitandum eſt voluiſſe qḋ attinet ad tan
tam benignitatis gratiā? Si elegit diuina
voluntas ſola gratia inter crepidātes vehe
Daniel.3. mentiū igniū flammas non ſolum puerorū
corpora ſeruare illęſa: verūetiam veſtimen/

ta ſeruare inuſta: cur abnuat ī matre ꝓpria
qḋ elegit in veſte aliena? Jonam ſeruare in Jone.2.
ventre ceti ꝑter naturalē vſum voluit incor
ruptū ſola miſericordia: mariā incorruptā
ꝑter naturā nō ſeruabit gratia? Seruatus
eſt daniel datus ītemperatiſſimę fami leo/ Daniel.6.
nū: nō ſeruanda eſt maria tātis donata me et.14.
ritis dignitatū? Hęc cuncta quę diximus: q꞉
naturā ſeruantia nō cognoſcimus: in marię
integritate plus potuiſſe gratiā ꝙ naturā
nō dubitam⁹. Diuinitatis eīm opa ſūt quę
dicimus: ⁊ ideo poſſibilia: q꞉ omnipotētia.
Chriſtus ergo dei virtus ⁊ dei ſapiētia cui⁹ 1.Corī.1.
ſunt omnia q̄ patris ſunt ⁊ velle: Uelle aūt
omnia quę ſunt iuſta ⁊ digna: ⁊ ꝑ hoc vidē/
tur digna: lętari facit mariā lęticia inenar/
rabili anima ⁊ corpore in ꝓprio filio cū ꝓ/
prio filio ꝑ ꝓpriū filiū: nec vllam ſequi de/
bere corruptionis erumnā quā nulla ſecuta
eſt tantum filiū parturiēdo integritatis cor
ruptio: vt ſit ſemꝑ incorrupta quā tanta ꝑ/
fudit gratia: ſit integraliter viuens quę om
niū integrā ꝑfectāq; genuit vitam: ſit cum
illo quē in ſuo geſſit vtero: ſit apud illū illa
quę genuit: fouit ⁊ aluit illum: maria dei ge
nitrix: dei nutrix: dei miniſtratrix et dei ſe/
cutrix: de qua vt iam dixi: quia aliter ſenti/ ¶
re nō audeo: aliter dicere nō ꝑſumo. Suſci/ Ca.11.
piat igit᷑ hūc ſenſum fraterna charitas: ſm
qḋ ſpirit⁹ chriſti inſpirauit. Oſtēſa ſunt ex
parte quę taliter hortata ſūt me dicere. Si
quis autē refragare his elegerit: cū dicere
nō velit hoc nō poſſe chriſtum: ꝓferat qua/
re nō conueniat velle: ac ꝑ hoc non eſſe. Et
cum ſe veraciter cōſiliū dei de his noſce ma
nifeſtauerit: incipiā credere: de quib⁹ aliter
nō poſſum ſentire. Mirabor illum altitudi
nem cōſilij diuini inueſtigaſſe: quā me cum
apoſtolo digna reuerētia videor debere ad
mirari dicente: O altitudo diuitiarū ſapiē/ Ro.11.
tię ⁊ ſcientię dei: ꝙ incōprehēſibilia ſunt iu
dicia eius: ⁊ inueſtigabiles vię eius. Et q꞉
ſcōm eūdem apoſtolum: ex parte cognoſci/ 1.Corī.13.
mus ⁊ ex parte ꝓphetamus: dixi de his: et
ſi nō quantū eſt: tamen quēadmodum me
dicere debuiſſe credidi. Si ergo vera ſunt q̄
ſcripſi: tibi gratias ago chriſte: quia de ſan/
cta ꝟgine matre tua niſi qḋ pium: dignū ⁊
iuſtum eſt ſentire nō potui. Si ergo dixi vt
debui: approba chriſte tu ⁊ tui. Si autē nō
vt debui: ignoſce obſecro tu ⁊ tui: Qui cū

deo patre et ſpiritusancto viuis ⁊ regnas
deus ꝑ omnia ſecula ſeculorum Amen.

Ser. XXXV. **In eodem feſto: Sermo II**

A a Adeſt nobis dilectiſſimi fratres di
es valde venerabilis: dies omni-
um ſanctorum ſolẽnitates pręcel-
lens. Adeſt inquã dies indyta: dies ꝓcla-
ra: dies in qua e mũdo migraſſe creditur
virgo maria. Et ideo laudes intonet vni-
uerſa terra cum ſumma exultatione tan-
tę virginis illuſtrata exceſſu: qꝛ indignum
valde eſt vt illiꝰ recordationis ſolennitas
ſit apud nos ſine maximo honore: ꝑ quã
meruimus auctorem vitę ſuſcipere. Sa-
tiſqꝫ prępoſterum iudicandum eſt: vt cũ
ſanctorum celebramus victorias marty-
rum: illius ſolennitatem illis non pręfera
mus quę huic mundo edidit principem
martyrum. In hac ſiquidem die compe-
tenter ſpõſo illi cęleſti ꝓclamat beata vir
Pſ. 72. go: Tenuiſti manum dexteram meã: ⁊ in
voluntate tua deduxiſti me: ⁊ cum gloria
aſſumpſiſti me. Hodie inquã ⁊ ipſa a ſpõ
Cant. 2. ſo filio et domino congrue audiuit: Iam
hyems trãſijt: imber abijt ⁊ receſſit: Sur-
ge proxima mea: ſpõſa mea: colũba mea
B ⁊ veni. Hęc ideo dicimus fratres: quia ſi-
cut iam in conſuetudinem ſuſcepit eccle-
ſia: hodierna die ad cęlos aſſumpta fuiſſe
creditꝰ virgo maria. Sed quo ordine hinc
ad ſuperna tranſierit regna: nulla catho-
lica narrat hiſtoria. Non ſolum autem
reſpuere apocripha: verũetiã ignorare di-
citur hęc eadem eccleſia. Siquidem ſunt
nõnulla ſine auctoris nomine de eius aſ-
ſumptione cõſcripta: quę vt dixi ita cauẽ
tur: vt ad confirmandam rei veritatem le
gi minime ꝑmittantur. Hinc ſane pulſan
tur nõnulli: quia nec corpus eius in terra
inuenitur: nec aſſumptio eius cum carne
vt in apocripha legitꝰ: ĩ catholica reperitꝰ
hiſtoria. Quibus dicendum eſt: quia ſi
Deut. 34. moyſi corpus nõ inuenitur ab homine in
Exo. 33. terris cum quo locutus eſt deus facie ad
faciem: illius quęrere dementię eſt: ꝑ quã
idem maieſtatis deus incarnatus efful-
ſit in terris. Neqꝫ eñ dignum eſt de cor-
poris eius noticia ſollicitũ quẽpiam eſſe:
quã nõ dubitat ſuper cęlos eleuatam cũ
chriſto regnare. Sufficere debet tantum
noticię humanę hanc vere fateri reginã
cęlorum: pro eo ꝙ regem peperit ange-
lorum. Sed nec inuenitur apud latinos C
aliquis tractatorum de eius morte quip-
piam dixiſſe aperte. Nã illũ euãgelij ver-
ſiculũ quem ſimeon dixit ad domini ma-
trem: Et tuam ipſius animã pertranſibit Luc. 2.
gladiꝰ: beatę recordationis ambroſiꝰ cũ
tractaret: ait: Nec hiſtoria nec littera do-
cet mariam gladio vitam finiſſe. Hinc et
Iſidorus: Incertũ inquit ꝑ hoc dictum
vtrum gladium ſpiritus an gladiũ ſignifi
cet perſecutionis. Et quid de his de qui-
bus loquor dicam: cum nec ipſe qui hanc
accepit ante crucem domini in ſua: id eſt Ioh. 19.
iohannes euãgeliſta de hoc poſteris ali-
quid retinendum ſcriptis mandauerit?
Nullus enim hoc fidelius narrare potuit
ſi illud deus manifeſtare voluiſſet: ꝙ il-
le vtiqꝫ qui hãc nutriendam ſuſcepit: nec
contra morem filius matrem reliquit. Re
ſtat ergo vt homo mendaciter non fingat
apertum quod deus voluit manere occul
tũ. Vera autẽ de eius aſſumptione ſentẽ
tia hęc eſſe probatꝰ: vt ſcđm apoſtolum: 2. Cor. 12.
ſiue in corpore ſiue extra corpus ignoran-
tes: aſſumptã ſuper angelos eam eſſe cre
damus. His igitur pręmiſſis: loquamur D
aliquid in laudibꝰ ſacratiſſimę virginis.
Sed quid nos tantilli: quid actione pu-
ſilli: quid in eius laudibus referemus: cũ
et ſi omnium noſtrum membra verteren-
tur in linguas: eã laudare ſufficeret nul-
lus? Altior cęlo eſt de qua loqmur: abyſ-
ſo ꝓfundior cui laudes dicere conamur.
Hęc eſt enim quę ſola meruit mater ⁊ ſpõ
ſa vocari. Hęc primę matris damna reſol
uit: hęc homini perdito redẽptionem ad-
duxit. Mater enim generis noſtri pęnã Gen. 3.
intulit mundo: genitrix domini noſtri ſa- Luc. 2.
lutem edidit mũdo. Auctrix peccati eua: E
auctrix meriti maria. Eua occidendo ob-
fuit: maria viuificando profuit. Illa per-
cuſſit: iſta ſanauit. Hęc eñ mirabili atqꝫ
ineſtimabili modo omniũ rerũ ⁊ ſuũ pe-
perit ſaluatorẽ. Quę hęc virgo tã ſancta
ad quã venire dignaretꝰ ſpiritusſanctus?
Quę tam ſpecioſa: vt eam deꝰ ſibi elige-
ret ſpõſam? Quę tam caſta vt eſſe poſſet
virgo poſt partum? Hęc eſt dei templum:

Cant.4. fons ille ſignatꝯ: ⁊ porta i domo dei clau
Ezech.44. ſa. Ad hanc nãq; vt dixi ſpirituſſanctus
deſcendit: hanc virtus altiſſimi obumbra
F uit. Hec eſt immaculata coitu: fecũda par
tu: virgo lactãs: angelorum ⁊ hominum
cibum nutriẽs. Merito namq; beata ſin
gulari a nobis ꝓconio extollitur: que ſin
gulare cõmertium mundo ꝑbuit. Deniq;
tantũ ſe ad celi faſtigia ſubleuauit: vt ver
bum in principio apud deum: de ſupna
celi arce ſuſciperet. O felix maria: ⁊ omni
laude digniſſima. O virgo dei genitrix
glorioſa: o ſublimis puerpera: cuiꝯ viſce
G ribus auctor celi terreq; cõmittitʳ. O feli
cia oſcula lactẽtis labijs impreſſa: cũ in
ter crebra indicia reptantis infantie: vt
Luc.2. pote verus ex te filius tibi matri allude
ret: cũ verus ex patre dominus impera
ret. Nam auctorem tuũ ipſa concipiens
edidiſti in tempore puberem quẽ habe
bas ante tempora conditorẽ. O felix pu
erperium: letabile angelis: optabile ſan
ctis: neceſſarium perditis: cõgruum ꝓfli
gatis. Qui poſt multas aſſumpte carnis
iniurias: ⁊ ad vltimũ verberatus flagris:
Matth.27. potatus felle: affixus patibulo: vt te ve
ram matrem oſtenderet: verum ſe homi
H nem patiendo monſtrauit. Sed quid di
cam pauper ingenio: cum de te quicquid
dixero minor laus eſt q̃ dignitas tua me
retur? Si celum te vocẽ: altior es. Si ma
trem gentium dicam: ꝑcedis. Si formam
dei appellem: digna exiſtis. Si dominã
angelorum vocitem: per omnia te eſſe ꝓ
baris. Quid ergo de te digne dicã: quid
referam: cum non ſufficiat lingua carnis
tuas enarrare virtutes? Has interim lau
des ſileat lingua carnis: quas ſemꝑ ardẽ
ter ꝓfert anima: Nũc noſtras peto vt au
res doctrinarum tuarũ demulceas orga
nis. Plaudat nunc tympanis ſcena tuis
⁊ veloces articulos puerpere cõcrepent.
Concinant letantes chori: ⁊ alternantibꝯ
modulis dulciſona carmina miſceantur.
Audiamus fratres: audiamꝯ pio mentis
affectu: audiamꝯ quẽadmodũ tympani
ſtriarum doctrinis cõcrepet beata virgo
I maria. Audiamꝯ inquã: ⁊ huic harmonie
moribus reſpondeamus. Deniq; cũ hec
mulier beatiſſima ab angelo iam ſaluta
ta: ſpiritusſancto repleta: plenitudine di
uinitatis afflata: ad heliſabet veniſſet co
gnatam: poſt exultationem iohannis in
vtero mrĩs: hec dño decãtauit cãtica lau
dis: Magnificat aĩa mea dñm: Et exulta Luc.1.
uit ſpũs meꝯ in deo ſalutari meo. Primo K
igitʳ in hoc loco querẽdũ ẽ: q̃d ſit magnifi
care dñm: Nec; eñ magnꝯ fit a creatura
creator. Sed ſciendũ nobis eſt duobꝯ mo
dis dici magnificari: id eſt aut magnũ fa
cere: aut magnum adorare: magnum ad
mirari. Magnificatʳ enim deus a nobis:
cum magnificari dignatur a nobis. Sed
nunquid ſic in nobis ſicut in beata maria
eandem carnem aſſumpſit ꝓ nobis? Aue
inquit ad eam angelus gratia plena: do
minus tecum: benedicta tu inter mulie
res. Spirituſſanctus ſuperueniet in te: ⁊
virtꝯ altiſſimi obumbrabit tibi: Ideoq;
quod naſcetʳ ex te ſanctum: vocabitur fili
us dei. Quecunq; tamen anima ſancta
verbum concipere poteſt credendo: pare
re ꝑdicando: magnificat amando. Unde
⁊ dauid ꝓpheta dicit: Magnificate do Ps.33.
minum mecum: ⁊ exaltemus nomen eius
in inuicem. Ac ſi diceret: Magnitudinẽ
dñi mecũ predicate: ⁊ nominis eius ꝑco
nia magna voce attollite. Hinc iterum di
cit: Domine deus meus: magnificatꝯ es Ps.103.
vehementer. Unde autem magnificetur
in nobis iſdem ꝓpheta ait: Magnificata Ps.56.
eſt vſq; ad celos miſericordia tua. Hinc L
namq; optandum eſt in ſingulis: vt no
ſtra anima magnificet dominum: cõcipi
at dei verbum: pariat ⁊ nutriat: recordetʳ
ſaluationis ſue pia cõmertia: quomodo
nullis ſuis ꝑcedẽtibus meritis ſit ab ini
quitate ſaluata: ſed ſola dei bonitate gra
tuita chriſti ſanguine redempta et dicat:
Magnificat anima mea dominum. Sic Luc.1.
eñ deꝯ dilexit mũdũ: ait euãgeliũ: vt fili Joh.3.
um ſuum vnigenitum daret. Hinc nãq;
⁊ apoſtolus: Qui proprio inquit filio nõ Ro.8.
pepercit: ſed pro nobis tradidit illum. O
mire pietatis affectus: o ineſtimabilis ar
dor charitatis: Quis ante tante pietatis
diuitias non obſtupeſcat? Quis ante tã
ineffabilem charitatem non contremiſ
cat? Quis vnquam poſſet ſperare: vt ex
deo ante tempora natus: naſceretur pro
hominibus in tempore ex femina homo
factus? Unde ſcriptum eſt: Cum venit Gal.4.

plenitudo temporis: miſit deus filium ſu
um factum ex muliere: factum ſub lege:
vt eos qui ſub lege erant redimeret: vt
adoptionem filiorum reciperem⁹. Quis
inquã poſſet eſtimare: vt portaretur ma
nibus femineis portator orbis: panis an
gelorum aleretur: virtus celorum infirma
retur: vita omnium moreretur? Magni
ficet ergo in his anima glorioſiſſime ma
M rie dominum: magnificet et noſtra. Ad
miremur: gratulemur: amem⁹: laudem⁹:
adorem⁹: gratias illi agamus: qm̄ ꝑ eiuſ
dem redemptoris noſtri mortem de tene
bris ad lucem: de morte ad vitam: de cor
ruptione ad incorruptionem: de exilio ad
patriam: de luctu ad gaudium de terris
ad celeſte regnum vocati ſumus. Qua
liſcunq̧ igitur anima ſancta talibus fue
rit incitamentis occupata: nihil concupi
ſcit terrenum: nihil tranſitorium: nihil qđ
ad tempus arridet: nihil quod ad p̄ſens
delectat. Hec riſum luctum computat: et
gaudium in merorem cõmutat: cui mun
dus carcer: celumq̧ habitatio eſt: Cui ex
ultatio de p̄ſentibus nulla eſt: quia in il
lo tantum gaudere appetit: qui ſuper om
N nes eſt. Unde in ſancto cantico cum di
Luc.1. ceret v̄go glorioſa: Magnificat aīa mea
dominum: Et exultauit ſpiritus meus: ſi
gnãter addidit: In deo ſalutari meo. Ac
ſi diceret: Anima mea que magnificat do
minum: nõ in quolibet alio ſed in illo tã
tum exultat: quem amando magnificat.
Nouerat enim eſſe aliam vituperabilem
exultationem: qua mundus gaudere di
citur tendens ad luctum. Et de qualibus
Prouer.2. ſalomon ait: Letãtur cum male fecerint:
et exultant in rebus peſſimis. Hinc ⁊ apo
Phil.4. ſtolus non quodlibet gaudium in ſancto
rum cordibus eſſe deſcribit: ſed in ſpiritu
Pſ.32. ſancto. Hinc dauid cum diceret: Gaude
te iuſti: ſubiunxit: In domino. Hinc cum
Pſ.70. domino diceret: Gaudebunt labia mea
dum cantauero: addidit: Tibi. Hac enim
exultatione nullus eorum gaudet: quiſ
quis de preſentibus tantum exultat eter
niſq̧ bonis intereſſe non concupiſcit: cui
exilium patria eſſe creditur: et mors vita
Phil.3. eſtimatur: cui deus venter eſt: et ornatus
non in moribus ſed in actu eſt: qui cum
laudatur extollitur: ⁊ cum vituperat⁹ fue
rit magnis iracundie ſtimulis agitat̄: qui
cum manſuetis nõ humiliatur: ſed in ſu
perbie faſcibus eleuatus ceteros quaſi ex
alto montis ſupercilio cõtemplatur. Sed
quis hec ad plenum ita poteſt calcare: vt
ab hac exultatione hiſdem vitijs interpel
lantibus nec ad momentum ſe credat ab
ſtrahi: cum ſcriptura pronũciet: Corpus Sap.9.
qđ corrumpitur aggrauat animam: ⁊ de
primit terrena inhabitatio ſenſum mul
ta cogitãtẽ? Ingemiſce ergo o ſancta ani
ma quecunq̧ in domino exultas: ⁊ quo
tiẽs te ab hac exultatione abſtractã vide
ris eſſe: dicito: Ne proijcias me dñe a fa Pſ.50.
cie tua: ⁊ ſpiritum ſanctum tuum ne aufe
ras a me. Redde mihi leticiam ſalutaris
tui: et ſpiritu principali confirma me. Et O
hic attentius intuere: quã exultationem
petierit. Quod enim hebraice ieſus: hoc
latine ſalutaris dicit̄. Que enim hec leti
cia eſt ieſu: niſi contemplatio eius: qualis
venturus eſt in gloria ſua? Sciendum ve
ro eſt: quia illi tunc hac claritate potient̄:
qui hic poſiti redẽptoris ſui veſtigia imi
tantur. Et quidem dominum ieſum legi Ioh.11.et.4.
mus doluiſſe: fleuiſſe: ex itinere fatiga
tum fuiſſe: opprobria ⁊ iniurias ſuſtinuiſ Matth.27.
ſe: ſputa: flagella: crucem ſuſcepiſſe: nun
quã tñ legimus eum riſiſſe: proſperatum
in terra fuiſſe. Hinc plane: hinc in ſpe gau
dent omnes electi: cum ceperint aduerſi
tatibus mundi fatigari: ⁊ nullis eius pro
ſperitatibus fallaciter decipi: ſcientes ali
am vitam ſupereſſe ꝑ quã poſſint celos
penetrare. Hinc eſt quod iſdem domin⁹
ait diſcipulis ſuis: Beati eſtis cum male Matth.5.
dixerint vobis hoĩes: et ꝑſecuti vos fue
rint: et dixerint omne malũ aduerſũ vos
mẽtiẽtes ꝑpter me. Gaudete in illa die et
exultate: ecce enĩ merces veſtra multa eſt
in celis. Sed ĩ his p̄ſſuris atq̧ anguſtijs
nequaq̄ poſſent ſubſiſtere: ⁊ qđ his mai⁹
eſt gaudere: niſi veraciter in cõſpectu dei
et hominum humiles eſſent. Quibus do
minus eorum ait: Diſcite a me quia mi Matth.11.
tis ſum et humilis corde: et inuenietis re
quiem animabus veſtris. Hinc iterum di
cit: Beati mites: quoniam ipſi poſſide Matth.5.
bunt terram. Hinc etiã hec virgo glorioſa

beatam ſe dici ab omnibus generationi-
bus manifeſtat: eo qđ eius humilitatem
P deus reſpexit. Nã ſubdit: Quia reſpexit
Luc. 1. humilitatem ancillę ſuę: ecce enim ex hoc
beatam me dicent omnes generationes.
O vere beata humilitas: quę deũ homi-
nibus peperit: vitam mortalibus edidit:
cęlos innouauit: mũdum purificauit: pa-
radiſum aperuit: ⁊ hominum animas ab
inferis liberauit. O inquã vere glorioſa
marię humilitas: quę porta paradiſi effi-
citur: ſcala cęli cõſtituitur. Facta eſt certe
humilitas marię ſcala cęleſtis: ꝑ quã de-
ſcendit deus ad terras. Quia reſpexit in-
quit humilitatem ancillę ſuę: ecce enim
ex hoc beatam me dicent omnes genera-
tiones. Et quid eſt dicere: Reſpexit: niſi
comprobauit: placuit ei humilitas mea?
Eſa. 66. Unde per ꝓphetam dominus dixit: Ad
quem reſpiciam: niſi ad pauperculum ⁊
humilem et trementem ſermones meos?
Ps. 50. Hinc dauid domino dicit: Quia reſpexi-
ſti humilitatem meã: ſaluaſti de neceſſita-
tibus animam meam. Multi ſiquidem
videntur in cõſpectu hominum humiles
eſſe vt ab eis beatificentur: ſed eorum hu-
militas a domino non reſpicitur: quia fal-
ſo et non vere de humilitate gloriantur.
Si enim veraciter humiles eſſent: deum
ab omnibus et nõ ſe vellent laudari. Nõ
in hoc mundo eorum ſpiritus exultaret:
ſed in deo ſalutari. Humilitatem ſuã non
ab hominibus conſpici: ſed a deo opta-
Q rent. Sequit̃ in hoc ſancto cantico: Quia
Luc. 1. fecit mihi magna qui potens eſt: et ſan-
ctum nomen eius. Quę tibi magna fecit
domina: quę glorioſa virgo vt dici beata
merearis? Puto eñ immo veraciter cre-
do: vt creatura ederes creatorem: famula
dominũ generares: vt per te deus mũdũ
R redimeret: per te illuminaret: ꝑ te ad vitã
reduceret. Hucuſq; virgo beata de te ipſa
quę nos ad amorem dei accenderẽt: fideli-
ter ꝓtuliſti: ea vero quę ſequũt̃ humano
generi prophetaſti. Meum autem votũ
extitit ea tantũ inde tranſcurrere: quę ad
tui laudẽ nominis pertinebant. Sed hęc
quę de te ipſa narraſti: neq; tu vt digni-
tas tua meretur dicere potuiſti. Quas er-
go tibi laudes fragilitas humani gene-
ris perſoluet: quę ſolo tuo commertio re-
cuperandi aditum inuenit? Accipe itaq;
quaſcunq; exiles: quaſcunq; meritis tuis
impares gratiarũactiones: ⁊ cũ ſuſcepe-
ris vota: culpas noſtras orando excuſa.
Admitte noſtras preces intra ſacrarium
exauditionis: ⁊ reporta nobis gratiam re-
cõciliationis. Sit ꝑ te excuſabile: quod ꝑ
te ingerim⁹: Accipe quod offerimus: im-
petra quod rogamus: excuſa quod time-
mus: quia nec potiorem meritis inueni-
mus q̃ͅ te ad placãdã irã iudicis: quę me-
ruiſti eſſe mater redẽptoris ⁊ iudicis. Suc-
curre ergo miſeris: iuua puſillanimes: re-
foue flebiles: ora pro populo: interueni ꝓ
clero: intercede pro monachorum choro:
exora pro deuoto fęmineo ſexu. Sentiãt
omnes tuum leuamen: quicunq; deuote
celebrant tuum nomen. Sit tibi compaſ-
ſio ſuper afflictis: ſit pius affectus ſuper
cęlorum peregrinis. Et cum te lętãtẽ ſem-
per aſpicis: fletus noſtros q̃ſum⁹ ipſa ad
deum admittas: eumq; vt ꝓprium filium
pro nobis interpelles. Nos enim adhuc S
in hac terra affligimur: perſequimur: iniu-
rijs laceſſimur: opprobrijs afficimur: eſu-
rim⁹: ſitimus: ſomnum patimur: in carce-
re retinemur. Tu vero in cęleſtib⁹ regnis
ꝑlata es cunctis virginũ choris: tu agnũ Apoc. 14.
quocunq; precxerit ſequeris. Tu virgine-
os choros et ab incentiuę carnis illece-
bris alienos per albẽtia lilia roſaſq; ver-
nãtes: ad fontes perennis vitę potãdos
inuitas. Tu in illa beatorum fęliciſſima
regna primi ordinis dignitatem adepta
plantis roſcidis oberrans: inter paradiſi
amęnitatem gramineoſq; crocos tenero
poplice pergis: fęliciq; palma violas im-
marceſcibiles carpis. Tu cõcinis ſine fine
choris coniũcta ſummis angelis archan-
geliſq; ſociata indefeſſa voce: ſanctus da-
mare nõ ceſſas. Tu in cubiculo regis bea-
titudinũ gemmis ac margaritis ornata
aſſiſtis. Tibi thron⁹ regi⁹ ab angelis col-
locat̃ in aula ęterni regis: teq; ipſe rex re-
gum vt matrem veram ⁊ decorã ſpõſam
ꝑ omnibus diligẽs amoris amplexu ſibi
aſſociat. Nec mirũ ſi dignet̃ tibi aggaude-
re de⁹ regnãs: quẽ tu paruulũ ex te homi-
nẽ natũ totiẽs oſculata es in terris. Has

ergo tuas felicitates poſſidens conuertere
T ad noſtrarũ miſeriarum ſalutem. Inter hęc
igiẗ fratres cum toto mentis affectu beatiſ
ſimę virginis nos interceſſionibꝰ commit-
tamus: omnes eius patrocinia omni niſu
imploremus: vt dũ nos ſupplici eam obſe-
quio frequentamꝰ in terris: ipſa nos ſedu-
la prece cõmendare dignetur in celis. Necꝫ
eñ dubiũ quę meruit ꝑ liberandis ꝓferre
ꝑcium: poſſe plus omnibus liberatis impẽ
dere ſuffragiũ. Sed quid nobis ꝓdeſt hãc
interpellare vocibꝰ niſi etiã humilitatis eiꝰ
exempla teneamꝰ? Curemus ergo dilectiſ-
ſimi fratres: vt cũ huis diei feſtiuitati inter
eſſe cupimus: veſtimẽtis humilitatis atqꝫ
charitatꝫ induti appareamꝰ. Nõ nos inui-
dia alienę felicitatis torqueat: non ira vſqꝫ
ad diuiſionẽ dilaniet: nõ cupiditas chriſtũ
a nobis excludat: nõ ſeculi triſticia exurat:
nõ ꝓſperitas eius incaute decipiat: nõ lux-
uria inquinet: nõ immunditia polluat: non
elatio corrumpat: nõ ſupbia inflet: vt dum
nos virtutibꝰ ornatos charitate cõiunctos
humilitate fundatos beata dei genitrix ſuę
nos intereſſe feſtiuitati ꝓſpexerit: ardentiꝰ
nobis ſubuenire feſtinet apud filium ⁊ do-
minũ ſuũ ieſum chriſtum: deũ et ſaluatorẽ
noſtrum: qui coronis perennis regni glorifi
cat ſanctos ſuos: ⁊ eſt ęterna laus ⁊ expecta
tio omnibus electis eiꝰ: ipſi gloria: virtus:
poteſtas ęterna: ⁊ nũc ⁊ ſemꝑ ꝑ immortalia
ſecula ſeculorum: Amen.

Item in eodem feſto: Homelia
de eo qđ ſcriptum eſt in euangelio
Luc.10. ſm Lucam: Intrauit ieſus in qđdã
caſtellum ⁊c. quę habeẗ de Verbis
domini.xxvj. et.xxvij.

De decollatione ſancti Johan-
nis baptiſte.

Sermo XXXVI. In feſto decollationis ſancti Jo
hannis baptiſte: Sermo I

A Hodie dilectiſſimi fratres iohãnis q̃
b dñi ꝓcucurrit aduẽtum natalẽ diẽ
colimꝰ: qđ nulli ſãctorũ meminimꝰ
attributũ. Hodie inquã natalẽ diẽ vnica ac
ſingulari celebritate veneramur. Unde qꝛ
eũ recte extollere nõ valemꝰ humanę vocis

officio: ꝑdicemꝰ dominicę atteſtationis ora
culo: ꝓloquente chriſto: qꝛ inter natos mu- Matth.11.
lierũ maior nõ eſt iohanne baptiſta. Ipſe h
dicit: ⁊ ideo cognoſce magnificentiã laudis
ex dignitate laudãtis: ac ſic dum nemo illo
eſſe maior aſſeriẗ in natis mulierꝫ: daẗ intel
ligi ꝙ iohannes ſupra humanorꝫ fuit men-
ſurã meritorũ. Ego vox clamãtis in deſer- Joh.1.
to. Hoc eſt dicere: Nõ ſum ego verbũ quod
erat in principio deꝰ apud deũ: ſed vox po-
tius: id eſt miniſter ſum verbi vt per me ad
auditus hominũ ſenſuſqꝫ ꝑueniat. Unde
beatꝰ baptiſta pari humilitate ꝓnũciat: Il
lum oportet creſcere: me autẽ minui. Illũ Joh.3.
inquit oportet creſcere: qꝛ ꝑ omnẽ mundũ
chriſti euãgeliũ dilataẗ: me aũt minui quia
iohannis ꝓphetia finiẗ. Illum oportet creſ
cere q̃ erit exaltãdus in cruce: me aũt minui
q̃ ſum trũcãdꝰ ĩ capite. Johãnis eñ ꝓphe
tia finẽ accepit: qꝛ is qui ꝓphetabaẗ adue-
nit. Johannes ergo formã venturi dñi na- B
tiuitate et cõuerſatione ſignauit. Johãnes
naſciẗ de ſene patre: chriſtꝰ ex matre a mũdi Luc.1.
seneſcentis ętate: ętate inquã illa quę erat
fide ⁊ operibus infęcunda. Johãnes venit
deſperata generatione ꝑ ſterilẽ: et chriſtus
natura obſtupeſcẽte ꝑ ꝟginẽ. Ille ſalutẽ ꝑ-
dicauit: hic contulit. Ille baptizauit in pę- Matth.3.
nitentia: iſte regenerauit in gratia. Hic eſt Matth.14.
eñ iohannes qui impietatẽ regis herodis
q̃ vxorẽ fratris inuaſerat publica auctoritate
cõdẽnãs ꝓpter iuſticiã ꝑdidit vitã: ſed lu-
cratꝰ eſt gloriã. Et nos interdũ ꝓ gratia ho C
minũ vel timore offenſionũ ꝓferimꝰ adula-
tionẽ ⁊ vendimꝰ veritatẽ: nõ timẽtes illud
qđ terribiliter ſcriptũ eſt: Si nõ annũciaue Ezech.3.
ris iniquo iniquitatẽ ſuã: ſanguinẽ eius de
manu tua requirã. Solent tñ aliquotiens
doctores eccleſię nõ ꝓ negligẽtia peccãtiũ
ab increpatione ceſſare: ſed qꝛ eos timẽt ex
ipſa caſtigatione ad peiora mala ꝓrũpere.
Quãdo ꝓ hac re nõ ꝑdicãt ſacerdotes: nõ
poſſũt habere de taciturnitate reatũ: qꝛ ſi-
cut viri boni interdũ ex dura increpatione
corriguntẗ: ita ecõtra oẽs etiam ſupbi leniſſi
ma admonitiõe ad peiora ꝑcipitia ꝓuocan
tur. Nã ⁊ intm̃ ꝑdicatores ecclię aliquotiẽs
nõ ex volũtate ſed ex neceſſitate pctõres nõ
arguũt: vt interdũ ꝑ ſpiritale medicamen-
tũ ⁊ charitatis artificiũ ſupbos quoſqꝫ etiã
indignis laudibꝰ ꝓſequanẗ: Et dũ erubeſ-

cunt falſa eſſe quę de eis dicunt: ad emēda-
tionem vitę ⁊ bona opera ꝓuocent: ſcd̄m
Pſ. 9. illud quod ſcriptū eſt: Quoniā laudat pec-
cator in deſiderijs animę ſuę: et qui iniqua
gerit benedicit. Et q: vera ē illa ſapiētis vi-
ri ſentētia: Sicut vera laus ornat: ita falſa
caſtigat: nō eſt tamē impoſſibile apud deū
vt etiā illi qui ab humanis laudibus inui-
tati bona opera exercere cęperint: de⁹ illis
hoc in amorem ⁊ cōſuetudinē vertat: ſcd̄m
illud qđ de ſapientibus quidā dixit: Bene
cōſueuiſſe: pudebit diſſueſcere. Et iterum:
Bona loquamur: tranſiet ſermo in affectū.
Beatus tamen iohannes plena et perfecta
libertate maluit iniuſta ſuſtinere: q̄ȝ iuſta
D nō dicere: Unde euāgelico ipſe beat⁹ iohan
nes alloquio corda noſtra pulſat ſalutifero
Luc. 3. dicens: Ego vox clamantis in deſerto: pa-
rate viam domini: rectas facite ſemitas dei
noſtri. Si teneamus in nobis verbū verita
tis: affectum iuſticię: erit in nobis illa via ꝑ
quā humanū pectus chriſtus adeat. Ideo
autem dicit: Ego vox clamantis. Uox ꝓco
nis iudicem loquit: clamor iudicium cōmi-
Ibi. 3. nat. Et cōſequēter annunciat: Omnis val-
lis implebit: ⁊ omnis mons ⁊ collis humili
abit. Hoc eſt ergo: qđ alijs verbis euangeli
Luc. 14. ſta cōmemorat: Qui ſe exaltat humiliabit.
Ueniet tempus fratres dilectiſſimi vt ſe ſu
perbos fuiſſe ſine vllo remedio doleant: q̄
ſe nunc ſalubriter humiliare diſſimulant.
Ueniet tempus vt humiles eleuent in cę-
lis: ⁊ ſuperbi in inferni ꝓfunditatē mergan
tur. Ueniet tempus vt ſe auaros omnes fu
iſſe diuites doleant: a quibus nunc chriſti
irridentur pauperes. Nō ſemꝑ iſte qui nūc
humanę eſt cōſuetudinis ordo ſeruabitur:
Luc. 16. Nō ſemꝑ lazarus fame torquebit: nec ſem
per auarus diues delitiarum abundātia ꝑ-
fruet: ſed cito ⁊ ille de ſterquilinio ab ange
lis eleuabit i paradiſum: ⁊ ille q̄ elemoſynā
noluit dare: ſi pęnitentia nō ſubuenerit: de
luxurioſo cōuiuio rapiet in tartarū: vt qui
in hoc ſęculo pauperi noluit dare micā: in
inferno non mereat accipere guttā: Et qui
pauperē paſcere noluit delitijs ſuis: paſcat
E flammas medullis ſuis. Nos vero fratres
quātum poſſumus laboremus: vt quod ſu
perbia tumidum elatūq̧ reddiderat in ani-
mo: humilitate ⁊ māſuetudine cōplanetur.
Qđ iniquitas deprauauerat: directione iu
ſticię corrigat. Qđ malicia exaſperauerat:

bonitatꝭ gratia tēperet. Inter hęc ſtudia in
ueniat in nobis chriſtus domin⁹ quā ipſe cō
ferre dignatus eſt viam per quā nos ꝑdu-
cat ad patriā: vt de nobis dicere dignet: Et 2. Cor. 6.
inambulabo ⁊ inhabitabo cum eis: ⁊ ero il-
loꝝ de⁹. Si in iſto ſęculo ambulauerit i no
bis: in illo habitabit in nobis qui viuit et
regnat in ſęcula ſęculorum Amen.

De omnibus ſanctis.

In feſto omniū ſanctorū: Ser. I Sermo XXXVII.

Odie dilectiſſimi omniū ſanctorū A
h ſub vna ſolennitatis lęticia celebra
mus feſtiuitatem: quorum ſocieta-
te cęlū exultat: quorum patrocinijs terra lę
tat: quorum triumphis eccleſia ſancta coro
nat: quorum confeſſio quanto in paſſione
fortior: tanto eſt clarior in honore: quia dū
creuit pugna: creuit ⁊ pugnantiū gloria: et
martyrij triumphus multiplici paſſionum
genere adornat: ꝑ quę grauiora tormenta
gratiora fuere ⁊ ꝓmia: dumq̧ catholica ma
ter eccleſia per totū orbem longe lateq̧ dif
fuſa: in ipſo capite ſuo chriſto ieſu edocta
contumelias crucis ⁊ mortem didicit nō ti-
mere: magis magiſq̧ roborata eſt nō reſiſtē
do ſed perferēdo. Uniuerſos autem quos
agmine inclyto carcer pęnalis incluſit: pari
et ſimili calore virtutis ad gerendum certa-
men gloria triumphalis inſpirauit. O vere
beata mater eccl'ia: quā ſic honor diuinę di
gnationis illuminat: quā vincentiū glorio
ſus martyrū ſanguis exornat: quā inuiola-
tę confeſſionis candida induit virginitas:
Florib⁹ eius nec roſę: nec lilia deſunt. Cer-
tent nunc chariſſimi ſinguli ad vtroſq̧ ho-
nores: ampliſſimas accipere dignitatū co-
ronas: vel de virginitate candidas: vel de
paſſione purpureas. In cęleſtibus caſtris
pax ⁊ acies habent flores ſuos: quibus mi-
lites chriſti coronant. Dei enī ineffabilis ⁊ B
immenſa bonitas etiā hoc ꝓuidit vt laboꝝ
quidē tempus ⁊ agonis nō extenderet: nec
longum faceret aut ęternū: ſed breue: ⁊ vt
ita dicā: momentaneū: vt in hac breui ⁊ ex-
igua vita agones eſſent ⁊ labores: in illa ve
ro quę eterna ē corona ⁊ ꝓmia meritorum:
vt labores quidē cito finirent: meritorū ve-
ro ꝓmia ſine fine durarent: vt poſt hui⁹ mū
di tenebras viſuri eſſent candidiſſimam lu
cem: ⁊ accepturi maiorem paſſionum cun-
ctarum acerbitatibus beatitudinē: teſtāte

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Ro.8. hoc apoſtolo vbi ait: Nõ ſunt cõdigne paſ-
ſiones hui⁹ temporis ad ſupueturã gloriã q̃
reuelabitur in nobis. Cõpleto ſuu de prelio
reuertentes ciuitas celeſtis excipit de hoſte
pſtrato trophea ferentibus occurrit: cũ triũ
phantib⁹ viris ꝛ femine veniunt q̃ cũ ſecu-
lo ſexũ q̃ vicerunt: ꝛ geminata gl'ia militie
virgines cũ pueris teneros annos v̓tutib⁹
tranſeuntes: ſed ꝛ cetera fidelium turba au-
le ppetue regiam intrabit: qui ſinceritatem
fidei inconcuſſis p̃ceptorũ celeſtiũ diſcipli-
C nis vnita pace obſeruauerunt. Ergo agite
nunc fratres: aggrediamur iter vite: reuer-
tamur ad ciuitatem celeſtem: in qua ſcripti
Eph.2. ſumus ꝛ ciues decreti. Non ſumus hoſpi-
tes: ſed ciues ſanctorũ ꝛ domeſtici dei: etiã
illius heredes: coheredes autem chriſti. Hu
ius nobis vrbis ianuas aperiet fortitudo: ꝛ
fiducia latum prebebit ingreſſum. Conſide
remus ergo inclytam vrbis illius felicitatẽ:
inquantum cõſiderare poſſibile eſt. Ut enĩ
vere eſt: comprehendere nullus ſermo ſuffi
Eſa.35. ciet. Dicitur de ea in quodam loco ſic: q au-
fugiet ibi dolor ꝛ triſticia ꝛ gemitus. Quid
hac vita beatius: vbi non eſt paupertatis
metus: non egritudinis imbecillitas? Ne-
mo leditur: iraſcitur nemo: nemo inuidet.
Cupiditas nulla exardeſcit: nullum cibi de
ſideriũ: nulla honoris pulſatio: aut poteſta
tis ambitio. Nullus ibi diaboli met⁹: inſi-
die demonum nulle: terror gehẽne procul.
Mors ibi neq corporiſ neq anime erit: ſed
immortalitatiſ munere vita iocunda. Nulla
erit tũc vſq̃ diſcordia: ſed cũcta cõſona: cun
cta conuenientia: quia omniũ ſanctorũ vna
concordia: pax cuncta ꝛ leticia continet: trã
quilla ſunt omnia ꝛ quieta. Iugis ſplendor
non iſte qui nunc eſt: ſed tanto clarior quã-
Apoc.21. to felicior: qꝛ ciuitas illa: vt legitur: non ege
bit lumine ſolis: ſed dominus omnipotens
illuminabit eam: et lucerna eius eſt agnus:
Daniel.12. Ubi ſancti fulgebunt vt ſtelle in ppetuas
eternitates: ꝛ ſicut ſplendor firmamẽti qui
ad iuſticiã erudiunt multos. Quapropter
nox ibi nulla: nulle tenebre: concurſus nu-
bium nullus: nec frigoris ardoriſq aſperi-
tas vlla: ſed talis quedã erit rerum tempe-
1.Cor.2. ries: quam nec oculus vidit: nec auris audi
uit: nec in cor hominis aſcendit: niſi illorum
qui ea perfrui digni inueniuntur: quorũ no
Apoc.22. mina ſcripta ſunt i libro vite: q ꝛ lauerũt ſto
las ſuas i ſanguine agni: ꝛ ſũt ante thronũ

dei ſeruiuntq ei die ac nocte. Non eſt ſene
ctus ibi: nec ſenectutis miſeria: dum omẽs
occurrunt in virum pfectum: in menſuram Eph.4.
etatis plenitudinis chriſti. Uerum ſup hec D
omnia eſt conſociari angelorũ ꝛ archange-
lorum cetibus: thronis etiam ꝛ dominatio-
nibus: principatibus ꝛ poteſtatib⁹: omniũ
q celeſtium ſupnarũq virtutum contuber-
nijs pfrui: ꝛ intueri agmina ſanctorum ſplẽ-
didius ſyderibus micantia: patriarcharum
fide fulgentia: pphetarum ſpe letãtia: apo
ſtolorum in duodecim tribubus iſrael orbẽ
iudicantia: martyrũ purpureis victorie co-
ronis lucentia: virginũ quoq choros can-
dentia ſerta geſtãtes inſpicere. De rege au
tem qui horum medius reſidet: dicere vox
nulla ſufficit. Effugit enĩ omnẽ ſermonẽ: at
q omnem ſenſum humane mentis excedit
decus illud: illa pulchritudo: illa virtus: illa
gloria: illa magnificentia: illa maieſtas. Ul
tra enĩ omnẽ ſanctorum eſt gloriã ipſius in-
eſtimabilem aſpicere conſpectũ: ꝛ ſplendo-
re maieſtatis eius irradiari. Si enĩ quoti-
die oporteret nos tormenta pferre: ſi ipſam
gehennam paruo tempore tolerare vt chri
ſtum videre digni poſſemus in gloria veni-
entem ꝛ ſanctorum ei⁹ numero ſociari: nõ-
ne erat dignũ pati omne qđ triſte eſt vt tã-
ti boni tanteq glorie pticipes haberemur?
Que erit illa fratres chariſſimi iuſtorũ glo- E
ria: q̃ grãdis ſanctorum leticia: cũ vnaque-
q facies fulgebit vt ſol: cũ ordinib⁹ diſtin-
ctis populum ſuũ domin⁹ in regno patris
ſui ceperit recenſere: ꝛ meritis atq operib⁹
ſingulorum premia pmiſſa reſtituere? Pro
terrenis celeſtia p temporalibus ſempiter-
na: pro modicis magna preſtare: adducere
ſanctos in viſionem paterne glorie: ꝛ facere
in celeſtibus cõſedere: vt ſit deus omnia in 1.Cor.15.
omnibus: eternitatemq amatoribus ſuis
ꝛ imortalitatem largiri: atq eos quos ſan-
guinis ſui viuificatiõe reparauit: denuo ad
paradiſum reducere: regna celorũ fide et ve
ritate ſue pollicitationis aperire. Hec here-
ant firmiter ſenſibus noſtris: hec intelligan
tur plena fide: hec toto corde diligantur:
hec indeſinentium operum magnanimita-
te acquirantur. Repoſita eſt in poteſtate fa F
cientis: quia regnum celorum vim patitur. Math.11.
Res iſta o homo: id eſt regnum celeſte ali-
ud non querit p̃ciũ q̃ teipſum. Tantũ va-
let quantum es tu. Te da: ꝛ habebis illud.

Quid turbaris de p̄cio? Chriſt⁹ ſemetip̄m
1.Corī.15. tradidit vt acquireret te ī regnū deo patri:
ita ꝛ tu teipſum da vt ſis regnū eius: ac nō
Ro.6. regnet peccatū in mortali tuo corpore: ſed
ſpiritus in acquiſitionē vitę. Ad hanc igiṫ
operum ſalutariū dilectiſſimi palmā liben-
ter ac ꝓmpte certemus: oēs in agone iuſti-
cię deo et chriſto ſpectante curram⁹. Et qui
ſeculo ꝛ mūdo maiores eſſe cępimus: a cur-
ſu nr̄o nulla ſeculi cupiditate retardemur.
Si expeditos: ſi celeres in hoc operis ago-
ne currentes dies vltimus inuenerit: nuſꝙ̄
dominus meritis noſtris ad pręmiū deerit
remunerator. Qui coronam in ꝑſecutione
purpuream ꝑ paſſione donauit: ipſe in pa
ce viuentib⁹ pro iuſticię meritis dabit can-
didam. Nam nec abraam: nec iſaac: nec ia-
cob occiſi ſunt: ꝛ tamen fidei ꝛ iuſticię meri-
tis honorati inter patriarchas primi eē me-
ruerunt. Ad quorum cōgregaṫ cōuiuiū: qſ-
quis fidelis et iuſtus ꝛ laudabilis inueniṫ.
G Memores eſſe debemus voluntatē nō no
1.Joh.2. ſtram ſed dei facere debere: quia qui fecerit
eius voluntatem: ipſe manebit in ęternum
quomodo ꝛ ille manebit in ęternum. Qua-
propter chariſſimi mēte integra: fide firma:
virtute robuſta: charitate ꝑfecta parati ad
omnem voluntatem dei ſimus: conſeruan-
tes fortiṫ dominica mandata. In ſimplici-
tate ſeruate innocentiā: in charitate concor
diam: modeſtiam in humilitate: diligentiā
in adminiſtratione: vigilantiam in adiuuā
dis laborantibus: miſericordiam in fouen-
dis pauperibus: indefeſſa veritate conſtan
tiam: in diſciplinę ſeueritate cenſuram: ne
aliquid ad exemplū bonorū factorū in no-
bis deſit. Hęc ſūt veſtigia q̄ nobis ſancti q̄-
ꝙ reuertētes in patriam reliquerunt: vt il-
lorū ſemitis inhęrentes ſequeremur ad gau
dia. Patriam quoꝙ noſtraꝫ paradiſum cū
illis computemus: parentes patriarchas iā
habere cępim⁹. Cur nō ꝓperam⁹ ꝛ currim⁹
vt patriā noſtrā videre ꝛ parentes ſalutare
H poſſim⁹? Magn⁹ illic nos charorū numer⁹
expectat: parentū: fratrum: filiorū frequēs
nos et copioſa turba deſiderat: iam de ſua
incolumitate ſecura: adhuc de noſtra ſalu-
te ſollicita. Ad eorum complexum ꝛ conſpe
ctum venire: quanta illis ꝛ nobis in cōmu-
ne lęticia eſt? Qualis illic cęleſtium volup-
tas conſeruorum ſocietatem expectātium?
Q̄ ſumma ꝛ ꝑpetua fęlicitas? Illic apoſto
lorum glorioſus chorus: illic prophetarum
exultantium numerus inſignis: Ibi marty
rum populus innumerabilis ob certaminū
victoriam coronatur: Illic clariſſima virgi-
num turba lętaṫ: illic etiam confeſſorum for
titudo laudaṫ. Sed et illorū remuneratio
cenſeṫ: qui p̄cepta dominica ſeruantes: ad
cęleſtes theſauros terrena patrimonia trā-
ſtulerunt. Ad hos electos dei auida cupidi
tate ꝓperemus: vt cum his cito eſſe: ꝛ cito
nos ad chriſtum ꝑuenire cōtingat: ad eum
quem huius itineris ducem habeamus ſa-
lutis auctorem: lucis principem: lęticię lar-
gitorem: qui viuit et regnat cum deo patre
omnipotente et ſpirituſancto in ſecula ſe-
culorum. Amen.

Item in eodem feſto: Homelia de eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm̄ Mattheū: Uidēs ieſus tur- (Matth.5.) bas aſcendit in montem ꝛc̄. que ſū pta eſt ex primo libro de ſermone domini in monte. I. ꝛc̄.

De animab⁹ fideliū defunctorū.

In die cōmemorationis animarum fidelium defunctorum: de eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm̄ Mattheum: Uenite benedicti ꝛc̄. (Matth.25.)
Sermo I — Sermo XXXVIII.

A
m Odo cum euangelica lectio legere-
tur: audiuimus dicētē dn̄m: Ueni- Matth.25.
te benedicti ꝑcipite regnū quod vo
bis paratum eſt ab origine mūdi. Ut ergo
iſtā vocem deſiderabilē audire: ꝛ ab auditu
malo poſſitis ꝑ dei gratiā liberari: totis vi-
ribus deo auxiliante contendite lectionem
diuinā in domib⁹ veſtris frequēter legere:
ꝛ in eccleſia libenter ꝛ obediēter audire. Si
cut illa vox deſiderabilis eſt ꝑ quā diciṫ mi
ſericordib⁹: Uenite bn̄dicti ꝑcipite regnū:
ita ecōtrario ſceleratis ꝛ imiſericordib⁹ me-
tuēda eſt ꝛ valde terribilis: Diſcedite a me
maledicti in ignem ęternum. Auertat a no
bis hoc de⁹ fratres chariſſimi: et ab auditu
malo nos liberare digneṫ: vt in nobis im-
pleatur illud quod ſcriptum eſt: In memo- Pſ.111.
ria ęterna erit iuſtus: ab auditiōe mala nō
timebit. Hoc eſt auditum malū quod audi-
turi ſunt impij: Diſcedite a me maledicti in
ignem ęternū. Irreuocabilis enim ſenten-
tia erit: quę a piiſſimo deo ideo multo ante

p̄dicit̄: vt a nobis totis viſcerib⁹ caueat̄. Si
enim nos deus noſter vellet punire: nō nos
ante tot ſecula cōmoneret. Inuitus quodā
modo vindicat: qui quomodo euadere poſ
ſimus multo ante demonſtrat. Non eñ te
B vult percutere qui tibi clamat obſerua. Con
ſiderate tñ qđ dicturus eſt ad dexterā poſi
Matth.25. tis: Venite inquit benedicti: pcipite regnū
qđ vobis paratū eſt ab origine mūdi. Ad
uertite fratres chariſſimi q̄ʒ regnū celorum
nobis p̄deſtinatū: gehenna aūt non nobis
ſed diabolo p̄parata eſt. Deniq̄ʒ ſic auditu
Ubi.s. ri ſunt ad ſiniſtrā: Eſuriui eñ inquit et non
dediſtis mihi manducare. Ergo nec illi qui
ad dexterā erunt: ideo accipiūt: q̄ʒ nūq̄ʒ pec
cauerūt: ſed q̄ʒ peccata ſua mūdare elemo
ſynis ſtuduerūt. Et illi qui ad ſiniſtrā erunt
nō ideo mittunt̄ ad ignē q̄ʒ peccatores fue
rūt: ſed q̄ʒ peccata ſua elemoſynis redimere
noluerūt. Ac ſic ⁊ illos largitas ſola glorifi
cabit: ⁊ iſtos ſola ſterilitas cōdemnabit: q̄ʒ
ſicut impoſſibile eſt vt nullus homo poſſit
ſine peccato eſſe: ſic p dei miſericordiā poſſi
bile eſt: vt bonis operib⁹ ⁊ p̄cipue elemoſy
nis ſe vnuſquiſq̄ʒ redimat a peccato: vt tñ
Jacobi.2. in malo impleat̄ qđ ſcriptū ē: Judiciū ſine
miſericordia illi q̄ nō fecit miſericordiā: Cō
Ps.111. ſequenter ⁊ in bono illud in pſalmo: Diſp
ſit dedit pauperib⁹: iuſticia ei⁹ manet in ſe
culū ſeculi. Et hoc cōſiderate fratres ꝓ qua
re mittunt̄ in ignē eternū. Nō eñ illis dicē
dū eſt: q̄ʒ homicidia feciſtis: adulteria cōmi
ſiſtis: q̄ʒ alienā ſubſtātiam rapuiſtis: ſed h̄
ſolū audituri ſunt: q̄ʒ eſuriui ⁊ non dediſtis
C mihi manducare. Rogo vos fratres nolite
hec tranſitorie cogitare: nec credatis q̄ hec
de iudeis tantū aut paganis vel hereticis
fuerit dictū: ſed diffinitiſſime credite q̄ʒ hoc
chriſtiani ⁊ catholici qui in malo opere pſe
uerare voluerint: audituri ſunt. Ad iudici
um eñ nō veniūt nec pagani: nec heretici:
Joh.3. nec iudei: q̄ʒ de ipſis ſcriptū eſt: Qui nō cre
dit iam iudicat⁹ eſt. Et ideo inter illos qui
ad ſiniſtram mittendi ſunt: non ſolum laici
erunt: ſed et multi epi: quod peius eſt cleri
ci mali vel monachi cupidi vel ſupbi: ſimul
et ſanctimoniales ⁊ vidue iracunde ſupbe
vel cupide: ⁊ ſi eis fructuoſa penitentia nō
ſubuenerit: audituri ſunt illā metuendā et
Matth.25. irreuocabilē vocē: Diſcedite a me maledi
cti in ignē eternū. Sentētia iſta ſi eā fideli
ter cum ingēti timore voluerim⁹ audire: ab
omni opere malo nos poterit reuocare. Di
ligēter q̄ cauete ⁊ videte quid veritas dixit:
Diſcedite a me maledicti in ignē eternū: q̄ʒ
eſuriui: ⁊ nō dediſtis mihi māducare. Si in Ad frēs in he
ignem mittet̄ qui eſurienti non dedit panē remo.31.c.
ſuū: putas vbi mittendus eſt qui tulit alie
nū? Si in ignē mittet̄ q̄ nudū nō veſtit vbi
mittendus eſt qui veſtitum expoliauit? Si
cū diabolo damnat̄ qui hoſpitib⁹ nō p̄buit
domū ſuā: putas vbi mittēdus ē qui tollit
alienam? Si periturus eſt qui carcerem nō
viſitauit: quid de illo fiet qui forte in carce
rē miſit? Rogo vos fratres chariſſimi hinc
attendite quā ſpē habere poſſunt qui mala
faciūt: qñ illi perituri ſunt qui bona nō fa Matth.3.
ciūt? Deniq̄ʒ et alio loco dñs terribilit̄ nos
admonet dicens: Omnis arbor que non fa
cit fructū bonū excidet̄ et in ignem mittet̄:
Non dixit q̄ facit fructū malū: ſed q̄ nō fa
cit fructū bonū. Hinc ergo poſſum⁹ euiden
ter agnoſcere quas penas arbor ſpinoſa in
die iudicij patiet̄: qñ illa q̄ fructū nō dede
rit excidet̄ ⁊ in ignē mittet̄? Nemo ſe deſpi D
ciat frēs chariſſimi: Nemo ſe falſa ſpe circū
ueniat: q̄ʒ chriſtiani nois non facit ſola di
gnitas chriſtianum: nihilq̄ʒ ꝓdeſt q̄ aliq̄s
chriſtian⁹ vocat̄ in noīe: ſi hoc non oſtendit
in opere. Scriptū ē eñ: Fides ſine operib⁹ Jacobi 2.
mortua eſt. Qui eñ credit ⁊ opera bona nō
exercet: clamat illi ſcriptura diuina: Tu in Ubi.s.
quit credis q̄ʒ deus vnus eſt: benefacis. Et
demones credūt ⁊ cōtremeſcūt. Ac ſic q̄ cre
dūt ⁊ opa bona nō faciūt: fidē demonū vi
dētur habere: Qui vero nō credūt: peiores
demonib⁹ cōprobant̄. Et illud diligēter cō
ſiderandū eſt qđ dñs dicit: Qui audit man Joh.14.
data mea et facit ea: ipſe eſt qui diligit me.
Et iterū: Si quis diligit me: mandata mea
ſeruat: Et ſine dubio q̄ nō cuſtodit nō dili
git. Et illud valde timendū eſt qđ iterū do
minus dicit. Quid ꝓdeſt q̄ dicitis: Domi Matth.7.
ne domine: et non facitis que dico vobis?
Scire debemus fratres chariſſimi q̄ nihil ꝓ
deſt verbis ꝓferre fidē ⁊ factis deſerere ve
ritatem. Sicut nobis non placet ſi ſerui no
ſtri verbis ſe ꝓfitent̄ eſſe noſtra mancipia:
et tamen non velint implere opera ſua: ita
nec deo placet: ſi ſe quiſq̄ʒ chriſtianum ver
bis tantūmodo eſſe ꝓnunciat ⁊ opera que
fieri iuſſit chriſt⁹ implere diſſimulet. Deniq̄ʒ E
beat⁹ apſus cū de reddenda rōne in die iu
dicij loqueret̄ ita ꝓnūciauit dicēs: Oportet

2.Corī.5. nos inquit omnes ſtare ante tribunal chri-
ſti: vt referat vnuſquiſq; ꝓpria corporis ꝓut
geſſit ſiue bonū ſiue malū. Et dñs in euāge
Matth.16. lio: Tunc inqt reddet vnicuiq; ſm opa ſua:
Non dixit ſcōm fidē ſuā: ſed vnicuiq; ſcōm
opa ſua: q2 ſicut iā ſupra dictū ē: Jacobus
Jacobi 2. apłus clamat: Fides ſine operibꝰ mortua
eſt. Nos ergo fratres chariſſimi: ſi ⁊ pęnam
euadere ⁊ ad ęternā beatitudinē volumus
ꝑuenire: nō ſolū credamus in deū: ſed etiā
toto corde diligamus: ⁊ quātū poſſumꝰ ip-
ſo adiuuante bona opera facere ſtudeamꝰ:
vt cū ipſo auxiliante fecerimus quę ꝓcepit
mereamur recipere quę ꝓmittit. Amen.

Eodem die: de iudicio extremo et
Ser.XXXIX parabola zizaniorū. Sermo II

A R Ecogitemꝰ fratres chariſſimi cūcta
mala quę fecimus vt minis ęterni
iudicis ꝑterriti: ad vltimū ſaltē ſtu
deamus bona facere. Unde dñs in euāge-
Matth.7. lio dicit: Non omnis qui dicit mihi dñe do
mine intrabit in regnū cęlorū: ſed qui facit
voluntatē patris mei qui eſt in cęlis ipſe in
trabit in regnū cęlorū. Hoc etiā fratres cha
Matth.16. riſſimi cogitare debemus: q2 in illa die red-
det deꝰ vnicuiq; ſcōm opa ſua: bonis bona:
Matth.25. malis mala. Bonos mittet in vitā ęternā:
malos ī ignē ęternū. Uę illi homini qui cū
diabolo māſionē habebit. Pēſemꝰ ꝙ iſtud
regnū finem habet: regnū dei finē non ha-
bet. Iſta vita laborioſa: caduca et fragilis:
plena ſcandalis: inuidioſa qd aliud quęrit
niſi māducare: bibere: inebriari: luxuriari:
detractiones facere? Certe vbi volumꝰ per-
B manere: illuc debemꝰ feſtiare. Fratres nos
ꝑegrini ſumꝰ ī h mūdo: ꝯuertamur ad dñm
ꝗ fecit nos. Fratres audiſtis ꝙ dñs vindi-
care veniet: ⁊ pctōres mittet ī ignē ęternū:
Pš.67. ſicut in pſalmo dicit: Exurgat deus ⁊ diſſi-
pent̄ inimici eiꝰ. Quid aūt ſuis dicturus ſit
Matth.25. in die illa audiamus: Uenite benedicti pa-
tris mei. Et iuſti regnabūt ſine fine cū chri-
Pš.67. ſto: ſicut dicit: Et iuſti epulent̄ ⁊ exultēt ī cō
Matth.13. ſpectu dei. Et dñe: nōne bonū ſemen ſemi
naſti ī agro tuo: vnde ergo mixtum eſt ziza
nia? Et ait illis: Inimicus homo hoc fecit.
Primū colligite zizania ⁊ alligate per faſci
culos ad cōburendū. Meſſis hęc eſt genus
humanū in cōſūmatiōe ſęculi ad iudicium
congregādū. Zizania peccatores. Inimicꝰ
homo diabolus qui ſupſeminauit peccata.
Meſſores ſunt angeli qui eligunt iuſtos a
peccatoribus. Ligate faſciculos: hoc eſt ra-
paces cū rapacibus: adulteros cū adulte-
ris: fornicatores cū fornicatoribus: homici
das cū homicidis: auaros cū auaris: iracū-
dos cū iracūdis: falſos teſtes cum falſis te-
ſtibus: fures cū furibus: deriſores cum deri
ſoribus: ſimiles cū ſimilibus. Ibi ſunt faſci-
culi ad cōburendū. Triticū aūt congregate
in horreum meū: id eſt mittite iuſtos in pa-
radiſū. Fratres expaueſcere ⁊ timere debe-
mus de tam breui ſacietate: de tam longa
fame: de tam longis tenebris: de tam breui
luce. Dū tēpus habemꝰ cōuertamur ad do-
minū qui fecit nos: vt nō mereamur intro-
ire in illas tenebras: ſed in lucem: q2 omnis
homo cuiꝰ opera facit eius filiꝰ eſt. Si ope-
ra dei facimus: filij dei ſumus. Quod mo- C
do peccamus cito emēdare debemus: ⁊ nō
addere peccata peccatis. Unde pſalmiſta:
Appone iniquitatē ſuꝑ iniqtatem eorū: ⁊ Pš.68.
nō intrent in iuſticiam tuā. Cōfeſſionē quę-
ramꝰ puro corde: ⁊ pęnitētiā donatā a ſacer
dotibꝰ ꝑficiamꝰ. Nolite irā recondere in cor
dibus veſtris: q2 quādo irā portamꝰ: nec ob
latio nec oratio a deo recipit̄. Date elemoſy
nā: recipite peregrinos ī domibus veſtris:
pedes eorū lauate: ⁊ lectos ipſorū ꝑparate:
dolētes cōſolamini. Nolite deſpicere ꝑegri
nos: q2 ipſi peregrini eſtis. Nō circūuenias
fratrē tuū in negocio: q2 deꝰ iudex eſt. Pau
peres ⁊ viduas ⁊ orphanos nolite opprime-
re. Nolite de rapinis pauperū elemoſynas
facere. Triſtat̄ qui perdit: gaudet ꝗ acqui-
rit. Lucrat̄ pecuniam ⁊ ꝑdit aīam. Attēdit
quid acquirit: ⁊ nō attendit qd perdit. Fra-
tres cum dñi adiutorio dum tempus habe-
mꝰ laboremꝰ quatenꝰ a malis ſimꝰ pęniten-
tes aut per ieiuniū: aut ꝑ elemoſynas: aut
per vigilias: aut ꝑ orationes: aut ꝑ charita
tē vt mereamur ꝑuenire ad regna cęleſtia:
vbi eſt ſatietas ſine fame: vbi eſt lux ſine te
nebris: iuuentus ſine ſenectute: requies ſi-
ne labore: gaudiū ſine fine. Ipſe ꝗ nos crea
uit nos adiuuet: vt ad cęleſtia regna mere-
amur peruenire: per chriſtū dñm noſtrū.

Eodē die: de iudicio extremo co-
gitando. Sermo III Ser.XL.

O Fratres chariſſimi ꝙ̄ timendus eſt A
ille dies in ꝗ dñs noſter ieſus chri-
ſtus proponit venire cū flāma ignis

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

qui inflāmabit aduerſarios ſuos ⁊ eos qui
Matth.24. faciunt iniquitatē. In illa die plangēt ſuꝑ
ſe omnes tribus terrę: ⁊ videbunt filiū ho-
minis veniētē in nubib⁹ cęli cū virtute ma
gna et maieſtate excelſa: ⁊ cōmouebit̄ ante
eum terra: ⁊ peccatores peribunt: ⁊ cęlū pli-
cabitur ⁊ mare ſiccabit̄: ⁊ montes ſicut ter-
ra ardebunt: ⁊ terra vſqꝫ ad inferos. Sol cō
uertet̄ in tenebras: et luna nō dabit lumen
ſuum: ⁊ ſtellę cadent de cęlo in terrā: ⁊ vir-
tutes cęlorum cōmouebunt̄: ⁊ tunc appare
bit ſignū filij hoīs qđ eſt crux chriſti: in cui⁹
lumine tenebrabit̄ totus mūdus. Tunc ſan
1.Theſſal.4. cti volabunt obuiam chriſto in aera: et ſic
ſemꝑ cū dn̄o erunt: peccatores autem peri-
būt ⁊ cōfundent̄: Et tunc fiet iudicium. Et
tunc veniet dn̄s noſter ieſus chriſtus: ⁊ mit
Matth.24. tet angelos ſuos ad quattuor angulos ter-
rę: ⁊ cōgregabuut electos ei⁹ a ſummo cęli
vſqꝫ ad ſummū eius: ⁊ tūc ſeꝑabit dn̄s ſan-
ctos ſuos a peccatorib⁹ et mittet eos in ca-
minū ignis ardētis: ibi erit fletus ⁊ ſtridor
dentiū: qui ꝑparatus eſt diabolo ⁊ angelis
B eius. Vę illis hominibus qui habebūt mā
ſionē cum diabolo: et qua aſcendet fumus
Eſa.66. tormentorū in ſęcula ſęculoꝝ: Quorū ver-
mes nō morient̄: ⁊ ignis nō extinguet̄. In
qua nulla vox niſi gemitus: vbi nulla requi
es ſ; ſemꝑ inquietudo. In q̄ nullū habebūt
refrigeriū ſ; ſemꝑ flāmā: vbi lux nunqꝫ vide
bit̄ niſi tenebrę: ⁊ non venient vnqꝫ in me-
moriā ante deū. Quorū cib⁹ eſt cruciat⁹: et
māſio eorum cum diabolo: vbi nulla viſita
tio niſi pęna. O homo qui deſideras regnū
dei poſſidere: cur feciſti malum: dum potes
emenda: dū tempus habes clama ad omni
potentē deū: dū dat̄ ſpaciū luge: dū licētia
eſt pęniteas: feſtina dū potes: dum aīa ver-
ſat̄ in corpore: dū adhuc viuis futurū reme
diū require tibi prius qꝫ te ꝓfundum abſor
beat pelagus: ⁊ prius qꝫ te malignus rapi-
at infernus: vbi nulla dat̄ indulgētia: vbi
null⁹ regredit̄ ad veniā: de qua pęna pius
nos dominus eripere dignet̄: qui cū deo pa
tre viuit ⁊ regnat ꝑ oīa ſęcula ſęculoꝝ Amē.

Ser.XLI. Eodem die de igne purgatorij: Sermo. IIII

A
1.Corī.3. i In lectiōe apoſtolica fratres chariſ-
ſimi audiuim⁹ apl̄m dicētē: Funda
mentū aliud nemo pōt ponere ꝑter
id qđ poſitū eſt: qđ eſt chriſt⁹ ieſus. Si quis
autē ſuꝑędificat ſupra fundamentū hoc au-
rū: argentū: lapides ꝓcioſos: ligna: fęnū: ſti
pulā: vniuſcuiuſqꝫ opus manifeſtum erit.
Dies eni dn̄i declarabit: qꝛ in igne reuelabi
tur: ⁊ vniuſcuiuſqꝫ opus quale ſit: ignis cō-
probabit. Si cui⁹ opus māſerit qđ ſuꝑędifi
cauit: mercedē accipiet. Si cui⁹ opus arſerit
detrimentū patiet̄: ipſe aūt ſalu⁹ erit: ſic tn̄
quaſi ꝑ ignem. Multi ſunt qui lectionem diſ.25.vnū.
iſtā male intelligentes falſa ſecuritate deci- circa me.
piunt̄: dum credūt q̄ ſi ſupra fundamentū
chriſti capitalia crimina ędificent: pctā ipſa
ꝑ ignē trāſitoriū poſſint purgari: et ipſi po-
ſtea ad vitā ꝑpetuā ꝑuenire. Intellect⁹ iſte
frēs chariſſimi corrigēdus eſt: qꝛ ipi ſe ſedu-
cūt qui taliter ſibi blādiūt̄. Illo enim trāſi-
torio igne: de q̄ dixit apl̄us: Ipſe aūt ſalu⁹
erit ſic tn̄ q̄ſi ꝑ ignē: non capitalia ſ; minuta
pctā purgāt̄. Et qꝫuis qđ peius eſt nō ſolū
maiora: ſed etiā minuta ſi nimiū plura ſint
mergūt. De ipſis tn̄ maiorib⁹ ſiue minorib⁹
peccatis ⁊ ſi nō oīa vel aliqua cōmemorāda
ſunt: ne aliquis ſe inaniter excuſare conet̄ ⁊
dicat neſcire ſe quę ſint minuta peccata vel
quę crimina capitalia. Et qꝫuis apoſtolus B
capitalia plura cōmemorauerit: nos tn̄ ne
deſperationē facere videamur: breuiter dici
m⁹ q̄ ſunt illa: Sacrilegiū: homicidiū: adul
teriū: falſum teſtimoniū: furtū: rapina: ſuꝑ
bia: inuidia: auaricia: ⁊ ſi longo tp̄e teneat̄
iracūdia: ⁊ ebrietas ſi aſſidua ſit in eoꝝ nu-
mero cōputat̄. Quicūqꝫ eni aliqua de iſtis
peccatis in ſe dn̄ari cognouerit: niſi digne ſe
emendauerit: ⁊ ſi habuerit ſpacium longo
tp̄e pęnitentiā egerit: ⁊ largas elemoſynas
erogauerit: ⁊ a peccatis ipſis abſtinuerit: il-
lo trāſitorio igne: de quo ait apl̄us: purga-
ri non poterit: ſed ęterna illū flāma ſine vl-
lo remedio cruciabit. Quę aūt ſunt minu- C
ta peccata: licet omnibus nota ſint: tn̄ quia
longum eſt vt oīa replicent̄: opus eſt vt ex
eis vel aliq̄ nominem⁹. Quotiens aliqs in
cibo aut in potu pl⁹ accipit qꝫ neceſſe ſit: ad
minuta peccata nouerit ꝑtinere. Quotiēs
plus loquitur qꝫ oportet: aut plus tacet qꝫ
expedit. Quotiens pauperem importune
petentē exaſperat. Quotiēs cū corpore ſit
ſan⁹ alijs ieiunātibus prādere voluerit: aut
ſomno deditus tardius ad eccl̄iam ſurgit.
Quotiēs excepto deſiderio filioꝝ vxorē ſu-
am cognouerit. Quotiēs in carcere clauſos
⁊ in vinculis poſitos tardi⁹ reqſierit. Quo-

tiēs infirmos tardi° viſitauerit: Si diſcor-
des ad cōcordiā reuocare neglexerit. Si pl°
aut ꝓximū aut vxorē aut filiū aut ſeruū ex-
aſpauerit ꝙ̄ oportet. Si ampli° fuerit blādi
tus ꝙ̄ expedit. Si cuicūqꝫ maiori pſonę aut
ex volūtate aut ex neceſſitate adulari volu
erit. Si pauperib° eſurientib° cibū nō dede-
rit: aut nimiū delitioſa aut ſūptuoſa ſibi cō
uiuia ꝑparauerit. Si ſe ī eccłia aut extra ec-
cleſiā fabulis ocioſis de qb° ī die iudicij ra-
tio reddēda eſt occupauerit. Si dū incaute
iuram°: ⁊ cū hꝫ ꝑ aliquā neceſſitatē implere
nō poterim° vtiqꝫ ꝑiuram°. Et cū omni fa-
cilitate vel temeritate maledicimus: cū ſcri
1. Cor. 6. ptum ſit: Neqꝫ maledici regnū dei poſſide-
bunt. Et cū aliqd ſuſpicamur temere: qđ tñ
plerūqꝫ non ita vt credimus cōprobatˀ: ſine
vlla dubitatiōe delinquim°. Hęc enī ⁊ his
ſimilia ad minuta pctā ꝑtinere non dubiū
eſt: q̄ ſicut iam dixi enumerari vix poſſūt:
⁊ a quibus non ſolum populus chriſtianus
ſed etiā nullus ſanctorū immunis eſſe po-
D tuit aliqñ aut poterit. Quibus peccatis li-
cet occidi aiam nō credam°: ita tñ ea velut
quibuſdā puſtulis ⁊ quaſi horrenda ſcabie
replentes deformem faciūt: vt eam ad am-
plexus illius ſponſi cęleſtis aut vix aut cū
grandi cōfuſione venire ꝑmittant. De quo
Eph. 5. ſcriptum eſt: Aptauit ſibi eccleſiā nō haben
tē maculā aut rugā. Et ideo cōtinuis orati
onibus ⁊ frequentib° ieiunijs et largiorib°
elemoſynis: ⁊ ꝓcipue ꝑ indulgentiā eorum
qui in nos peccant aſſidue redimantˀ: ne for
te ſimul collecta cumulū faciāt ⁊ demergāt
animā. Quicquid enī de iſtis peccatis a no
bis redēptū nō fuerit: illo igne purgādū ē:
1. Cor. 3. de quo dixit apłus: Quia in igne reuelabi-
tur. Et ſi cui° opus arſerit: detrimentū pa-
tietˀ. Aut enī dum in hoc mūdo viuim°: ipſi
nos ꝑ pęnitentiā fatigam°: aut certe volen-
te aut ꝑmittente deo multis tribulationi-
bus ꝓ iſtis peccatꝭ affligimur: ⁊ ſi deo gra-
tias agim° liberamur. Quod ita fit: ſi quo-
tiens maritus aut vxor aut filius moritˀ vel
ſi ſubſtātia a nobis plus ꝙ̄ oportet amatˀ:
auferˀ. Licet pl° chriſtū ꝙ̄ ipſam ſubſtātiā
diligam°: ⁊ ſi neceſſitas fuerit malimus ip-
ſam ſubſtātiā ꝑdere ꝙ̄ chriſtum negare: tñ
qꝛ ſicut iam dixi: ſi plus eā ꝙ̄ oportet diligi
mus: amittere eā aut dū viuim° aut dū mo
rimur ſine grandi dolore nō poſſum°: ⁊ ta-
men ſi deo q̄ illam a nobis auferri velut pi-
us pater ꝑmittit: tāꝙ̄ boni filij gratias aga
mus: ⁊ minus nos pati ꝙ̄ meremur cū vera
humilitate ꝓferamus. Ita peccata ipſa in
hoc ſęculo purgantur vt in futuro ille ignis
purgatorius aut nō inueniat aut certe paꝝ
inueniat qđ exurat. Si aūt nec ī tribulatio
ne deo gr̄as agim°: nec bonis operib° pec-
cata redimimus: ipſi tādiu in illo purgato-
rio igne moras habebim°: ꝙ̄diu ſupradicta
peccata minuta tanꝙ̄ ligna: fęnum: ſtipula
consumantˀ. Sed dicit aliqs: Nō ꝑtinet ad E
me ꝙ̄diu moras habeā: ſi tñ ad vitam ęter-
nā ꝑtexero. Nemo hoc dicat fratres chariſ-
ſimi: quia ille purgatorius ignis durior erit
ꝙ̄ qđ poteſt in hoc ſęculo pęnaꝝ videri aut
cogitari aut ſentiri. Et cū de die iudicij ſcri-
ptū ſit: ꝙ erit dies vnus tanꝙ̄ mille anni: ⁊ Ps. 89.
mille anni tāꝙ̄ dies vnus: vnde ſcit vnuſ-
quiſqꝫ vtrū diebus an menſib° an forte etiā
⁊ annis ꝑ illum ignē ſit tranſiturus. Et qui
modo nec vnū digitū ſuū in ignē vult mit-
tere: timeat neceſſe eſt vel tunc paruo tēpo-
re cū anima ⁊ toto corpore cruciari. Et ideo
totis viribus vnuſquiſqꝫ laboret vt capita
lia crimina poſſit euadere: ⁊ minuta pecca-
ta ita operibus bonis redimere: vt de ipſis
nihil videatur remanere qđ ille ignis poſſit
abſumere. Illi aūt qui capitalia crimina cō
mittunt ſi ꝙ̄diu viuūt ea redimere pęniten
tię medicamētis noluerint: ad illū ignē de
quo dixit apoſtolus: Ipſe aūt ſalu° erit: ſic 1. Cor. 3.
tamē q̄ſi ꝑ ignem: ſicut iam dictū eſt: veni-
re nō poterunt: ſed magis illā duram ⁊ irre
uocabilem ſententiā audituri ſunt: Diſcedi Matth. 25.
te a me maledicti in ignē ęternum. Et ideo
q̄ ab iſta ꝑpetua pęna: et ab illo purgatorio
igne deſiderāt liberari: crimia capitalia nō
admittant: aut ſi iā cōmiſerunt: fructuoſam
agant pęnitentiam: ⁊ illa parua vel quoti-
diana peccata bonis operib° redimere non
deſiſtant. Quibus tñ operib° minuta pctā F
redimantˀ: plenius vobis inſinuare deſide-
ro. Quotiens infirmos viſitam°: in carce-
re clauſos: ⁊ poſitos in vinculis requirim°:
diſcordes ad concordiā reuocamus: indi-
cto eccleſię ieiunio ieiunam°: pedes hoſpiti
bus abluim°: ad vigilias frequēter cōueni-
m°: elemoſynā ante oſtium ꝑtereūtib° pau-
peribus damus: inimicis noſtris quotiens
petierint veniā indulgem°. Iſtis enī operi-
b° ⁊ his ſimilib° minuta peccata redimūtur
quotidie. Pro capitalibus vero criminibus

nō hoc ſolū ſufficit: ſed addēde ſunt lachry-
me: rugitus ⁊ gemitus: cōtinuata longo tē
pore ac ꝓtracta ieiunia: ⁊ largiores elemo-
ſyne erogande: vltro noſipſos a cōmunio-
ne eccleſie remouētes: in luctu et in triſticia
multo tēpore ꝑmanentes: ⁊ penitentiā etiā
publice agentes: qꝛ iuſtū eſt vt qui cū mul-
torum deſtructione ſe ꝑdiderit: cū multorū
G edificatiōe ſe redimat. Ad extremū nō ē im
poſſibile vel incongruū qđ ſuggero: vel ſic
lugeam⁹ extinctam noſtrā animā quō alie-
nā carnē mortuam plangimus. Si aut vxor
aut filius aut marit⁹ mortui fuerint: in ter-
ram ſe collidunt homines: capillos trahen-
do: pectora tundēdo: i luctu ⁊ penitētia vel
in lachrymis nō paruo tempore ꝑſeuerant.
Rogamus fratres: exhibeam⁹ nos anime
noſtre qđ illi exhibent aliene carni. Et hoc
videte fratres ꝙ̄ malum ſit vt lugeam⁹ qđ
nō poſſum⁹ ſuſcitare. Carnē quā nō poſſu-
m⁹ ſuſcitare plangim⁹: ⁊ animā noſtrā mor-
tuā nō plangimus: quā poſſumus ꝑ penitē
tiā ad ſtatū priſtinū reuocare. Sed qđ no-
bis peius ē: corp⁹ mortuū plāgim⁹ qđ ama-
m⁹: animā vero mortuā quā nō amam⁹ nō
dolem⁹ nō plangim⁹. Et ideo mutata vice
incipiam⁹ pl⁹ dn̄m amare ꝙ̄ ſeruū: id eſt pl⁹
factorē corporis ꝙ̄ corp⁹: Plus dn̄am ꝙ̄ an
cillā: id eſt pl⁹ aīam ad imaginē dei factā: ꝙ̄
carnē de limo terre formatā: vt cū die vlti-
mo caro nr̄a putreſcere ⁊ a vermib⁹ deuora
ri ceperit in ſepulchro: anima in abrahe gre
mio angelorum manib⁹ eleuet̃: ⁊ in die iu-
dicij recepto ꝑ reſurrectionē corpore audire
Math.25. mereat̃: Euge ſerue bone ⁊ fidelis intra in
H gaudiū dn̄i tui. Et vt hec que ſupra dixim⁹
cordibus veſtris tenaci⁹ valeant inherere:
et ipſa apoſtolica lectio pleni⁹ poſſit intel-
ligi: breuiter ea charitati veſtre volo repete
re. Omnes ſancti qui deo fideliter ſeruiunt
lectioni vel orationi vacare: ⁊ in bonis ope
ribus ꝑſeuerare contendunt. Nec capita-
lia crimīa: nec minuta peccata: id eſt ligna
fenū ⁊ ſtipulā ſupra fundamētū chriſti: ſed
bona opera: id eſt aurum: argētū: lapides
ꝓcioſos ſupedificantes: ꝑ ignē illū de quo
dicit apl̄us: Quia in igne reuelabit̃: abſq̄
vlla violatione tranſibūt. Illi vero qui ꝙ̄-
uis capitalia crimina nō admittāt: ⁊ ad ꝑ-
petranda minuta peccata ſunt faciles: ⁊ ad
redimēda ſunt negligētes: ad vitā eternā ꝓ
eo ꝙ in chriſtū crediderūt ⁊ capitalia pecca-
ta nō admiſerūt venturi ſunt: ſed prius aut
in hoc ſeculo ꝑ dei iuſticiam vel miſericor-
diā: ſicut iam dictum eſt: amariſſimis tribu
lationibus ſunt coquēdi: aut illi ipſi ꝑ mul-
tas elemoſynas: ⁊ ꝑcipue dū inimicis ſuis
clementer indulgēt: ꝑ dei miſericordiā libe
randi: aut certe illo igne: de quo dicit apo-
ſtolus: lōgo tēpore cruciādi vt ad vitā eter
nam ſine macula ⁊ ruga ꝑueniant. Illi ve-
ro q̄ aut homicidiū aut ſacrilegiū aut adul-
teriū: vel reliq̄ his ſimilia cōmiſerunt: ſicut
iam dictum eſt: ſi eis digna penitentia non
ſubuenerit: nō ꝑ purgatoriū ignem tranſire
merebunt̃ ad vitā: ſed eterno incendio ꝑci-
pitabunt̃ ad mortem. Et ideo quotiēs in le I
ctiōe apoſtolica audierit̃: Si q̄s ſupra fun-
damentum chriſti ſupedificat aurū: argētū:
lapides precioſos: de ſanctis hoc et ꝑfectis
chriſtianis accipite: qui velut aurū purga-
tum merebunt̃ ad eterna ꝓmia ꝑuenire. Il-
li vero qui ſupedificāt ligna: fenum et ſtipu
lam: de bonis chriſtianis: ſed negligentib⁹
minuta peccata purgare: vt ſepe dictū eſt:
intelligite: que peccata ſi nec diuina iuſti-
cia multis tribulationibus purgauerit: nec
vnuſquiſq̄ elemoſynarum largitate rede-
merit: nō ſine grādi dolore in illis implebit̃
illud quod dicit apoſtolus: Si cui⁹ opus ar
ſerit detrimentum patiet̃: ipſe autē ſaluus
erit ſic tn̄ q̄ſi ꝑ ignē. Nemo tn̄ ſicut iā ſup̄ di
ctū eſt: ſeipſum circūueniat: vt h̄ etiā ꝓ capi
talibus criminibus ſi incurata remanſerit
poſſe fieri credat. Et ideo ſicut iā ſepe dixi:
quantū poſſum⁹ cum dei adiutorio labore-
mus vt ⁊ maiora peccata poſſimus euade-
re ⁊ minuta ſine quibus eſſe nō poſſumus
iugiter amore inimicorum ⁊ elemoſynarum
largitate redimere: preſtante dn̄o ieſu chri-
ſto: qui cum patre ⁊ ſpirituſancto viuit ⁊ re
gnat deus in ſecula ſeculorum Amen.

De ſanctis in genere ſiue cōiter.

De Apoſtolis

In feſtis ſanctorum apoſtolorū: de eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm̄ Lucam: Deſignauit dn̄s et alios ſeptuagitaduos ⁊c. Ser. I

Luc.10. Ser. XLII.

N lectione euangelij que modo re- A
i citata eſt admonemur querere que
ſit meſſis de qua dn̄s ait: Meſſis Luc.10.
quidem multa: operarij autem pauci. Ro-
gate dn̄m meſſis: vt mittat oꝑarios in meſ-

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

ſem ſuā. Tūc adiecit duodecim diſcipulis
ſuis quos ⁊ apl'os noiauit: alios ſeptuagin
ta duos: ⁊ miſit illos oēs ſicut ex verbis ei⁹
apparet ad paratā meſſem. Que ḡ erat illa
meſſis? Nō eñ illa meſſis in his gētib⁹ erat
vbi nihil fuerat ſeminatū. Reſtat ḡ vt intel
ligam⁹ iſtā meſſ im fuiſſe i ṗplo iudeoꝝ. Ad
illā meſſem venit dñs meſſis: ad illā meſſē
miſit meſſores: ad gentes aūt nō meſſores:
ſed ſeminatores. Intelligam⁹ ḡ meſſem fa-
ctā in ṗplo iudeoꝝ: ſementē in ṗplis gentiū.
Ex illa eñ meſſe apoſtoli electi ſunt: vbi iā
cū meteref maturū erat: qꝛ ibi ꝓphete ſemi
B nauerunt. Delectat inſpicere agriculturam
dei: ⁊ oblectari donis ei⁹ ⁊ opa in agro ei⁹.
In hac eñ agricultura opabaf q̄ dicebat:
1. Cor. 15. Plus omnib⁹ illis laboraui. Sed vires ei
dabāf ad opandū a dño meſſis: ideo ſubie-
cit: Nō ego ſū ſ; gr̄a dei mecū. Nā ſe in agri
1. Cor. 3. cultura v̄ſari ſat̄ oñdit: vbi ait: Ego plāta
ui: appollo rigauit. Hic aūt apoſtol⁹ de ſau
lo paulus: hoc eſt de ſupbo minim⁹. Saul⁹
eñ a ſaule denoiaf. Paulū eñ modicū eſt.
Unde nomē ſuū quodāmodo interp̄tatus
1. Cor. 15. ait: Ego ſum minim⁹ apl'oꝝ. Ipſe ḡ paul⁹:
id eſt modicus ⁊ minim⁹ miſſus ad gētes: p̄
cipue ad gentes ſe miſſum dicit. Ipſe ſcri-
bit: nos legim⁹: credim⁹: p̄dicamus. Ipſe ḡ
Gal. 1. et. 2. dicit in epiſtola ſua q̄ eſt ad Galatas: voca
tum ſe iam a dño ieſu veniſſe hieroſolymā:
⁊ euāgeliū cū apl'is cōtuliſſe: dexteras ſibi
datas fuiſſe ⁊ ſignū cōcordie: ſignū cōſonā-
tie: ꝙ ab eis ſe ipſi didicerāt in nihilo diſcre
pabat. Deinde placuiſſe dicit int̄ ſe ⁊ ipſos
vt ipſe ad gētes: illi aūt in circūciſionē irēt:
ille ſeminator: illi meſſores. Merito etiam
athenienſes q̄uis neſciētes nomē ſuū ei dix-
Act. 17. erunt. Audientes eñ ab eo verbū: quis eſt
C inquiūt hic ſeminator verboꝝ? Attendite ḡ
⁊ delectet vos mecū inſpicere agriculturam
dei i meſſes duaſ: vnā trāſactā: aliā futurā.
Trāſactā i ṗplo iudeoꝝ: futurā in ṗplis gen-
tiū. Probem⁹ hoc: ⁊ vnde niſi de ſcriptura
dei: dñi meſſis? Ecce habemus ibi in p̄ſen-
Luc. 10. ti capitulo dictū eſſe: Meſſis multa: opariȷ̄
autē pauci. Rogate dñm meſſis vt mittat
oparios in meſſem ſuā. Sed qꝛ in illa meſſe
futuri erāt ꝯtradictores ⁊ pſecutores iudei:
Ibi. 5. Ecce inq̄t mitto vos ſicut agnos in medio
lupoꝝ: Euidētius de hac meſſe aliq̄d oſten-
dam⁹ in euāgelio ſm iohānē: ad puteū vbi
fatigatus dñs ſedit: magna quidē acta ſūt
ſacramēta: ſ; anguſtū tps eſt vt oīa ptractē-
tur. Qḋ aūt ad p̄ſentē rē ptinet audite. Su
ſcepim⁹ eñ meſſem eādē i ṗplis i qb⁹ ꝓphe-
te p̄dicauerunt: ideo eñ illi ſeminatores: vt
apl'i poſſint eſſe meſſores. Samaritana mu Ioh. 4.
lier loq̄f cū dño ieſu: Et iter cetera cū dixiſ-
ſet ei dñs quō debeat adorari de⁹: ait illa:
Scim⁹ qꝛ veniet meſſias q̄ dicif chriſtus: ⁊
oīa nos docebit. Et dñs ad illā: Ego ſum q̄
loquor tecum. Crede qḋ audis: q̄d queris
quod vides? Ego ſū q̄ loquor tecū. Qꝛ aūt
illa dixerat: Scimus qꝛ meſſias veniet quē
annūciauerūt moyſes ⁊ ꝓphete: qui dicitur
chriſtus: Iam eñ ſpica meſſis erat gignē-
da: acceptat ⁊ ꝓphetas ſeminatores: apoſto
los expectabat matura meſſores. Mox vt
hoc audiuit credidit: ⁊ hydriam dimiſit ⁊ fe
ſtināter cucurrit: annūciare dñm cepit. Di-
ſcipuli tūc ierūt ad emēdos panes: Qui re-
deūtes inuenerūt dñm loquētē cū muliere:
⁊ mirati ſūt. Nō ſunt tñ auſi dicere ei quid
vel quare cū illa loqueris. Admirationem
apud ſe habuerūt: audaciā corde p̄oſſerūt.
Huic ḡ ſamaritane nō erat nouū nomē chri
ſti: iā expectabat veniētē: iā crediderat eſſe
vēturū. Unde crediderat: ſine moyſe ſemia
uerat: ſ; h̄ exp̄ſſius audite. Dñs tūc ad diſci
pulos ſuos ait: Dicitis qꝛ adhuc longe eſt
eſtas: leuate oculos v̄ros: ⁊ videte albas re
giones ad meſſem. Et adiūgit: Aliȷ̄ labora
uerūt: ⁊ vos i labores eoꝝ intraſtis. Labo-
rauit abrahā: iſaac: iacob: moyſes: ꝓphete
laborauerūt ſeminādo: in aduentu dñi ma-
tura meſſis inuēta ē. Miſſi meſſores cū fal-
ce euāgeliȷ̄: portauerūt manipulos ad areā
dñicā vbi ſtephanus trituraref. Hic aūt ac-
cepit paul⁹ ille ⁊ ad gētes mittif: ⁊ nō tacet
h̄ i cōmēdādo grām quā p̄cipue ꝓprieꝗ ſu-
ſcepit. Ait eñ i ſcriptur̄ ſuis: miſſum ſe eſſe Ro. 15.
p̄dicare euāgeliū: vbi chriſt⁹ nō erat noiat⁹.
Sed iā qꝛ facta eſt illa meſſis: et oēs iudei q̄
remāſerūt: meſſem attēdam⁹ qḋ nos ſum⁹.
Seminatū eſt eñ ab apl'is ⁊ ꝓphetis. Ipſe D
dñs ſeminauit: Ipſe eñ i apl'is fuit qꝛ ⁊ ipē
meſſuit chriſt⁹. Nō eñ illi aliq̄d ſine illo: il-
le pfect⁹ ē ſine illis. Ipſe eñ illis ait: Quia Ioh. 15.
ſine me nihil poteſtis facere. Seminans ḡ
chriſt⁹ iam in gētib⁹ q̄d dicit: Exiȷ̄t ſeminās
ſeminare. Ibi mittūf meſſores metere: hic
exiȷ̄t ſeminās ſemiare impiger. Quid eñ p
timuit ꝙ aliud cecidit i via: aliud in petroſa
loca: aliud inter ſpinas? Si iſtas difficiles

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

terras timeret: ad terrã bonã nõ pueniret. Quid ad nos: q̃d nobis eſt iam de iudeis diſputare ⁊ loqui de palea: hoc ſolũ ad nos ne via ſim⁹: ne ſaxũ: ne ſpinę: ſ3 terra bona: Paratũ cor meũ vnde tricenũ: vnde ſexagenũ: vnde millenũ et cẽtenũ illud minus eſt: ⁊ illud plus eſt: ſed totũ triticum eſt: via nõ ſit vbi cõculcatũ ſemẽ a trãſeũtib⁹ velut auis auferat inimicus. Saxũ nõ ſit vbi modica terra ſtatim faciat germinare qđ non poſſit ſolẽ portare. Spinę nõ ſint: cupiditates ſeculi: ſollicitudines vitę vitioſe. Quid em̃ peius ſollicitudine vitę q̃ puenire nõ pmittit ad vitã? Quid miſerius q̃ curando vitã: amittere vitã? Quid infelici⁹ q̃ timendo mortẽ cadere i mortẽ? Extirpent̃ ſpinę: paret̃ ager: ſuſcipiant̃ ſemia: pueniatur ad meſſem: horreũ deſideret̃ nõ ignis timeat̃. Ad nos itaq3 ptinet quos qualeſcũq3 dñs in agro ſuo conſtituit operarios: dicere iſta

1.Cor.3. vobis: ſeminare: plantare: rigare: aliq̃bus

Luc.13. etiã arborib⁹ circũfodere ⁊ cophinũ ſtercoris adhibere. Pertinet ad nos hęc fideliter agere: ad vos fidelit̃ cape: ad dñm nos adiuuare opantes: vos credẽtes: oẽs laboran

E tes: ſed mundũ in illo vincẽtes. Quid ẽ ad vos ptinet dixi: q̃d ad nos ptineat volo dicere. Sed forte alicui ex vobis videt̃: q2 dixi ſupfluũ aliq̃d me velle dicere: ⁊ apud ſeipm loquẽs in cogitatione dicit: O ſi iam dimittat nos: iam dixit q̃d ptineat ad nos: qđ ad ipſum ptinet quid ad nos? Puto melius eſſe in alterna ⁊ mutua charitate ptineam⁹ ad vos. De vna modo q̃dem vos familia eſtis: nos ex eadem quidẽ familia diſpenſatores ſum⁹ omnes: ad vnũ dñm ptinemus omnes. Nec quod do: de meo do: ſed illi⁹ a quo accipio et ego. Nam ſi de meo dedero:

Joh.8. mẽdaciũ dabo. Qui em̃ loq̃t̃ mendaciũ: de ſuo loquit̃. Debetis ẽ audire q̃d ptineat ad diſpẽſatorẽ: ſiue vt i vobiſipſis ſi tales inueneritis cõgratulamini: ſiue etiã in h ipſo inſtruamini. Q multi em̃ i hoc populo futuri ſũt diſpenſatores: ⁊ nos ibi fuim⁹ vbi eſtis: Et nos qui videmur modo de ſupiori loco cõſeruis metiri cibaria: ante paucos annos in inferiori loco cũ cõſeruis accipiebam⁹ cibaria. Epiſcopus laicis loquor. Sed inde ſcio q̃ multis futuris epis loquor. Ergo videam⁹ quõ nos intelligam⁹ qđ p̃cepit dñs eis quos mittebat euãgeliũ p̃dicare ⁊ men

F te paratã meſſem videam⁹. Nolite inquit ferre ſacculũ aut perã: aut calciamẽta: ⁊ ne Luc.10.

minẽ p viã ſalutaueritis: Et in quãcũq3 domũ intraueritis: dicite: Pax huic domui. Si eſt illic fili⁹ pacis: requieſcet ſup illũ pax veſtra: Si quo min⁹ ad vos reuertet̃. Si requieuit: pdidi? Abſit hoc a mente ſanctoꝝ. Ergo nec illud accipiendũ eſt carnaliter: ac p hoc forte nec ſaccus nec calciamenta nec pera: maximeq3 illud vbi nobis ſi ſimpliciter ſine diſcuſſione accipiam⁹: ſupbia videt̃ impoſita: ne quẽq3 in via ſalutem⁹. Attẽdamus dñm noſtrũ exẽplũ verũ ⁊ adiutoriũ: Probem⁹ q2 adiutoriũ: Sine me nihil pote Joh.15.

ſtis facere. Probemus q2 exẽplũ: Chriſt⁹ p 1.Petri.2.

nobis paſſus eſt: Petrus dicit: nobis relinquẽs exẽplũ vt ſequamur veſtigia ei⁹. Ipſe dñs noſter loculos habuit in via: et ipſos Joh.12.

loculos iudę cõmẽdauerat. Patiebat̃ qui- Cõcor.12.q.1.

dẽ furẽ. Sed ego a dño meo diſcere cupiẽs exemplũ.

dico: Dñe patiebaris furẽ: vnde habebas vnde tolleret: me hominẽ miſerum et infirmũ monuiſti nec ſacculũ portare. Tu portaſti loculos ⁊ erat vbi furẽ patereris. Si non portares: nec ille inueniret quod auferret. Quid reſtat niſi q hic dicat mihi: intellige qđ audis: noli portare ſacculũ. Quid eſt ſaculus? Pecunia clauſa: id eſt occulta ſapientia. Quid eſt: nolite portare ſacculum? Nolite fieri ſapientes penes voſmetipſos. Ro.12.

Accipe ſpiritũſanctũ. Fons in te debet eſſe nõ ſacculus: vnde erogat̃: nõ vbi includat̃. Hoc eſt ⁊ pera qđ ſacculus. Calciamẽta q̃d ſunt? Calciamẽta quib⁹ vtimur coria mortuorũ ſunt: nobis tegmina pedũ. Per h ergo iubemur renunciare mortuis operibus. Hoc in figura moyſes admonebat̃ qñ domin⁹ loquẽs ait: Solue calciamẽta de pedi Exo.3.

bus tuis: locus em̃ in quo ſtas terra ſancta eſt. Quid tã terra ſancta q̃ dei eccleſia? In illa ẽ ſtem⁹: calciamẽta ſoluam⁹: id eſt mortuis operibus renũciem⁹. Nã de his calciamentis: quib⁹ calciati ambulam⁹ cõſolatur me idem ipſe dñs me⁹. Si em̃ ipſe calciat⁹ nõ eſſet: non de illo iohannes diceret: Non Luc.3.

ſum dign⁹ ſoluere corrigiã calciamentorũ. Sit ergo obedientia: nõ ſurrepat ſupba duritia. Ego inquit euãgeliũ impleo: q2 nudo pede ambulo: Tu potes ego non poſſum. Qđ ſimul accipimus cuſtodiam⁹. Quomõ charitate flagrem⁹: inuicẽ diligam⁹: Ac ſi ſit: vt ego amem fortitudinẽ tuã: et tu portes infirmitatẽ meã. Quid aũt tibi videt̃ q̃ G

nõ vis ītelligē queadmodũ iſta dicta ſint:
⁊ cogeris prauiter ipſi dñō calũniari de lo/
culis ⁊ calciamentis? Quid tibi videt? Ita
ne placet vt iter agentes occurram⁹ charis
noſtris ⁊ eos nõ ſalutem⁹ maiores: nõ reſa/
lutem⁹ minores? Jam ne euãgeliũ imples
quia ſalutaris ⁊ taces? Hic vero nõ viatori
iter agẽti: ſed miliario ſimilis eris iter oſtẽ/
denti. Ergo ſtoliditatẽ deponam⁹ ⁊ verba
dñi intelligam⁹: ⁊ in via neminẽ ſalutem⁹.
Non eñ ſine cauſa hoc iubemur: aut nollet
nos facere qḋ iuberet. Quid ẽ eſt: neminẽ
ſalutetis in via? Põt qdẽ et ſimpliciter ſic
accipi: q: iuſſit nos feſtinant agere iniũcta.
Et ħ ita dixit: Neminẽ ꝑ viã ſalutaueritis:
Tãq̃ diceret: oĩa ꝑtermittatis dũ qḋ iniun
ctũ eſt pagat?: ea locutione qua ſolẽt dicta
exaggerari ꝯſuetudine ſermocinandi. Nec
lõge ꝑgam⁹: in eodẽ ſermone paulopoſt di/
Luc. 10. cit: Et tu capharnaũ que vſq̃ ad celũ exal/
tata es: vſq̃ in infernũ deprimeris. Quid
eſt vſq̃ ad celum exaltata es? Nunqd ciui/
tatis illi⁹ menia nubes tetigerũt: aut ad ſi/
dera ꝑuenerũt? Sed quid eſt in celum exal/
tata es? Nimiũ tibi felix videris: nimiũ po
tens: nimiũ ſupba es. Sicut ergo hoc exag/
gerandi gratia dictum eſt: in celũ exaltaris
ei ciuitati que nõ vtiq̃ exaltabat in celum
aut aſcẽdebat: ſic ꝓ feſtinatione exaggera/
tionis dictum eſt: ita currite: ſic agite qḋ in/
iunxi: vt ne nimiũ quidẽ vos retardẽt agẽ/
tes: ſed oĩa cõtemnẽtes ad finẽ ꝓpoſitã fe/
h ſtinate. Sed eſt aliud qḋ hic magis recogi/
tẽ: non diſſimile intelligere: qḋ plus ꝑtinet
ad me: ⁊ ad oẽs diſpẽſatores: ħ ⁊ ad vos au
ditores. Qui ſalutat ſalutẽ dic. Nã ⁊ anti/
qui in epl̃is ſuis ſic ſcribebãt: Ille illi ſalu/
tẽ: Salutatio a ſalute nomẽ accepit. Quid
ẽ eſt: neminẽ in via ſalutaueritis? Qui ſalu
tant in via: ꝑ occaſionẽ ſalutãt. Video vos
cito intellexiſſe: nec tñ debeo iã finire. Non
eñ oẽs cito intellexiſtis. Vidi in voce intel
ligentes plures: video ſilẽtio requirentes.
Sed q: de via loquimur: tãq̃ in via ambu/
lem⁹. Veloces tardos expectate: et pariter
ambulate. Quid ẽ dixi: Qui in via ſalutat
ꝑ occaſionẽ ſalutat? Nõ ad eũ ibat quẽ ſalu
tat: Aliud agebat: aliud occurrit: aliud pe/
tebat: aliud trãſuerſo quod ageret inuenit.
Quid eſt ergo ꝑ occaſionẽ ſalutare? Per oc
caſionẽ ſalutẽ annunciare. Quid eſt aũt ali
ud ſalutẽ annũciare: q̃ euãgeliũ predicare?
Si ergo ꝑdicas: hoc age ꝑ dilectionẽ non ꝑ
occaſionẽ. Sunt ẽ hoĩes qui ſua querentes
nõ aliud ꝑdicãt euãgeliũ: De quibus apo/
ſtolus gemẽs dicit: Omnes eñ ſua querũt Phil. 2.
nõ que ieſu chriſti. Et hi ſalutabãt: hoc eſt
ſalutẽ annũciabãt: euãgeliũ ꝑdicabãt: ſed
aliud querebãt: ⁊ ideo ꝑ occaſionem ſaluta
bant. Et quid eſt hoc? Si talis fueris quiſ/
quis es facis: immo nõ talis quiſq̃s facis:
ſed forte talis aliquis qui facis. Si talis fu
eris nõ facis: ſed fit de te. Nã ⁊ tales admi/
ſit apoſtol⁹: nõ tñ vt tales eſſent ꝑcepit. Et Phil. 1.
ipſi agunt aliquid: et pficit ex ipſis: aliud q̃
runt: ⁊ verbum annũciãt. Quid querat an/ I
nũciator ne cures: qḋ annũciat te ne velit.
Quid vero attẽdit: nõ ad te ꝑtineat. Salu
tẽ audi ab ore ipſius. Salutẽ tene ab ore ip/
ſius. Noli iudex eẽ cordis ipſius. Si vides
eũ alia reqrẽtẽ qd ad te? Audi ſalutẽ: Que
dicũt facite. Secur te fecit. Quid? Que di Matth. 23.
cũt facite. Mala faciũt: q̃ facere nolite. Bo
na faciũt non in via ſalutãt: nõ ꝑ occaſionẽ
euãgeliũ annũciãt. Imitatores eoꝝ eſtote 1. Cor. 4.
ſicut ⁊ ipſi chriſti. Bonus tibi ꝑdicat: carpe
vuã de vite. Mal⁹ tibi ꝑdicat: carpe vuã pẽ
dentẽ in ſepe. Botr⁹ implicite i palmite in/
ter ſpinas creuit: ⁊ de ſpinis nõ germiauit.
Plane qñ tale aliquid vides ⁊ eſuris: ſollici
te carpe: ne cũ ad vuã manũ mittis lacereris
a ſpinis. Hoc ẽ qḋ dico: ſic audi qḋ bonũ ẽ
ne malos mores imiteris. Predicet ex occa
ſione: ſalutet in via: illi nocebit q nõ audi/
uit ꝑceptũ chriſti: Neminẽ in via ſalutaue/ Luc. 10.
ritis tibi nõ nocebit. Qui ſiue a trãſeunte
ſiue a veniente ſalutẽ audis: ſalutẽ tenes.
Apoſtolum audi ſicut ꝓmiſerã admittentẽ Phil. 1.
iſta. Quid eñ? Dũ omni modo ſiue occaſi/
one ſiue veritate chriſtus annũciet: ⁊ in hoc
gaudeo ſed ⁊ gaudebo. Scio eñ q: ipſum
mihi ꝓficere in ſalutẽ ꝑ veſtram obſecratio
nem. Tales igit apoſtoli chriſti ꝑdicatores
euãgelij nõ ſalutãtes in via: hoc eſt nõ ali/
ud querentes vel agẽtes: ſed germana cha/ K
ritate euãgeliũ annũciantes: Veniant ad
domũ ⁊ dicãt: pax huic domui: Nõ ore ſolũ
dicũt: quo pleni ſunt fundũt: predicant pa/
cẽ ⁊ habẽt pacẽ. Nõ ſũt tales de qualib⁹ di Hiere. 8.
ctũ eſt: Pax pax: ⁊ nõ eſt pax: Quid ẽ pax
pax: ⁊ nõ eſt pax? Predicantes nõ habent: Matth. 23.
laudant ⁊ amant: dicũt ⁊ nõ faciũt. Sed ta/
men tu accipe pacẽ: ſiue occaſione: ſiue veri
tate chriſtus annũciet. Qui ergo plen⁹ eſt
pace ⁊ ſalutat: Pax huic domui: ſi ẽ illic fi/
lius pacis: requieſcet ſuꝑ eũ pax illius: Si

quo minus: forte eñ nõ eſt illic filiꝰ pacis:
nihil perdidit qui ſalutauit. Ad vos inquit
reuerteť. Reuerteť ad te que non diſceſſit a
te. Hoc eñ dicere voluit: tibi ꝓdeſt qđ an-
nũciaſti: nihil ꝓfuit qui nõ ſuſcepit: nõ q̃
ille inanis remanſit: ideo tu ꝑdidiſti merce-
dem: redditur tibi pro voluntate tua: red-
diť tibi ꝑ charitate quã impendiſti: reddet
Luc. 2. tibi qui te ſecurũ velit voce angelica: Pax
in terra hominibus bonę voluntatis.

Ser. XLIIII. In eiſdem feſtis: Sermo II

A Si omniũ ſanctorũ martyrũ grata
nobis debet eſſe ſolennitas: fratres
chariſſimi: quãto gratior eorũ qui
p̃ſentem ſecuti ſũt principem martyrũ? Si
agnorũ: q̃tomagis arietũ? Illorum eñ filij
nõ generatione carnis: ſed imitatione vir-
tutis facti ſũt omnes: qui poſteriꝰ vſq; ad
mortẽ cõfeſſi ſunt chriſtum. Hos obtulerũt
populi gentiũ: de quibꝰ pſalmꝰ ante canta-
Ps. 28. uit dicẽs: Afferte dño filios arietũ. His pri
mũ dñs cũ ad cõfeſſionẽ ſui nõis hortareť:
nõ ſolũ ſe ꝓmiſit victorię coronatorẽ: ſed et
certaminis adiutorem etiã in ipſis: ⁊ poſte-
ros admonebat: qm̃ qđ dicebat: ſcriptũ po
ſteris relinquebat. Illis ergo ait exhortãs
Matth. 10. eos: Cum aũt adducent vos ad principes
⁊ poteſtates: nolite cogitare quid reſpõdea
tis: vel quid loquamini: Non eñ vos eſtis
qui loquimini: ſed ſpũs patris veſtri q̃ lo-
quiť in vobis. Meditari vetuit ⁊ cõfiteri p̃-
cepit. Maluit eñ auferre p̃ſũptionẽ huma
nã: et gratiã dare diuinã: vt in ſemetipſis
timidi ⁊ mundo eſſent audaces. Unde ⁊ in
alio pſalmo vox martyrũ dicit: quaſi ex par
Ps. 58. te humanę fragilitatis verendo: Eripe me
de inimicis meis deꝰ meus: ⁊ ab inſurgen-
tibꝰ in me libera me. Et paulo poſt de auxi-
lio diuino cõfidens dicit: Fortitudinẽ meã
B ad te cuſtodiã. Supra ceteras eñ turbas fi-
deliũ necnõ antiquorũ iuſtorũ ⁊ ꝓphetarũ
eminẽtes apoſtolos ſuos volẽs dñs oſten-
Matth. 13. dere dixit ad eos: Beati oculi qui vident q̃
vos videtis: ⁊ aures q̃ audiunt q̃ vos au-
ditis. Multi eñ ꝓphetę ⁊ iuſti voluerũt vi
dere q̃ vos videť: ⁊ nõ viderũt: ⁊ audire q̃
Joh. 15. auditis ⁊ nõ audierũt. Itẽ alibi: Iam inq̃t
nõ dicã vos ſeruos: q: ſeruꝰ neſcit q̃d faciat
dñs eius. Uos aũt dixi amicos: q: omnia
quęcunq; audiui a patre meo nota feci vo-
Matth. 18. bis. Itẽ ait idẽ alio loco: Quęcũq; alliga-
ueritis ſup terrã: erũt ligata ⁊ in cęlo: ⁊ quę-
cũq; ſolueritis ſup terrã: erũt ſoluta ⁊ in cę-
lo. Itẽ alibi ſciſcitanti petro q̃d ſibi ⁊ ſocijs
ſuis ꝓfuiſſet reliquiſſe oĩa: ⁊ ſequi redẽpto-
rem: reſpondit dicens: Amen dico vobis q: Matth. 19.
vos q̃ ſecuti eſtis me in regeneratione cum
ſederit filiꝰ hoĩs in ſede maieſtatis ſuę: ſede
bitis ⁊ vos ſup ſedes duodecim iudicãtes
duodecim tribꝰ iſrael. Iſti ſunt lux mundi: Matth. 5.
q: ꝑ ipſos lumẽ fidei et verę ſcientię primũ
dñs huic mũdo tradidit: ⁊ ab errorũ ac pec-
catorũ tenebris gẽtes ⁊ populos eruit. Iſti
ſunt ſal terrę: q: ꝑ eos terrigenę cõdimentũ Ubi. s.
ſaporis vitę ęternę ꝑceperunt: vt reſtringe-
rent carnis laſciuiã: ⁊ a putredine peccatoꝝ
⁊ vitiorũ vermibꝰ ſeruarẽt illeſi. Iſti ſunt la Apoc. 21.
pides p̃cioſi: quos in fundamento cęleſtis
ędificij poſitos Johãnes in apocalypſi ſua
deſcribit: q: p̃dicatio eorũ eccleſię fundamẽ
ta locauit. Unde ⁊ paulus ait: Uos eſtis ci Eph. 2.
ues ſctõrũ ⁊ domeſtici dei: ſupędificati ſup
fundamẽtũ apſorũ et ꝓphetarũ. Iſti ſunt
duodecim portę hieruſalẽ nouę: que de cęlo
deſcẽdit: q: ꝑ ipſos ianuã fidei primũ intra
uimꝰ: ⁊ inter ciues ſctõꝝ annumerati ſumꝰ.
Hęc ẽ cõſiderãtes fratres chariſſimi: q̃ tãti C
duces ꝑſi nos docuerunt: ſtudeamꝰ factis
implere q̃ illi iuſſerũt. Diſcamꝰ eoꝝ exẽplo
mũdi diuitias cõtẽnere: p̃ſentiſ ſęculi ꝟolu-
ptatẽ nõ amare: regnum cęleſte deſiderare:
xp̃o nihil p̃ponere: ẜ eiꝰ mãdatiſ ĩ oĩbus obe
dire: pauꝑtatẽ p̃ſentiũ rerũ diligere: ꝟturũ
diuitias hr̃e: ſapię theſauꝝ appetere: ſpirita
les delitiaſ q̃rere: nulli inuidere: ẜ oẽs hoĩes
diligere: amicos ĩ deo ⁊ inimicos ꝓpť deũ:
q: hęc eſt vera ⁊ ſola dilectio. Nã amor car-
nalis ⁊ vitioſus in p̃cipitiũ trahit: ⁊ cõpara
biť odio. Unde ſcriptũ ẽ: Qui vult amicus Jacobi. 4.
eſſe huiꝰ ſęculi: inimicus dei ꝯſtituiť. Iſti ẽ
p̃ncipes nr̃i ĩ amore dei ꝑfectiſſimi: ⁊ ĩ ꝓxio-
rũ dilectiõe repleti: hinc potuerũt mũdi im
perũ vincere: ⁊ cruẽtũ ſęculũ domare: q: ni
hil amauerũt ĩ omni re niſi dei volũtatem.
Ita ⁊ nos frẽs diligamꝰ in oĩbꝰ rebꝰ dei fa-
cere volũtatẽ: ⁊ creatorẽ nr̃m amemꝰ in ſe-
metipſo: creaturã vero ĩ cõditore ſuo: ⁊ ſic
habebimꝰ ordinatiſſimã charitatẽ: q: deus 1. Joh. 4.
charitas ẽ: ⁊ q̃ diligit hãc dilectionẽ diligit
deũ. Et ſi ita dilexerimꝰ: diligit noſ ip̃e deꝰ:
diligũt nos ⁊ ſcti apſi iudices nr̃i ⁊ exorãt ꝓ
nobis: vt ĩ vniuerſali iudicio chriſti cũ ipſis
in ꝑpetuũ coronemur. Qđ p̃ſtare digneť ip
ſe iudex ⁊ dñs noſter q̃ cũ patre ⁊ ſanctoſpi
rituviuit ⁊ regnat deꝰ ꝑ oĩa ſcła ſcłoꝝ Amẽ.

Item in eiſdē feſtis: Homelia de eo qđ ſcriptum eſt in euangelio ſm
Matth. 11. Mattheū: Cōfiteor tibi dn̄e pater
ꝛc. que habet de Uerbis dn̄i. viij.

Item alie homelie de eo quod ſcriptū eſt in euāgelio ſm Johānē:
Joh. 15. Ego ſum vitis vera: et pater meus
agricola ꝛc. que habet in expoſitione doctoris Ibidē: Et de Uerbis domini. lix.

Item alia homelia de eo qđ ſcriptum eſt in euāgelio ſcđm eūdem:
Ibi. e. Hoc eſt ꝓceptū meū ꝛc. que habet
in expoſitione doctoris Ibidē.

Itē alia homelia de eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm eundem:
Joh. 15. Hec mando vobis vt diligatis in
uicem ꝛc. que habet in expoſitiōe doctoris Ibidem.

De vno martyre

Ser. XLIIII. In feſto vni⁹ martyris: Ser. I

A T Riumphalis beati martyris .N. dies hodie nobis anniuerſaria celebritate recurrit: cuius glorificationi ſicut cōgaudet eccl'ia: ſic ei⁹ ꝓponit ſeq̄nda
Ro. 8. veſtigia: Si em̄ cōpatimur: ꝛ cōglorificabimur. In cui⁹ glorioſo agone duo nobis ꝓcipue cōſiderāda ſunt: indurata videlicet tortoris ſeuitia: ꝛ martyris inuicta patientia. Seuitia tortoris: vt eā deteſtemur. Patientia martyris: vt eā imitemur. Audi pſalmi
Ps. 36. ſtā aduerſus maliciā increpantē: Noli emulari in malignātib⁹: qm̄ tanq̄ fenū velociter areſcent. Qđ aūt aduerſus malignātes patientia exhibenda ſit: audi ap'lm ſuadentē:
Heb. 10. Patientia vobis neceſſaria eſt: vt reporte-
B tis promiſſiones. Coronata itaq̄ eſt beati martyris patientia: mancipata eſt eternis cruciatib⁹ tortoris incorrecta malicia. Hoc attēdēs in agone ſuo glorioſus chriſti athleta: nō exhorruit carcerē. Ad imitationē capit' ſui tolerauit ꝓbra: ſuſtinuit irriſiones: flagella nō timuit: ꝛ q̄t ante mortē ꝑ chriſto pertulit ſupplicia: tot ei de ſe obtulit ſacrificia. Qđ em̄ ꝓpināte ap'lo biberat alte reti-
Ro. 8. nebat: q2 nō ſunt cōdigne paſſiōes hui⁹ tēporis ad futurā gloriā que reuelabit in nobis: Et q2 momētaneū hoc ꝛ leue noſtre tribulationis eternū glorie pondus operat in celis. Hui⁹ ꝓmiſſionis amore a terrenis ſuſ C
penſus ꝛ ꝓguſtata ſupne ſuauitatis dulcedine ineffabiliter affect⁹: dicebat cū pſalmi
ſta: Quid mihi eſt in celo: ꝛ a te q̄d volui ſu Ps. 72.
per terrā? Defecit caro mea ꝛ cor meū: de⁹ cordis mei: ꝛ pars mea de⁹ in eternū. Cōtēplabat em̄ quantū in enigmate infirmitas humana oculū mētis i eternitate figere poteſt: quāta ſint ſupne ciuitatis gaudia: ꝛ ea enarrare nō ſufficiēs admirādo clamabat: Quid mihi eſt in celo? Quaſi diceret: Excedit vires meas: excedit facultatē eloquētie mee: trāſcēdit capacitatē intelligentie mee illud decus: illa gloria: illa celſitudo: q̄ nobis a cōturbatione hominū remotis in ab
ſcōdito faciei ſue: ieſus chriſtus dn̄s noſter Phil. 3.
reformauit corpus humilitatis noſtre cōfi
guratū corpori claritatis ſue. Hui⁹ perfecte D
libertatis cōtēplatione nullū vitabat periculū: nullū horrebat ſuppliciū: ꝛ ſi millies poſſet mori: nō putabat ſe hāc digne poſſe aliqua ratione ꝓmereri. Patiēter em̄ ꝑmittūt egroti ſe a medicis ſecari: vri: et varijs amaritudinū cōfectionib⁹ anxiari: vt tēporali tādē reſtituant ſanitati: Quāto magis vir beatus longanimiter tolerauit omnem
acerbitatē tormentorū tēporaliū: vt corona Ps. 102.
ret i miſericordia ꝛ miſerationib⁹ ꝛ in bonis ſatiaret deſideriū ſuū? In torculari itaq̄ cōculcari voluit: vt tanq̄ vua matura in vinū deficeret: et vinū malorū granatorū dilecto ſuo ꝓpinaret: quo mētes religioſe debriate ſciūt viriliter cōculcare: ꝛ ad eterna in retor
tis oculis anhelare. Qui ꝗ in tyrocinio ſuo E
mūdanas cōtēpſit diuitias: q̄ corpales etiā refrenauit illecebras: q̄ i ꝓuectu militie ſue multas eſt ꝑpeſſus iniurias: in ꝑfectione ſacrificij nil ſibi reſeruās: ſeipm obtulit holo
cauſtū: bibēs illū calicē ꝓcioſum: quē ſedēs Eccl. 31.
ad magnā mēſam ſacre lectionis ſibi prius ab inuitatore ſuo videat appoſitum. Cui⁹ mors quātūcūq̄ videat in cōſpectu reproborū deſpicabilis: in oculis tn̄ ei⁹ eſt ꝓcioſa q̄ in ſanctis ſuis eſt mirabilis. Ipſe em̄ primo vocauit militē ſuū: ipe iuſtificauit: ipſe magnificauit: ipe dedit ei pugnare: ipe de
dit ei ꝛ vincere. Longe eſt diſſimilis hec mi F
litia mūdane militie: in qua victores exulti
mant: q̄ qđ male deſiderant aſſequunt: qui Prouer. 2.
letant cū malefecerint: ꝛ exultāt in reb⁹ peſſimis. In chriſtiano ꝗ agone manifeſta eſt pena: occulta victoria: ſcđm quod ex ꝑſona

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Pſ.59. martyrū clamat pſalmiſta: Deꝰ tu repuliſti
nos: ⁊ nō exibis in exercitibus noſtris. Da
nobis auxiliū de tribulatione: q: vana ſalꝰ
hois. In deo faciemꝰ virtutē: Tāq̄ ſi dice/
rent: Victoria noſtra: gloria noſtra intꝰ eſt:
nō foris ē. Foris deſpecti: intꝰ dilecti. Hinc
eſt ꝙ eccīa in pſſuris poſita infirmiora mē/
Joh.16. bra ſua cōfortat dicēs: In mūdo pſſurā ha/
bebitꝭ: ſꝫ nolite timere puſillus grex: q: ego
vici mūdū. Sed quō vicit mundū? Factus
eſt obediēs patri vſq; ad mortē. Quid aūt
Phil.2. de morte? Propter qꝺ ⁊ deus illū exaltauit
⁊ donauit illi nomē qꝺ eſt ſup omne nomē.
Quō vicit chriſtꝰ: vincere appetat chriſtia/
nus: vt vbi eſt chriſtꝰ: eſſe mereaꝭ ⁊ chriſtia/
nus. Audi chriſtiane militię pſecutor: ipm
Joh.12. chriſtū ꝓ militibꝰ ſuis ſic orantē: Volo pa/
ter: vt vbi ego ſum illic ſit ⁊ miniſter meꝰ.

Itē in eiſdem feſtis: Homelia de
eo qꝺ ſcriptū eſt i euāgelio ſm Jo/
Joh.12. hannē: Niſi granū frumēti ⁊c. quę
habeꝭ i expoſitiōe doctoris Ibidē

De pluribus martyribus
Ser.XLV. In feſtis pluriū martyrū: Ser. I

A P Salmus q̄ cantaꝭ dn̄o: videꝭ ſan/
ctis martyribꝰ cōuenire. Sed ſi mē
bra chriſti ſumꝰ: ſicut eſſe debemꝰ:
Pſ.125. ad oēs nos ptinere intelligamꝰ: Qui ſemi/
nāt in lachrymis: in gaudio metēt. Euntes
ibant ⁊ flebant: mittentes ſemina ſua. Ve/
nientes aūt venient cum exultatione portā
tes manipulos ſuos. Quo euntes: ⁊ vnde
venientes? Quid ſeminātes in lachrymis?
Quę ſunt ſemina: qui manipuli? Euntes
in mortem: venientes a morte. Euntes na
ſcendo: venientes reſurgendo. Seminātes
opera bona: metentes mercedem ęternam.
Semina ergo ſunt nr̄a quicq̄d boni feceri/
mus. Manipuli noſtri qꝺ i fine recipiemꝰ.
B Si ḡ bona ſemina bona ſunt opa: quare ſe/
2.Cor.9. minanꭍ cū lachrymis: cū hilarē datorē dili/
gat deꝰ? Hic primū videte chariſſimi: quō
maxime ad beatos martyres verba iſta pti
neant. Nulli eñ tm̄ impenderūt: ꝙ illi qui
ſeipſos impenderūt: ſicut dicit aplꝰs pau/
2.Corī.12. lus: Et ipſe impēdar ꝓ aiabꝰ veſtris. Impē
derunt eñ ſeipſos cōfitēdo chriſtū: ⁊ implē
Eccl.31. do in eiꝰ adiutorio qꝺ dictū eſt: Ad mēſam
magnā ſediſti: ſcito qm̄ talia te oportet prę/
parare. Quę eſt magna menſa: niſi vnde ac
cipimꝰ corpus chriſti ⁊ ſanguinē? Quid eſt
ſcito qm̄ talia oportet te pparare: niſi quod
beatꝰ iohānes exponit: Sicut chriſtꝰ ꝓ no/ 1.Joh.3.
bis aiam ſuā poſuit: ſic ⁊ nos debemꝰ ꝓ fra
tribus animas ponere? Ecce quātū impen/
derūt. Sed nūq̄d ſancti martyres perierūt C
qui ſecuritatē a dn̄o etiam de capillo accepe
rūt? Perit manus: vbi nō perit pilus? Pe/
rit caput: vbi nō perit capillus? Vbi nō pe/
rit palpebra: perit oculꝰ? Hac ḡ accepta ma
gna ſecuritate: impenderunt ſeipſos. Ope/
ribus ḡ bonis ſeminemꝰ cū tēpus eſt: dicē/
te apoſtolo: Qui parce ſeminat: parce ⁊ me 2.Corī.9.
tet. Infatigabiles inquit cū tēpus habemꝰ Gal.6.
operemur bonū ad oēs: maxime aūt ad do
meſticos fidei. Et iterū: Bonū inquit faci/
entes non deficiamꝰ. tpe eñ ſuo metemus.
Qui defecerit in ſemīe: nō gaudebit in meſ D
ſe. Quare ḡ in lachrymis: cū oīa opera bo/
na habere debeant hilaritatē? Equidem de
martyribꝰ dici pōt: q: cū lachrymis ſemina
uerūt. Fortiter eñ certauerūt: ⁊ in magnis
tribulationibꝰ fuerūt. Nam vt eoꝝ lachry/
mas chriſtꝰ cōſolareꭍ: tranſtulit eos in ſe: et
trāſfigurauit eos ⁊ dixit: Triſtis eſt anima Matth.26.
mea vſq; ad mortē. Verūtñ fratres mei vi
deꭍ mihi: ꝙ caput noſtrū infirmioribꝰ ſuis
mēbris cōpaſſum eſt: ne de ſe forte membra
deſperātia infirma: ſicut eſt humana fragi/
litas: morte ꝓpinquāte pturbarenꭍ: ⁊ dice
rent nō ſe ad dn̄m ptinere: Nā ſi ptinerent
gauderēt. Prius ḡ chriſtus ſub pſona mar/ E
tyrū dixit: Triſtis eſt aīa mea vſq; ad mor/
tē: Pater ſi fieri pōt: trāſeat a me calix iſte.
Quis hoc dicit? Quę poteſtas: q̄ infirmi/
tas? Audite q̄ dicit: Poteſtatē habeo ponē Joh.10.
di animā meā: ⁊ ptātē habeo iterū ſumendi
eā. Nemo tollat eā a me: ſed ego pono eā: ⁊
iterū ſumo eā. Hęc poteſtas triſtis erat: qm̄
faciebat qꝺ nō faceret niſi voluiſſet. Pote
ſtate eñ fecit nō cōditiōe: q: ipſe voluit: nō
q: iudęus potuit. Trāſfigurauit ḡ i ſe infir/
ma mēbra corporis ſui. Et forte de illis di
ctū eſt: Qui ſemināt in lachrymis i gaudio Pſ.125.
metēt: id eſt de infirmioribꝰ. Nō eñ i lachry F
mis ſeminabat ille ipius chriſti magnꝰ pco
q̄ dicebat: Ego eñ iā immolor: ⁊ tps meę re 2.Timoth.4.
ſolutiōis inſtat. Bonū certamē certaui: cur
ſū cōſūmaui: fidē ſuaui. De cętero mihi ſup
eſt corona iuſticię: corona de manipuꭍ. Su/
peſt inquit mihi corona iuſticię: quā reddet
mihi dn̄s in illū diē iuſtꝰ iudex: Quaſi dice/

ret: Reddet mihi meſſem cui meipſum im-
pendo ſementem. Hęc verba quantum in-
telligimus fratres exultantis ſunt: nō plo-
rantis. Nunquid quando iſta dicebat: in
lachrymis erat? Ad infirmos ergo refera-
mus hęc verba: vt nec ipſi deſperent qui in
lachrymis ſeminauerunt: quia ⁊ ſi ſemina-
uerūt in lachrymis: tranſiet dolor ⁊ gemitꝰ:
tranſit triſticia cum fine: ⁊ venit lęticia ſine
G fine. Verūtamē audiſtis fratres chariſſimi
quō mihi videtur ad oēs ꝑtinere qđ dictū
Ps. 125. eſt: Qui ſeminānt in lachrymis i gaudio me
tent: Euntes ibant ⁊ flebāt: mittentes ſe-
mina ſua: Venientes autē veniēt cū exul-
tatione: tollentes manipulos ſuos. Audi-
te ſi adiuuante domino explicare potuero
quēadmodū ad oēs ꝑtineat: Euntes ibāt ⁊
flebant. Ex quo naſcimur imus. Quis enī
ſtat? Quis nō ex quo viam intrauit cogit
ambulare? Infans natus eſt: creſcendo am
bulat. Mors finis eſt. In die iam venien-
dū eſt: ſed cum exultatione. Quis enī non
hic plorat in via iſta mala: quando ipſe in-
H fans inde incipit? Utiqz infans quādo na-
ſcit: de anguſtijs vteri in huiꝰ mundi latitu
dinē fundit: de tenebris ꝓcedit ad lucē: ⁊ tñ
de tenebris veniēs ad lucē plorare pōt: ride
re nō pōt. Eſt enī vita iſta vt qñ gaudet hic
time ne fallat: qñ h plorat roga vt euadas:
⁊ trāſit tribulatio: et venit tribulatio: Et ri
dent homines ⁊ plorant homines: ⁊ quod
rident homines plorandū eſt. Sed plorat
alius damnū ſuum: plorat alius pręſſurā
ſuam: quia in carcere eſt cōſtitutus. Plorat
alius quod amiſerit mortuū aliquē amico-
rum ſuorum. Ille hinc: ille hinc. Iuſtus vn
de? Primo de his omnibꝰ: Iuſtus enī plo-
rat veraciter: plorātes ſteriliter. Plorat plo
rantes: plorat ridentes: quia ⁊ qui plorant
de rebus vanis inaniter plangunt: ⁊ qui ri
dent de rebus vanis: malo ſuo rident. Ille
I vbiqz plorat: plus ergo ipſe plorat. Sed ve
nient cum exultatione portantes manipu-
los ſuos. Vides ergo ho minem iuſtū cum
facit opus bonum hilarem eſſe? Ita plane
2. Cor. 9. hilareſcit. Hilarē enī datorem diligit deus.
Quando enī plorat? Quando bona opera
ſua orando cōmendat. Orationes ſanctoꝝ
voluit cōmendare pſalmus: orationes pe-
regrinantiū: orationes in hac via laboran-
tium: orationes amātiū: orationes gemen-
tiū: orationes ęternę patrię ſuſpirantiū: do

nec ea viſa ſatient qui nunc in męrore ſunt
conſtituti. Etenī fratres mei q̄diu ſumꝰ in 2. Cor. 5.
corpore: peregrinamur a deo. Non deſide-
rat patriā peregrinatio ſine lachryma. Si
deſideras qđ nō habes: funde lachrymas.
Nam vnde dicturꝰ es deo: Poſuiſti lachry Ps. 55.
mas meas in ꝯſpectu tuo? Unde dicturus
es deo: Factę ſunt mihi lachrymę męę pa- Ps. 41.
nes die ac nocte? Unde? Dum dicitur mihi
quotidię vbi eſt deus tuus. Quis iuſtꝰ nō
habuit iſtas lachrymas? Qui non habuit:
peregrinum ſe eſſe non doluit. Qua fronte
ad patriā venit: qui nō abſens ſuſpirauit?
Nōne nobis quotidie dicitur: vbi eſt deus
tuus? Diſcite fratres mei: diſcite de paucis K
eſſe. Bene viuite: ambulate viā dei: ⁊ vide
te qꝛ auditis: vbi eſt deꝰ tuꝰ. Fęlices eritis cū
hoc audieritis: infęlices ſi dixeritis. Quādo
enī defendimus fidē chriſtianā: ⁊ reſpondet
nobis: ecce ꝑdicat vbiqz nomē chriſti: qua-
re abundant mala: quid aliud dicit niſi vbi
eſt deus tuus? Qui audit gemit: quia q̄ di-
cit perit. Sunt lachrymę piorū: ſunt lachry-
mę ſanctorum quas indicāt orationes eo-
rū. Bene operat ⁊ hilaris eſt: ⁊ plorat vt be
ne operetur: plorat quia bene operatꝰ eſt.
Plorando exigit bonum opus: plorādo cō
mendat bonū opus qđ fecit. Crebrę ergo
ſunt lachrymę iuſtorum: ſed in iſta via. Nū
quid in patria? Quare nō in patria? Quia Ps. 125.
venientes venient in exultatione: portan-
tes manipulos ſuos. Fęlicitas venit: nun- L
quid lachryma redit? Porro autem illi qui
hic inaniter plorāt: inaniter rident: cupidi-
tatibus ſuis diſſipati quādo fraudant ge-
munt: quādo fraudāt exultāt. Plorant ipſi
in via iſta: plorant ⁊ ipſi: ſed nō in exultatio
ne portantes manipulos ſuos. Quid colli-
gunt qui nihil ſeminauerunt? Immo colli-
gūt: ſed quod ſeminauerūt: quia ſpinas ſe-
minauerunt: ignem colligunt: ⁊ eunt nō de
fletu ad riſum ſicut ſancti: Euntes ibant et
flebant mittētes ſemina ſua: veniētes aūt
venient in exultatiōe. Illi a fletu ad fletū:
a fletu cū riſu ad fletum ſine riſu. Quid enī
illis fiet? Quo eunt qñ reſurrexerit? Quid
niſi qđ dominus dixit: Ligate illis manus Matth. 22.
⁊ pedes ⁊ proijcite illos in tenebras exterio
res? Age quid poſtea? Tenebrę erunt ⁊ do- M
lor non erit? Forte palpabunt ſed non do-
lebunt? Non videbunt: nō cruciabuntur?
Abſit. Nō ſolū tenebrę erūt: nō eis ſola tol

litur ſpecies qua gaudebant:ſed datur etiã
quod in ęternũ gemant. Ne contemneres
em̄ tenebras:o quiſquis es flagitioſus:qui
ſoles ꝓpter tua mala facta: ⁊ ꝓpter laſciua
adulteria non ſolũ tenebras nõ horrere:ſed
quęrere:qui ſoles plus gaudere quãdo lu-
cerna extinguit:nõ tales tenebras habebis
vbi gaudeas:vbi lęteris:vbi te voluptati-
bus carnis oblectes:non ſic erunt ipſe tene
Matth.22. brę. Quomodo erunt? Ibi erit fletus ⁊ stri-
dor dentium. Tortor ſine defectu:tortus ſi-
ne defectu. Nec qui torquet fatigatur: nec
qui torquet moritur. Erunt ergo ęternę la-
chrymę illis qui ſic vixerunt:ęterna gaudia
Ps.125. ſanctorũ:quãdo venientes venient in exul-
tatione:portantes manipulos ſuos. Dicẽt
em̄ tempore meſſis domino ſuo:Dñe adiu-
uante te fecimus quod iuſſiſti:redde quod
ꝓmiſiſti nobis in ęternum.

Ser. XLVI. In eiſdem feſtis: Sermo II

A Non martyriũ ſola effuſio ſãguinis
cõſũmat:nec ſola dat palmam exu-
ſtio illa flammarũ. Peruenit nõ ſo
lum occaſu:ſed etiã cõtemptu carnis ad co-
ronã. Abſq̃ iniuria ſanctorũ in ꝑſecutioni-
bus defunctorũ dicere liceat carnẽ afflixiſ-
ſe:libidinem ſupaſſe: auaricię reſtitiſſe: de
mundo triumphaſſe:pars magna martyrij
eſt. Si vero fratres dilectiſſimi ad cõſortiũ
martyrũ vel ſacerdotũ volumus ꝑuenire:
de imitatione martyrũ cogitemus. Debẽt
enim in nobis aliquid recognoſcere de ſuis
virtutibꝰ:vt ꝓ nobis dignent dño ſuppli-
B care. Si em̄ tormenta quę ſancti martyres
ꝑtulerunt sufferre non poſſumus:vel cõtra
malas cõcupiſcentias ipſis intercedẽtibus
repugnemus. Et q: nõ deſunt quotidiana
pctã:non deſint etiã quotidiana remedia.
Nemo ſe credat aliquã fęlicitatẽ aut aliqđ
verum gaudiũ in hoc ſęculo poſſidere. Be-
atitudo hic parari poteſt:poſſideri non po-
teſt. Duo ſibi tẽpora ordine ſuo ſuccedunt:
C tempus flendi ⁊ tempus ridendi. Nemo ſe
circumueniat fratres:nõ eſt in hoc mundo
tempus ridendi. Scio fratres:q̃ omnis ho
mo gaudere deſiderat: ſed nõ toti ibi quę-
rũt gaudiũ: vbi oportet inquiri. Verũ gau
dium in hoc mundo:nec fuit nec eſt nec eſſe
poterit. Sic em̄ ipſe dñs in euangelio ſuos
Joh.16. diſcipulos admonuit dicẽs: In mũdo preſ-
ſuram habebitis. Et iterum: Mũdus gau-
debit: vos autem triſtes eritis: ſed triſticia
veſtra cõuertet in gaudiũ. Ac ſic ĩ hac vita
cũ labore ⁊ dolore qđ bonum eſt auxilian-
te dño faciamꝰ: vt in futuro ſęculo bonoꝝ
fructus colligere cum gaudio ⁊ exultatione
poſſimꝰ:ſcđm illud: Qui ſeminãt in lachry- Ps.125.
mis in gaudio metẽt. In hũc itaq̃ fratres D
chariſſimi mundum ꝑ peccatum primi ho- Gen.3.
minis de beata paradiſi ſede ꝓiecti ⁊ qua-
ſi in exilium miſſi ſumꝰ: ac ſic in hoc ſęculo
patriam nõ habemus. Sic ⁊ apoſtolus di-
cit: Dum ſumus in corpore: peregrinamur 2.Cor.5.
a domino. Non ergo requiramus gaudiũ
in hoc mũdo:q: ſicut ſupra dictum eſt: verũ
gaudium cõparari hic poteſt:poſſideri non
poteſt. Nõ quęras in via: qđ tibi ſeruatur
in patria. Et quia contra diabolum chriſto
duce quotidie tibi pugnare neceſſe eſt: prę-
mium nõ requiras in ꝑlio:qđ tibi ſeruat in
regno. Nõ quęras in pugna:quod tibi ſer-
uat in futuro cũ fuerit ꝑfecta victoria. Ma
gis illud attende qđ apoſtolus dicit: Om- 2.Timoth.3.
nes qui volunt pie viuere in chriſto: ꝑſecu-
tionẽ patiunt. Et iterum: Per multas tri- Act.14.
bulationes oportet nos intrare in regnum
dei. Ita ergo agere debemus vt ad princi- E
palẽ patriã redire fęliciter mereamur: Vbi
nos parentes noſtri patriarchę: ꝓphetę et
apoſtoli ſuſcipere vel videre deſiderãt: vbi
etiam cõciues noſtri angeli ⁊ ciuitas illa cę-
leſtis hieruſalem ⁊ rex ciuitatis ipſius chri-
ſtus expanſis nos brachijs charitatis expe
ctant: vt ad ipſos proſtrato diabolo: pleni
bonis operibus fęliciter redeamus. Scitis
em̄ fratres q: omnes negociatores et qui-
cũq̃ alia agentes interim in via ſunt ſollici
ti vt in patria poſſint eſſe ſecuri: Et tũc ha-
bent veram lęticiã: quãdo cũ magno lucro
peruenire merent ad patriã: Ita ⁊ nos dile
ctiſſimi fratres tunc animũ noſtrum ꝑpare
mꝰ ad gaudiũ: quãdo ꝑuenire merebimur
ad chriſtũ. Interim modo gaudeamꝰ ĩ ſpe:
veꝝ gaudiũ poſtea habituri ĩ re. Qđ peius F
eſt: multi ſunt q̃ ꝑuerſo ordine de volupta-
te ⁊ delitijs ⁊ luxuria ſęculi huiꝰ gaudere ſe
credunt: ſed quod in gaudio vident ſerere
neceſſe illis erit cum luctu ⁊ lachrymis reci-
pere: quia nõ mentitur ille qui in euangelio
dixit: Vę vobis q̃ ridetis nũc: q: lugebitis Luc.6.
⁊ flebitis. Sic fecit ⁊ ille infęlix diues: q̃ pur Luc.16.
pura induebat ⁊ byſſo. Gaudiũ quidẽ ha-
buit in mũdo: ſed flãmas ĩuenire meruit in

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

inferno. Lazarus qui iacebat ad ianuā eiꝰ:
triſticiā habuit in via: ſed verū gaudiū rece
G pit in patria. Nos vero frēs chariſſimi quā
tū poſſumus: dei miſericordiā deprecemur:
vt nobis ita amorē vitę ęternę inſpirare di
gnet: vt plus patriā velimus amare ꝙ viā:
ꝛ amplius de futuro ꝙ de pręſenti ſeculo co
gitemꝰ: Et ſic ſemper in exilio mundi huius
agere ſtudeamus: vt ad futurū iudiciū cum
libera ꝛ ſecura ꝯſcientia ornati bonis operi
bus peruenire poſſimus: pręſtante dn̄o no
ſtro ieſu chriſto: cui eſt honor ꝛ gloria cū pa
tre ꝛ ſpiritusancto in ſecula ſeculoꝝ: Amē.

Ser. XLVII. **In eiſdem feſtis: Sermo III**

A [T]otienſcūꝗ fratres chariſſimi ſan
q ctorū martyrū ſolennia celebramꝰ:
ita ipſis intercedētibus expectemꝰ
a dn̄o ꝯſequi temporalia beneficia: vt ipſos
martyres imitādo accipere mereamur ęter
na. Ab ipſis eīn ſanctoꝝ martyrū in verita
te feſtiuitatū gaudia celebrant: qui ipſoruꝫ
martyꝝ exempla ſequunt. Solēnitates eīn
martyrū exhortationes ſunt martyrioꝝ: vt
imitari nō pigeat: quod celebrare delectat.
Sed nos volumus gaudere cum ſanctis: et
tribulationē mundi nolumus ſuſtinere cuꝫ
ipſis. Qui enim ſanctos martyres inquan
tum potuerit imitari noluerit: ad eoꝝ beati
tudinē non poterit peruenire. Sic ꝛ paulus
2. Cor. 1. apoſtolus pręedicat dicens: Si fuerimus ſo
cij paſſionū: erimus ꝛ conſolationū. Et dn̄s
Joh. 15. in euangelio: Si mundus vos odit: ſcitote
quia me priorem vobis odio habuit. Recu
ſat eſſe in corpore: qui odium nō vult ſuſti
B nere cū capite. Sed dicit aliquis: Et quis ē
qui poſſit beatorū martyrū veſtigia ſequi?
Huic ego reſpondeo: qꝛ non ſolum marty
res: ſed etiā ipſum dominū cū ipſius adiu
torio ſi volumꝰ poſſumꝰ imitari. Audi non
me: ſed ipm̄ dn̄m generi humano claman
Matth. 11. tē: Diſcite a me: quia mitis ſum et humilis
corde. Audi ꝛ petrū apoſtolū admonētem:
1. Petri. 2. Chriſtus paſſus eſt ꝓ nobis: relinquēs no
bis exemplū vt ſequamur veſtigia eiꝰ. Si
Eph. 5. militer paulus apoſtolus clamat: Imitato
res dei eſtote ſicut filij chariſſimi. Quid ad
hęc reſpondebimꝰ fratres: vel quā excuſati
onē habere poterimꝰ? Non tibi aliquis di
cat: vt virtutes quas fecit deus debeamus
imitari. Iuſta poteſt eſſe excuſatio tua: qꝛ
virtutes ꝛ mirabilia facere nō omnibꝰ da
tum eſt: iuſte ꝛ caſte viuere: ꝛ charitatē cum
omnibꝰ cuſtodire: cū dei adiutorio ꝓmptū
eſt. Nā ipſe dn̄s nō dixit: Diſcite a me mor
tuos ſuſcitare: ſuper aquas ſiccis pedibus
ambulare: nō hoc dixit: ſed quid ait? Quia Matth. 11.
mitis ſum: et humilis corde. Et iterum: Di Matth. 5.
ligite inimicos veſtros: benefacite his qui
oderūt vos: ſicut ꝛ pater veſter cęleſtis: qui
ſolē ſuū oriri facit ſuper bonos ꝛ malos. Et
iterū: Eſtote ꝑfecti ſicut ꝛ pater veſter cęle
ſtis ꝑfectus eſt. Et licet ſint alia multa in ꝗ C
bus debemus deū ꝛ beatos martyres imi
tari: iſta tn̄ duo ꝓcipua ſunt: id eſt vt mites
ſimus ꝛ humiles corde: ꝛ inimicos noſtros
totis viribꝰ diligamꝰ. De diligēdis inimi
cis fratres chariſſimi nullus vnꝗ in verita
te ſe poterit excuſare. Poteſt mihi aliquis In li. 50. ho
dicere: nō poſſum ieiunare: nō poſſum vigi mel. 6. c.
lare: nūquid poteſt dicere: nō poſſum ama
re? Poteſt dicere: non poſſum res meas to
tas pauperibꝰ dare: ꝛ in monaſterio deo de
ſeruire: nūquid poteſt dicere nō poſſum di
ligere? Si dixeris qꝛ non poſſis a vino vel a
carnibus abſtinere: credimꝰ tibi: ſi autē dix
eris quod nō poſſis in te peccātibus indul
gere: omnino nō credimus. Et qꝛ nulla no
bis remanet excuſatio: dū non de cellario ſꝫ
de corde ꝓferamꝰ iſtā elemoſynā: iubemur
implere: vt ꝑ viā vitę ad ęternā mereamur
patriā ꝑuenire. Nō ſolū amicos: ſꝫ etiā ini D
micos diligamꝰ: His eīn duobꝰ ꝓceptiꝭ: id ē
diliges deū ꝛ diliges ꝓximū: qſi duobꝰ ſpi Matth. 22.
ritalibus pedibus ſi ꝑ viam verę charitatis
voluerimꝰ currere: ad ęternā patriā poſſu
mus fęliciter ꝑuenire. Iſtis pedibus curre
bat apl̄us paulꝰ qſi dicebat: Ego aūt ſic cur 1. Cor. 9.
ro: nō qſi i incertū. Qui ergo dilexerit ini
micos ſuos: illud in eo impletū erit qđ dn̄s
dixit: Diligite inimicos veſtros: vt ſitis fi Matth. 5.
lij patris veſtri qui in cęlis eſt. Elige modo
qđ tibi placuerit. Si inimicos dilexeris: nō
ſolum amicus: ſed etiā filius dei eſſe mere
beris. Si vero inimicos amare nolueris: ꝓ
pitium deū habere nō poteris: qꝛ ſcriptum
eſt: Qui odit fratrē ſuū homicida eſt. Et ite 1. Joh. 3.
rū: Qui nō diligit: manet i morte. Et iterū:
Qui odit fratrem ſuū in tenebris eſt: ꝛ in te 1. Joh. 2.
nebris ambulat: ꝛ neſcit quo vadat: qm̄ te
nebrę obcęcauerunt oculos eius. Et iterum
alibi ſcriptum eſt: Itinera impiorū: qui in
iuriam retinent malefacti in mortem. Nun
quid hęc vba mea ſūt fratres mei? De ſcri

pturis ſanctis et canonicis ꝓferunt. Ut ergo
nec homicide ſimꝰ nec in tenebris remanea-
mus: ſtudeamꝰ nõ ſolũ amicos ſed etiã ini-
micos diligere: vt pium ⁊ miſericordẽ dñm
poſſimꝰ ſcd̃m cautionis ſuę vinculũ libera
Matth. 6. cõſciẽtia cõuenire. Ipſe enĩ dixit: Si dimiſe-
ritis hoĩbꝰ pctã eoꝝ: dimittet vobis pater
veſter cęleſtis pctã vr̃a: Si nõ dimiſeritis:
nec pater veſter dimittet vobis debita vr̃a.
E Diligenter attẽdite frẽs: ⁊ ſcitote aliud eſſe
in deũ peccare: aliud ĩ hominẽ. Quãdo enĩ
in nos peccãt hoĩes: ſi pęnitẽtibꝰ veniã non
indulgeamꝰ peccatũ incurrimꝰ: qñ aũt aliq̃
in deũ peccauerint: ſi ſine diſcretione grãdi
indulgere voluerimꝰ: ꝑticipes nos eoꝝ pec-
cati efficimur. Dicit ergo dñs: Si dimiſeritis
hominibꝰ pctã eorũ: dimittet ⁊ pater veſter
cęleſtis pctã veſtra. Rogo vos fratres: q̃d
delicatius: q̃d benignꝰ dici põt? In pote-
ſtate noſtra poſuit: qualiter ĩ die iudicij iu-
dicemur. Nõ dixit vade in orientẽ ⁊ quęre
iuſticiã: nauiga vſqꝫ ad occidentem vt acci-
Luc. 6. pias indulgẽtiã: Dimitte inimico tuo: ⁊ di-
mittet tibi. Indulge: et indulget tibi. Da:
⁊ dabit tibi. Nihil a te extra te quęrit. Ad
teipſum ⁊ ad cõſcientiã tuã te deus dirigit.
In te enĩ poſuit qđ requirit. Nõ enĩ medi-
camẽta vulneribꝰ tuis lõge opus habes in-
quirere: peccatoꝝ tuoꝝ indulgẽtiã ſi vis in-
tus in cellario cordis tui poteris inuenire.
F Sed dicis: tanta mala me inimicus meꝰ cõ-
pulit ſuſtinere: vt eũ nulla poſſim rõne dili-
gere. Attendis q̃d tibi fecerit homo: ⁊ nõ at-
tendis quid tu feceris deo. Si cõſcientiam
tuã diligenter diſcutis ⁊ inquiris: ſine vlla
compenſatione maiora tu peccata commi-
ſiſti in deum q̃ꝫ in te commiſerit homo. Et
qua fronte vis vt tibi deꝰ dignet dimittere
multũ: q̃ ñ vis dimittere paruum? Si hęc q̃
ſupra diximus ſpiritalia medicamẽta ſicut
deo ꝓpitiante cõſueſtis libenter accipitis:
⁊ in ęrario ſanctę cõſciẽtię veſtrę reconditũ
diligẽtiſſime cuſtoditis: auxiliante dño ve-
nena diaboli nõ timebitis: ⁊ ꝑ odiũ vel ira-
cũdiã aut nũq̃ꝫ nobis animarũ vulnera in-
gerent: aut ſi forte ſurrepſerint: ꝑ charitatẽ
cito ad priſtinã ſalutẽ reuocant.

Sermo XLVIII. In eiſdem feſtis: Sermo IIII

A O Mniũ quidẽ bonoꝝ fideliũ chriſti-
anorũ: maxime tñ glorioſoꝝ marty-
Ro. 8. rũ vox eſt: Si deus ꝓ nobis: q̃s ꝯ
nos? Fremebat mũdus aduerſus eos: po- Ps. 2.
puli meditabant inania: ꝑncipes cõuenie-
bãt in vnũ: excogitabãt nouos cruciatꝰ: et
ꝑ ęnas ĩ credibiles ĩueniebat ingenioſa cru-
delitas: Obruebant opprobrijs falſis: ar-
guebant criminibꝰ: cuſtodijs intolerabili-
bus includebant: vngulis artabant: ferro
perimebant: beſtijs ſubigebant: ignibꝰ cre-
mabant: ⁊ dicebãt: Si deꝰ ꝓ nobis q̃s ꝯtra
nos? Totus mũdus ꝯ vos: ⁊ dicitis q̃s con-
tra nos. Reſpõdent tibi: Et q̃s eſt totꝰ mũ-
dus: quãdo ꝓ eo morimur ꝑ quẽ factus eſt
mũdus? Dicãt dicãt: audiamꝰ audiamus. B
Si deus ꝓ nobis q̃s ꝯtra nos? Seuire poſ-
ſunt: maledicere poſſunt: calũniari poſſũt:
falſis opprobrijs agitare poſſũt: Et vt bre-
uiter dicã: poſtremo poſſũt nõ ſolũ corpus
perimere: ſed etiã dilaniare: ⁊ quid faciẽt?
Ecce enĩ deꝰ auxiliator mihi eſt: ⁊ dñs ſuſce- Ps. 55.
ptor eſt animę meę. Mũdus interfector cor-
poris mei: dñs ſuſceptor eſt animę meę. Et
quid mihi obeſt ſi ſit mũdus interfector cor-
poris mei: cũ dñs adiutor eſt aĩę meę? Quã-
do aũt dominꝰ eſt ſuſceptor animę meę: erit
reſtitutor ⁊ corporis mei. Quid mihi deerit
ſi membra mea dilaceret inimicus: qñ capil-
los meos deꝰ dinumerat? Exhortãs mar-
tyres ſuos chriſtꝰ ne ab inimicis ꝑſecutori-
bꝰ formidarẽt: Capilli inquit veſtri nume- Matth. 10.
rati ſunt. Quid ergo timebo damna mẽbroꝝ:
qñ ſecuritatẽ accipio de numero capilloꝝ?
Ergo dicamꝰ: dicamꝰ ex fide: dicamꝰ in ſpe: C
dicamus flagrãtiſſima charitate: Si deꝰ ꝓ
nobis q̃s ꝯ nos? Ecce ꝯtra te eſt rex: ſi deus
ꝓ nobis q̃s ꝯ nos? Ecce ꝯ te eſt ꝑplus: ſi de-
us ꝓ nobis q̃s ꝯ nos? Unde ꝓbas o beate
⁊ glorioſe martyr: vnde mihi ꝓbas qđ di-
cis: Si deus ꝓ nobis q̃s ꝯtra nos? Mani-
feſtũ eſt enĩ q: ſi deꝰ ꝓ nobis q̃s cõtra nos:
ſed ꝓba q: deus ꝓ nobis. Nõ ergo ꝓbo: q: fi-
lio ꝓprio nõ pepercit: ſed ꝓ nobis omnibꝰ
tradidit eũ? Hoc qđ ſequit cũ apl̃us legere-
tur audiſtis. Cũ enĩ dixiſſet: Si deus ꝓ no-
bis q̃s ꝯtra nos: tanq̃ꝫ ei diceret: ꝓba quia
deꝰ ꝓ nobis: cõtinuo attulit grãde documẽ-
tũ: continuo introduxit martyrẽ martyrũ:
teſtẽ teſtium: illũ ſcꝫ cui pater nõ pepercit:
ſed ꝓ nobis oĩbus tradidit eũ. Hinc ꝓba-
uit apoſtolus vere ſe dixiſſe: Si deus ꝓ no-
bis q̃s cõtra nos: qñ filio ꝓprio nõ pepcit:
ſed ꝓ nobis omnibꝰ tradidit illũ. Quõ nõ
etiam ⁊ cũ illo oĩa nobis donauit? Quãdo

cū illo nobis omnia donauit: et ipſum no-
D bis donauit. Terret te fremit⁹ mūdi: cui do-
natus eſt artifex mūdi? Chriſtū nobis do-
natū eſſe gaudeam⁹: ⁊ nullos chriſti inimi-
cos in hoc ſeculo timeam⁹. Quis eñ nobis
Joh.1. donatus ſit videte. In principio erat ver-
bū: ⁊ verbū erat apud deū: ⁊ deus erat ver-
bū. Ipſe eſt chriſtus: ipſe vnigenitus filius
dei: ipſe eſt gignenti coetern⁹. Omnia ꝑ ip-
ſum facta ſunt. Quō nobis donata nō ſūt:
quę ꝑ ipſum facta ſunt: qñ nobis donatus
eſt ipſe ꝑ quē facta ſunt oīa? Et vt ſciatis qꝛ
ipſe verbū caro factū eſt ⁊ habitauit in no-
bis: deſidera expetendo datā tibi vitā chri-
ſti: ⁊ donec ꝑueniat tene pignus mortē chri-
ſti. Promittēs eñ nobis victurū ſe eſſe no-
biſcū: non potuit nobis maius pign⁹ dare
ꝙ mori ꝓ nobis. Mala inquit veſtra ꝑtu-
li: bona mea nō reddā? Promiſit cautionē:
fecit pignus. Dedit euāgeliū: ⁊ tu dubitas
credere? Promiſit cū hic inter homines am-
bularet: cautionē fecit cū euangeliū ſcribe-
ret: Ad pign⁹ ipſius ꝙtidie dicis: amē. Pi-
gn⁹ qđ accepiſti: quotidie erogat tibi. Noli
de ſpe deſperare: q̄ viuis ex pignore: ꝑſtāte
dño noſtro ieſu chriſto: qui viuit ⁊ regnat in
ſecula ſeculorum Amen.

Ser. XLIX. In eiſdem feſtis: Sermo V

A C Ertamine vniuerſoꝝ martyrū fulci-
ri atq₃ eoꝝ victoria quorū natalis
victricis glorię celebrat: quo robu-
ſta fides ſit ad agonem paſſionis cōgreſſus
roborari debem⁹: certo ſcientes ꝙ in omni-
b⁹ chriſt⁹ patit: ⁊ ꝙ ad regna celorū ſtatim
cū exultatione corpis trāſferunt: ⁊ cū gētes
horreāt in egritudine mortē: hi i ipſa morte
cōſequāt ꝑpetuā hereditatē. Per paſſionē
vero trāſlationem magis credunt eſſe ꝙ fi-
nē. Hec eſt arcana ſapiētia quę in electis tu-
is dñe nō ꝑſuaſiōe colligit: ſed de tuis mar-
tyrib⁹ ⁊ de fonte diuino virtutes oriunt: q̄-
Phil.1. bus viuere chriſtus eſt: ⁊ mori lucrū. Triū-
phantes in chriſto ſua morte peccata lucrā-
tes: quāꝙ qui in illo patit omnino nō mo-
rit. Confeſſionis eñ mors non eſt ſed here-
ditas vitę. Martyriū eſt igit indulgētia cri-
minū: ꝟtutū caput: occaſio iuſticię: domini-
cę paſſionis imitatio. O felicisſimi marty-
res renūciātes ſeculo: maluerūt meliora no-
uiſſima eſſe ꝙ prima. Quorū deniq₃ cōſum-
B matio iuſtū initium facit. Diuino tuo nutu
omnipotēs de⁹: glorioſiſſimi martyres chri-
ſti teſtes eſſe meruerūt. Victoriā quoq₃ me-
ditati: cōfeſſi ſunt chriſtū in flagellis: in car-
cerib⁹: in ergaſtulis: in ſolitudine. Juſtorū
eñ comes: ſemꝑ debet eſſe cōfeſſio. O incly-
tę beatorū animę: ⁊ glorioſa victoria marty-
rū: inter quos deuotiſſimę feminę ſimul ſe-
culū ſexūq₃ vicerunt: ꝓliantes cū diabolo:
fortiores viris torquētib⁹ extiterūt: quę car-
nifici gratias agētes erāt ſeuienti. Ab om-
nib⁹ eñ fidē expectat deus omnipotēs ma-
gis ꝙ mortē: ſed diabol⁹ q̄ cōfitentes odit:
coronas ꝓſtat inuitus. Facit martyres ꝗs
occidit: ⁊ cū dei ſeruos vincere cōtendit: cō-
tēnit ipſe dū ſeuit. Liberalitas ꝗ̄ tua de⁹ ha-
ctenus nobis martyria ꝓpoſuit: vt aduer-
ſarius quo adā eliſus eſt: a filijs adę cōſtan-
ter elidi mōſtraret. Voluiſti eñ hoīem non
tātū de diaboli ꝑtāte eruere ꝑ fidem: ſed in-
culcatorē ei⁹ interficere ꝑ virtutē: vt q̄ gau-
dem⁹ chriſti ſanguine mortui: facili⁹ libera-
ti ducētes martyria in chriſto poſtea trium-
phem⁹ coronati: ꝑ ipſum dñm noſtrū ieſum
chriſtū: q̄ viuit ⁊ regnat i ſecula ſcłoꝝ Amē.

In eiſdem feſtis: Sermo VI Sermo. L.

Q Voniā dies ſctōrū martyrū eſt: vn- A
de poti⁹ aliq̄d delectet nos dicere
niſi de gloria ipſoꝝ? Adiuuet nos
dñs martyrū. Audiuim⁹ pauloante beatū
apłm ꝓdicantē: Quis nos ſeparabit a cha- Ro.8.
ritate chriſti? Iſta vox eſt martyrū. Tribu-
latio: an anguſtia: an ꝑſecutio: an fames
an nuditas: an periculū: an gladius? Sicut
ſcriptum eſt: Propter te mortificamur tota
die: deputati ſum⁹ vt oues occiſionis. Sed
in his omnib⁹ ſuperam⁹ ꝓpter eū q̄ dilexit B
nos. Hec eſt vox martyrū oīa tolerare: ⁊ de
ſe nihil ꝓſumere: illū diligere q̄ glorificat in
ſuis: Vt q̄ gloriat in dño glorietur. Nouerāt 1.Cor.1.
⁊ illi qđ nos cātauim⁹ pauloante: Letami- Ps.31.
ni in dño ⁊ exultate iuſti in deo. Si iuſti in
dño letant: iniuſti vero nō nouerunt letari
niſi in ſeculo. Sed ipſe ſunt primę acies de-
bellandę: primo vincēdę ſūt delectationes:
⁊ poſtea dolores. Quō pōt ſuperare mūdū C
ſeuientē: q̄ nō pōt ſupare blandientē? Blan-
dit h̄ mūdus pollicēdo honores: diuitias:
voluptates. Minat hic mūdus intendēdo
dolores: egeſtates: humilitates. Qui non
cōtēnit qđ pollicet: quō ſupare pōt qđ mi-
nat? Habēt delectationē ſuā diuitię: Quis

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

neſciat? Sed plus habet delectari iuſticia:
delectare diuitijs cū iuſticia. Ubi aūt talis
articulus temptatiōis inciderit: vt duo hec
veniant in tēptationē: diuitię ⁊ iuſticia: et
nō poſſis habere vtrūq; equalę: ſed ſi dimi
ſeris manum ad iuſticiā pereant diuitię: ſi
dimiſeris manum ad diuitias neceſſe eſt vt
amittas iuſticiam: modo elige: mō pugna:
Ps. 31. modo videam⁹ ſi nō ſine cauſa cantaſti: Le
tamini in dño ⁊ exultate iuſti: modo videa/
Ro. 8. m⁹ ſi nō ſine cauſa audiſti: Quis nos ſepa/
D bit a charitate chriſti? Equidē ꝓtermiſit oīa
quib⁹ blanditur mūdus: ⁊ te voluit cōme/
morare cui blandit̄ mūdus. Quare? Quia
certamina martyrum ꝓnūciabat: illa vtiq;
certamina: vbi vicerūt ꝑſecutionē: famē: ſi/
tim: egeſtatē: ignominiā: ad extremū timo/
rem mortis: hoſtem nouiſſimū. Sed videte
fratres: totū ars chriſti facit. Admonet apo
ſtolus: vt ꝓferamus charitatem dei mūdo.
Quantas anguſtias patiunt̄: qui volūt ra
pere res alienas? An perſecutio ait: Et ipſa
nō frāgit? Auaricia terret̄: auarus rapit ac
timet pęnā: ęſtuat in rapinā. Multi eñi fa/
mem patiunt̄ dū acquirunt ⁊ faciūt lucra:
quibus ꝑcipim⁹ ieiunare: ⁊ excuſant ſe ſto/
macho. Uacet illis tota die ſolidos nume/
rare: et ieiuni dormiunt. An nuditas ait.
E Quid dicā de nuditate? Quotidie negocia
tores de naufragio nudi euadunt: ⁊ iterum
nauigant ad periculū. Unde quotidie peri
clitant̄ homines: niſi ꝓpter diuitias acqui/
rendas? Nec gladius ꝓhibet. Capitale cri/
mē eſt falſitas: ⁊ tamē comitat̄ hereditas.
Si ergo h̄ meret̄ tēporalis cupiditas: qua/
re nō mereat̄ chriſti hereditas? Auarus di/
cit i corde ſuo: q̄ forte nō audet lingua ſua:
Quis nos ſepabit a cupiditate auri? Tra/
bulatio: an anguſtia: an ꝑſecutio? Poſſunt
Ps. 43. ⁊ auari dicere auro: Propter te occidimur
tota die. Optime ergo dicūt ſancti marty/
Ps. 42. res i pſalmo: Judica me de⁹: ⁊ diſcerne cau
ſam meā de gente nō ſancta. Diſcerne inq̄t
tribulationē meā: tribulant̄ ⁊ auari. Diſcer
ne anguſtias meas: patiūt̄ anguſtias ⁊ aua
ri. Diſcerne ꝑſecutiones meas: patiunt̄ et
auari. Diſcerne famē meā: ꝓ auro acquirē/
do eſuriūt ⁊ auari. Diſcerne nuditatē meā:
ꝓ auro deſpoliant̄ ⁊ auari. Diſcerne mortē
meā: ꝓ auro moriunt̄ ⁊ auari. Quid eſt di/
ſcerne cām meā? Propter te mortificamur
F tota die. Ille ꝓpter aurū: nos ꝓpter te. Si/
miles pęnę: ſed diſcreta cauſa. Ubi ergo di
ſcreta eſt cauſa: certa eſt victoria. Si ḡ cau/
ſam intuemur: ſolennitates martyrū ama/
mus. Amam⁹ in eis nō paſſiones: ſed cau/
ſas paſſionū. Nā ſi amarem⁹ paſſiōes: mul
tos inuenturi ſum⁹ q̄ peiora patiunt̄ in cau
ſis malis. Sed ſi cauſam attēdam⁹: crucem
chriſti attendite. Ibi erat chriſtus: vbi ⁊ la/ Luc. 23.
trones. Similis pęna: ſed diſſimilis cauſa.
Unus latro credidit: alius blaſphemauit.
Dñs tāq; de tribunali inter ambos iudica/
uit. Illū qui blaſphemauit in tartarū dam
nauit: aliū in paradiſo ſecū cōſtituit. Qua/
re hoc? Quia et ſi ęqualis pęna: ſed impar
erat cauſa. Eligite ergo martyrū cauſas ſi
vult̄ ꝑuenire ad martyrū palmas: ꝑ domi/
num noſtrum ieſum chriſtū: cui eſt gloria in
ſecula ſeculorum Amen.

Item in eiſdē feſtis: homelia de eo quod ſcriptū eſt in euāgelio ſm̄ Mattheum: Uidēs ieſus turbas ⁊c. que ſumpta eſt ex libro. j. de ſermone domini in monte. ca. j. Matth. 5.

De vno confeſſore

In feſtis vnius cōfeſſoris: de ſeruo pigro qui talētū acceptū noluit erogare: Sermo I Sermo. LI.

D Omini fratres ⁊ coepiſcopi mei ꝑ/ A
ſentia q̄dē ſua nos viſitare ⁊ exhi/
larare dignati ſunt: ſed neſcio qua/
re nolūt me feſſum adiuuare. Hoc ideo cha
ritati veſtrę dixi ipſis audientibus: vt quo
dāmodo audientia veſtra intercedat ꝓ me
apud illos: vt q̄ñ eos rogo faciāt ⁊ ipſi ſer/
monē. Erogent q̄ꝺ acceperūt: operari ma/
gis q̄ꝫ excuſare dignent̄. A me aūt fatigato
⁊ vix loquente: pauca libenter accipite. Ha
bemus eñi ⁊ libellū de beneficijs dei ꝑ ſan/
ctū martyrem datis: pariter libentius audi
amus. Quid ergo eſt q̄ꝺ dicā vobis? Audi
ſtis in euangelio et bonorū ſeruorū meritū Matth. 25.
⁊ pęnā malorū. Et malitia tota ſerui illius
reprobati grauiterq; dānati iſta fuit: quia
noluit erogare. Seruauit ad integrū q̄ꝺ ac/
cepit: ſed domin⁹ ei⁹ lucra quęrebat. Aua/
rus eſt deus ad ſalutem noſtram. Si ſic dā/
nat̄ qui non erogauit: quid debēt expecta/
re qui ꝑdunt? Nos ergo diſpenſatores ſu/
mus. Nos erogamus: vos accipitis. Lu/
cra quęrim⁹: bene viuite. Lucra eñi eroga/

B tionis nrę iſta ſunt. Sed etiã ad nos nolite
exiſtimare nõ ꝑtinere erogationẽ. Non po-
teſtis erogare de iſto loco ſuperiore: ſed po-
teſtis vbicunqꝫ eſtis. Ubi rephendit̃ chri-
ſtus defendite. Murmuratoribus reſpon-
dete: Blaſphematores corripite: ab eorum
vos ſocietate alienate. Sic erogatis: ſi ali-
quos lucramini. Agite vicem noſtrã in do-
mibus veſtris. Epiſcopus inde appellatus
eſt: quia ſuperintendit: q꞉ intendendo cu-
rat. Unuſquiſqꝫ ergo in domo ſua ſi caput
eſt domui ſuę. debet ad eũ ꝑtinere epiſcopa
tus officiũ: quomodo ſui credant: ne aliqui
ipſorũ in hereſim incurrãt: ne vxor: ne filiꝰ:
ne filia: ne ipſe ſeruus: q꞉ tanti eſt emptus.
Eph. 6. Diſciplina apoſtolica ꝓpoſuit dominũ ſer-
uo: ⁊ ſeruum ſubdidit domino: chriſtum ta
men pro ambobus vnum preciũ dedit. Mi
nimos veſtros nolite contemnere: domeſti
corum veſtrorum ſalutem omni vigilantia
ꝓcurate. Hęc ſi facitis: erogatis. Pigri ſer-
ui non eritis: damnationẽ tam deteſtandã
non timebitis.

Itẽ in eiſdem feſtis: homelia de
eo quod ſcriptũ eſt in euãgelio ſm
Matth. 5. Mattheũ: Uos eſtis ſal terre ⁊c.
quę ſumpta eſt ex libro. j. de ſermo-
ne domini in monte. ca. ij.

De Uirginibus

In feſtis ſanctarum virginum:
homelię de eo quod ſcriptũ eſt in
Matth. 25. euangelio ſm Mattheum: Simi-
le eſt regnum celorum decem virgi
nibus ⁊c. quę habent̃ de Uerbis
domini. xxij. ẽt. xxiij. Et de queſtio-
nibus euangeliorum lib. j. ca. xliij.
Et in libro. lxxxiij. queſtionũ: que-
ſtione. lix.

Explicitum eſt opus ſermonum de ſan-
ctis: diui Aurelij Auguſtini: Baſileę ꝑ ma-
giſtrũ Joannẽ de Amerbach: Anno ſaluti
feri virginalis partus: nonageſimoquinto
ſupra milleſimũ quaterqꝫ centeſimum.

Annotatio principaliũ ſententiarũ

Materiarũ atq; ſententiarũ notatione dignarũ ex ſermonib⁹ de ſactis diui Aurelij Auguſtini collectarũ: ſũmaria ac breuis anotatio.

Ab a Bſtinẽtię duo ſunt genera: vnũ corporale aliud ſpiritale. xx. G.

Ad Adam cũ a dño argueret de inobedientia: ſe excuſando auctorem ſupbe accuſauit. xix. G.

De cauſa aduentus domini in carne: et qd mũdo vtilitatis cõtulit. xix. G. H. ix. C.

Adulatio vendit veritatẽ. xxxvj. C.

As In agone certantes cur ab omnib⁹ abſtinere debeant. xxxvij. F.

In agone ſanctorum duo nobis conſiderãda ſunt. xlv. A. B.

In chriſtiano agone manifeſta eſt pęna et occulta victoria. xliiij. F.

Al Sub altari quõ animę ſanctorũ requieſcere legunt: ⁊ quare. xj. A. B.

Ap Cũ apoſtoli oẽs parem gratiã ⁊ ſanctitatẽ obtineãt: cur alij alijs p̃ferãt. xxvij. A. B.

Quomodo intelligendũ ſit qḋ p̃cipit dominus apoſtolis nõ ferre ſacculum neq; perã aut calciamenta: ⁊ neminem per viam ſalutare. xlij. F. G.

Apoſtoli ideo ſũme ſunt venerãdi. xliij. A.

Supra cęteras turbas fideliũ ⁊ iuſtoꝝ: apoſtolos ſuos chriſt⁹ eſſe oſtendit. xlij. B.

Cur dicant lux mundi: ſal terrę: lapides p̃cioſi: et duodecim portę hieruſalẽ: Ibidẽ circa finem.

In qbus apſos imitari debeam⁹. xliij. C.

As Chriſtus aſcẽdens ſupra cęlos: in eadẽ carnis natura quã de matre ſuſcepit omnem humanã honorauit naturã. xxxiiij. H.

Aſcenſiones in corde diſponere quid ſit. xvij. B. C.

Au Auarus eſt de⁹ ad ſalutẽ noſtrã. lj. A.

Auarus hydropico cõparat. x. F.

Auguſtinus iam epiſcopus multis futuris epiſcopis loquit. xlij. E.

In p̃ſentia coepiſcoporum ſuorum cogit facere ſermonem. lj. A.

Licet minus valeat dicere: vera tñ ſemp optat dicere. xxxiiij. C. et. xlij. E.

De veris gratias deo agit: ſi aũt aliqd dixerit qḋ nõ debuit ignoſci petit. xxxiiij. A.

Lucrum auguſtini eſt bona vita ſubditorum. lj. A. in fine. iij. C. (ligari. vj. A.

Diſputationes ſuas graphio et cęra videt

Dicit ſe loqui nõ tanq̃ magiſtrũ: ſed tanq̃ miniſtrum. xxiij. A.

b Aptizari chriſtus voluit ꝓpter humilitatem non ꝓpter iniquitatem. xxiij. E. in fine. Ba

Beati quos in iſto ſęculo culpa aliqua pcutit et nullũ crimen vulnerat. xxij. A. Be

Beatitudo hic parari poteſt poſſideri non poteſt. xxx. G. et. xlvj. B.

Beatorum lęticia q̃ta ſit. xxxvij. C. D. E.

Beatoꝝ numerus nos expectat. xxxvij. H.

Bona terrena nõ te faciũt bonũ niſi inde feceris bona. x. D. (xlvj. E. Bo

Bonorum copia bonos nõ extollit nec deijcit eorum inopia. x. E.

c Alciamenta quę de corio mortuoꝝ aĩaliũ fiũt qd ſignẽt. xlij. F. i medio Ca

Sine charitate nemo de caſtitate: nemo de elemoſynis: nemo de orationib⁹ ⁊ ieiunijs cõfidere debet. v. D. in fine.

Cathedra petri inde nomẽ accepit. xv. A.

Ciuitas cęleſtis q̃nto gaudio excipit reportãtes ď hoſte trophea. xxxvij. B. xlvj. E. Ci

Quãta ſit huius ciuitatis fęlicitas. xxxvij. (C. D. E.

Ad ciuitatem cęleſtem quibus veſtigijs ꝑuenit. xxxvij. G.

Huius ciuitatis fęlicitatem nemo enarrare ſufficit. xliij. C.

Quomodo conciues noſtri nos illic expectent. xxxvij. H.

Claues eccleſię duę ſunt: ſcꝫ ſcientię ⁊ potẽtię. xxvij. B. (xlix. B. Cla

Iuſtorum comes ſemp debet eſſe cõfeſſio. Co

Bene ꝯſueuiſſe pudebit diſſueſcere. xxxvj. C. in fine.

Sicut boni ex correctione dura interdũ corrigunt: ita ſupbi leniſſima admonitione ad peiora ꝓuocant. xxxvj. C.

Credere impoſſibilia fieri: facta ſimilia perſuadent. xxxij. A. Cre

Qui credũt ⁊ opa bona nõ faciũt: fidem demonũ vident habere: qui vero nõ credũt peiores demonib⁹ cõprobant. xxxviij. D.

Crux chriſti non ſolũ ligni eſt patibulũ: ſed vitę virtutiſq; ꝓpoſitũ. xxxij. D. Cru

Chriſtus eſt granũ ſinapis dum patit: ⁊ arbor dum reſurgit. xxxiij. C.

Crucis duo ſunt genera. xx. G.

Ipſa cruc̃ forma longitudini: latitudini ⁊ altititudini humani corpis cõfigurata eſt.

Quid ſignificet crucis latitudo: lõgitudo: altitudo ⁊ ꝓfunditas. xix. E. F. (xix. D.

Crucis myſteriũ olim figurabaẗ.xix.E.cir/
Cur ſe ad crucis ignominiã hu/ (ca finẽ.
miliauerit diuina potentia q̃ p aliũ modũ
hoiem liberare potuit.xix.A.G.
Crucis memoriã ſuę paſſiõis reliquit ad ſa/
nitatẽ:qδ ſignũ p̃ſidiũ eſt amicis : obſta/
culũ inimicis.xix.H.
In hui⁹ v̄tute oĩa ſacramẽta eccliaſtica pſi/
Qδ faciebat in terris corpis (ciũẗ.xix.J.
chriſti p̄ſentia:h facit cũ fideli inuocatiõe
nois chriſti victorioſe crucis inſignita me
Nihil pdeſt chriſtianũ di/ (moria.xix.J.
ci in noie ſi h nõ oſtẽdet in ope.xxxviij.D.
Da Amnati nõ ſola tolleẗ ſpecies qua
d gaudebãt : ſ daẗ etiã qδ i ęternum
cruciat.xlv.M. (medio.
De Deſerti noie mũdus intelligitur.xx.B.in
Nemo deſperet de magnitudine criminis
aut de humilitate generis.xxv.C.in fi.
Deũ vnũ eſſe cõis natura teſtaẗ:qr vn⁹ eſt
mũdus.viij.A.
Di De diligẽdis inimicis nullus ſe vnq̃ in ve/
ritate excuſare poterit.xlvij.B.C.
Qui inimicũ diligere noluerit: ppitiũ deũ
habere no poterit.xlvij.D.
Ut diligas inimicos nõ extra te ſed in te ꝛ
in tua poteſtate poſitũ eſt.xlvij.E.
Diligere inimicos ꝛ ſi ſit laborioſũ : multũ
tñ ẽ meritoriũ:ꝛ grãde p̄miũ parat.v.F.
Conuincimur rõne q̃ ppter deũ poſſum⁹:
ſed nolum⁹ inimicos diligere aut iniurias
ſuſtinere.v.F.in fine.G.
Diligite inimicos veſtros ꝛ benefacite his:
exponiẗ.iiij.B.v.C.in fine.D.F.
Dilectio carnalis i p̄cipitiũ trahit ꝛ odio cõ
paraẗ.xliij.C.
Si dimiſeritꝭ hoib⁹ pctã eorũ dimittet paẗ
veſter cęleſtis pctã vr̃a: exponiẗ.xlvij.E.
Fruſtra petit ſibi dimitti a deo multa q̃ nõ
vult dimittere primo pauca.xlvij.F.
Diſcere a chriſto q̃ debeam⁹.xlvij.B.
De diuite purpurato et lazaro :exponitur.
xxxvj.D.in medio.xlvj.F.
Diuitię falſam lęticiã tribuũt ꝛ verã triſti/
Nõ ſunt verę diuitię q̃ amato (ciã.x.E.
rib⁹ nõ afferũt ſacietatẽ ſ inflãmãt cupi/
ditatẽ:ꝛ quę ſint verę diuitię.x.E.
Do Qui nos docet magiſter: ei⁹ ſchola in terra
eſt:ꝛ in cęlo cathedra.xxiij.A.
Ec Eccleſia eſt mater ꝛ virgo.xvij.D.
e Mater ecclia pariendo nõ diſcernit
ętates.xxv.A.
Conſtat ex duob⁹ populis:ſcꝫ iudęorũ ꝛ gẽ
tiliũ.xxix.A.
Eccleſia nõ ſolũ reſpuere:ſed etiã ignorare
diciẗ apocripha.xxxv.B. (xxxvij.A.
Eccleſia roborata eſt pferẽdo nõ reſiſtẽdo.
Edificare ſtipulã:lignũ:fenũ:auꝝ ꝛ argẽtũ Ed
quid ſit.xlj.p totum.
Ab elemoſyna ſpiritali faciẽda null⁹ vnq̃ El
ſe excuſare poterit.xlvij.C.
Elemoſyna nõ ẽ faciẽda d rapina.xxxix.C.
Epiſcopus ab eo appellatus eſt: qr ſupintẽ Epi
dit:qr intendendo curat.lj.B.
Epiſcopat⁹ officiũ vnuſquiſq; in domo ſua
exercere debet.Ibidem.
Euchariſtiã indigne pcipit q̃ odiũ in corde Eu
Euãgeliũ nõ eſt ppter lu/ (ſeruat.v.E.
crũ annũciandũ: ſed germana charitate:
oſtẽdiẗ ex v̄bis chriſti.xlij.H.J. (R.O.
Exultare i deo ſalutari :quid ſit.xxxv.M. Ex
Elicitas nulla in hoc ſęculo poſſide Fe
f ri poteſt.xxx.G.xlvj.B.
Tunc feſta ſanctorũ in veritate cele
bram⁹: cũ ipſoꝝ exẽpla ſequimur.xlvij.A.
Q vna ſit fides veteris ac noui teſtamẽti. Fi
Fidẽ p̄terita cõfirmãt.xxxij.A. (viij.A.
Nihil pdeſt verbis pferre fidẽ ꝛ factis de/
ſerere veritatẽ.xxxviij.D. (xxxij.A.
Fides recte grano ſinapis cõpaẗ.xxxj.B.
Filius dei ideo fact⁹ eſt hois fili⁹: vt filios
hoim faceret filios dei.j.A. (in fine.
Eius fili⁹ quiſq; ẽ cui⁹ opa facit.xxxix.B.
Fuga chriſti i ęgyptũ qd ſignificet.viij.B. Fu
Fundamentũ aliud nemo põt ponere p̄ter
id qδ poſitũ eſt : Si q̃s ędificat ſup h fun/
damẽtũ ꝛc. exponiẗ.xlj.p totum.
Audere oẽs deſiderant: ſed nõ oẽs Gau
G ibi querũt gaudiũ vbi oportet inq̃/
ri.xxx.G.xlvj.C. (xxxv.M.L.B.
De duplici gaudio laudabili et vituperabili.
Peruerſe gaudẽt q̃ in voluptate ſęculi gau
Q nõ ſit gaudẽdũ i pſperꝭ (dẽt.xlvj.F.
mũdi ſ aduerſis: pbaẗ auctatib⁹.xxv.O.
Gaudiũ verũ in hoc mundo nec fuit nec eſt
nec eſſe poterit.xxx.G.xlvj.B.C.
Gaudiũ verũ eſt gaudere in illo qui ſup oĩa
eſt :ꝛ quare.xxxv.M.
Gaudiũ verũ cõpari hic põt:poſſideri non
poteſt.xxx.G.xlvj.B.D.
Nũc gaudendũ eſt in ſpe:poſtea in re.xlvj.
C.in fine.
Gaudiũ beatorũ quo p̄cio acqratur.xxxvij.
F.xliiij.D.

Gaudiū beatoꝝ quale ſit: xxxvij.C.D.E.
xxxix.C.in fi.
Nemo illud enarrare pōt.xliiij.C.
Gra De grano ſinapis.xxxj.A.xxxiij.ꝑ totum.
Hi Jdropicus quātū plus bibit:tāto
b magꝰ ſitit: ⁊ ſignificat cupidū.x.F.
Ho Lex ſicut honorē parētū ꝓcipit: ita
inhonoratione damnat.xxxiiij.G.
Hu Humilitatis cōmendatio.xxxv.P.
Quorūdam humilitatem deus reſpicit et
quorundā nō.xxxv.P.
Jg N ignē ęternū ſi mittēdi ſint q̄ bo-
i na non faciūt: qualē ſpem habituri
ſūt q̄ mala faciūt.xxxviij.C.circa fi.
De duplici igne:mūdi ⁊ ſaluatoris.xxx.B.
C.E.xxxj.B.circa finē.
Jgnis purgatoriꝰ nō criminalia ſed venia-
lia purgabit:oſtēdiꝫ ex ỽbis apl̄i.xlj.A.
Quę ſint q̄ purgabit.xlj.C.F.H.J.
Jgnis ille purgabit quicq̄d hic nō fuerit ꝑ
opa pietatis redemptū.xlj.D.
Q ſit durior q̄ quicq̄d in hoc ſeculo pęna-
rū videri vel cogitari poſſit.xlj.E.
Cruciat corpus cū aīa ꝑ lōgū vel breue ſpa-
ciū tp̄is ſcōm qualitatē culpę.xlj.E.
Qui ab illo igne liberari deſiderat:crimina
capitalia nō admittat: aut ſi iam cōmiſe-
rit:fructuoſam habeat penitētiā: ⁊ illa par
ua vel quotidiana pctā bonis operibꝰ re-
dimere nō deſiſtat. Jbidē.
Jn Jnnocētibꝰ beatis nūq̄ hoſtis tātū ꝓdeſſe
potuit obſequio :quātū ꝓfuit odio.x.A.
Digne natalis coꝝ coliꝫ q̄s beatius ęternę
vitę mūdus edidit: q̄ quos maternorum
viſcerū partꝰ effudit.x.A.in medio.
Jpſe eis fuit cauſa pęnę q̄ extitit et coronę:
ipſe odij cauſa q̄ ꝓmij.viij.B.x.A.in fi.
Jdeo chriſto nato debebāt imolari.viij.A.
Jn morte inocētū matres quō ſint lamēta-
Quō herodē in iudicio accu (tę.viij.B.
ſabunt.viij.C.
De cauſa cur ab herode occidanꝫ infantes.
Beata etas q̄ chriſtū nōdū po- (ix.A.C.
tuit loq̄ ⁊ iā ꝓ chriſto mereꝫ occidi.ix.B.
Q ſint primitię martyrū.xj.A. (xj.A.
Nō loquēdo ſed moriēdo chriſtū ꝯfeſſi ſūt.
Jo Johānis baptiſtę natalis cur ſingulari cele
britate venereꝫ.xx.A.xxxvj.A.
De laude parētū iohānis.xxij.A.B.
Q iohannis natiuitas cū chriſti natiuita-
te cōpareꝫ.xx.C.xxj.A.B.xxxvj.A.B.
Jdeo natiuitas iohānis ſicut ⁊ chriſti cele-
braꝫ:q2 ⁊ ipſa plena eſt myſterio.xxj.C.
Cur eiꝰ natiuitas potius celebreꝫ q̄ cuiuſli
bet apl̄i vel martyris vel ꝓphetę aut pa-
triarchę.xxiij.B.
Quid figuret q̄ in vtero materno ad huc ex
pers lucꝭ:teſtis erat veritatꝭ.xx.A.circa fi.
Johānes venit deſperata generatione ꝑ
ſterilē: ⁊ chriſtus natura obſtupēte ꝑ virgi
nem.xxxvj.B
Johānes formā venturi dn̄i natiuitate et
cōuerſatione ſignauit.xxxvj.B.
Hinc ꝓbaꝫ maior hoīe qui ortu ſuo excede-
bat leges natiuitatis humanę.xxij.C.
Q priꝰ ꝑuenit ad celū q̄ tāgeret terrā:an-
te accepit diuinū ſp̄m q̄ hūanū.xxij.D.
Feruens nūcius q̄ ante geſtiuit nūciare q̄
viuere: ⁊ anteq̄ ꝑueniret ad corpus perue
nit ad regē. Jbidē.
Magnificētia laudis eiꝰ ex dignitate chriſti
laudātis attendiꝫ.xxxvj.A.
Cū inter natos mulierū iohānes ſit maior
cur nō maior ſaluatore.xxj.B.xxiij.D.
Cur eū chriſtꝰ lucernā dixerit: ⁊ an ſe mitti
voluerit.xx.B.E.xxj.D.
Cur dicaꝫ vox clamātꝭ in deſerto .xx.B.in
medio.D.et.xxj.E.xxxvj.D.xxiij.G.
Johānes suā ꝓphetiā ꝑ ip̄m quē annūcia-
uerat aſſiſtentē cōpleuit.xx.E.
Q fuit noui ⁊ veteris teſtamēti mediator
idoneus. Jbidē.
Johānes par angelis:tuba celi:ꝓco chriſti:
arcanū patris: filij nunciꝰ: pctōꝝ venia:
iudęoꝝ correctio:vocatio gentiū:legis et
gratię fibula :q̄ diploidē ſūmi ſacerdotis
ſancto patri iūgebat in corpe.xxij.B.i fi.
Johānes chriſtꝰ putari potuit:ſed ideo no
Cur iohānes nō inter di- (luit.xxiij.D.
ſcipulos dn̄i iueniaꝫ: ſed potiꝰ diſcipulos
habuiſſe cū dn̄o inueniꝫ.xxiij.C.D.
Figurā legis geſſit in eo q̄ duos ad chriſtū
diſcipulos miſit.xx.B.xxj.E.
Formā legis ꝓtulit q2 ꝓnūciauit ſaluatorē
ſicut lex gratiā ꝓcucurrit.xx.A.in medio.
Quid ſit qđ dicit: Jllū oportet creſcere me
aūt minui.xxxvj.A.in fine.
Propter iuſticiā ꝑdidit vitā:ſed lucratꝰ eſt
gloriā.xxxvj.B.
Maluit ex ꝑfecta libertate iniuſta ſuſtinere
q̄ iuſta nō dicere.xxxvj.C.in fine.
Nemo iudex eſſe debet cordis alieni:exem- Ju.
Judex neminē ꝑ ſe occidit (plū.xxiiij.C.
ſed ꝑ miniſtrū.iiij.F.

De ſignis iudiciū extremū ꝓcedētib⁹.xl.A.
Judiciū extremū ideo ſemꝑ eſt timendū.x.
Ad iudiciū nō veniēt paga/ (C.xxxix.A.
ni nec heretici nec iudei: ſed chriſtiani: et
quales.xxxviij.C.
In iudicio fiet retributio non ſcdm fidē ſed
ſcdm operationē: ꝓbaꝫ ſcripturꝭ.xxxviij.
D.E.xxxix.A.
In poteſtate noſtra eſt qualiter iudicabi/
mur.v.D.xlvij.E.
Sententia iudicis bonis eſt iocunda ꞇ ma/
lis formidanda.xxxviij.A.
Qꝫ erit irreuocabilis. Ibidem.
Cur ſolū opera pietatis facta vel non facta
cōmemorenꝫ.xxxviij.B.
L. l Aborem deus hic poſuit cum fine:
ſed mercedē i celo ſine fine.iiij.B.
Sunt lachryme vituperabiles: ſūt
et laudabiles.xlv.H.
Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac
nocte dū dicíꝫ mihi vbi eſt deus tuus ꝛc.
exponiꝫ.xlv.J.K.
In dei laudib⁹ ꝑpetuo cōſiſtere: nō eſt la/
borioſa ſed amabilis ꞇ optabilis ſeruit⁹.
Mali dum erubeſcunt falſe lau/ (xj.E.
dari: quādoqꝫ ad emendationē ꝓuocanꝫ.
xxxvj.C.circa finem.
Sicut laus vera ornat: ita laus falſa caſti/
gat.xxxvj.C.
Laurentius cōparaꝫ grano ſinapis ꝓpter
multa.xxxj.et.xxxiij.ꝑ totum.
Tanta erat ſancti laurentij gloria martyrij
vt paſſione ſua mundum illuminaret vni
uerſum.xxx.A.xxxj.C.
Quis nolit ad horam vri laurentij igne: vt
eternū gehenne nō patiaꝫ incēdium.xxx.
Beati laurentij exemplo ꝓuo (A.in fine.
camur ad martyrium: accēdimur ad fidē:
incaleſcim⁹ ad deuotionē.xxx.B.
Qꝫ igne diuino accenſus flāmarū nō ſenſit
incēdiū.xxx.B.i fine.C.xxxj.C.i medio.
Nō breui vel ſimplici paſſiōe perimiꝫ.xxx.
Qꝫ in crate ferrea lento igne (C.in fine.
cōſumiꝫ: vñ nec minori glīa ē trib⁹ pueris
in camino ignis iclusis ꝓferēdus.xxx.D.
Duplici igne ſe poſtulat vri: vt oſtēdat pl⁹
in ſe poſſe amorē chriſti ꝙ penam tyrāni.
xxx.E.xxxj.C.in fine.
Dum chriſti ꝓcepta cogitat: frigidum eſt il/
li omne quod patiꝫ.xxxj.C.poſt mediū.
Beatus laurentius inter omnes martyres
ꝓcipua deuotione eſt venerandus pro/
pter tria.xxxij.A.
Ideo flamma ſuſcepit martyrem: nō vt eū
a fide ignis mutaret: ſed vt ꝓbatum do/
mino redderet.xxxij.B.
Que fuit cauſa paſſionis eius.xxxij.B.in
Si iuſti in domino letenꝫ: iniuſti (medio L.
nō nouerunt letari niſi in ſeculo.l.B.
Lex vetus gratiā ꝓcucurrit.xx.A.i medio.
Lex mittit ad euangelium.xx.B.xxj.E.
Loculos cur chriſt⁹ iude cōmiſerit.xlij.F. L.
Nemo bonū ſeu veꝝ loquiꝫ ex ſe.xlij.E.
Dum bona loquimur tranſit ſermo in affe/
ctum.xxxvj.C.in fine.
Lucrum iniuſtū nemo habet ſine iuſto dā/ L.
Lugere debemus animas no (no.x.B.
ſtras peccatꝭ extinctas: potius ꝙ corpora
chariſſimorum.xlj.G.
m Agnificaꝫ a nobis deus duob⁹ mo M.
dis.xxxv.K.L.
Malis non eſt bene: nec bonis ma
le.x.C.in fine.D. (x.D.
Inter malū pati ꞇ malū eſſe multū intereſt.
Mali tolerādi ſunt: exemplo chriſti.xlij.F.
Maria impleta eſt gratia: et eue vacuata
eſt culpa: quia maledictio eue i benedicti/
onem mutaꝫ marie.xviij.A.
Ideo benedicta in mulierib⁹ qꝛ vitā viris ꞇ
mulierib⁹ peperit. Eua penā intulit mun/
do: maria ſalutē attulit mūdo ꝛc. Ibidē.
Qꝫ nō fortuitu reperit paruulū: ſed decur/
ſis nouē mēſib⁹ peperit chriſtū.xviij.B.
Marie cantus eue planctū excluſit.xviij.
Ideo ſuꝑ eā ſpūſſanct⁹ venit vt (B.in fi.
ꝓlē gigneret et ꝟginitatē nō amitteret: fi
liū ꝓferret ꞇ icorrupta ꝑmaneret.xviij.C.
Marie aſſenſum omne ſeculū deprecaꝫ ca/
ptiuū.xviij.C.in fine.
Concepit ad credulitatē verbi: virilis igna
ra cōſortij. Extat ꝟgo cū cōcipit: ꝟgo gra
uida: virgo cū parit ꞇ poſt partū.xviij.D.
Maria dū deſpōſareꝫ fabro: celi nupſit ar/
chitecto.xviij.D.in fine.
Maria ſuꝑ oēs feminas bñdicta: q̄ virum
omnino nō nouit: ꞇ virū ſuo vtero circū/
dedit.xviij.E.
Maria circūdat virū angelo fidē dando: qꝛ
eua ꝑdidit virū ſerpēti ꝯſentiēdo.xviij.E.
Angelus cōceptionis miniſter aduenit: nō
vt virginitatē amitteret maria interuenit
Sentit pondera ventris ꞇ pudo (Ibidē.
rem nō amiſit caſtitatꝭ: intumeſcunt vbe/
ra ꞇ intacta manēt genitalia.xviij.E.i fi.

Dum humiliter fidem dedit: celi opificē in ſe corporauit: ꝛ mundo ſuccurrit perdito.

Sit per te excuſabile quod per te ingerimus: ſit impetrabile quod fide et mente poſcimus: accipe quod offerimus: redona quod rogamus: ꝛ excuſa quod timemus. xviij. G. (xviij. F.

Maria quomodo fecūda fuit ꝛ virgo ꝑmāſit: exemplis oſtendit̄. xvij. D. E.

Si omniū membra in linguas verterent̄: eā laudare ſufficeret nullus: q꞉ altior celo eſt ꝛ ꝓfundior abyſſo. xxxv. D. R.

Hec prime matris damna reſoluit: et homini ꝑdito redemptionē adduxit. xxxv. D.

Auctrix peccati eua: auctrix meriti maria: Eua occidēdo obfuit: maria viuificando ꝓfuit. xviij. A. xxxv. E.

Merito a nobis ſingulari ꝑconio extollit̄ q̄ ſingulare cōmertiū mūdo ꝑbuit. xxxv. F.

Q꞉ auctorem ſuum cōcipiens genuit in tēpore puberem: quē habuit ante tempora cōditorē. xxxv. G.

Quicquid de ea dicit̄: minor laus eſt q̄ꝫ dignitas ſua meret̄: q꞉ eius virtutes nō ſufficit ligna enarrare carnis. xxxv. H.

Marie humilitas facta eſt ſcala celi ꝑ quā dn̄s deſcendit ad terras. xxxv. P.

Marie que magna fecit dn̄s. xxxv. Q.

Maria ſuccurre miſeri: iuua puſillanimes: refoue flebiles: ora pro populo. xviij. G. xxxv. R.

Marie gloria in celis hec eſt. xxxv. S.

Nihil ꝓdeſt eā interpellare vocib⁹: niſi humilitatis eius exempla teneam⁹. xxxv. T.

De marie tēporali reſolutione ꝛ aſſumptione ꝑenni: venerabile eſt manū ꝛ linguā occupare. xxxiiij. A.

De ea nemo digne loquit̄ niſi diuinitus adiutus. xxxiiij. B.

Poſtq̄ꝫ chriſtus in cruce mariā diſcipulo cōmēdauit: nihil de ea legit̄ ꝑter id qd̄ lucas in actib⁹ cōmemorat: dicēs: Oēs vnanimiter in oratione pſeuerātes cū maria ꝛc. xxxiiij. C.

Querendum eſt ratione quod conſentiat veritati vbi nihil ſcriptura cōmemorat de marie morte vel aſſūptione. xxxiiij. D.

Q꞉ ſcd̄m cōditionē humanam mortua eſt: ſed vtrū excipiat̄ ab illa generali ſentētia q̄ dictū ē: Puluis es ꝛ i puluerē ibis ſicut ꝛ caro chriſti de natura ei⁹ aſſūpta q̄ corruptionē nō vidit: laborādū ē. xxxiiij. E.

Sicut chriſt⁹ excipit̄ a ſentētia ade: ita maria a cōditione eue: q꞉ licet cōicet erumnis eue: nō tn̄ cōicat parturiēdo cum dolore.

Quia ſine peccati colluuione ꝛ viri admixtione concepit: ſine dolore genuit: ſine integritatis violatione: cū pudore virginitatis itegra ꝑmāſit. xxxiiij. F. (xxxiiij. F.

Hoc ꝓmeruit ſingularis eius ſanctitas et gratia: q̄ ſuſceptione dei eſtimata eſt digna. xxxiiij. F. in fine.

Quantū poſſit gratia marie: mōſtrat integritas: que ſicut diuerſa ē a natura: ita diuerſa eſt ab vſu. xxxiiij. G.

Qui i vita ꝑ ceter̄ illā gr̄a ſui ꝯcept⁹ honorauit: piū ē credere ſingulari ſaluatiōe eā in morte ꝛ ſpāli gr̄a honoraſſe. xxxiiij. G.

Potuit eā tam a putredine q̄ꝫ a puluere facere alienā q̄ ex ea naſcens virginē eā potuit relinquere. xxxiiij. H.

Cum chriſtus carnē quā de maria ſuſcepit ſuꝑ celos trāſuexit: honorauit oēm hūanā naturā: multomagi̅ maternā. xxxiiij. H.

Si vnitas gratie que cunctis in chriſtū credētibus ſeruat̄: marie nō tollit̄: quātomagis ſpālitas nature cū gr̄e vnitate efficit vnū matrē ꝛ filiū: filiū ꝛ matrē. xxxiiij. I.

Marie aīa claritate chriſti fruit̄ dū excellentiori quadam ꝛ ſpeciali ꝑrogatiua a filio honorat̄: poſſidēs in chriſto corpus ſuum quod genuit ꝛ per qd̄ genuit: q꞉ dignū eſt ibi eſſe vbi ipſe ē: Et tā p̄cioſum theſaurū dignius ē celū ſeruare q̄ꝫ terrā. xxxiiij. K.

Marie corpus in eſcam vermib⁹ traditum q꞉ ſentire nō valeo: dicere ꝑtimeſco: Nam eſtimationē ꝓcul ꝓpellit munus incōparabilis gratie. xxxiiij. K. in fine.

Maria fide ꝛ opere chriſti miniſtratrix ꝛ deuota vſq̄ ad mortē eius ſecutrix: nō plus greſſu q̄ꝫ imitationis affectu: ſi ibi nō fuerit vbi chriſtus ſuos miniſtros vult eſſe: vbi ergo erit? Et ſi ibi: nūquid equali gratia? Et ſi non equali: vbi eſt dei cenſura? xxxiiij. L.

Mariam in chriſto et apud chriſtū eſſe: nec ad communem humilitatē putredinis et pulueris poſt mortem adductā que ſuū ꝛ omnium genuit ſaluatorem: vera ratione confitendum eſt: et exemplis oſtenditur. xxxiiij. M.

Indignū ē marie aſſumptionē peragere ſine maximo honore: per quā meruim⁹ auctorem vite ſuſcipere. xxxv. A.

Cũ moyſi corpus ab hoie nõ inueniat̃ i ter-
ris:non cuiq̃ ſit dubium mariam ſuper ce-
los eleuatam : ſed quo ordine trãſierit ad
ſuperna regna:nulla hoc narrat catholica
hiſtoria.xxxv.B.
Marię aīam quõ gladi⁹ dicat̃ ptranſiſſe cũ
hoc de ea nõ legat̃. xxxiiij.F.xxxv.C.
Quotiẽs martyria ſanctorũ celebram⁹:to-
tiens chriſti gloriã p̃dicam⁹.xj.A.
Quãdo martyria ſctõꝝ veneramur de ęter-
na coꝝ q̃ in cęlis eſt feſtiuitate cogitare de
Si ad martyrũ cõſortiũ vo- (bem⁹.xj.D.
lum⁹ puenire:de imitatione ipſorũ cogite
mus.debẽt eñ in nobis aliq̃d de ſuis vir-
tutibus recognoſcere vt p nobis dignent̃
dñō ſupplicare.xxx.F.xlvj.A.
Si tormẽta eorũ ferre nõ poſſum⁹ vel ꝯ ma
las concupiſcentias repugnemus.xxx.F.
Nõ ſolũ eos martyres fuiſſe cũ (xlvj.B.
paſſi ſint credendũ eſt:ſed etiã tũc cũ vi-
uerent.xxxij.C.
Martyr grecę:latię teſtis dicit̃:Et quotiẽſ-
cunq̃ mãdatũ chriſti bonis actib⁹ facim⁹:
totiẽs chriſto teſtimoniũ phibem⁹.xxxij.
Tota vita chriſtiani hoīs ſi ſcdm (C.in fi.
euãgeliũ vixerit: crux eſt atq̃ martyrium.
Cũ martyrũ creuit pugna:cre- (xxxij.D.
uit ⁊ pugnantiũ gloria. xxxvij.A.
In martyrijs ſanctoꝝ duo cõſiderãda ſunt
ſcȝ ſęuitia tortoris ⁊ patia martyris.xliiij.
Quot ante mortẽ ptulerũt ſuppli (A.B.
tia:tot deo obtulerũt ſacrificia.xliiij.B.
De martyrib⁹ exponit̃ verſus pſalmi:Qui
ſeminãt in lachrymis ⁊c̃.xlv .per totũ.
Qꝛ ſe impenderũt cõfitẽdo chriſtũ ⁊ imple-
rũt illud:Ad mẽſam potẽtꝭ ſediſti.xlv.B.
Ideo ſe impẽderũt qꝛ ſecuritatẽ a dñō acce
perũt.xlv.C.
Quare i lachrymis ſeminaſſe dicũt̃.xlv.D.
Martyrũ pſonã chriſtus in ſe ſuſcepit. xlv.
Nõ martyriũ ſola effuſio ſanguis (D.E.
cõſũmat ⁊ flãmarũ exuſtio: ſed etiã cõtem
ptu carnis ad coronã puenit̃.xlvj.A.
Martyrũ ſolennitates exhortationes ſunt
martyrioꝝ.xlvij.A.
Qui martyres ſctõs inquãtũ potuerit imi-
tari noluerit:ad eorũ beatitudinẽ nõ pote
rit puenire.xlvij.A.
Nõ ſolũ martyres ſed ⁊ dñm ipm cũ ipſius
adiutorio poſſum⁹ imitari.xlvij.B.
Martyrũ vox eſt: Si de⁹ p nobis q̃s cõtra
nos.xlviij.p totũ.
Triũphantes in chriſto ſua morte pctã lu-
crantes:quãq̃ qui in illo patitur omnino
nõ morit̃.xlix.A
Martyriũ eſt indulgẽtia criminũ :virtutũ
caput:occaſio iuſticię:dominicę paſſionis
Inter martyres deuo- (imitatio.xlix.A.
tiſſimę femine ſimul ſeculũ ⁊ ſexũ vicerũt:
⁊ fortiores viris torquentibus extiterũt.
Ab omnib⁹ de⁹ fidẽ magis q̃ (xlix.B.
mortem expetit.xlix.B.
De martyrib⁹ exponit̃ : Quis nos ſepabit
a charitate chriſti:Et ppter te morifica-
mur tota die.l.A.
Nõ tolerarent niſi in eis chriſt⁹ habitaret.
Ut in prima vocatione ha (xij.A.in fi.
beãt fidẽ ⁊ in paſſione virtutẽ:eis donatũ
Clariorẽ martyrẽ tormẽta fa- (eſt.xij.B.
ciunt.xij.D.
Nõ tm̃ martyres cruciabãt tormẽta illata:
quãtũ tortores vaſtabat inſania.xij .E.
Qui martyres honorat:honorat ⁊ chriſtũ.
Martyrib⁹ chriſt⁹ p̃meditari (xxvj.D.
vetuit ⁊ cõfiteri p̃cepit:vt in ſemetipſis ti-
midi ⁊ mũdo eſſent audaces.xliij. A.
Mirabile medicinę genus ppter quã me- Me
dicus egrotat: vt egrotis ſanitatẽ cõferat
xix.B.G.
Medici quãdoq̃ curãt p ꝯria:qñq̃ p ſimi-
lia.exemplũ.xix.C.
Merces bonę vitę nõ eſt ſperãda in hac vi
ta.xlvj. D.
Meſſis multa:operarij aũt pauci:Rogate
dñm meſſis:exponit̃.xlij.A.
Meſſes duę ſunt:vna tranſacta:altera fu-
tura.xlij.C.
Militia ſeculi ⁊ militia dei in hoc differunt Mi
Miracula chriſt⁹ facit ſine ſan- (xliiij.F.
ctis: ꝟ ſãcti nõ ſine chriſto .j. A.i fi.iij. A.
Cũ mortalitatẽ noſtrã in ſe chriſt⁹ aſſũpſit Mo:
⁊ inde gratia ſanitatꝭ totũ corpus reſum-
pſit:nõ ideo factus eſt altior vel beatior:
ſed tota hęc diſpenſatio noſtrę vtilitati cõ
ſuluit ⁊ militauit : nihil ſuę diuinitati con
tulit.xix.B.
Cur mori voluit chriſtus p genere huma-
no:qñ p ſapientiã vel potẽtiam potuiſſet
liberaſſe.xix.A.
Qꝛ morte carnis ſuę mortem noſtrę carnis
de ſerpente venientem ſanauit :et ad im-
mortalitatis ſuę ſpeciẽ in tempore reſurre
ctiõis cõplẽdã reformauit:exẽplũ. xix.C.
Qꝛ mors quę per lignum venit per lignum

ſuperata eſt.xix.D. (xlj.G.
Mors anime plus dolenda eſt ꝙ corporis:
Quid infelicius ꝙ timēdo mortem cadere
in mortem.xlij.D.circa finem.
Mu Mulier ſamaritana prima credidit ex gēti/
bus.xlij.C.in medio.
Mūdus dupliciter ꝓducit aciem ꝯ milites
chriſti: ſcȝ blādiēdo vt decipiat:ꝛ terrēdo
vt frāgat.xij.C.
Na Aſcit chriſtus ſine corruptiōe q2 de
n ſanctificatiōe ꝯcipit:nec decebat vt
q̄ nobis afferebat ſalutē: matri ꝑri/
peret integritatꝭ dignitatē.xviij.D.i fine.
Q2 naſcēdo ꝟginitatē mr̄is ſuę nō ademit
q̄ eccleſiā ſuā de fornicatione demonū re/
dimēdo virginē fecit.xvij.D.
Natus eſt ex fęmina q̄ nō eſt a maſculo ſa/
tus in fęmina.xvij.E.
Dum naſcimur:trāſim⁹.xlv.G.
Od Dium q̄ nō vult ſuſtinere cū capite
o recuſat eſſe in corpore.xlvij.A.i fi.
Or Oratio prior aſcēdit ad cęlū ꝙ vola
Ut oraremꝰ ꝑ inimicis chri/ (t⁹.xxvij.E.
ſtus ꝛ ſancti nobis exempla reliquerunt.
j.B.iij.B.C.iiij.E.D.
Q2 orauit ꝑ inimicis i hoie q̄ exaudiuit cū
Orare ꝑ inimicꝭ ꝛ ſi ē labo/ (patre.iiij.C.
rioſū:multū ē tñ meritoriū.iiij.B.ꝛ.v.F.
Contra eos qui orāt deū vt occidat eoꝝ ini
micos.iiij.F.
Pat Atrē nō nouit q̄ filiū negat.viij.A.
p Ideo chriſtus pati voluit vt nobis
patientię exēplū ꝑberet.ij.B.
Paſ Paſſus eſt chriſtus q2 voluit nō q2 iudęus
potuit.xlv.E.
Nō ſunt cōdignę paſſiones ad futurā glo/
riā ꝛc.Exponiꝶ.xiiij.F.
Pau Paulus a paululo : id eſt modico noiatur.
Paulus ex lupo factꝰ eſt agnus: (xlij.B.
ꝛ cū factus eſt magnꝰ: baptizatꝰ a matre
illuminatꝰ a patre:cępit defendere matrē.
Cōtra pauli ſęuitiā mi/ (xiiij.D.xxv.A.
litia cęli conqriꝶ.xxv.B.xiiij.C.xxviij.C.
Paulus patiꝶ qḋ ſaulus fecerat.j.C.xiiij.
Dum intrat lupus ſtabula pe (F.xxv.C.
cudis:factus eſt ouis.xxv.C.
Q2 veſtimēta ſeruabat vt oim manibꝰ ſte/
phanū lapidaret.j.C.xiiij.B.
Eliſus eſt ꝑſecutor ꝛ erectꝰ gentiū ꝑdicator:
iiij.E.xxv.B.C.xxviij.D.
Cum quęrit minuere numerū chriſtianorū
etiā acceſſit ipe ad nūeꝝ cōfeſſoꝝ.xxv.C.
Cecus factus eſt vt interiore luce fulgeret.
Utilitas cōuerſiōis ſācti pauli (xiiij.D.
apoſtoli hęc fuit.xiiij.G.
Bonū vas electionis paulus in quo ꝑcio/
ſa mādatorum chriſti ꝑcepta cōduntꝶ:ꝛ de
cuiꝰ plenitudine ſubſtantia vitę populis
ſemꝑ erogaꝶ ꝛ plenū eſt.xxvj.B.
Cecidit miles diaboli vt ſurgeret ſignifer
chriſti.xxviij.D.
Quia ſub ꝓpoſito placēdi deo agebaꝶ ig/
narus ad culpā: ſtatim poſt admonitionē
cucurrit deuotꝰ ad gratiā.xxix.B.
De paulo exponiꝶ: Beniamin lupꝰ r apax
Paulus ꝑ cęteris apl̄is (ꝛc.xiiij.A.B.
dauē ſciētię accepit.xxvij.B.
De pauli ceruice cū decapitareꝶ lac ꝓ ſan/
guine ferꝶ fluxiſſe.xxvj.C.
Pacem multi ꝑdicāt ꝛ nō habent: laudāt ꝛ
amāt:dicūt ꝛ nō faciūt.xlij.K.
Pec Aliud eſt peccare in deū:aliud peccare i ho
Sicut ſine pctō nemo eſſe (minē.xlvij.E.
pōt:ita ꝑ dei miſericordiā poſſibile eſt vt
bonis operibus ſe vnuſquiſqꝫ redimat a
pctō.xxxviij.B.
Peccata criminalia ſunt q̄ aiam in ęternū
occidūt niſi ꝑ pęnitētiā ꝛ elemoſynas lar
gas redimanꝶ.xlj.B
Peccata minuta ſine quibꝰ hęc vita nō agi
tur ſunt.xlj.C.
Quia nō deſūt quotidiana pctā:nō deſint
etiā quotidiana remedia.xxx.F.xlvj.B.
Licet minuta pctā animā nō occidāt:tñ de
formē faciūt: ꝛ ad amplexū ſponſi cęleſtis
venire nō ꝑmittunt.xlj.D.
Q2 cōtinuis orationibꝰ:ieiunijs ꝛ elemoſy/
nis:ꝛ ꝑcipue indulgētia eoꝝ q̄ in nos pec/
cāt aſſidue redimunꝶ.xlj.D.H.I.
Q2 remittūꝶ ꝑ aduerſitates tꝑales ſi equo
aio ꝛ cū grāꝝactione ſuſtinenꝶ.xlj.D.
Qui pctā crimialia cōmittūt ꝛ ꝙdiu viuūt
ea pęnitētię medicamētis redimere nolu/
erint:non ad ignē purgatoriū ſꝫ ad ęternū
deſcendent.xlj.E.in medio.
Quibꝰ operibꝰ minuta pctā dimittanꝶ ꝛ q̄/
bus peccata criminalia deleanꝶ.xlj.F.
Pen Creſcit amor nūmi quantum pecunia cre/
ſcit.x.E.circa finem.
Pęnę damnatorū ęternę erunt.xlv.M.et
xl.A.in fine et.B.
In pęnis ſimiles ſimilibꝰ iūgenꝶ.xxxix.B.
Pe Peregrinatio patriam nō deſiderat ſine la/
chrymis.xlv.I.

Qui aliū ꝑſeq̄t in corꝑe ipſe pri⁹ ꝑſecutionē ſuſtinere cognoſcitur in corde .x.B.C.in fi.D
Pedes animę duo ſunt.xlvij.D.
Petra bis virga percuſſa chriſtū ſignificat. xix.E.in fine.
Q petr⁹ ꝓ ſoliditate deuotionis eccleſiarū petra dicit̄: quia prim⁹ nationib⁹ fidei fundamenta poſuit.xvj.A.
Petra ꝓ deuotione petr⁹ dicit̄: ꝛ petra pro virtute dn̄s nūcupat̄: ꝛ ideo recte meretur cōſortium nominis qui cōſortium meret̄ et operis.xvj.A.xv.A.
Cū petr⁹ linea caſſa laxaret i freto: chriſt⁹ retia miſit i v̄bo: Cepit chriſt⁹: cępit ꝛ petr⁹. Chriſtus diſcipulum: petrus piſciculum.
Petrus dū inſidiat̄ gregib⁹ piſcium in mari equoreis: ipſe in rete incidit ſaluatoris.xxviij.B. xxviij.A.
Dum temerari⁹ mare ingredit̄ nutat inceſſu: ſed conualeſcit affectu: periclitat̄ corpore: ſed deuotione nō labit̄: q̄ magis dilectione q̄ȝ pedibus ambulabat.xvj.B.
Melior vnda vbi ambulāte petro nec mutat̄ nec labit̄: nec ſolidatur nec refugit q̄ȝ q̄ olim in mari rubro facta legim⁹.xvj.C.
Petrus dum deficit fide: deficit et vnda: q̄ eū in mari credulitas portabat ꝑfidia ſubmergebat.xvj.D.
Ideo petrus factus eſt timidus negator q̄ erat audax ꝑ̄ſumptor.xxiiij.A.
Trinitas negationis deſertio eſt veritatis: ꝛ trinitas cōfeſſionis teſtimoniū dilectionis.xxiiij.D.
Petrū piſcatorē modo adorat genib⁹ ꝑpuluꝫ multitudo gētiū.xxv.C.xxviij.E.
Petr⁹ ſuis erroꝛib⁹ ꝓfecit: q̄ fidelior fact⁹ ē poſtea q̄ȝ fidē ſe ꝑdidiſſe defleuit.xvj.A.
Ideo tertio ſi diligat interrogat̄: q̄ in vno petro figurabat̄ vnitas paſtorū.xxiiij.B.
Q nō mendaciter: ſed veraciter reſpondebat: animā meā ꝓ te ponā: Et tu ſcis quia amo te.xxiiij.B.
Veracē petrū: petra fecit.xxiiij.C.
Beata petri largitas q̄ petenti argentū nō attulit ſed cōtulit ſanitatē.xxvj.A.
Recte petr⁹ pri⁹ pedes claudi ſanat: vt ſicut in eccl̄ia fidei fūdamētū cōtinet: ita i hoie mēbrorū fundamēta cōfirmet.xxvj.B.
Si petri vmbra olim tranſeuntis ſupplicātibus ꝓderat: q̄tomagis nunc gratia permanentis.xxix.D.
Sicut in omni terra mira petri virt⁹ eſt: ita ꝛ in fines orbis terrę epiſtolę pauli penetrauerunt.xxvj.A.
Petrus ꝛ paulus fuerūt pares quo ad meritū licet alter ꝑ̄cellat poteſtate: alter ſcientia.xxvij.A.B.C.
Q electi ſunt ad duoꝝ populoꝝ ſalutē: petrus ad iudęoꝝ: paulus ad gētiū.xxix.A.
Q erant diſpares ꝓ̄riū ſtudijs: ſed operum meritis pares.xxix.B.C.
Optima apl̄orū noīa petra et vas neceſſaria ſunt domui ſaluatoris .xxvj.B.
Licet ipſorū paſſio diuerſa in ſingulis fuerit: tn̄ vna eſt referta ſanctitate.xxvj.C.
Petr⁹ ſimili morte cū chriſto diſcerptus eſt vt quē fide imitabat̄: imitaretur et paſſione. xxvj.C.xxiiij.D.
Q ambo ſimul vna die in vrbe roma occiſi ſunt a nerone.xxvij.C.D.xxvj.C.
Q ꝑuenerūt ad palmā martyrij nō eodē tēporis curſu: ſed eodē anni vertentis occurſu: petrū crux necat: paulum gladius imolat.xxviij.E.
Cui⁹ meriti ſint ex hoc intelligit̄ .xxvij . D.
De cauſa paſſionis eorundē ꝛ quō ſimonē magū orationib⁹ ꝓſtrauerit. xxvij. E.F.
Eos ꝑ̄ſtitit paſſio copulātos quos ꝑ̄dicatio fidei fecerat ſocios.xxviij.E. in fine.
Q petrus ex humilitate capite in terram verſo crucifigi eligit.xxix. D.in fine.
Piſcis ille qui de flumine ad tobiam aſcendit chriſtū ſignificat. xxviij. B.circa finē. Pi
Plorat ali⁹ hoc ali⁹ illud: iuſtus plorat plorantes ꝛ ridētes.xlv.H. Plo
Prędicatores qn̄ ex taciturnitate habeant peccatū.xxxvj.C.
Quid ad auditores ꝛ quid ad ꝑ̄dicatores ꝑtineat.xlij.D.E.
Prędicator debet erogare nō includere: exemplum.xlij.F. Pre
Si ꝑ̄dicas: hoc age ꝑ dilectionē non ꝑ occaſionē: exemplū.lxij.G.H.
Bon⁹ tibi ꝑ̄dicat: carpe vuā de vite: mal⁹ tibi ꝑ̄dicat: carpe vuā pēdētē i ſepe.xlij.I.
Quod bonū ē audi: nec malos mores imitare. Ibidem.
Prędicator alijs orātib⁹ digna loq̄t.iiij.A.
Aptorū pena qualis erit hinc ꝑpendi pōt.xxxviij.C. Ra
Raptor dū rapit rē: ꝑdit fidē.x.B.
De redemptione vel reparatione generis humani: vide infra verbū. xxxix.C. Re
Regnum celorum aliud nō q̄rit precium q̄ teipm: da te ꝛ habebis illud.xxxvij.F.

Regnum celorū tā ꝑclarū et magnificū cur rebꝰ minimis cōpet.xxxj.A.
Regnum celorū vim ꝑpatit et violenti rapiunt illud: duobꝰ modis exponit.xx.F.G.H.xxxvij.F.
Reſpicere dei eſt ipſiꝰ approbare.xxxv.P.
Caro chriſti ꝯuis gloria reſurrectionis et aſcēſionis ſup celos fuerit magnificata ⁊ glorificata: eadē tñ mãſit ⁊ manet carnis natura ꝗ aſſūpta eſt de maria.xxxiiij.H.
Reſurrectionē corporū ſuorū cur ſancti deſiderent.viij.C.in fine.xj.B.C.
Ri Quod rident hoīes plorādū eſt.xlv.H.
Ro Roma caput ē: ⁊ principatū obtinet nationum.xxvij.D.
Sa Abelliani quid de chriſto ſentiant (xviij.B.
Sacculus eſt ꝑecunia clauſa: ⁊ ſignificat ſapientiā occultā.xlij.F.
Salutare ꝑ viā quid ſit.xlij.G.H.
Salutatio a ſalute nomen accepit: quia antiqui in epiſtolis ſuis ſic ſcribebāt: ille illi ſalutem.xlij.H.
Qui in via ſalutat: ꝑ occaſionē ſalutat: Et qd ſit ꝑ occaſionē ſalutare.xlij.H.J.
Uere ſanctꝰ ſanctorū chriſtꝰ dicit: vñ et illa ſancta ſanctorū dicūt ꝗ illa ſeruabāt quibus ille figurabat.xxxiiij.E.
Cur ſanctorū omniū feſtiuitas ſub vna ſolennitatis leticia celebret.xxxvij.A.
Cū ſanctꝭ volumꝰ gaudere: ſed nolumꝰ tribulationē cū eis ſuſtinere.xlvij.A.
Sc Scorpionū carnes oleo decocte ꝑcuſſiones ſcorpionum ſanant.xix.C.
Scriptura ſācta ſepe diſcuſſa verā cōueniētiā parit quā manifeſtis ſermonibꝰ abſcōdit: ſepe apertꝭ ſermonibꝰ inſinuat: in quibus nihil ꝑter id quod ſonuit ꝯ̄dū inuitat: quedā ſic cōmendat vt pariter litterā ac myſticū intellectū inſtruat: quedā tātū myſtice: ⁊ ꝗdā omnino omittit que tñ vera rōne creduntur: exemplum.xxxiiij.D.
Cum quedam veris indagationū ſtudijs querēda relinquit: nō ideo tñ ſuperflua eſtimanda eſt.xxxiiij.D.
Ꝙ loquit ꝑ exaggerationē.xlij.G.
Se Exijt qui ſeminat ſeminare ſemen ⁊c̄. exponitur.xlv.D.
Semina bona ſunt opera bona.xlv.A.B.
Qui defecerit in ſemine non gaudebit in meſſe.xlij.D.
Qui ſeipſum im pendit ſemētem: reddet illi deus meſſem.xlv.F.
Qui ſemināt i lachrymis in gaudio metēt quō ad omnes ꝑtineat hoīes.xlv.G.
Qui difficiles terras timet: ad terrā bonā dum ſeminat nō peruenit.xlij.D.
Super ſepulchra mortuorum nō ſunt ꝑparanda cōuiuia.xv.B.C.
De Seruo pigro qui noluit talentū ſibi creditum erogare: exponit.lj.per totum
Simō magus cū ſe chriſtū diceret ⁊ tanꝗ filiꝰ ad patrē magicis artibꝰ volare temptaret: oronibus aplorꝝ ꝑcipitat.xxvij.E.F. Si
Sinapis granū magnum eſt nō ſpecie ſed virtute: ⁊ ideo regno celorū ⁊ fidei nō qualitate oleris ſed vigore acrimonie comparatur.xxxj.A.B.xxxiij.A.B.
Sinapis ſemen tempore hyemis multam cōfert medicinam.xxxj.B.xxxiij.A.B.
Quid ſignificet quod ſeminatum fit arbor ita vt volucres requieſcēt in ramis eius.
Sollicitudine vite huiꝰ nil peius: que ad vitam eternam ꝑuenire nō permittit.xlij.D.in medio (xxxiij.C.D. So
Cur ſpiritusſancti dona eſaias cōmendās a ſapientia incipiens ad timorem dei peruenit.xvij.B. Sp
Ꝙ ſtephanus orauit ꝓ ſuis lapidatoribꝰ: ſicut chriſtus ꝓ ſuis crucifixoribus.j.B. St
Qualia in menſa domini ſui comedit: talia ꝑparauit.j.B.circa finē. (iiij.D.
Si non oraſſet pro inimicis: eccleſia paulū non haberet.j.C.iiij.E.
Stephanꝰ grece: latine corona dicit.ij.A.
Ꝙ primiceriꝰ eſt martyrū: quia chriſtū prior in flore iuuentutis ſanguine purpureo ſecutus eſt.j.A.ij.A.
Nō expetebat de ꝑſecutoribꝰ vindictā ſed eis potiꝰ a deo veniā poſtulabat.ij.B.
Ꝙ ſeuiebat in iudeos et diligebat.ij.C.
Cur ſtans orabat pro ſe ⁊ genu flexu ꝓ ꝑſecutoribus.ij.D.iiij.D.v.C. (iiij.D.
Secutus eſt veſtigia paſtoris ſui vt bona (ouis.iij.B.
Ꝙ datꝰ eſt oī eccleſie ad ꝑfectū: qr humilis erat ſꝫ celſus fide: diſcipulus ordine ſed magiſter exēplo.v.A.
In hoc ꝙ ꝑpoſitus fuit feminis habuit teſtimoniū ſinceriſſime caſtitatis.v.A.
Cur ſe filiū hominis ⁊ nō filium dei videre a dextris dei aſſerat.v.B.
Ꝙ ꝑcipuꝰ videat inter martyres qr primꝰ: ⁊ ꝗ erat inferior ordine factꝰ eſt primꝰ paſſione: ⁊ qui erat diſcipulus gradu cepit eſſe magiſter martyrio.v.B.in medio.

Annotatio principaliū ſententiarū

Plus dolebat lapidantium peccata ꝙ̄ ſua vulnera.v.C.
Stephanū gamaliel ſtolat⁹ reuelauit:ſaul⁹ ſpoliat⁹ lapidauit: ⁊ chriſt⁹ pannis inuolutus ditauit.vj.A.
Stephano erāt pulchritudo corporis:flos ętatis :eloquētia ſermocinantis: ſapiētia ſanctiſſimę mētis ⁊ opatio virtutū.vj.A. in fine.B.
De cauſa cur in ſtephanū iudęi cōſurrexerunt.vj.B.C.D.E. (totum.
Relatio miraculorū ſancti Stephani.vij.p
Sto Stolę albę ſanctorū quę ſint.xj.C.D.
Stolas lauare ī ſanguine agni q̄d ſit.xj.E.
Ta Taciturnitas doctoris quando habeat reatum.xxxvj.C.
Te Duo ſibi tpa ordine ſuo ſuccedunt: tp̄s flēdi:⁊ tp̄s ridēdi .xxx.G.xlvj.B.
Teſtimoniū chriſto ꝑhibemus quotiēs mādata ipſius facimus.xxxij.C.in fine.
Cur tempus laboris ſit momentaneum:et mercedis ęternum.xxxvij.B.
Tenebrę exteriores q̄les erūt.xlv.M.
Ti De timore dei pręcepta multa in ſcripturis ponunt̄.xvij.A.
Eſaias cum ſeptem dona ſpiritalia cōmendaret:incepit a ſapientia ⁊ peruenit ad timorem.xvij.B.C.
Tiriaca de ſerpentis carne cōfecta morſib⁹ ſerpētinis occurrit:⁊ potiones veneno infectas in potu ſumpta expellit.xix.C.
Tri Tribulatio peccata purgat ſi patienter perferat̄.xlj.D.in medio.
Triſtis eſt anima mea vſq̄ ad mortem:exponit̄.xlv.D.E.
Va Vallis plorationis quid ſit.xvij.B.
Ve Fęcūda eſt veritatis auctoritas: q̄ dū diſcutit̄ de ſe gignere quod ipſa eſt cognoſcit̄.xxxiiij.D. (D.in fine.
Sine veritate nō valet auctoritas. xxxiiij.
Verbū diuinū naturā humanā ſibi vniuit: nō amittēs qđ erat:ſed aſſumens qđ non erat.xxxiiij.K.in medio. (xxxiiij.A
Q̄ ſumpſit ex maria naturā non originem
Verbū quō differat a voce.xx.D.
Verbū diuinū ita ad nos deſcendit et cęleſtia nō reliquit :quō verbū noſtrū a loquēte trāſfert̄ vt tamē clauſum in ſua ſede teneatur .xx.D.
Verbū dei quomodo aīa cōcipiat:pariat ⁊ enutriat.xxxv.L.
Verbū dei īcarnari voluit:nō q̄ alit̄ nō poterat redimere hoīem p̄ ſapiētiā vel potētiā:ſ; q̄ ſic cōmodi⁹ cōgruebat .xix.A.G.
Q̄ mortalitatē noſtrā aſſumēs:immortalitatē ſuā nō amiſit:exēplis oſtēdit̄.xix.B.
Q̄ nō eguit nr̄a reparatione:ſed ea bonitate qua nos cōdidit eadē nos reformare voluit. Ibidem
Q̄ omnia cōtinens :oīa cōplens in aſſumpto homine totū ſe cōcluſit ⁊ tn̄ totū mundū regere :cōplere ⁊ continere nō deſiuit: exemplo oſtendit̄.xix.F.
Verbū totū de ore loquentis ꝓdit: et totū ad multorū aures ꝑuenit.xix.F.
Vincēti⁹ martyr habebat in ſermone fiduciā:⁊ in paſſione cōſtantiā .xij.B.xiij.A. Vi
Q̄ in eo vicit a quo vict⁹ ē mūdus .xij.C.
In vincentij paſſione ſi humana patientia cōſideret̄: incipit eſſe incredibilis:ſed ſi diuina potentia agnoſcat̄: deſinit eſſe mirabilis.xij.D.
Vincentio refrigeriū in corde habenti datianus extrinſecus flāmas admouebat: ſed ipſe facib⁹ furoris accenſus intus quaſi clibanus cremabat.xij. E.xiij.C
Q̄ vicit datianum viuens:vicit et mortuus. xij.F.xiij. E.F.
Quo duriori vrgebat̄ pena:eo ampliori cōfeſſionis exultabat cōſtantia.xiij.B.
Eius paſſio ſub cōpēdio recitat̄.xiij.C.D.
Viſio dei ꝙ̄ iocūda ſit.xxxvij.D.in fine.
Virgines ⁊ ſi filiū dei edere non poſſunt in carne:ſpōſum tn̄ teneāt redēptorē:quē nō timeat virginitas ꝑemptorem.xvij.E.
Vita p̄ſens vię cōpat̄.xlv.G.H.
Quid miſerius ꝙ̄ curādo vitā:amittere vitam.xlij.D.circa finem.
Unitatem gratia facere pōt ſine ꝓprietate ſpecialis naturę.xxxiiij.I. Vn
Inter vocē ⁊ verbū hoc diſtat.xx.D Vo

Finis